ПРОСВѢТЕНО СЪЗНАНИЕ

ЛЕКЦИИ

НА ОБЩИЯ ОКУЛТЕНЪ КЛАСЪ

НА УЧЕНИЦИТѢ
ОТЪ ВСЕМИРНОТО БѢЛО БРАТСТВО
X ГОДИНА (1930—1931 г.)

ТОМЪ II

СОФИЯ
1940

Просвѣтено съзнание

Размишление.

Чете се темата: „Най-високиятъ връхъ въ човѣшкия животъ“.

Тема за следния пѫть: „Най-силната мисъль, която нѣкога ви е направила впечатление“.

Като ученици на просвѣтна школа, ако искате да напредвате, вие трѣбва да се стремите къмъ вѫтрешна връзка на мислитѣ си. Да имате връзка въ мислитѣ си, това подразбира последователность, непрерывность въ тѣхъ. Мислитѣ ви трѣбва да произлизатъ една отъ друга, както зидарьтъ туря тухла следъ тухла, сноява ги и образува отъ тѣхъ нѣщо цѣло.

Представете си, че имате единъ стъкленъ сѫдъ, раздѣленъ на четири части и въ всѣка една отъ тѣхъ се правятъ различни опити: въ първото, най-долно отдѣление на сѫда, превръщатъ водата въ ледъ; въ второто отдѣление превръщатъ леда въ вода; въ третото отдѣление превръщатъ водата въ пари, а въ четвъртото отдѣление превръщатъ водната енергия въ електрическа. Ако проникне само въ едно отъ тия отдѣления, човѣкъ ще има едностранчиво, повръхностно понятие за свѣта.

Пипне ли леда, той ще каже, че свѣтътъ е твърдъ и студенъ. Това е една страна на материята. За да има ясна представа за физическия свѣтъ, човѣкъ трѣбва да познава свойствата на четиритѣ вида материя: твърда, течна, въздухообразна и свѣтлинна. Каква представа има за физическото тѣло на човѣка онзи, който познава само костната система? Той казва, че човѣкъ е твърдъ, коравъ, неогъваемъ. Това ли е човѣкътъ въ сѫщность? Твърдата материя представя часть отъ реалностьта, но не и цѣлата реалность. Ще кажете, че виждате и пипате нѣщата. Обаче, само съ виждане и пипане нѣщата не се познаватъ. Истинско познаване на нѣщата се постига чрезъ приложение на всички външни сѣтива и вѫтрешни чувства и способности. Всѣки може да пипа, но съ пипане не се постига знание. Всѣки може да чувствува, но и чувствуването само не е достатъчно за придобиване на знание. Всѣки човѣкъ чувствува, че има сърдце, но кой е видѣлъ собственото си сърдце? Кой е *проследилъ* неговата деятелность? Всѣки се е докосвалъ до кожата си, но кой може отъ докосването само да вади заключение за предназначението на кожата си? Чрезъ кожата човѣкъ възприема впечатления отъ външния свѣтъ. Ако нѣкой предметъ се докосне до тѣлото ни, ние веднага се произнасяме за него. Казваме, че предметътъ е твърдъ, или мекъ, топълъ, или студенъ и т. н.

Съвременната наука дѣли материята на

твърда, течна и въздухообразна. Тя счита твърда материя тази, която има опредѣлена форма и голѣмо сцепление между молекулитѣ си. При висока температура твърдата материя минава въ течна, а после въ въздухообразна. Кѫде остана твърдата материя? Твърда материя е тази, която при никакви условия не се мѣни. Тя всѣкога си остава твърда. Следователно, когато кажемъ, че нѣкой човѣкъ е твърдъ въ убежденията си, разбираме, че при каквито условия да се намира, той не се измѣня. Малко хора сѫ твърди въ убежденията си. Тѣ издържатъ на убежденията си, докато сѫ въ крепостьта. Щомъ неприятелтъ пробие крепостьта и влѣзе вѫтре, тѣ се предаватъ. Кѫде отидоха убежденията имъ? Докато сѫ били въ крепостьта си, тѣ минавали за господари, ползували се съ автономно управление. Щомъ неприятелтъ ги нападне, тѣ капитулиратъ — нищо не остава отъ тѣхнитѣ убеждения. Тѣ ставагъ зависими отъ своитѣ победители и се задължаватъ да имъ плащатъ данъкъ.

Като изучавамъ органическия животъ на човѣка, виждамъ, че неговото съзнание е въ зависимость отъ друго нѣкое съзнание, на което той се задължава да плаща данъкъ. Като се види въ това положение, човѣкъ казва: Какво да правя, като имамъ слабости? Какво представя слабостьта? Слабостьта е особенъ родъ данъкъ, който човѣкъ се е ангажиралъ да плаща на нѣкого. Въ този смисълъ, погрѣш-

ката, кражбата. лъжата, престжплението, страстьта сж все данъци, които човѣкъ се е задължилъ да плаща на нѣкого. Защо човѣкъ грѣши и върши престжпления? Отъ страхъ. Той си казва: Ако азъ не убивамъ. мене ще убиятъ. За да не го убиятъ, той убива. При сегашнитѣ условия на живота човѣкъ прави добро пакъ отъ страхъ. Той казва: Ако не правя добро, ще ме сполети нѣкакво зло. Значи, и доброто е особенъ родъ данъкъ, който човѣкъ плаща на нѣкого.

Ето защо, доброто, което хората правятъ, добриятъ животъ който водятъ, сж относителни. Тѣ не представятъ онова абсолютно, истинско добро, което прави превратъ въ човѣка. Съвременнитѣ религиозни, били тѣ християни, или отъ друго нѣкакво вѣрую, водятъ благочестивъ животъ отъ страхъ. Тѣ се страхуватъ отъ ада, отъ нѣкакво наказание. Затова правятъ усилия да живѣятъ добре. Побудителната причина къмъ добро, къмъ добъръ животъ е външна, т. е. механическа. Който върши доброто механически, той не познава истинското добро. Той прилича на ученъ, който знае свойствата на материята, но не може да превръща твърдата материя въ течна, течната—въ въздухообразна, въздухообразната — въ свѣтлинна. Той не знае още и да впрѣга различнитѣ видове материя на работа. Истински ученъ, истински духовенъ човѣкъ е онзи, който има не само теоретически, но и практически знания. Той може да трансформира енергиитѣ си и да ги впрѣга на работа. Както

философия да има човѣкъ за живота, каквито теории да знае за създаването на свѣта, не може ли да се справя съ своитѣ енергии, да регулира своитѣ мисли и чувства, той нищо не може да постигне. Днесъ повечето *хора придобиватъ знания, които нищо не допринасятъ* къмъ еволюцията имъ. Тѣзи хора, именно, се нуждаятъ отъ Учители, които да ги поставятъ въ правия пѫть, отъ който се отклонили. Задачата на Великитѣ Учители, които слизатъ на земята, се свежда къмъ това, именно, да поставятъ човѣчеството въ правия пѫть, да му помогнатъ въ пѫтя на неговата еволюция.

Въ пѫтя на човѣшкото развитие главна роля играятъ два процеса: инволюционенъ и еволюционенъ. Като слиза на земята, човѣкъ минава презъ инволюционния процесъ. Щомъ слѣзе на земята, той започва постепенно да възлиза нагоре, къмъ върха. Това е еволюционниятъ процесъ. И като възлиза нагоре, отъ *време на време човѣкъ пакъ слиза надолу*, т. е. минава презъ инволюционния процесъ. Като види, че слиза надолу, той се плаши и губи разположението си. Това показва, че той не разбира процеситѣ. Невъзможно е да се качишъ на високъ планински връхъ, докато не слѣзешъ нѣколко пѫти: ще слѣзешъ и ще се качишъ, докато стигнешъ върха. Страхътъ, *на който човѣкъ се подава*, иде отвънъ, отъ друго съзнание. Запримѣръ, нѣкой става поржчитель на свой приятель за нѣколко стоти-

ци хиляди лева. Той мисли, че приятелтъ му е въ състояние да плати дълга си. Обаче, въ скоро време узнава, че приятелтъ му е пропадналъ, изгубилъ всичкото си богатство и се намира въ невъзможность да плати дълга си. Поржчителтъ се страхува и губи вжтрешния си миръ, всичкото си разположение. Отде иде този страхъ въ него? Той се страхува отъ закона, който ще го хване и застави да плаща вмѣсто приятеля му. Законътъ е строгъ, не иска да знае, кой изялъ паритѣ. За него е важно да си получи сумата, която е далъ, а кой се е възползувалъ отъ паритѣ, това не го интересува.

Като не разбиратъ противоречията на живота, мнозина се запитватъ: Защо е създаденъ така свѣтътъ? Азъ ли съмъ най-лошиятъ човѣкъ, че трѣбва да страдамъ толкова много? Така не се разсжждава. Така мислятъ болнитѣ хора. Не питайте, защо страдате, защо свѣтътъ е създаденъ така, но се запитайте, защо разсжждавате неправилно, защо виждате кривата и лоша страна на живота. Докато е здравъ, човѣкъ намира, че свѣтътъ е създаденъ добре. Щомъ се разболѣе, той вижда лошото и кривото въ свѣта. Ако въ нервната система на човѣка стане нѣкаква промѣна, това не значи, че и въ природата е станала промѣна. Щомъ се разболѣе човѣкъ, въ неговия организъмъ става промѣна, т. е. въ неговия свѣтъ, но не и въ външния свѣтъ. Трѣбва ли човѣкъ отъ своя субективенъ свѣтъ да

прави заключения за обективния, или за външния свѣтъ? Ако прави такива заключения, той е на кривъ пѫть. Съ такава философия нищо не се постига. Виждате единъ човѣкъ, който работи съзнателно върху себе си, стреми се къмъ духовенъ животъ. Следъ време той се натъква на нѣкаква мѫчнотия, на едно трудно мѣсто и се отказва отъ работата си; той намира, че това не е постижимо за него. Споредъ неговитѣ разсѫждения излиза, че ако продължава да работи, нищо нѣма да постигне. Ако спре работата си, какво ще постигне? За предпочитане е човѣкъ да преодолява мѫчнотиитѣ, отколкото да отстѫпва отъ тѣхъ. Като прави усилия, все ще постигне нѣщо. Щомъ се върне назадъ, нищо нѣма да постигне. Ако за свършването на една добра работа сѫ нужни десетки години — това нищо не значи. Започналъ ли си една работа, свърши я. Пѫтьтъ, по който вървите, не е за деца, нито за щеславни и горди хора. Като се качвате къмъ върха, никой нѣма да ви пита, отъ какъвъ родъ произлизате, какво обществено положение заемате, какъ сте облѣчени. Всѣки ще ви пита, здрави ли сѫ краката ви, можете ли да ходите. Въ първо време, докато пѫтьтъ е равенъ, можете да пѫтувате съ кола, съ файтонъ или съ автомобилъ. Колкото по-нагоре отивате, пѫтьтъ става по-стръменъ. Тамъ никакви съобщителни срѣдства не помагатъ. При възкачването сѫ нужни здрави крака. Ще кажете, че е невъзможно да стигнете до върха.

Невъзможно е да стигнете до върха за една година, но е възможно за две години; ако за две години е невъзможно, за три години ще бѫде възможно и т. н. Какъвто е процесътъ за растенето на детето, такъвъ е и за възрастния, и за стария човѣкъ.

И тъй, ще знаете, че нѣма невъзможни нѣща въ свѣта. Каже ли нѣкой, че това, което иска да постигне, е невъзможно, той се намира въ процеса на ограничението. Нѣма невъзможни нѣща въ свѣта, но за постигането имъ трѣбва да се спазватъ съответно време и специфични условия. Запримѣръ, невъзможно е да отидешъ на Витоша, или на друга нѣкоя висока планина, зимно време, когато има виелица, буря, дълбокъ снѣгъ. Обаче, когато снѣгътъ се стопи, и буритѣ утихнатъ, всѣки може да отиде на Витоша. Едно време хората мислѣха, че не могатъ да стигнатъ до върха Еверестъ, но днесъ вече сѫ близо до него. Мѫчно се стига този връхъ, но все пакъ е възможно. Ония, които отиватъ къмъ върха, се движатъ бавно, почти незабелязано, но все пакъ напредватъ. Височината на върха не е много голѣма — 9000 м. само, но препятствията сѫ голѣми. Върхътъ е обвитъ съ интенсивната мисъль на разумни сѫщества, съ която обикновеното човѣшко съзнание мѫчно може да се справи. Разумнитѣ сѫщества не позволяватъ на човѣка да стигне до върха, докато не се екипира добре. Тѣ му казватъ: Можешъ да се качишъ на върха, но не сега. Днесъ не си готовъ

още. Върни се у дома си, екипирай се добре и тогава ела. Тъй щото, когато искате да постигнете нѣщо високо въ живота си, а не можете, знайте, че на пѫтя ви застават разумни сѫщества, които, за да не ви обезсърдчатъ, връщатъ ви назадъ, да се екипирате подобре. Не е нужно човѣкъ само да се качи на върха, да постигне своето желание и веднага да слѣзе на земята, да се хвали предъ хората, че пръвъ е стигналъ. Като се качи на известенъ връхъ, човѣкъ трѣбва да остане тамъ за известно време, да проучи условията и обстановката му.

Мнозина искатъ да видятъ Бога, да видятъ Христа и следъ това да се върнатъ на земята, да разправятъ на хората, какво сѫ видѣли, да напишатъ нѣкаква книга за това, което сѫ научили, и да печелятъ пари отъ нея. Разумната природа не позволява да се вършатъ такива нѣща. Който е видѣлъ Христа, той е претърпѣлъ голѣмо преобразование: ако е билъ твърдо тѣло, превърналъ се е въ течно; ако е билъ течно тѣло, превърналъ се е въ въздухообразно; ако е билъ въздухообразно, превърналъ се е въ електричество; ако е билъ електричество, превърналъ се е въ мисъль. Това показва, че човѣкъ се видоизмѣня дотогава, докато дойде до такова състояние на съзнанието си, да разбере, че е истински човѣкъ, който не се промѣня отъ условията. Само при това положение човѣкъ може да разбере вѫтрешния смисълъ на живота. Докато

дойде до това съзнание, човѣкъ живѣе въ свѣта на промѣнитѣ: днесъ е радостенъ, на другия день — скръбенъ; днесъ печели, на другия день губи.

Съвременнитѣ хора живѣятъ въ свѣта на промѣнитѣ и се чудятъ, защо по-рано сѫ били жизнерадостни, весели и. каквато работа започвали, всѣкога успѣвали. Тѣ не подозиратъ, че тѣхниятъ успѣхъ, тѣхната жизнерадостность се дължатъ на разумни и възвишени сѫщества, които сѫ работили вмѣсто тѣхъ. Тѣ сѫ имъ давали сила, потикъ, вдъхновение. Днесъ тѣ се оттеглили отъ тѣхъ, оставили ги сами, на собствените имъ сили, да се учатъ и развиватъ. Добре е човѣкъ да има на разположение слуги, които да му помагатъ. Но щомъ слугитѣ му го напуснатъ, той трѣбва да бѫде готовъ да продължи работата си самъ. И съ слуги, и безъ слуги, човѣкъ трѣбва да следва неотклонно идеала си. Повечето отъ сегашнитѣ хора живѣятъ съ чуждъ капиталъ. Тѣ разчитатъ на това, което е останало отъ баща имъ и майка имъ, и минаватъ за добри и честни хора. Добри и честни хора сѫ тѣхнитѣ дѣди и баби, тѣхнитѣ бащи и майки, които сѫ работили за тѣхъ и сѫ имъ оставили голѣмо наследство. Време е сега тѣ сами да се проявятъ, да покажатъ своята доброта и честность. Какво ще правите, когато се видите сами въ свѣта? Колкото по-нагоре се качвате, толкова повече сита ви очакватъ. Ще дойдете до едно сито, дето ще пресѣятъ дѣдо ви, после

— баба ви, и най-после — майка ви и баща ви. Вие ще останете сами, отъ никого непоследвани. Страшно е положението на човѣка, когато се види самъ, безъ жива душа около себе си. Докато е бременна, майката носи детето въ утробата си; като го роди, тя го носи на ржце, докато израсте; щомъ израсте, тя го сваля на земята, само да ходи; стане ли десетгодишно, майката го оставя само въ кжщи, а тя отива да върши работата си. Като остане само, безъ майка си и безъ слуги, детето се принуждава да работи, да свърши работата, която му е дадена за деня. Въ сжщото положение се намира и възрастниятъ човѣкъ. Понѣкога разумнитѣ сжщества изпращатъ слуги да му свършатъ работата; понѣкога, обаче, тѣ го оставятъ самъ да свърши работата си.

Следователно, не се отказвайте отъ работата, която Провидението ви опредѣля. Сжществата, които ржководятъ вашата сждба, ви изпращатъ на земята, да напълните стомната си съ вода отъ Великия изворъ на живота и да се върнете съ пълна стомна. Каквото да ви костува, вие трѣбва да отидете на извора и да напълните стомната си съ вода. Кажете ли, че е невъзможно отиването ви до Великия изворъ на живота, това показва, че друго съзнание, по-низко отъ вашето, ви влияе. Когато човѣкъ минава презъ гора, въ която има различни животни — тигри, мечки, вълци, той не се решава да влѣзе вжтре въ

гората. Щомъ дойде до известно мѣсто, той казва: Страхъ ме е да вървя напредъ. Защо се страхува? Този човѣкъ се намира подъ влиянието на звѣроветѣ въ гората и се страхува да не го изядатъ. Човѣкъ изпада не само подъ влияние на животнитѣ, но и на хора, които се намиратъ на низко стѫпало на развитие, вследствие на което изпитва страхъ, раздвояване на съзнанието, обърканость въ мислитѣ и т. н. Низшето човѣшко съзнание наричаме животинско съзнание. Вънъ отъ себе си, то не признава никакъвъ законъ, никакво ограничение.

И тъй, когато говоримъ за възможни и невъзможни нѣща, имаме предъ видъ влиянието на висшето и низшето съзнание върху човѣка. Каже ли човѣкъ, че известна работа е невъзможна, това показва, че той се намира подъ влиянието на нѣкое низше съзнание. Ако каже, че известна работа е възможна, той се намира подъ влиянието на съзнание по-високо отъ своето. Разумното, висшето, т. е. Божественото съзнание прави нѣщата възможни. Казано е въ Писанието: „Ще изпратя Духа си да ви научи, какво да правите“. Подъ думата „Духъ Божи“ се разбира Разумното, Божественото Начало въ човѣка, което го потиква къмъ доброто и му дава сила да се справя съ мѫчнотиитѣ и страданията. Когато човѣкъ изпадне въ униние и скръбь, Божественото въ него му казва: Стани и върви напредъ. Така стана и съ апостолъ Павелъ. Когато се обяви за гонитель на Христа и на Христовитѣ последователи,

Христосъ го свали отъ коня му, и той ослѣпѣ. Тогава Христосъ го запита: Савле, защо ме гонишъ? Савелъ отговори: Господи, азъ мислѣхъ, че си противъ Мойсея, въ когото ние вѣрваме. Христосъ му каза: „Азъ и Мойсей едно сме". Отъ този моментъ Павелъ стана ревностенъ последователь на Христа. Ако апостолъ Павелъ падна отъ коня си, колко повече е осѫденъ всѣки човѣкъ на подобно падане. Апостолъ Павелъ падна само веднъжъ отъ коня си и прогледа, а обикновениятъ човѣкъ много пѫти ще пада и става, докато най-после прогледа и приеме Христа въ себе си. Следъ това той изобличаваше всички вѣрващи, които не бѣха последователни въ живота си.

Тъй щото, натъквате ли се на нѣкакви умствени противоречия, ще знаете, че това е апостолъ Павелъ въ васъ, който ви изобличава. Човѣкъ трѣбва да бѫде искренъ предъ себе си, да не се представя такъвъ, какъвто не е. Колкото по-искренъ е човѣкъ, толкова по-правилно може да разреши противоречията си. При това, колкото по-високо се издига той, противоречията му измѣнятъ характера си. Ако живѣе въ личния си животъ, противоречията му иматъ личенъ характеръ. Какъвто и да е характерътъ на противоречията, човѣкъ трѣбва да се справя разумно съ тѣхъ.

Нѣкои отъ противоречията се дължатъ на непознаване на себе си. Запримѣръ, мнозина казватъ, че вѣрватъ въ Христа, че сѫ готови на всички жертви за Него, но ако Той

ги накара да направятъ нѣкаква жертва, едва ли ще Го послушатъ. Въ това отношение тѣ приличатъ на мома или на момъкъ, които казватъ, че за любовьта сѫ готови на всѣкакви жертви. Обаче, поставятъ ли ги на изпитъ, не издържатъ.

Една мома обичала единъ момъкъ и му казвала, че е готова на всички жертви за него. За да изпита любовьта ѝ, той я накаралъ да се хвърли отъ една висока канара. Момата тръгнала къмъ канарата, но поглеждала назадъ, къмъ възлюбения си, дано ѝ каже да се върне. Като видѣлъ, че не е готова за тази жертва, той ѝ казалъ да не се качва на канарата. Какво ще кажете за любовьта на тази мома? Ще кажете, че не го обичала силно, че не е готова да се жертвува за него. Какво би постигнала момата, ако, наистина, се хвърли отъ канарата? Какво се ползува момъкътъ отъ такава жертва? Ако момъкътъ остави момата да се хвърли отъ канарата и да се убие, това показва, че по съзнание той не се е повдигналъ още. Ако пъкъ момата изпълни желанието му, това показва, че тя се намира подъ влиянието на едно съзнание, по-низко отъ нейното. Момата трѣбваше да каже на възлюбения си: Азъ мога да направя за тебе всичко онова, което и ти можешъ да направишъ за Бога. Ако ти не можешъ да направишъ всичко за Бога, и азъ не мога да се хвърля отъ канарата за тебе. Наистина, какъвъ смисълъ има човѣкъ да доказва любовьта си по такъвъ начинъ? Невъз-

можно е Божественото съзнание да иска такава жертва отъ човѣка.

Когато се натъкне на злото, човѣкъ иска да знае причината, отде иде злото и защо сѫществува. Каквито обяснения да се дадатъ за злото, това нѣма да ви ползува. Защо? Хората не сѫ готови още да се справятъ съ този въпросъ и, вмѣсто полза, ще си причинятъ пакости. Задачата на съвременния човѣкъ не е въ разрешаване въпроса за злото, но въ изучаването му. Нѣкой баща не обича сина си. Защо не го обича, това не е ваша работа. За васъ е важно да изучите проявитѣ на този баща и на сина му, а защо не се обичатъ, това е въпросъ на бѫдещето. Нѣкоя дъщеря не обича майка си. Защо не я обича? Много просто. Дъщерята се влюбила въ единъ момъкъ, иска да се ожени за него, а майката не е съгласна и се противопоставя на тази връзка. Това е една отъ външнитѣ причини за умразата на дъщерята къмъ майката. Дълбоката причина се крие другаде нѣкѫде. Дъщерята ще обикне майка си отново, ако не срещне никаква съпротива отъ нейна страна въ реализиране на желанието ѝ.

Изобщо, когато хората не си противодействуватъ въ желанията, тѣ се обичатъ. Щомъ си противодействуватъ, тѣ не се обичатъ. Невъзможно е всички хора да сподѣлятъ едни и сѫщи възгледи, да иматъ едни и сѫщи желания, да вървятъ по единъ и сѫщъ пѫть. Пѫтьтъ на праведния е единъ, на грѣшния —

другъ; пѫтьтъ на талантливия е единъ, на гениалния — другъ; пѫтьтъ на светията е единъ, на Учителя — другъ. Обаче, не само единъ човѣкъ върви въ тия пѫтища. Много сѫ праведнитѣ, които вървятъ въ единъ и сѫщи пѫть. Много сѫ талантливитѣ, гениалнитѣ, светиитѣ, които вървятъ въ единъ и сѫщи пѫть. Пѫтьтъ, по който даденъ човѣкъ се движи, се отличава по нѣщо отъ този, по който другъ човѣкъ се движи. Запримѣръ, пѫтьтъ на праведния се различава коренно отъ пѫтя на грѣшния. Праведниятъ се движи по възходещи енергии, а грѣшникътъ — по низходещи.

Физическиятъ свѣтъ е свѣтъ на промѣни, поради което човѣкъ ту отслабва, ту се засилва. Много отъ сѫществата, които живѣятъ на физическия свѣтъ, се намиратъ на низка степень на развитие, вследствие на което черпятъ сила отъ ония сѫщества, които стоятъ на повисоко стѫпало отъ тѣхъ. Попаднете ли на пѫтя имъ, тѣ непремѣнно ще черпятъ отъ васъ, и вие ще се чувствувате обезсилени. За да си набавите изразходваната сила, вие трѣбва да се свързвате съ възвишения свѣтъ, оттамъ да черпите енергия. Каквото и да правите, вие не можете да се освободите отъ влиянието на низшия свѣтъ. Спасението ви отъ това влияние седи въ връзката ви съ разумния, възвишенъ свѣтъ. Следователно, отъ едно мѣсто ще черпятъ отъ васъ, отъ друго мѣсто пъкъ вие ще черпите. Съ други думи казано: докато е свързанъ съ земята, човѣкъ постоянно губи

енергиитѣ си. Свърже ли се съ слънцето, той черпи отъ неговитѣ енергии и се възобновява. Както между земята и човѣка има известно отношение, така и между слънцето и човѣка съществува известно отношение. Чрезъ връзката си съ земята и слънцето човѣкъ изучава свѣта и силитѣ, които действуватъ въ него.

Като е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да познае себе си. Щомъ познае себе си, той ще познае и своя ближенъ. Познаването на висшето азъ е свързано съ познаването на Бога. Затова е казано въ Писанието: „Това е животъ вѣченъ, да позная Тебе Единнаго, Истиннаго Бога". Какъ можемъ да познаемъ Бога? Бога можемъ да познаемъ чрезъ външния свѣтъ — камънитѣ, растенията, животнитѣ, хората. Дойдемъ ли до човѣка, ние виждаме, че неговиятъ животъ е най-богатъ. Човѣкъ минава презъ радости и скърби, презъ мжчнотии и страдания, въ които вижда мощната Божия ржка. Въпрѣки това, хората искатъ да се освободятъ отъ страданията. И това е възможно, но заедно съ страданията ще изчезнатъ и радоститѣ. Какво представя свѣтъ безъ радости и страдания?

Нѣкои хора не могатъ да търпятъ вѣтъра, облацитѣ, влагата. Тѣ искатъ топло, приятно време, слънцето да не се засѣнчва. И това е възможно, но при туй положение земята скоро ще изсъхне, нѣма да ражда жито, зеленчуци, плодове, ще се превърне въ пустиня. Като имате предъ видъ това, оценявайте всичко, което

Богъ е далъ. И вѣтърътъ, и облацитѣ, и огъньтъ сѫ на мѣстото си. Радоститѣ и страданията сѫщо сѫ на мѣстото си. Безъ радости и страдания животътъ нѣма смисълъ. Обича ли, или мрази, човѣкъ е изложенъ на страдания. Майката, която обича детето си, страда при всички негови неуспѣхи. Ако детето сгрѣши нѣкѫде, майката пакъ страда. Страданията сѫ неизбѣжни, но човѣкъ знае, че следъ всѣко страдание иде радость. И обратно: следъ всѣка радость иде страдание. Такъвъ е законътъ. Благодарение на този законъ, човѣкъ живѣе въ постоянни промѣни.

Сегашната епоха е епоха на учение и работа. Днесь не се позволяватъ развлѣчения. Който мисли за развлѣчения, той скѫпо ще плаща. Почивка се дава на хората, по петьдесеть минути, както въ училищата, но развлѣчения не се позволяватъ. Звънецътъ е ударилъ вече, професорътъ е влѣзълъ въ класъ, преподава лекциитѣ си, и отъ васъ се иска само едно: да учите и да прилагате наученото. Свѣтътъ, въ който сега живѣете, е подложенъ на голѣми промѣни. Както бубата се превръща въ пашкулъ и оттамъ — въ пеперуда, така и вие сте изложени на промѣни. Още малко време остава на човѣка, докато се завие въ пашкулъ. Дойде ли този часъ, никакви гѫсеници не могатъ да останатъ. Всички трѣбва да се превърнатъ въ пашкули и да чакатъ деня на освобождаването си, когато ще излѣзатъ отъ пашкула. Съ други думи ка-

зано: старият редъ ще се смѣни съ новъ — ново небе и нова земя ще се създадатъ. Казано е въ Писанието: „Ние нѣма да умремъ, но ще се измѣнимъ“. Съ всѣки човѣкъ ще стане нѣкаква промѣна, колкото малка и да е тя. Пияницата ще се откаже отъ своята слабость, ще престане да пие; убиецътъ ще престане да убива; скѫперникътъ ще отвори сърдцето си за бедни и страдащи. Кой кѫдето се е отклонилъ, ще се върне въ правия пѫть на живота. Човѣкъ придобива вѫтрешенъ миръ и спокойствие. И да наруши мира си, той има вече съзнание за Божественото и се стреми къмъ него. Влѣзе ли съзнателно въ еволюционния пѫть на живота, човѣкъ не се отклонява вече отъ пѫтя къмъ Божественото.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате свойствата на материята, специално на твърдата материя. Ученикътъ трѣбва да знае, кѫде да прилага различнитѣ видове материя. Напримѣръ, твърдата материя има приложение въ убежденията. Сѫщевременно и любовьта трѣбва да влиза като сѫществень елементъ въ убежденията. Истинско убеждение е това, въ което любовьта, мѫдростьта и истината влизатъ като необходими елементи. Следователно, ако човѣкъ се намира подъ влиянието на три високи съзнания — съзнанието на любовьта, на мѫдростьта и на истината, никога не може да се отклони отъ своитѣ убеждения. Изпадне ли човѣкъ подъ влиянието на съзнания, по-низки отъ своето, непремѣнно ще

се отклони отъ убежденията си. Запримѣръ, ако човѣкъ се намира подъ влиянието на невежеството, на лъжата, на умразата, по никой начинъ не може да устои на своето убеждение. При това положение той трѣбва да се обърне за помощь къмъ Бога, къмъ Божественото съзнание. Щомъ дойде Божественото съзнание въ помощь на човѣка, съ него заедно идатъ тритѣ елемента — любовь, мѫдрость и истина. Тѣ се противопоставятъ на отрицателнитѣ елементи — умраза, невежество и лъжа и ги подчиняватъ на себе си. На човѣка не остава нищо друго, освенъ да се присъедини къмъ силата, т. е. къмъ Божественото съзнание, и да се освободи. Той ще почувствува свѣтлина въ ума си, топлина въ сърдцето си и свобода въ действията си. Това значи, да попадне човѣкъ подъ влиянието на едно висше съзнание. Той вижда вече, че онова, което нѣкога не е разбиралъ, днесъ го разбира; онова, което нѣкога не е могълъ да направи, днесъ може да го направи; онѣзи хора, които нѣкога не е обичалъ, днесъ ги обича. Много естествено! Умътъ му е просвѣтналъ, сърдцето му се е стоплило, и волята му се е освободила отъ ограничителнитѣ условия на живота. Като знаете това, правете връзки съ Божественото съзнание, което просвѣщава и освобождава човѣка.

За да се справи съ противоречията си, човѣкъ трѣбва да даде ходъ на Божественото въ себе си. Докато не се научи да прощава, човѣкъ не може да се справи съ мѫчнотиитѣ

и противоречията си. Христосъ даде примѣръ, какъ да се прощава. Той разказва единъ случай за единъ слуга, който дължалъ на господаря си голѣма сума. Като дошълъ срокътъ за изплащането на дълга, слугата отишълъ при господаря си, падналъ на колѣне предъ него и почналъ да го моли, да му прости. Господарьтъ се отнесълъ великодушно съ слугата си: простилъ всичкия му дългъ и го пусналъ на свобода. На излизане отъ дома на господаря си, слугата срещналъ единъ свой длъжникъ, който му дължалъ само сто пенязи. Той го хваналъ за врата и започналъ да го души. Длъжникътъ му падналъ на колѣне и започналъ да се моли, да го прости, но той останалъ неумолимъ: хваналъ длъжника си и го предалъ въ затворъ. Като видѣли това съслужителитѣ му, съобщили на господаря си, какъ постѫпилъ тѣхиятъ другарь съ своя длъжникъ. Господарьтъ му го повикалъ при себе си и му далъ добъръ урокъ. Питамъ: ако Богъ всѣки моментъ прощава прегрѣшенията ви и ги заличава отъ вашата книга, не трѣбва ли и вие да постѫпвате по сѫщия начинъ съ вашия ближенъ? Не постѫпвате ли като Бога, Той ще ви повика отново при себе си и ще ви даде добъръ урокъ. Защо Богъ трѣбва да прощава, а вие да не прощавате? Когато Богъ прощава, и вие ще прощавате. Когато Богъ обича, и вие ще обичате. Когато Богъ мисли, и вие ще мислите.

Сега, като се казва, че човѣкъ трѣбва да

мисли, това не значи, че трѣбва да мисли догматично. Широка, свѣтла мисъль е нужна на човѣка. Мнозина казватъ, че трѣбва да бѫдатъ добри. Да бѫде човѣкъ добъръ и да е добъръ, това сѫ две различни нѣща. Добъръ човѣкъ е онзи, който разработва капитала, който му е даденъ отъ природата. Доброто е капиталъ, вложенъ въ човѣшката душа. Който разработва доброто въ себе си, той е добъръ човѣкъ. Не разработва ли доброто въ себе си, човѣкъ е подобенъ на онзи слуга, на когото господарьтъ далъ единъ талантъ, но вмѣсто да го обработи, той го заровилъ въ земята. Обаче, когато господарьтъ се върналъ, извикалъ слугата си, взелъ отъ него таланта, който му далъ, и го предалъ на първия слуга, на когото оставилъ петь таланта.

Тъй щото, всѣки, който не разработва доброто, вложено въ него, ще бѫде повиканъ въ сѫдния день да отговаря за дѣлата си. Като заминете отъ този свѣтъ, вие ще се явите предъ вашитѣ предци, да кажете, какво сте направили съ вашитѣ таланти. Ако любовьта ви е била правилна, вие ще имате придатъкъ. Не си правете илюзии, да мислите, че като сте писали любовни писма, имали сте любовь. Любовнитѣ писма не опредѣлятъ любовьта на човѣка. Желанието ви да правите добро не значи, че сте добъръ. Добро е това, което води къмъ доброто. Добро е това, което можете да направите въ дадения моментъ. Силата на човѣка седи въ настоящия моментъ, а не въ бѫдещия. Като

не разчитатъ на силитѣ и способноститѣ си, хората казватъ, че каквото и да правятъ, не могатъ да бѫдатъ като Христа. Въ какво не могатъ да бѫдатъ като Христа? Въ послушанието ли, или въ страданията не могатъ да бѫдатъ като Него? Споредъ мене, всѣки човѣкъ може да бѫде като Христа и въ послушанието си, и въ страданията. Щомъ е подобенъ на Него въ тия две положения, той ще има и славата на Христа. Не е въпросъ по сила да е като Христа, но по готовность и изпълнение. На всѣки човѣкъ е дадено да носи споредъ силата си, но да носи съ търпение и любовь.

Ние не говоримъ за количеството на добродетелитѣ, но за тѣхното качество. Запримѣръ, едно житно зърно има качествата на всички житни зърна, но не и тѣхната сила. Обаче, ако всичкото жито въ свѣта изчезне, това житно зърно може да го възстанови.

Следователно. когато казваме, че човѣкъ може да бѫде като Христа, разбираме по качество, вѫтрешно, а не по количество. Който е работилъ съзнателно върху себе си, въ бѫдеще ще го изпратятъ на земята съ мисия, да спасява човѣчеството. Какъ ще постѫпи той, това ще узнае отъ Божествената книга. Той ще отвори тази книга и ще започне да чете, че нѣкога, въ далечното минало, е живѣлъ единъ Великъ Учитель на земята, дошълъ съ единствената цель да помага на човѣчеството и да го спаси, но вмѣсто благодарность, Той се намѣри на кръста, подигравнъ отъ римски-

тѣ войници. Следъ възкресението Му мнозина Го последваха, и днесъ има около 500 милиона последователи. Едни отъ тѣхъ вѣрватъ въ Него, други се съмняватъ още, вследствие на което сж създали голѣма каша отъ коментарии и философски заключения. Като проследи пжтя на Христа, той ще разбере, какво го очаква. Който иска славата и придобивкитѣ на Христа, трѣбва да мине презъ Неговитѣ опитности, презъ Неговия животъ.

И тъй, да познаете Христа, това значи, да минете презъ Неговитѣ страдания. Щомъ минете презъ страданията на Христа, безъ да се помрачи съзнанието ви, това значи, че сте познали Бога. Единственятъ пжть за познаване на Бога и на Христа е пжтьтъ на страданието. Да приемешъ страданието съ радость, съ будно съзнание и търпение, това значи, че е дошълъ моментътъ на твоето пробуждане. Пробуждането на човѣшкото съзнание подразбира връзка на човѣка съ Бога. Само тогава човѣкъ може да каже: „Това е животъ вѣченъ, да позная Тебе Единнаго Истиннаго Бога".

Коя е основната мисъль въ днешната лекция? Основната мисъль е, че човѣкъ трѣбва да бжде твърдъ въ убежденията си, при никакви условия да не се промѣня. Въ това отношение той трѣбва да бжде като златото. Какво означава думата „злато"? Въ български езикъ думата „злато" се пише съ петь букви. Значи, то е съставено отъ петь елемента: буквата „з" означава законъ за растене, за размножаване;

буквата „л“ означава стремежъ къмъ Бога; буквата „а“ — бременность съ идеи; буквата „т“ означава преодоляване на мѫчнотиитѣ въ живота; буквата „о“ — оформяване на човѣшката глава. На английски езикъ злато се пише съ четири букви — gold. Буквата „g“, съ опашката надолу, означава пущане корени дълбоко въ земята. Буквата „о“ показва, че човѣкъ трѣбва да има добре оформена глава, за да може да се справи съ условията на живота и да мисли право. Буквата „l“ е кука, съ която човѣкъ може да тегли нѣщата отдолу нагоре. Буквата „d“ е подобна на „а“. Тя показва, че човѣкъ трѣбва да бѫде добъръ, ученъ, да разполага съ идеи, за да задържи богатството си въ касата.

Знанието, което днесъ придобивате, не трѣбва да бѫде въ противоречие съ сегашния ви животъ. Що се отнася до ония чужди желания, които внасятъ смущения и безпокойства у васъ, тѣ непремѣнно ще се разколебаятъ предъ новото знание. Обаче, това не трѣбва да ви обезсърдчава. По този начинъ вие ще различавате неестественитѣ желания отъ естественитѣ и ще се освободите отъ тѣхъ. Противоречията, които разумниятъ свѣтъ внася въ човѣка, оправятъ пѫтя му, но не го обърквatъ. Не се безпокойте, дали сте въ правия пѫть. Следвате ли Христа, вие сте въ правия пѫть. Христосъ е казалъ: „Азъ съмъ пѫтьтъ, истината и животътъ“. Какъ ще познаете, че сте въ пѫтя, който Христосъ сочи на човѣка? Като

обичате Христа, вие ще Го познаете. Щомъ познавате Христа, ще познаете и пѫтя, по който ви води. За да познаете нѣкого, вие трѣбва да го обичате. Какъ познавате хубавата вода? Като я опитате. Какъ познавате слънцето? Като го опитате. Какъ познавате Бога? Като Го опитате. Казано е въ Писанието: „Опитайте ме и ще познаете, че съмъ благъ". По кой начинъ можете да опитате Бога? Много начини има, по които можете да Го опитате, и то не само веднъжъ, но много пѫти. Вие ще Го опитате, но и Той ще ви опита.

Като казвамъ, че и вие ще бѫдете изпитани, имамъ предъ видъ страданията. Чрезъ страданията човѣкъ се изпитва и калява. Ако използува разумно страданията, човѣкъ се повдига и облагородява. Не ги ли използува разумно, той се понижава и, въ края на краищата, изгубва живота си. Изгуби ли живота си, човѣкъ спира своето развитие и отъ него остава само едно голо съзнание, че нѣкога е сѫществувалъ, живѣлъ, радвалъ се и страдалъ, но нищо не е придобилъ. Той съзнава нѣщо за себе си, но се чувствува самъ въ пространството, безъ свѣтлина и почва подъ краката си. Страшно е да изпадне човѣкъ въ това положение! Нѣкои философи считатъ това положение за нѣщо високо, но тѣ се лъжатъ. Едно нѣщо е, ако човѣкъ е надрасълъ обикновенитѣ условия на живота и се освободилъ отъ всичко преходно, а съвсемъ друго е преждевременно да се лиши отъ тѣлото си, отъ всички

възможности и условия за развитие. Това положение е подобно на семка, лишена отъ почва, отъ свѣтлина, отъ вода и отъ въздухъ.

Казано е въ Писанието: „Око не е видѣло, и ухо не е чуло това, което Богъ е приготвилъ за онѣзи, които Го любятъ". Това се отнася за онѣзи, на които очитѣ и ушитѣ сж отворени, да виждатъ и да чуватъ това, което обикновенитѣ хора не виждатъ и не чуватъ. Защо обикновениятъ човѣкъ, който има очи и уши, не вижда и не чува? Защото не е развилъ духовното въ себе си. Следователно, докато не разбере материалния животъ, човѣкъ не може да разбере духовния. Като развие духовния елементъ въ себе си, очитѣ и ушитѣ му ще се отворятъ, и той ще разбере едновременно и физическия, и духовния свѣтъ. За да ни се изяви, Богъ трѣбва да слѣзе въ материалния свѣтъ. Значи, човѣкъ трѣбва да започне отъ видимото и постепенно да отива къмъ невидимото. Ето защо, за да се развивате правилно, не се оплаквайте отъ страданията, отъ мжчнотиитѣ си, но радвайте се, че имате привилегията да страдате заедно съ Бога. Макаръ и великъ, и Богъ страда, не като човѣка, но по свой начинъ. Голѣмо е страданието на Бога, като гледа, какъ нѣкой човѣкъ губи всички условия и възможности за развитието си. Той може да го ограничи по нѣкакъвъ начинъ, да не грѣши, да не изразходва дадения му капиталъ, но това е насилие. Богъ иска, човѣкъ да се обърне съзнателно къмъ Него и да

изпълнява волята Му. Това е въ интереса на самия човѣкъ. Ако не изпълнява волята Божия, човѣкъ изпълнява волята на сѫщества, които иматъ желание да го изчерпятъ напълно, да отнематъ живота му. Казано е въ Писанието: „Пазете се отъ онія, които отнематъ и живота, и душата на човѣка“. Да се жертвува човѣкъ за Бога е едно, да се жертвува за грѣшника е друго; да угажда на хората е едно, да угажда на Бога е друго.

Като ученици, отъ васъ се иска характеръ, да проявите търпение, да понасяте мѫчнотиитѣ и страданията съ радость. Това не значи, да правите неестествени усилия. Свободни и естествени трѣбва да бѫдете въ проявитѣ си. Дойдете ли до свободата, трѣбва да бѫдете разумни, да пазите, както своята свобода, така и свободата на своя ближенъ. Ако отидешъ при приятеля си, който живѣе въ стаичка отъ петьшесть квадратни метра вмѣстимость, не влизай вѫтре, но спри се предъ отворения прозорецъ на стаичката му и оттамъ се разговаряйте. Влѣзешъ ли въ стаичката му, той ще изгуби свободата си. Ако има хлѣбъ едва за себе си, не искай отъ него да те нахрани. Като види, че не може да задоволи глада ти, той ще се притѣсни, ще изгуби свободата си.

Често хората сами си създаватъ страдания. Защо? Защото не разбиратъ законитѣ на свободата. Който разбира тия закони, предпочита той самъ да страда, отколкото близкитѣ му. Това е пѫтьтъ на ученика. Ако иска да

бѫде ученикъ, човѣкъ трѣбва да спазва законитѣ на свободата, да не причинява ненужни страдания нито на себе си, нито на ближнитѣ си. Ако нѣкой е много общителенъ и словоохотливъ, трѣбва да пази свободата на другитѣ хора. Той има желание да говори много, но хората около него сѫ чиновници, бързатъ за работа. Като знае това, той трѣбва да ги задържи само петь минути, да бѫде доволенъ на малкото. Каквото каже въ петтѣ минути, да благодари и за това.

Ето и азъ мога съ нѣколко мисли да изкажа всичко, което говорихъ въ единъ часъ. Ще кажа: Човѣкъ трѣбва да има просвѣтено съзнание, въ което да влизатъ три важни елемента — любовь, мѫдрость и истина. Човѣкъ трѣбва да има характеръ. Каквато работа започне, да я свърши докрай. Дойдатъ ли страданията въ живота му, да ги носи съ търпение и любовь.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мѫдрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

15. Лекция отъ Учителя, държана на 3. декемврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Разумни отношения

Размишление.

Чете се темата: „Най-силната мисъль, която ви е направила впечатление“.

Какво по-силно изречение може да съществува за гладния, който чува да му се казва: Вземи този хлѣбъ и яжъ. Какво по-силно изречение за жадния отъ това, да чуе, че нѣкой му казва: Иди на близкия изворъ. Какво посилно изречение може да чуе детето отъ устата на майка си, която му казва: Ида, мама, какво искашъ?

Сегашнитѣ хора се дѣлятъ на богати и сиромаси. Ако богатиятъ постоянно не забогатява, лесно може да осиромашее. Кога осиромашава богатиятъ? Когато не работи Око, което не се упражнява да гледа, ослѣпява; езикъ, който не се упражнява да говори, онѣмява. Когато има инструментъ, човѣкъ трѣбва да се упражнява, да го разработва. Нѣкои се страхуватъ да се упражняватъ, да правятъ опити, за да не грѣшатъ. За предпочитане е човѣкъ да прави погрѣшки, отколкото да не се упражнява. За предпочитане е човѣкъ да работи и да грѣши, отколкото да бездействува. Като живѣе, човѣкъ трѣбва да работи, всѣки день да прибавя по нѣщо ново къмъ онова, което е постигналъ. Ако човѣкъ

разчита на капитала, който му е даденъ, въ скоро време ще го изяде. Той трѣбва да прибавя по нѣщо къмъ дадения му капиталъ, да го увеличава. Уповавайте на онова, което всѣки день придобивате, а не на онова, което сте постигнали вече. Не се спирайте на миналото, колкото и да е било хубаво, но уповавайте на настоящето. Между миналото и настоящето има известно отношение, както между родителитѣ и децата, но човѣкъ не трѣбва да се спира върху миналото, както и върху родителитѣ си, да чака само на това, което е получилъ отъ тѣхъ въ наследство. Задачата на човѣка е да се ползува отъ капитала, който родителитѣ му оставили, но всѣки день да прибавя по нѣщо ново къмъ основния капиталъ.

Съвременнитѣ хора се оплакватъ отъ неуспѣха въ живота си, понеже не работятъ за развиване на онова, което сж наследили. Тѣ се стремятъ къмъ изкуствени придобивки, за които се изискватъ голѣми усилия и срѣдства. Първата задача на човѣка е да работи за онова, което е вложено въ него. Ако следъ това му остане време, нека работи за нови придобивки. Използувайте вложеното въ васъ за да изучите чрезъ него физическия — видимия свѣтъ, който ще ви заведе къмъ духовния, т.е. невидимия. Формитѣ и линиитѣ на физическия животъ водятъ къмъ красотата, която е необходимъ елементъ въ духовния свѣтъ. Свѣтскитѣ хора естествено се стремятъ къмъ красота, а религиознитѣ казватъ, че външната красота не е

важна. Тѣ се стремятъ къмъ вѫтрешна красота, а външната пренебрегватъ. Въ това отношение тѣ сѫ на кривъ пѫть. Човѣкъ не може да бѫде вѫтрешно красивъ, ако външно не е красивъ. Съвършениятъ човѣкъ е и външно, и вѫтрешно красивъ.

И тъй, всѣки човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ съвършенство. За да се усъвършенствува, той трѣбва всѣки день да прави по едно добро, съ което да прилага по нѣщо къмъ основния капиталъ, който му е даденъ. Ако има една семка, той трѣбва да я посѣе; ако е посѣлъ семката, той трѣбва да се грижи за нея, да я полива, разкопава, за да ѝ даде условия да расте и да се развива. Ако нищо не придава къмъ капитала си, деньтъ минава и заминава, безъ да отбележи нѣщо въ живота на човѣка. Като се види въ това положение, човѣкъ казва: Богъ да ме благослови. Богъ благославя човѣка, но ако и той самъ работи. Религиознитѣ очакватъ на Духа, Той да се всели въ тѣхъ, да имъ помогне. Духътъ подобрява условията, но какво представятъ добритѣ условия, ако земедѣлецътъ не копае, не оре, не сѣе и не жъне? Духътъ внася повече свѣтлина въ човѣшкия умъ, но не измѣня характера му. Какъвто е билъ по-рано по характеръ, такъвъ си остава: ако е билъ нервенъ, нервенъ си остава. Въ това разнообразие, именно, седи красотата на живота. Всѣки човѣкъ е на мѣстото си. Нервенъ ли ще срещнете, или флегматиченъ, радвайте се и на двамата. Съ нерв-

ния ще пѫтувате добре, а при флегматичния ще почивате.

Разликата между физическия и духовния свѣтъ седи въ следното: физическиятъ свѣтъ се отличава съ външно разнообразие, а вѫтрешно еднообразие; духовниятъ свѣтъ обратно: той се отличава съ външно еднообразие, а вѫтрешно разнообразие. И двата закона — и еднообразието, и разнообразието се срѣщатъ въ природата. Тѣ се допълватъ единъ другъ. И природата се стреми къмъ уравновесяване на силитѣ си. Това се вижда въ всички нейни прояви, запримѣръ, въ любовьта, като козмическа сила. На български езикъ думата „любовь“ е съставена отъ шесть букви: буквата „Л“ означава бащата, който се стреми нагоре, къмъ върха на планината; буквата „Ю“ представя майката, а буквата „Б“ — сина; буквата „О“ е играчката на детето, съ която майката и бащата го залъгватъ; буквата „В“ е количката, съ която разхождатъ детето; мекиятъ знакъ на края на думата — „Ь“ означава станцията, на която се спиратъ. Значи, любовьта подразбира сила, въ която участвуватъ бащата, майката, децата, условията за растене и развиване; следъ това иде почивката. Онзи, който е далъ знаковетѣ за думата любовь, разбиралъ, че любовьта не може да се прояви безъ баща, безъ майка, безъ деца, безъ условия за растене и развиване и безъ почивка. Търсите ли любовь, търсете я тамъ, дето едновременно присѫтствуватъ бащата, майката и децата; търсите ли любовь,

търсете я тамъ, дето има условия за развитие и растене. Следъ всичко това любовьта дава и почивка. Ако махнете буквитѣ „Л и Ю“ отъ думата „любовь“, т. е. ако махнете бащата и майката, нищо не остава отъ любовьта.

Като проследите различнитѣ езици, ще видите, че думата любовь въ всѣки езикъ се пише различно. Запримѣръ, въ английски езикъ думата „любовь“ означава love. Англичанинътъ обърналъ българското „л“ малко надолу, съ което иска да каже, че любовьта не е само за небето, но и за земята. После, вмѣсто буквата „б“, той турилъ „v“, съ което иска да каже, че на земята любовьта трѣбва да бѫде малко по-материална, отколкото на небето. Славянинътъ има нѣщо общо съ французина. Когато си купуватъ дреха, тѣ гледатъ да бѫде красива. Англичанинътъ постѫпва точно обратно: като си купува дреха, той гледа да е здрава, топла и доброкачествена.

И тъй, когато изговаряте една дума, вие трѣбва да я произнесете така, че да отговаря на елементитѣ, които съдържа. Искате ли да произнесете името на нѣкой човѣкъ правилно, вие трѣбва да го обичате. Нѣкой казва, че иска да се запознае съ учението на Христа. За да се запознае съ Христовото учение, преди всичко човѣкъ трѣбва да обича Христа. Иначе, колкото да е ученъ, ако не обича Христа, той не може да възприеме ученето Му. Ще кажете: Какъ приеха ученицитѣ на Христа ученето Му? Обичаха ли Го тѣ? Бѣха ли

толкова учени, колкото съвременнитѣ хора? Възможно е преди две хиляди години хората да не сж били толкова учени, като сегашнитѣ, но затова пъкъ Христосъ е знаялъ такива нѣща, които съвременнитѣ хора не подозиратъ. И обратното е вѣрно: сегашнитѣ хора знаятъ такива нѣща, които Христосъ не е знаялъ. Що се отнася до знанието, казвамъ: Има нѣща, които хората трѣбва да знаятъ, но има нѣща, които не трѣбва да знаятъ. Напримѣръ, какво се ползувашъ, ако знаешъ, какъ се увеличава и намалява сѣнката на едно дърво? Какво се ползува човѣкъ, ако знае, кой го обича и кой го мрази? Най-важното нѣщо, къмъ което трѣбва да се стреми човѣкъ, е да знае, увеличава ли любовьта си, или я намалява. Ако всѣки день прибавя по нѣщо къмъ любовьта си, той има условия да се развива. Престане ли да се увеличава любовьта му, съ нея заедно се спира и развитието му.

Следователно, остаряването на човѣка, противоречията и неуспѣхитѣ въ неговия животъ се дължатъ единствено на изгубване на любовьта му, или лишаването му отъ условия за проява на неговата любовь. Когато обича Бога, човѣкъ е младъ. Защо? Защото въ Бога се криятъ всички условия за развитието на човѣка. Престане ли да обича Бога, прекрати ли се стремежътъ му къмъ Бога, човѣкъ започва да остарява. Щомъ започне да мисли, че любовьта му къмъ Него е невъзможна, неосѫществима, далечна и отвлѣчена, той търси по-

близъкъ обектъ на любовьта си. Тази е причината, поради която човѣкъ остарява. Колкото и да е близъкъ обектътъ на неговата любовь, той не може да получи това, което очаква. Той ще изразходва капитала си, безъ да получи нѣщо срещу него. Тежко е положението на търговеца, който е напълнилъ магазина си съ стока, която не може да пласира.

Истинската любовь изисква разумна обмѣна между душитѣ. Да обичашъ нѣкого, това значи, да се обмѣнишъ правилно съ него. Когато обмѣната между двама души, които се обичатъ, е правилна, тѣ сж радостни, доволни, готови на всички жертви единъ за другъ, готови на услуги къмъ всички хора. Ако обмѣната между тѣхъ не е правилна, тѣ се натъкватъ на противоречия, на отрицателни състояния. Ако намѣрите сжщество, което обичате и ви обича, това значи, да сте намѣрили учителя си. Отъ една страна той ще ви учи, а отъ друга — вие ше го учите. Истинската любовь е моделъ. отъ който хората взаимно се поучаватъ. Безъ образецъ на любовьта човѣкъ не може да обича. Когато казваме, че Богъ е Любовь, ние имаме предъ видъ Божията Любовь като образецъ, отъ който всички хора могатъ да се учатъ. Когато нѣкой не знае, какво да прави, казвамъ: Ти трѣбва да любишъ. Затова си дошълъ на земята. — Какъ да любя? — Ще се учишъ. — Отде ще уча? — Отъ Бога.

Какво трѣбва да прави овчарьтъ, ако му дадатъ патерица въ ржка? Трѣбва ли да пита,

какво да прави съ патерицата? Овчарьтъ ще вземе патерицата въ ржка, ще я тури на рамото си и ще тръгне съ нея следъ стадото, ще ходи нагоре-надолу, да го пасе. Какво ще прави владиката съ тази патерица? И той ще я вземе въ ржка, ще се подпира на нея, ще отива да служи на Бога. Попадне ли патерицата въ ржката на капелмайстора, той ще започне да маха съ нея изъ въздуха, да дирижира музикантитѣ. Военниятъ ще вземе патерицата, ще я превърне въ ножъ и ще тръгне съ нея на бой. Писарьтъ ще превърне патерицата на писалка, съ която ще пише. Днесъ патерицата се предава отъ една ржка въ друга, да върши нѣкаква работа. Какво означава думата „патерица“? Тя е произлѣзла отъ думата „pater“ — баща. Значи, за да се справи съ противоречията въ живота, човѣкъ трѣбва да извика на помощь бащата, т. е. своя умъ. Не може ли да мисли право, да разрешава мжчнотиитѣ и противоречията си, човѣкъ не може нито владика да стане, нито воененъ, нито капелмайсторъ, нито поетъ или писатель. Само онзи може да стане владика, въ пълния смисълъ на думата, който е въ сила да владѣе, т. е. да управлява свѣта. Кой може да владѣе и да управлява свѣта? Силниятъ може да владѣе и да управлява. Силенъ е само Богъ. Значи, само единъ владика, т. е. само единъ Богъ сжществува въ свѣта.

Като ученици, вие трѣбва да се учите, да правите правилни преводи на думитѣ.

Всѣка дума има свой антиподъ, който трѣбва да използувате. Каже ли нѣкой, че ви мрази, не се смущавайте. Антиподътъ на умразата е любовьта. Проявете вие любовьта си и турете умразата на гърба ѝ. Любовьта е въ състояние да носи хиляди умрази на гърба си. Истината е въ състояние да носи хиляди лъжи на гърба си. Мждростьта е въ състояние да носи хиляди глупости на гърба си. Праведниятъ може да носи на гърба си хиляда души, които го мразятъ; обаче, хиляда души, които мразятъ, не могатъ да носятъ праведния на гърба си. Много естествено. Могатъ ли сто лоши хора да се справятъ съ една красива мома? Тѣ ще се сбиятъ помежду си и, въ края на краищата, или всички трѣбва да умратъ, или да стане нѣкакъвъ преломъ помежду имъ, да се примирятъ. Но красивата мома. съ своята разумность, може да се справи съ стотѣ лоши хора.

Сегашнитѣ хора, безъ да сѫ дали нѣщо отъ себе си, очакватъ да бѫдатъ обичани. Това е невъзможно. Такъвъ законъ не сѫществува. Хората обичатъ Бога, защото, следъ като създалъ свѣта, Той вложилъ любовьта си въ него. Тъй щото, ако Богъ иска отъ хората любовь, това е напълно основателно. Той имъ е далъ блага, условия, вложилъ е въ тѣхъ възможности, далъ имъ Любовьта си, и днесъ иска своето си. Той не иска нѣщо чуждо. Богъ изисква отъ човѣка готовность да Му даде часть отъ това, което е получилъ.

Богъ иска любовь отъ човѣка, за да да го научи да дава. И човѣкъ трѣбва да постѫпва по сѫщия начинъ. Ако иска да получи нѣщо, и той трѣбва да дава отъ своя страна. Не дава ли, невъзможно е да получи. Ако очаква любовь, безъ да даде нѣщо, човѣкъ се натъква на голѣми противоречия. Следователно, съ ставането си отъ сънь още, човѣкъ трѣбва да си каже: Какво мога да внеса днесъ въ своя личенъ животъ, въ живота на своя ближенъ и въ цѣлото човѣчество? Щмоъ си зададе този въпросъ, той трѣбва да си отговори: Днесъ ще кажа една блага дума на нѣкого, ще проявя милосърдието си къмъ нѣкого и ще направя едно малко добро на нѣкого. За мнозина това сѫ глупави работи, но тѣ не знаятъ, че ако не направятъ тия глупости, ще се натъкнатъ на по-голѣми отъ тѣхъ. Не, разумни нѣща сѫ тѣзи. Ако всѣка сутринь, въ продължение на две-три години, човѣкъ отправя по една блага дума къмъ нѣкого, или прави по едно малко добро, въ скоро време ще има голѣми резултати. Всѣко нѣщо, което човѣкъ искрено пожелае да стане, става. Пожелае ли да люби, още въ този моментъ нѣкой люби. Нѣма желание въ свѣта, което да не е реализирано. Това е въпросъ само на време. Хората сѫ свързани помежду си, вследствие на което взаимно си помагатъ. Нѣкой иска да люби, а не му се дава. Защо? Защото не знае, кого да люби. Докато намѣри обекта на своята любовь, другъ нѣкой ве-

че люби. Нѣкой иска да стане богатъ, но не знае какъ; сѫщевременно, той не знае, какъ да се справи съ богатството, което ще придобие. Въ това време нѣкой вече е забогатѣлъ. Понеже *хората сѫ свързани помежду си*, богатиятъ ще отдѣли часть отъ паритѣ си и ще ги занесе на онзи, който пръвъ е пожелалъ това богатство. Хората сѫ скачени сѫдове. Коя е връзката помежду имъ? Любовьта свързва хората. Както каналитѣ свързватъ едно езеро съ друго, или едно море съ друго, така и любовьта свързва хората единъ съ другъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да обича, за да придобие нѣщо. Ако обичашъ, ще ти дадатъ нѣщо; ако не обичашь, нищо нѣма да получишъ.

Често хората говорятъ за взимане и даване, като противоположни процеси, и се питатъ, кой отъ двата процеса е за предпочитане. Даването е за предпочитане, защото въ него има растене. Запримѣръ, за предпочитане е човѣкъ да посади една ябълка, отколкото да я изяде. Като изяде ябълката, той ще изпита кратковременна приятность, а като я посади, дълго време ще мисли за нея. Като отглежда ябълката, той се свързва съ всички плодове и ги обиква. Значи, всѣка идея, която расте, е посѣтъ плодъ. Каже ли нѣкой, че едно време ималъ любовь, а сега нѣма, това показва, че той е изялъ ябълката. Каже ли, че обича хората, той е посадилъ ябълката. Който изяжда ябълката, а после очаква отъ хората, да му дадатъ втора и трета ябълка, той е отъ мързеливитѣ хора. Ако иска да яде,

той трѣбва да работи, да копае, да оре и да сѣе. Природата дава материалитѣ, а човѣкъ трѣбва да работи. Като свърши работата си, природата се произнася върху нея. Богъ дава условията на човѣка, а той трѣбва да работи. Работата опредѣля любовьта му. Каквото е отношението на човѣка къмъ любовьта, мѫдростьта и истината, такова ще бѫде отношението му къмъ работата, която е свършилъ. Отношението на човѣка къмъ любовьта, мѫдростьта и истината показватъ, какъвъ е капиталътъ и съдържанието на този капиталъ, както и силата, която е дадена за работа. Съ други думи казано: „Каквото вържете на земята, ще бѫде вързано и на небето. Каквото развържете на земята, ще бѫде развързано и на небето".

Следователно, задачата на човѣка е да регулира отношенията си къмъ тритѣ свѣта, т. е. да има правилни отношения къмъ физическия, къмъ духовния и къмъ Божествения свѣтъ. Това значи: човѣкъ трѣбва да има правилни отношения къмъ себе си и къмъ своя ближенъ, къмъ ангелитѣ и къмъ Бога. Само при това положение човѣкъ може правилно да се развива. Въ пѫтя на своето развитие човѣкъ всѣки день придобива по нѣщо. Той самъ вижда, че вчерашното му знание се отличава отъ днешното. Защо? Защото всичко вѫтре въ човѣка и вънъ отъ него е подложено на постоянни промѣни. Свѣтлината, която ни прониква, се отличава всѣка предшествуваща секунда отъ последващата. За една секунда свѣтлината

изминава 300,000 километра пѫть. На втората секунда тя се намира на друго мѣсто. Макаръ и по-бавно, но и земята се движи постоянно, вследствие на което всѣка секунда тя носи нѣщо ново. Земята се движи съ бързина 19 клм. въ секунда. Числото 19 спасява човѣчеството отъ голѣмитѣ катастрофи, които би могло да преживѣе на земята. Всички неуравновесени сѫщества слизатъ на земята да се уравновесятъ, да придобиятъ нейния темпъ на движение. Като придобиятъ нужното равновесие, изпращатъ ги на други планети, тамъ да се учатъ. Думата „уравновесяване“ е взета въ смисълъ на тониране. Значи, човѣкъ, както и всички останали сѫщества, слизатъ на земята да се тониратъ, да уравновесятъ силитѣ си, да намѣрятъ своята равнодействуваща. Слизането на човѣка на земята подразбира правилно взимане на основния тонъ. Докато не вземе правилно основния тонъ на живота, той не може да се качи на небето. Преди да започнатъ да свирятъ и пѣятъ, музикантитѣ и пѣвцитѣ взиматъ основенъ тонъ. Взематъ ли го правилно, свиренето и пѣнието излизатъ добре. Не го ли взематъ правилно, капелмайсторътъ остава недоволенъ отъ тѣхъ и ги заставя да започнатъ отново. Следователно, много пѫти човѣкъ ще слиза на земята, докато вземе правилно основния тонъ на живота. На която планета и да се намира, той трѣбва да слиза на земята, докато се научи правилно да пѣе и да свири.

Сега, да се върнемъ къмъ процеса на растението. Нѣкой е недоволенъ, че не е могълъ да реализира своята идея. Кѫде е причината за това? Причината е въ самия него. Вмѣсто да посади идеята въ земята, дето има условия за растене, той я изялъ, погълналъ я въ себе си. Каква е била идеята му? Той искалъ да стане ученъ човѣкъ. Кой човѣкъ е ученъ? Има два вида учени хора. Едната категория учени придобиватъ знания и ги прилагатъ. Втората категория придобиватъ знания, товарятъ ума си съ научни факти и теории, но не могатъ да ги приложатъ. Това знание е товаръ за тѣхния умъ. Тѣ доказватъ нѣщата, но само на теория. Тѣ казватъ: Да допуснемъ, че четири е равно на петь. Оттукъ го доказватъ, оттамъ го доказватъ, докато се убедятъ, че, наистина, четири е равно на петь. Обаче, ако този ученъ има да взима отъ васъ пари, а вие му доказвате, че сте ги платили вече, той нѣма да ви повѣрва. Никакви доказателства отъ ваша страна нѣма да го убедятъ, че е получилъ паритѣ си. Защо ученията не допусне, че длъжникътъ му се е изплатилъ по нѣкакъвъ начинъ? Ако длъжникътъ му не е далъ паритѣ въ наличность, може да го е кредитиралъ въ нѣкоя гостилница, при нѣкой дрехарь или обущарь. Какво по-хубаво отъ това? Дето отиде, навсѣкѫде има кредитъ. Природата кредитира човѣка по сѫщия начинъ. Тя му дава на разположение блага, съ които той може да разполага цѣлъ животъ, да живѣе като царь.

Въпрѣки това, човѣкъ не е доволенъ отъ положението си и се стреми да заеме по-високо мѣсто въ живота. Той иска да стане царь, да управлява хиляди и милиони хора. Какво придобива човѣкъ, ако стане царь? Той се товари съ голѣмъ багажъ: съ грижи, безпокойства, погрѣшки. Въ края на краищата, вмѣсто да му благодарятъ, поданицитѣ му го ругаятъ, сѫдятъ го за дѣлата му, докато най-после го детрониратъ. Той носи отговорността за всѣка смъртна присѫда, която е подписалъ. Природата никога не забравя и не прощава. Тя държи отговоренъ всѣки човѣкъ, всѣко живо сѫщество за дѣлата му. За да се освободи отъ отговорность, човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ новъ животъ, къмъ приложение на любовьта, въ която нѣма грѣхове и престѫпления.

Като ученици на новото учение, вие трѣбва да приложите въ живота си закона на любовьта. Така ще се развържете отъ стария животъ. Да се освободите отъ старото, това значи, да турите любовьта за основа на своя животъ. Любовьта ще научи човѣка, какъ трѣбва да живѣе и защо не трѣбва да грѣши. Като познава закона на възмездието, човѣкъ не се решава да грѣши. Той знае, че за всѣко убийство, за всѣко престѫпление трѣбва да плати четирекратно. Ако си позволи да убие нѣкого, въ бѫдеще той ще го роди. Ще го направятъ майка, да носи детето деветь месеца въ утробата си, да го роди съ мѫка, да го

отгледа и изучи. Следъ като му даде всичко, което му е нужно за живота, тогава бащата и синътъ ще си размѣнятъ полицитѣ. Синътъ ще даде на баща си полицата, която последниятъ е вече изплатилъ. Бащата ще даде на сина си полицата, съ която се е задължилъ да се изплати и, ако и дветѣ полици се уравновесятъ, бащата ще се развърже отъ задължението си. Като изплати тази тежка полица, втори пѫть ще мисли много, трѣбва ли да грѣши и да върши престѫпления и убийства, или не трѣбва.

Следователно, докато човѣкъ не се освободи отъ своитѣ неестествени мисли, чувства, желания и постѫпки, никога не може да се домогне до радостьта и веселието, до Божественото въ свѣта. Неестеетвенитѣ мисли и чувства убиватъ, както самия човѣкъ, така и неговитѣ близки. Безъ да иска, той става престѫпникъ Ето защо, за да се освободи отъ неестественитѣ и анормални мисли и чувства въ себе си, човѣкъ трѣбва да се свърже съ Бога, съ Първата Причина на нѣщата. Свърже ли се съ Бога, каквито изпитания и изкушения да има, той лесно се справя съ тѣхъ. Той има помощьта на възвишенитѣ и разумни сѫщества. При това положение, и да губи човѣкъ, загубеното се връща. Отъ една страна идатъ страдания, които отнематъ нѣщо отъ човѣка, а отъ друга — идатъ радости, които му предаватъ нѣщо. Ако страданието отнема едно, радостьта, която възвишенитѣ

сѫщества създаватъ на човѣка, носи десетократно. Първо трѣбва да дойде страданието, за да отвори мѣсто на радостьта. Първо трѣбва да обератъ човѣка, да отнематъ отъ него всичко непотрѣбно, за да се отвори мѣсто за Божественото благословение. Следъ всѣко страдание иде радость, и следъ всѣка радость иде страдание. Това показва, че между страданието и радостьта сѫществува известно отношение.

Като ученици, вие трѣбва да знаете, че каквото правите, ще носите последствията си. Каквото мислите, ще стане. Ако помислите да станете светия, ще станете. Може изведнъжъ да не се реализира желанието ви, но нѣкога, въ далечното или близко бѫдеще, ще се реализира. Да станешъ светия, това значи, да придобиешъ свободата си, да разполагашъ съ знание и чистота, да помагашъ на своитѣ ближни. Светията трѣбва да свѣти, да разнася свѣтлина между хората. Той е господарь на условията, заради което може да притежава всички блага на живота. Каквото пожелае, той може да го постигне. Светията не познава грѣха. Докато не е дошълъ до светийството, човѣкъ ще пада и става, ще прави погрѣшки, ще се съмнява и разколебава — съ една дума, ще спъва развитието на душата си. Щомъ стане светия, той ще премахне всички препятствия отъ пѫтя си.

Като казвамъ, че всѣки човѣкъ трѣбва да стане светия, имамъ предъ видъ неговия

идеалъ къмъ усъвършенствуване. Въ желанието си да се усъвършенствува, човѣкъ иска да расте, да придобива знания и опитности. Това виждате въ детето, което постоянно поглежда къмъ дѣдо си и казва, че иска да стане като него. То разсѫждава правилно. Като вижда, че дѣдо му знае много нѣща, то се стреми къмъ неговитѣ знания. Обаче, дѣдото не мисли правилно, вследствие на което между него и детето не става правилна обмѣна. Ако обмѣната е правилна, дѣдото ще се подмладява, а детето ще поумнява. Като не разбира този законъ, дѣдото казва: Синко, ще остарѣешъ като мене, и нищо нѣма да придобиешь. Ако човѣкъ остарява и нищо не придобива, той не е разбралъ живота. Това не е никаква старость.

Христосъ казва: „Ако не станете като децата, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. Човѣкъ трѣбва да се подмлади, да стане като детето. Дѣдото трѣбва да се подмлади, а детето — да расте, да придобива знания и опитности. Тази е причината, поради която погледътъ на дегето е обърнатъ къмъ дѣдото. Въ стиха „Ако не станете като децата“, глаголътъ е приложенъ въ еднократенъ видъ. Азъ бихъ казалъ „Ако не ставате като децата“ — многократенъ видъ на глагола. Като поглежда къмъ дѣдо си, детето повдига погледа си нагоре. Като поглежда къмъ детето, дѣдото сваля погледа си надолу. Като гледа нагоре, детето иска да убеди дѣдо си, че всичко иде отгоре. Дѣ-

дото пъкъ иска да убеди детето, че всичко иде отдолу, отъ земята. Наистина, семката изниква отъ земята. Тя расте и се развива въ земята, но отъ друго мѣсто иде. Импулсътъ на младия иде отъ небето, а старостьта е състояние, което иде отъ земята. Радостьта и веселието сж процеси, които идатъ отъ небето, а страданието и обезсърдчението — отъ земята. Обезсърдчишъ ли се, дѣдото е въ тебе. Какво трѣбва да правишъ? Гледай нагоре, както детето гледа. Щомъ гледашъ нагоре, ще се насърдчишъ. Когато започне да гледа къмъ детето, дѣдото се смирява. Когато отправя погледа си къмъ детето, дѣдото се стреми къмъ нѣщо високо.

Следователно, детето трѣбва да ими стремежъ, а дѣдото — смирение. Като се смирява, човѣкъ се подмладява. Докато не се е смирилъ още, той се оплаква отъ болести, отъ страдания и т. н. Защо? Защото живѣе на земята. Обаче, детето, което току-що се ражда, не страда отъ никакви болести. Въ него се проявява Божественото, въ което нѣма болести, нѣма съмнения и противоречия. Държите ли тази мисъль въ ума си и работите съ нея, вие ще се освободите отъ всички несгоди и мжчнотии въ живота си. Човѣкъ трѣбва да живѣе споредъ законитѣ на природата. Не спазва ли тия закони доброволно, природата ще го застави насила да ги прилага. Запримѣръ, природата е опредѣлила, колко упражнения трѣбва да прави всѣки човѣкъ. Не прави ли доброволно упражнения, тя ще му изпрати нѣ-

каква болесть, ще го застави съ часове да се върти въ леглото си и по този начинъ пакъ ще направи нужното число движения. Всѣко упражнение е свързано съ известни сили въ природата. Следователно, доброволно или насила, съзнателно или несъзнателно, човѣкъ прави упражнения и се свързва съ силитѣ на природата.

Цельта на новото, което иде въ свѣта, е да научи човѣка да разбира живота съ всички противоречия. Този животъ можемъ да си го представимъ като буквата Х, въ обърнато положение — $\overset{\curvearrowright}{\text{X}}$. За да се справи съ противоречията, човѣкъ трѣбва да прекара въ срѣдата имъ перпендикуляръ. Перпендикулярътъ, който примирява противоречията въ живота, е Божественото начало въ човѣка. Щомъ приложи Божественото начало въ живота си, човѣкъ се справя съ всички мжчнотии и противоречия. Затова казваме, че Божията Любовь разрѣшава всички противоречия въ свѣта. Тя е алхимията въ живота, тя е окултизъмътъ, тя е правата религия, тя е положителната наука, тя е центърътъ, отъ който произлизатъ всички нѣща, тя е основната мисъль, която движи човѣшкия умъ и човѣшкото сърдце. Божията Любовь е онази равнодействуваща сила въ човѣшкия животъ, на която се подчиняватъ всички негови мисли, чувства и постжпки. Който е намѣрилъ своята основна мисъль, на която се подчиняватъ всички негови мисли, чувства и

постжпки, той е разбралъ троеличието на Бога.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

16. Лекция отъ Учителя, държана на 10. декемврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Умствени прояви

Размишление

Чете се резюме на темата; „Най-високиятъ връхъ въ човѣшкия животъ“.

Често хората говорятъ за права и задължения. Кое е право и кое — задължение? Когато човѣкъ влѣзе въ една гостилница да се нахрани, какво трѣбва да направи? Той трѣбва да плати. Какво трѣбва да прави ученикътъ въ училището? Той трѣбва да учи. Следователно, всѣки човѣкъ има право да яде, но сѫщевременно той има задължение да плати за храната. Ученикътъ има право да учи, но има задължение къмъ учителя си, да слуша и да прилага съветитѣ му. Значи, задължението произлиза отъ правото. Съ други думи казано: Правото е майка на задължението. За да стане майка, човѣкъ трѣбва непремѣнно да роди нѣщо. Докато момата не се ожени и не роди, не може да се нарече майка. Всѣки човѣкъ може да стане майка. Ако на физическия свѣтъ не може да роди, човѣкъ не може да се нарече майка; ако въ духовния свѣтъ, т. е. въ свѣта на чувствата, не роди нѣщо, човѣкъ не може да се нарече майка; ако въ умствения свѣтъ, т. е. въ свѣта на идеитѣ, не роди нѣщо, човѣкъ не може да се нарече майка. Умрѣлиятъ

може ли да се роди? Раждането на умрѣлия наричаме оживяване.

Като чуятъ думата „животъ“, хората се радватъ. Като чуятъ нѣщо за смъртьта, тѣ се страхуватъ. Нѣма човѣкъ на земята, който да не се страхува отъ смъртьта. Всички живи сѫщества изпитватъ ужасъ отъ смъртьта. Защо смъртьта произвежда страхъ? Защото лишава човѣка, както и всички живи сѫщества, отъ тѣлото имъ, чрезъ което тѣ сѫсвързани съ физическия свѣтъ. Значи, смъртьта ограничава сѫществата. Въпрѣки страхътъ на човѣка отъ смъртьта, тя непрекѫснато го дебне. Ако на една позиция той успѣе да я избѣгне, на втора позиция ще го нападне. Тя го следва отъ позицня на позиция, докато единъ день чуете, че еди-кой си човѣкъ умрѣлъ, и казвате: Богъ да го прости! Ние пъкъ казваме: Този човѣкъ умрѣ за физическия свѣтъ, а оживѣ за духовния.

Не е въпросъ човѣкъ да говори за смъртьта и за живота, но той трѣбва да ги разбира. Ако разбира смъртьта, той нѣма да се страхува отъ нея. Ако разбира живота, той ще знае, че смърть не сѫществува. Какъвъ смисълъ има да говори човѣкъ за нѣща, които не разбира и не може да използува? Какъвъ смисълъ има да препорѫчвате гостилницата на вашитѣ близки, ако тѣ не могатъ да се ползуватъ отъ яденето? Какъвъ смисълъ има да каните приятеля си да посети концерта на нѣкой виденъ музикантъ, ако нѣма билетъ за него?

Следователно, има смисълъ да говорите за живота, но ако имате плочитѣ на живота, да ги турите на грамофона и да слушате, какво се говори или пѣе. Има смисълъ да говорите за рая, за небето, ако имате плочи оттамъ. Значи, има нѣща невъзможни. Кога сѫ невъзможни нѣщата? Когато нѣма условия за тѣхното проявяване. Запримѣръ, това, което за човѣка е възможно, за животнитѣ е невъзможно. Човѣкъ може да свири на цигулка или на другъ нѣкакъвъ инструментъ, но коньтъ не може. Това пъкъ, което е възможно за ангела, не е възможно за човѣка. Запримѣръ, за ангела е възможно да живѣе вѣчно, а за човѣка е невъзможно. Ангелътъ е безсмъртенъ, а човѣкъ — смъртенъ. Ангелътъ не умира, защото има голѣми знания. Той разполага съ знания, които го правятъ безсмъртенъ. Ако и човѣкъ се намира при благоприятни условия, обиколенъ съ приятели, които го потикватъ къмъ работа и постоянно му даватъ импулсъ, въ скоро време той ще постигне това, което при други условия не би постигналъ. Обаче, ако приятелитѣ му сѫ невежи, неразумни хора, вмѣсто да го потикнатъ къмъ нѣщо велико, тѣ го спъватъ.

Въ този смисълъ, подъ благоприятни условия разбираме добритѣ сѫщества, които ни помагатъ. Лошитѣ условия сѫ пакъ сѫщества, които спъватъ човѣка въ развитието му. Подъ влиянието на тия сѫщества, човѣкъ постоянно промѣня състоянията си: су-

тринь има едно състояние, на обѣдъ — друго, а вечерь — трето. Приятелитѣ действуватъ добре върху човѣка, а неприятелитѣ му го спъватъ. И светиитѣ, и апостолитѣ, и обикновенитѣ хора сѫ опитали доброто и лошото влияние на своитѣ приятели и неприятели отъ невидимия свѣтъ. И Христосъ, този великъ човѣкъ, Синъ Божи, сѫщо бѣше поставенъ на изпитания отъ сѫщества, които искаха да Го спънатъ. Апостолъ Павелъ сѫщо се оплакваше отъ тия сѫщества. За едно отъ тия сѫщества той казва, че е влѣзло въ плътьта му като трънъ. Неприятелски разположенитѣ сѫщества къмъ човѣка влизатъ въ него като кираджии и му действуватъ по различенъ начинъ: едни отъ тѣхъ събуждатъ въ него чувства на умраза, на съмнение, на скѫперничество и т. н. Следъ всичко това човѣкъ се чуди, какъ е далъ ходъ на тия чувства въ себе си. Задачата на човѣка се заключава, именно, въ това, да се освободи отъ влиянието на неразумнитѣ, низши сѫщества въ себе си, и отъ свои господари, да ги направи слуги, които да му се подчиняватъ. Това може да постигне човѣкъ само при единственото условие — да служи на Бога. Нѣма по-велика наука за човѣка отъ тази, да знае, какъ да се освободи отъ старитѣ си господари. Това не става съ сила, но съ знание, разумность и любовь.

За да се справи съ низшитѣ и отрицателни състояния въ себе си, човѣкъ трѣбва да има знания и да цени нѣщата. Когато се на-

мѣри въ висши състояния, той трѣбва да ги цени, да не ги изгуби. Не ги ли оценява, човѣкъ ще изпадне въ положението на пѣтела, който ровилъ въ бунището, да намѣри нѣкое зрънце, да си хапне, но вмѣсто зрънце, изровилъ единъ диамантъ. Той клъвналъ диаманта, но като видѣлъ, че не е за ядене, подхвърлилъ го настрана и казалъ: Защо ми е този камъкъ? Какъ не намѣрихъ нѣкое зрънце да си клъвна? Пѣтелътъ не може да оцени диаманта. Ако го продаде, ще купи стотици килограми жито, съ които могатъ да се нахранятъ много пѣтли и кокошки. Ако диамантътъ попадне въ ржката на човѣкъ, последниятъ ще се зарадва, но пѣтелътъ не може да го оцени. Пѣтелътъ не разбира смисъла и цената на нѣщата, както човѣкъ ги разбира.

Като слушате баснята „Пѣтелъ и диамантъ“, вие се смѣете на пѣтела, че не разбира нѣщата и не може да ги използува. Какво ще кажете за онѣзи хора, които не разбиратъ геометрия, математика, физиогномия, френология, хиромантия, астрология и т. н.? Тѣ гледатъ човѣка, възхищаватъ се отъ очитѣ, отъ ушитѣ, отъ носа, отъ устата му, безъ да го разбиратъ. Ако разбираха физиогномията, по носа тѣ щѣха да познаятъ човѣка, щѣха да избѣгватъ много страдания, на които днесъ се натъкватъ. Като видятъ формата и линиитѣ на носа, щѣха да знаятъ, има ли смисълъ да правятъ връзка съ нѣкой човѣкъ. Ако отидатъ при нѣкой банкеръ да искатъ пари на заемъ,

по носа му тѣ щѣха да познаятъ, готовъ ли е да имъ услужи той, или не. Като разбере, че банкерътъ е готовъ да услужи, той ще му поиска пари. Ако банкерътъ не е готовъ за услуга, човѣкъ нѣма да излага достоинството си. Човѣкъ е отворена книга, по която може да се чете. Всѣки удъ на лицето му, всѣка линия е буква отъ азбука, на която е писана книгата.

Като изучаваме хората, виждаме, че иматъ много знания, но не могатъ да ги приложатъ. Защо? Не знаятъ отде да започнатъ. Тѣ предприематъ една работа, но успѣхъ нѣматъ. Въ края на краищата, тѣ се обезсърдчаватъ. Религиозниятъ казва: Не зная вече, какво да правя. Отъ 20 години насамъ се моля усърдно, но разбрахъ, че молитвата е празна работа. Свѣтскиятъ казва: Отъ 20 години насамъ уча, изучавамъ наукитѣ една следъ друга, но видѣхъ, че и съ наука нищо не се постига. Тѣ се намиратъ въ положението на Соломона и казватъ като него: „Суета на суетитѣ, всичко е суета". И религиозниятъ, и свѣтскиятъ не разбиратъ живота. Соломонъ дошълъ до едно неизвестно, което не могълъ да разреши. Най-после той казва: „Суета на суетитѣ, всичко е суета". И това е нѣкакво разрешение, но отрицателно. Той е дошълъ до отричане на науката, на живота. Въ желанието си да намѣри равновесието на живота, Соломонъ го търсилъ въ яденето, въ пиенето, въ науката, докато най-после дошълъ до жената и казва, че по-високо сѫщество отъ жената нѣма. Понеже е направена

отъ реброто на човѣка, той казва, че жената е отъ високъ произходъ. Въ всички свои търсения и лутания, Соломонъ все повече се отдалечавалъ отъ Бога. Като се видѣлъ обиколенъ отъ много жени, Соломонъ се отклонилъ отъ правия пѫть на живота. Той се намиралъ подъ влияние на женитѣ, едни отъ които подържали една философия, други — друга. Въ края на краищата тѣ внесоха езичеството всрѣдъ еврейския народъ, а заедно съ това — и разврата. Мѫдъръ бѣше Соломонъ, но се влияеше. Нѣма човѣкъ на земята, който да не се влияе. Не е добре човѣкъ да се подава на влияние, но въпрѣки това влиянието е неизбѣжно. Влиянието може да бѫде механическо, или несъзнателно, и съзнателно. Освенъ това, и предметътъ може да се подава механически и съзнателно на влияние. Ако хвърлите единъ камъкъ на известно разстояние, тукъ има механическо възприемане на влиянието. Камъкътъ се влияе отъ силата, съ която човѣкъ го хвърлилъ, и се движи до известно мѣсто самъ. Щомъ силата, която е излѣзла отъ човѣка, престане да влияе върху камъка, той пада на земята и се освобождава отъ влияние. Обаче, отъ силата, съ която човѣкъ хвърля камъка, и отъ разстоянието, до което той е стигналъ, азъ сѫдя за характера на човѣка.

Ако наблюдавате, какъ децата хвърлятъ камъни, ще видите, че нѣкое дете хвърля камъка на разстояние 10 метра, второто — на 20 метра разстояние, третото — на 30 метра, че-

твъртото — на 40 метра, петото — на 100 метра. За детето, което хвърля камъка на десеть метра разстояние, казвате, че по характеръ е лениво, отпуснато, не обича да прави усилия. Този човѣкъ мѣри нѣщата отблизо. Ако е религиозенъ, той казва, че не трѣбва много служене на Бога. Ако е свѣтски, ще каже, че човѣкъ не се нуждае отъ много знания. Ако учи много, главата му ще се пръсне. Следователно, искате ли да познаете, дали ще успѣете въ една работа, направете следния опитъ: хвърлете единъ камъкъ и гледайте, на какво разстояние отива. Ако е на разстояние десеть метра, ще знаете, че работата ви нѣма да даде добри резултати, нѣма да имате успѣхъ. Какво трѣбва да правите, за да имате успѣхъ? Започнете да се упражнявате въ хвърляне на камъни. Хвърляйте единъ, втори, трети камъкъ, като постепенно увеличавате разстоянието и дойдете до сто метра. Можете ли да хвърлите единъ камъкъ на сто метра разстояние, разчитайте на успѣхъ въ работата си.

Упражнението въ хвърляне на камъни служи като методъ при самовъзпитанието на човѣка. И ученитѣ си служатъ съ този методъ. Като предприематъ изследването на нѣкой научен въпросъ, тѣ работятъ усилено, все повече и повече, т. е. хвърлятъ камъка все по-далечъ и по-далечъ. Ще каже нѣкой, че отъ учене главата му ще се пръсне. Не, главата на човѣка не се пръска отъ учене. Не се страхувайте, че гла-

вата ви може да се пръсне отъ учене. Ако е въпросъ за шише, има опасность отъ пръсване, но за главата нѣма такава опасность. Горко на учения, ако идеитѣ му не се пукатъ. Колкото повече снаряди се пукатъ, толкова подобре. Ако идеитѣ на човѣка не се пукатъ, какво можемъ да кажемъ за тѣхъ? Ще излѣзе, че тѣзи идеи сѫ размѫтени яйца и не могатъ да се пукнатъ, не може да излѣзе пиле отъ тѣхъ.

Мнозина казватъ, че човѣкъ трѣбва да бѫде светъ. Какво разбирате подъ думата „светъ“ човѣкъ? Кой човѣкъ е светъ? Светъ човѣкъ е онзи, който, колкото и да се каля, не петни душата си. Светъ човѣкъ е онзи, който, колкото и да се гаси, не изгасва. Колкото повече се гаси, толкова по-силно свѣти и гори. Не можете ли да го изгасите, това показва, че духътъ му е силенъ. Ако постоянствувате да го гасите, най-после той временно ще загасне. Презъ това време той събира нова енергия, която очаква приближаването на една клечка кибритъ, за да се запали отново, съ още по-голѣма сила.

Като изучаваме хората и тѣхнитѣ прояви, виждаме, какъ се провалятъ. Една малка спънка събаря великани. И следъ това тѣ се считатъ за герои. Споредъ мене. герой е онзи, който може да падне и да стане. Като стане, той трѣбва веднага да продължи пѫтя си. Не може ли да продължи пѫтя си, никакъвъ герой не е той. Отъ човѣка се иска да върви напредъ,

безъ да се спира върху погрѣшкитѣ и добродетелитѣ си. Ще каже нѣкой, че сгрѣшилъ нѣщо. Отде знае това? Пипалъ ли е погрѣшката си? Другъ нѣкой ще каже, че е добъръ, защото направилъ нѣкакво добро. Ние не вѣрваме въ погрѣшки и добрини, които не могатъ да се пипатъ. Въ какво седатъ добринитѣ на човѣка? Ще кажете, че сте давали жито на беднитѣ хора, че сте се молили за страдащитѣ и т. н. Това е работа съ чужди капитали. Преди всичко, житото не е негово. То е дадено отъ Бога. Да се молите, това не е качество на човѣка. Молитвеното състояние е присѫщо на Божественото въ човѣка. Че е така, виждаме по това, че човѣкъ се моли, само когато се намира въ мѫчнотия. Значи, молитвата за човѣка е насилственъ актъ, а не доброволенъ. Ако обичате нѣкого, пакъ има нѣкакво чуждо влияние, нѣкакъвъ външенъ импулсъ. Вѣрвате въ Бога. Защо? И вѣрата ви е продиктувана отъ нѣкакъвъ личенъ интересъ. Това сѫ все чужди състояния, отъ които човѣкъ трѣбва да се освободи. Той трѣбва да дойде до различаване на сѫществено отъ несѫществено въ себе си.

Като се натъква на своитѣ успѣхи и неуспѣхи, човѣкъ дохожда до голѣми морални сътресения, въ които чисти съзнанието си. Въ първо време той се е мислилъ за светия, но като види, че колкото пѫти го палятъ, все изгасва, най-после се убеждава, че не е светия. Като излѣзе десеть пѫти на борба съ нѣкой

силенъ юнакъ и все го поваля на земята, най-после той се обезсърдчава и казва: Имало и по-силни хора отъ мене. Ако постоянствува да се упражнява, той се засилва, излиза на открита борба съ неприятеля си, докато го повали на земята. Като го питатъ, какъ стана толкова силенъ юнакъ, той казва: Който много пѫти е падалъ и ставалъ, не може най-после да не се изяви като юнакъ. Щомъ сѫ го поваляли на земята, той е научилъ изкуството да поваля другитѣ.

Като ученици, вие трѣбва да имате силна воля, да преодолявате мѫчнотиитѣ. Колкото пѫти да паднете, вие трѣбва да сте готови да станете и да продължите пѫтя си. Въ човѣка има нѣщо непобедимо. То е Божественото начало въ него. Човѣкъ знае, че ще дойде день, когато не могатъ да си играятъ съ него. Ще дойде день, когато той ще бѫде непобедимъ. Заради Божественото въ себе си човѣкъ трѣбва да бѫде готовъ на всичко. Каквито изпитания да има, колкото мѫчнотии и страдания да го налѣгатъ, той трѣбва да знае, че има нѣщо въ него, което е надъ всичко. И въ ада да влѣзе, той лесно ще се справи съ условията и ще излѣзе надъ тѣхъ. Докато се държи за Божественото, и да умре, човѣкъ пакъ ще възкръсне; и да изгасне, пакъ ще се запали; и да остарѣе, пакъ ще се подмлади. Въ Божественото начало на човѣка живѣе Богъ. Държи ли се за това мѣсто, човѣкъ лесно може да изплува отъ вълнитѣ на живота, но за това се иска учене.

Какво учене се препоржчва на ученика? Много просто. Ако ученикътъ е въ първо отдѣление, ще изучава букварь. Колкото по-нагоре се качва, толкова по-мжчна наука ще изучава. Като влѣзе въ живота, ученикътъ ще изучава житейската наука, докато дойде до положение да познае Бога, своя ближенъ и себе си. Не е лесно да познае човѣкъ себе си. Той се оглежда въ огледало, вижда челото, носа, брадата си, но не може да чете по тѣхъ. Който разбира това писмо, знае, че челото показва състоянието на човѣка въ Божествения свѣтъ, носътъ показва състоянието му въ духовния свѣтъ, а брадата — състоянието му на физическия свѣтъ. Носътъ показва, какви възможности се криятъ въ човѣка въ даденъ моментъ. Носътъ изпълнява нѣколко служби. Като органъ на обонянието, той възприема миризмитѣ въ физическия свѣтъ, които указватъ приятно или неприятно чувство върху човѣка. Тѣзи чувствувания указватъ влияние върху психическия животъ на човѣка. Не е достатъчно само да знаете, че носътъ е органъ на обонянието, но трѣбва да изучавате формата, линиитѣ на носа, да изучавате неговото значение като удъ, свързанъ съ умствения животъ на човѣка.

Като изучавате човѣшкия носъ, виждате, какви разнообразни форми и линии има той. Това разнообразие, именно, говори за развитието на човѣка споредъ степенъта на интелигентността. Като изучавате предназначението на носа, ще дойдете и до останалитѣ органи въ човѣ-

шкото тѣло и ще видите, че всѣки органъ има освенъ физиологическо, още и психологическо значение. Напримѣръ, мозъкътъ опредѣля мисъльта на човѣка, дробоветѣ — чувствата, стомахътъ — желанията му. Слѣзете ли по-долу, въ дебелитѣ черва, тамъ е адътъ на човѣка— неговитѣ низши желания и стремежи. Тамъ сж последствията на низшия човѣшки животъ. Въ дебелитѣ черва се събиратъ остатъцитѣ, непотрѣбнитѣ нѣща, които се изхвърлятъ навънъ.

Като изучавате физиологическитѣ функции на човѣшкия организъмъ, въ връзка съ психическия му животъ, виждате, колко сложно нѣщо е човѣкъ. Само при това положение може да си обясните промѣнитѣ, които ставатъ съ него. Днесъ срѣщате единъ човѣкъ, който ви говори за моралъ, за идеали, за нѣкакво вѣрую, а на другия день се отказва отъ всичко. Кжде е човѣкътъ, на когото можете да разчитате? Другъ нѣкой пъкъ издържа на своитѣ идеи и убеждения. Той живѣе въ това, което говори. Въ този човѣкъ има душа. За този човѣкъ казваме, че душата му присжтствува въ него. Често слушате да казватъ за нѣкого: Душа има този човѣкъ. За другъ нѣкой казватъ: Този човѣкъ е безъ душа.

Като ученици, вие трѣбва да се стремите къмъ възвишенъ животъ. Това се постига чрезъ съзнателна работа върху себе си. Човѣкъ трѣбва да развива своитѣ дарби и способности, които природата е вложила въ него. Ако на човѣка е даденъ единъ талантъ за разработване,

той трѣбва да работи върху него, да го развива. Не работи ли, той може да го изгуби. Какво се ползува човѣкъ, ако изгуби своитѣ дарби, способности и добродетели? Нѣкой се бори съ себе си, съ окржжаващитѣ, иска да мине за герой. Какъвъ герой е този, който е изгубилъ любовьта, вѣрата, кротостьта или милосърдието си? Това не е геройство. Ще дойде день, когато ще снематъ медалитѣ на всички фиктивни герои. Богъ помага на истинскитѣ герои, а не на фиктивнитѣ и на страхливитѣ. Ако иска да успѣва въ живота си, човѣкъ трѣбва да бжде смѣлъ, решителенъ, да уповава на Божественото въ себе си.

Единъ младъ човѣкъ заболѣлъ отъ нѣкаква болесть, която се отразила на крака му. Той отишълъ при единъ лѣкарь, да му даде нѣкакъвъ съветъ за лѣкуване. Лѣкарьтъ му казалъ, че трѣбва да отиде въ нѣкоя болница, тамъ да го лѣкуватъ. Като прекаралъ десетина деня въ болницата, лѣкаритѣ му казали, че кракътъ е гангранясълъ и трѣбва да се отрѣже. Болниятъ билъ смѣлъ човѣкъ, но не се съгласилъ съ предложението на лѣкаря. Той се обърналъ къмъ него съ думитѣ: Господинъ докторе, азъ не давамъ крака си. Ако е дошълъ часътъ на заминаването ми, ако трѣбва да дамъ нѣкаква жертва за Бога, предпочитамъ цѣлъ да се пожертвувамъ, отколкото да дамъ единия си кракъ. Богъ не се нуждае отъ моя кракъ. Следъ това болниятъ се облѣкълъ и напусналъ болницата. Следъ шесть месеца той

се върналъ въ болницата и се представилъ на лѣкаритѣ съ здравъ кракъ. Какъ се излѣкувалъ? Това не е важно. Важно е, че се излѣкувалъ. Когато е смѣлъ и решителенъ, човѣкъ лесно се справя съ мжчнотиитѣ въ живота си.

Следователно, знайте, че всичко, което се случва въ живота на човѣка, е за негово добро. Това се отнася за разумнитѣ, за онѣзи, които любятъ Бога. Даже и смъртьта, отъ която всички се страхуватъ, е освобождение за човѣшката душа. Който не разбира, какво нѣщо е смъртьта, той мисли, че завинаги се раздѣля отъ своитѣ близки. Вѣрно е, че не може да вижда близкитѣ си, когато пожелае, но все пакъ нѣкога може да ги види. Ако вашиятъ ближенъ е въ затворъ, вие можете единъ пжть въ седмицата да се виждате съ него. Има единъ опредѣленъ день, когато близкитѣ на затворницитѣ могатъ да посетятъ затвора и да се видятъ съ тѣхъ. На сжщото основание, казвамъ: Има единъ опредѣленъ день въ седмицата, когато можете да се срещнете съ своитѣ близки, заминали за онзи свѣтъ.

Сега, да се върнемъ къмъ въпроса за човѣшкия носъ, като проява на човѣшката мисъль. Колкото по-правиленъ е носътъ и колкото по-красиви сж линиитѣ му, толкова по-правилна е мисъльта на човѣка. Човѣкъ трѣбва да мисли право. Като се обезсърдчи, той трѣбва да си зададе въпроса, защо се обезсърдчилъ, и правилно да си отговори. Ако не иска

да учи или да работи, той трѣбва правилно да си отговори, защо не иска да работи. Ако боледува, човѣкъ трѣбва да се запита, защо боледува, отде иде болестьта, коя е причината за нея и т. н. Една отъ причинитѣ за болеститѣ е мързелътъ. Обаче, мързеливиятъ е пасивенъ по отношение на работата. Дойде ли до яденето, той е много активенъ. Той яде повече, отколкото трѣбва. Престѫпление е човѣкъ да преяжда. Като преяжда, той осакатява тѣлото си. Човѣкъ преяжда не само физически, но и астрално, и умствено. Когато изразходва чувствата си, когато изяжда всичко благородно и възвишено въ себе си, човѣкъ се осакатява. Когато изразходва докрай мислитѣ си, той се изтощава. Природата не търпи никакво насилие. Природата не позволява на човѣка да се осакатява.

Ето защо, когато изучавате човѣшкия носъ, вие трѣбва да бѫдете внимателни, да спирате погледа си само върху положителнитѣ чърти на човѣшкия характеръ, а не върху отрицателнитѣ. Има такива носове, отъ които човѣкъ трѣбва да се пази. Види ли такъвъ носъ, той трѣбва да се огради, да не се подава на влиянието му. Като се спре върху нѣкой лошъ носъ, безъ да иска, човѣкъ се свързва съ отрицателнитѣ чърти на човѣшкия характеръ и дълго време се намира подъ тѣхното влияние. За да изучава характера на лошитѣ хора, човѣкъ трѣбва да се облѣче въ броня, за да се запази отъ тѣхнитѣ влияния. Невежиятъ не трѣбва да се

занимава съ злото. Дойде ли до него, той не трѣбва да го бута. За да не си създава страдания, той трѣбва да стои далечъ отъ злото, да не го пипа. Светията може да се занимава съ злото, защото е силенъ.

Злото е киселина, която разлага и руши. Само ученията и светията могатъ да работятъ съ тази киселина. Тѣ знаятъ, кѫде да я турятъ, да свърши нѣкаква добра работа. Както химикътъ познава свойствата на киселинитѣ и знае действието имъ върху различнитѣ метали, така всѣки човѣкъ трѣбва да познава проявитѣ на злото и да може разумно да се справя съ тѣхъ. Както желѣзото се окислява на въздуха и ръждясва, така ръждясва и органическото желѣзо, което се намира въ кръвьта на човѣка. Когато органическото желѣзо въ човѣка ръждяса, той заболява, или изгубва разположението си. За да не ръждяса това желѣзо, човѣкъ трѣбва да подържа своята топлина. Изгуби ли топлината си, желѣзото непремѣнно ще ръждяса. Ние знаемъ, че причината за ръждясване на желѣзото сѫ влагата и кислородътъ. Ако едно отъ тия условия отсѫтствува, желѣзото не ръждясва. За да подържа нормалната топлина на тѣлото си, човѣкъ трѣбва да има нормални чувства. Ако чувствата на човѣка сѫ неправилни, вѫтрешната му топлина или се увеличава, или намалява. И въ единия. и въ другия случай той губи разположението си.

Докато е здравъ, добре разположенъ, човѣкъ се намира въ положението на младата мома, която се облича хубаво и отива на хорото. Тя играе, върти се и поглежда къмъ този или онзи момъкъ, дано хареса нѣкого, да се ожени за него. Много момци ще ѝ се усмихватъ, докато спре вниманието си на единъ отъ тѣхъ. Въ първо време всичко върви добре. И момата, и момъкътъ сж млади, красиви, но щомъ се оженятъ, полицитѣ започватъ да се нижатъ една следъ друга. Тѣ се чудятъ, отде дойдоха тѣзи полици. Много естествено. Тѣ не се женятъ за едно лице, но за цѣла компания, която е фалирала въ смѣткитѣ си, и търси нѣкой да ѝ плати дълговетѣ. Безъ да подозиратъ, тѣ се нагърбватъ съ тия полици, и цѣлъ животъ страдатъ, не могатъ да ги изплатятъ. Въ такъвъ случай, само онзи има право да се жени, който е ликвидиралъ съ дълговетѣ си, който се е развързалъ отъ своитѣ съдружници.

Когато е здравъ, добре разположенъ, човѣкъ казва, че вѣрва въ Бога, въ Христа. Обаче, щомъ се натъкне на нѣкакво изпитание, той се съмнява вече. Каква вѣра е тази, която допуща съмнението? Ще кажете, че докато сжществува злото, човѣкъ все ще се съмнява. Това зависи отъ човѣка. Ако знае, какъ да гледа на нѣщата, човѣкъ никога нѣма да се съмнява. Срещнете ли нѣкого, потърсете въ него една положителна, добра чърта и тамъ спрете вниманието си. Доброто. положителното

въ човѣка е Божественото, което никога не се измѣня. Защо не спрете погледа си върху Божественото въ човѣка, а трѣбва да се занимавате съ временното и преходното? Само гениалниятъ, светията могатъ да се занимаватъ съ злото, съ цель да го изучаватъ. Обикновениятъ човѣкъ, обаче, трѣбва да се занимава съ доброто и положителното въ свѣта. Занимавате ли се съ отрицателнитѣ прояви на човѣка, вие непремѣнно ще паднете въ кашата на живота. Затова турцитѣ казватъ: „Не се подигравай на съседа си, защото самъ ще изпаднешъ въ неговото положение". На каквото се присмѣете, това ще дойде до главата ви.

Кои сж отличителнитѣ чърти на доброто и на злото? Доброто дава, злото отнема. Доброто внася животъ въ човѣка, злото отнема живота. Доброто е добъръ проводникъ на живота, а злото — лошъ проводникъ. Ето защо, докато живѣе, човѣкъ трѣбва да се занимава съ доброто, да мисли само за него. Доброто подмладява човѣка, а злото преждевременно го води къмъ старость. Ако не се научи да живѣе правилно, да прилага доброто, човѣкъ заминава преждевременно за онзи свѣтъ, дето го чакатъ реторти. Неговиятъ ржководитель ще го прекара презъ нѣколко реторти, да се пречисти. Като мине презъ огънь, той ще го изпрати отново на земята, да продължи учението си. Много пжти ще минава човѣкъ презъ огънь, ще слиза на земята и ще се качва въ невидимия свѣтъ, докато научи уроцитѣ

си добре. Следъ това, пречистенъ и подмладенъ, той ще влѣзе въ новото царство, дето не сѫществуватъ противоречия и недоразумения.

Сегашнитѣ хора живѣятъ въ царството на противоречията и, въпрѣки това, очакватъ щастливъ животъ. Това е невъзможно. Щастието зависи отъ доброто. Ако живѣе добре и прилага доброто, човѣкъ може да бѫде щастливъ. Не прилага ли доброто, човѣкъ не може да бѫде щастливъ нито на този, нито на онзи свѣтъ. Добродетелниятъ човѣкъ носи щастието въ себе си.

И тъй, истинскиятъ човѣкъ трѣбва да бѫде облѣченъ въ свѣтли мисли, съ красиви чувства и възвишени добродетели. Това значи, да се облѣче човѣкъ въ Христа. Не се ли облѣче въ тѣзи дрехи, човѣкъ минава за последенъ беднякъ. Той ще бѫде листъ, разнасянъ отъ вѣтъра по всички посоки. Не е достатъчно да казвате, че вѣрвате въ Христа и да очаквате следъ това Той да ви обича. Кога учителтъ обича ученика си? Когато се учи. Кога гостилничарьтъ обича готвача си? Когато готви добре. Кога Богъ обича човѣка? Когато върши волята Му. За да се научи да върши волята Божия и да обича, човѣкъ трѣбва да има трезвъ умъ и здраво сърдце. Щомъ умътъ на човѣка е трезвъ и сърдцето — здраво, каквото налѣете въ него, ще се задържи. Когато нѣкой се мисли за старъ, това показва, че стомната му е пукната. Старията е човѣкъ на произволи, а младиятъ, който се

учи — човѣкъ на положителната, Божествена наука.

Стариятъ се училъ отъ своитѣ опитности, а младиятъ се учи отъ опитноститѣ на другитѣ. Ева направи погрѣшката на стария човѣкъ. Когато змията я изкушаваше, тя трѣбваше да каже: Ако, наистина, като яде отъ плода на дървото за познаване на злото и на доброто, човѣкъ може да стане подобенъ на Бога, яжъ първо ти отъ него, а после ще ямъ и азъ. Обаче, безъ да мисли много. Ева първа вкуси отъ този плодъ, а после даде и на Адама да го опита. Казвате: Какво да правимъ сега? Нѣма какво да правите вече. Щомъ си отишълъ на бойното поле, ще се биешъ; като си започналъ нѣкаква търговия, ще търгувашъ; като си отишълъ на нивата, ще копаешъ; като си станалъ слуга, ще слугувашъ; ако си мѫжъ, ще вършишъ работата на мѫжа; ако си жена, ще вършишъ работата на жената; ако си ученикъ, ще учишъ. Бѫди доволенъ отъ положението, въ което се намирашъ, и не питай, защо Богъ ти е далъ тази или онази служба. Каквато служба да ви е дадена, вие трѣбва да я изпълните.

Какво представятъ мѫжътъ и жената? Мѫжътъ и жената не сѫ това, което днесъ познаваме. Подъ понятието „жена“ ние разбираме чистата дева, възвишената майка и жената. Девицата символизира чистотата, майката — почвата, отъ която израстватъ нѣщата, а жената е формата, която пречупва лѫчитѣ на

свѣтлината. Значи, въ понятието „жена“, въ широкъ смисълъ, имаме форма — жената, съдържание — майката и смисълъ — девата. Следователно, за пречупванията на лжчитѣ и за възможноститѣ въ живота търсете жената; за резултатитѣ на живота търсете майката, а за резултатитѣ на чистотата търсете девата. Понятието „мжжъ“ е сжщо трояко: мжжъ, баща и съпругъ. Искате ли да изучавате тѣзи понятия, ще ги сравнявате съ първитѣ три: мжжътъ — съ девата, бащата — съ майката, а съпругътъ — съ жената. Това сж отношения, които сжществуватъ въ живота, колкото различни, толкова и необходими едни за други, защото се допълватъ.

Следователно, за да разбира тия форми, срѣди и възможности, човѣкъ трѣбва да бжде въ съгласие съ Божествения свѣтъ. Влѣзете ли въ съгласие съ Божественния свѣтъ, вие се освобождавате отъ всички съмнения, противоречия, смущения. Да освободи човѣкъ сърдцето си отъ смущения, ума си отъ съмнения, това значи, да се е домогналъ до новитѣ схващания. Не освободи ли сърдцето и ума си, човѣкъ самъ поставя препятствия на пжтя си и се лишава отъ Божиитѣ блага. Тази е причината, поради която човѣкъ очаква нѣкакво благо, а не го получава. Той не подозира, че самъ е виновенъ за това. Смущенията и съмненията сж бентове, които човѣкъ самъ поставя на пжтя, отдето идатъ Божиитѣ блага. Дали си ученъ, философъ, музикантъ или писатель

щомъ си поставилъ бентъ на пѫтя си, ти самъ се лишавашъ отъ благата на живота. Ученъ или простъ, човѣкъ трѣбва да се домогне до истинския животъ, нареченъ Божественъ. За този животъ Христосъ казва: „Това е животъ вѣченъ, да позная Тебе Единнаго, Истиннаго Бога".

И тъй, като на ученици, давамъ ви задачата, да се заемете съ изучаване на човѣшкия носъ: формата, голѣмината, широчината, линиитѣ му, а следъ това и голѣмината на неговитѣ пори. Сравнявайте носоветѣ на хората, изучавайте проявитѣ имъ и вадете правилни, научни заключения. Носътъ на човѣка опредѣля неговата мисъль и интелигентность. Като правите научни изводи, вие ще се домогнете до вѫтрешни, дълбоки познания на живота. Като изучавате живота, виждате въ него главно три категории прояви: прояви на обикновенитѣ хора, които сѫ впрегнали животнитѣ на работа. Което животно и да погледнете, ще видите, че тѣлото му е надупчено отъ остена на неговия господарь. Втората категория прояви сѫ тия на талантливитѣ. Тѣхниятъ животъ представя съвокупность отъ прояви и задължения. Кой човѣкъ нѣма задъжения? Дето и да се обърнете днесъ, всѣки се оплаква отъ полици и задължения. Макаръ и пъленъ съ изпитания, вие трѣбва да започнете съ този животъ, именно, да изплатите задълженията си, т. е. да ликвидирате съ кармата си. Третата категория прояви е тази на гениалнитѣ, на свободнитѣ

души, за които Богъ изпрати сина си въ жертва, да ги спаси. За тѣхъ, именно, се отнася стихътъ: „Богъ толкова възлюби свѣта, щото изпрати Сина си въ жертва, да не погине всѣки, който вѣрва въ Него".

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

17. Лекция отъ Учителя, държана на 17. декемврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Единица време

Размишление.

Човѣкъ трѣбва да живѣе съзнателно, да използува всѣки моментъ въ живота си разумно. Какво се разбира подъ думата „моментъ на живота?“ Подъ „моментъ на живота“ разбираме единица време, единица мѣрка, съ която човѣшкото съзнание измѣрва известни величини, събития и др. Безъ прилагането на тази мѣрка, и да не иска, човѣкъ преувеличава, или намалява нѣщата. Изобщо, хората иматъ разположение повече къмъ преувеличаване, отколкото къмъ намаляване. Днесъ рѣдко ще срещнете човѣкъ, който да предава нѣщата така, както сѫ въ действителность. Запримѣръ, ако изнесете една своя идея предъ едно общество, малцина ще я възприематъ, както я предавате. Повечето ще внесатъ нѣкакви преувеличения въ това, което сте говорили. Нѣкои пъкъ нѣма даже да чуятъ, какво сте говорили. Защо? Мисъльта имъ била заета съ нѣщо по-важно. Запримѣръ, какъ ще разбере вашата идея онзи, който страда отъ зѫбъ? Презъ всичкото време той ще мисли за болката си. Той казва: Въ даденія моментъ на живота ми е важенъ моятъ зѫбъ. Значи, всѣко нѣщо, което въ даденъ мо-

ментъ обхваща съзнанието на човѣка, е най-важно.

Като ученици, вие трѣбва да имате единица мѣрка отъ времето, съ която да измѣрвате нѣщата. Ето защо, като разглеждате своитѣ възгледи, не питайте, дали сѫ прави, но задайте си въпроса: На моя страна ли е правото, и право ли мисля? Ако човѣкъ разглежда нѣщата споредъ своето лично право, това е едно нѣщо; ако ги разглежда споредъ общото, Божествено право, това е друго нѣщо. Божествено право е това, което има предъ видъ славата Божия, доброто на всѣки човѣкъ и на себе си. Божественото право трѣбва да бѫде право за всички хора, безъ изключение. Докато се рѫководи отъ това право, човѣкъ може да се развива. Престане ли да го прилага, и развитието му спира.

Съвременнитѣ хора искатъ първо да уредятъ работитѣ си и тогава да мислятъ за Бога. Ако досега тѣ не сѫ наредили работитѣ си, никога нѣма да ги наредятъ. Ако човѣкъ е дошълъ на земята съ неуредени работи, нищо не може да постигне. Ще кажете, че сте обърркали концитѣ. Това е другъ въпросъ. Пияницата обърква концитѣ, скѫперникътъ — сѫщо, сиромахътъ — сѫщо. Щомъ сѫ обърркали концитѣ, нищо друго не имъ остава, освенъ да ги оправятъ. Човѣкъ не се е родилъ пияница, нито скѫперникъ, нито сиромахъ. Той е станалъ такъвъ впоследствие. Щомъ е решилъ да оправя концитѣ, той трѣбва да се върне въ

естествения пѫть на живота, къмъ своето първично състояние, както е излѣзълъ отъ Бога. Лошиятъ животъ, лошитѣ навици сѫ вметнати нѣща въ живота, отъ които човѣкъ трѣбва да се освободи. Ще каже нѣкой, че така се родилъ. Не, той е взелъ нѣщо чуждо отвънъ и го вмъкналъ въ живота си като примѣсъ. Той казва: Азъ не мога да живѣя безъ своята каса, безъ своитѣ книги и т. н. Ако си силенъ, ще докажешъ, можешъ ли да живѣешъ безъ тия нѣща, или не можешъ. Докато живѣешъ още, можешъ да носишъ касата съ себе си, но като дойде смъртьта, всичко оставяшъ настрана: жена, деца, домъ, пари, книги. Ако си силенъ, опитай се да се противопоставишъ на смъртьта. И най-голѣмиятъ юнакъ отстѫпва предъ смъртьта и вижда, че това, безъ което нѣкога не е могълъ да живѣе, сега го оставя настрана, не се интересува отъ него. Въ турско време българскитѣ чорбаджии мислѣха, че не могатъ безъ наргеле, но, като дойдоха тежки времена, видѣха, че и безъ него могатъ.

Какво представя наргелето? Споредъ мене, наргелето може да се уподоби на недоволството въ човѣка. То е психическо, духовно наргеле въ човѣка. Още като стане отъ сънь, човѣкъ търси наргелето си — нѣкакъвъ старъ навикъ, който го прави недоволенъ. Както се отказалъ отъ физическото наргеле, така човѣкъ трѣбва да се откаже и отъ психическото, т. е отъ лошитѣ навици. Човѣкъ трѣбва да се откаже отъ слабоститѣ си и отъ своитѣ лоши

навици, за да влѣзе въ истинския животъ.

На всѣки човѣкъ е дадена една важна задача, която трѣбва да свърши навреме и добре. Тази задача не седи въ ядене и пиене, въ обличане и забогатяване. Това сѫ второстепенни нѣща. За да реши задачата си правилно, първото нѣщо, отъ което човѣкъ се нуждае, е здравето. Щомъ е здравъ, той ще има на разположение и пари, и дрехи, и кѫща; ако е боленъ, каквото има, ще го изгуби. Докато е уменъ, човѣкъ има на разположение всичко: и пари, и дрехи, и кѫща. Искашъ ли да бѫдешъ здравъ, пази това, което Богъ ти е далъ. Пази свѣтлината на своя умъ, както и топлината на своето сърдце. Това е сѫществено, отъ което всѣки човѣкъ се нуждае. Казвате: Защо Богъ ме е създалъ така? Изхвърли тази мисъль отъ главата си. Ако настоявашъ да ти се отговори на този въпросъ, единъ день ще получишъ отговоръ, но горчиво ще съжалявашъ. Днесъ казвашъ, че не можешъ да живѣешъ безъ това или онова, но единъ день ще те поставятъ на изпитъ, да ти докажатъ, че можешъ безъ всичко това. Въ каквото положение да се намѣри въ даденъ моментъ, човѣкъ трѣбва да приложи своята единица мѣрка отъ време, да бѫде доволенъ отъ всичко. Доволството е сила. Не е въпросъ човѣкъ да бѫде презъ цѣлия си животъ доволенъ отъ едно и сѫщо положение, но той трѣбва да бѫде доволенъ отъ най-малкото, което въ даденъ моментъ получава. Като се нахранишъ,

благодари за яденето, което ти е дадено. Нѣкой яде днесъ, а за утре мисли, дали ще има, какво да яде. Ако си доволенъ отъ малкото, което днесъ ти се дава, и на другия день ще ти дадатъ. Не си ли доволенъ на днешното, на другия день още по-малко ще ти дадатъ. Който се погрижилъ за днешния день, той ще се погрижи и за утрешния. Ако мислишъ, че утре ще дойде нѣщо по-лошо, ти се заблуждавашъ; ако мислишъ, че утре ще дойде нѣщо по-добро, ти пакъ се заблуждавашъ. Утрешниятъ день ще бѫде точно такъвъ, какъвто е билъ вчерашниятъ.

Сега, като говоримъ за единица мѣрка, имаме предъ видъ живата единица. Тя може да се вземе отъ времето, отъ живота, отъ човѣка. Затова казваме, че единицата е обширна величина. За човѣка, за ангела казваме, че сѫ единици, но и за Бога казваме, че е единица. Той е единица, която не може да се сравни съ нищо. Затова казваме, че Богъ е единственият въ свѣта, на Когото думата е мощна. Той никога не грѣши. Дойде ли до интереситѣ на живитѣ сѫщества, Той всѣкога ги има предъ видъ и нарежда работитѣ имъ, както намира за добре. Ако човѣкъ, като малка единица, застане до Бога — голѣмата единица, получава се числото 11. Като съберемъ дветѣ единици, получаваме двойката — число на противоречие. Наистина, ако дадете една ябълка на две деца, веднага се явява споръ, кое отъ тѣхъ да вземе по-голѣма часть. Кое отъ две-

тѣ деца има право да притежава по-голѣмата часть отъ ябълката? Понеже и дветѣ деца сж на еднаква възраст, мжчно можете да опредѣлите, кое отъ тѣхъ има право да владѣе по-голѣмата часть. Обаче, ако ябълката се даде на двама братя, единиятъ на 21 години, а другиятъ на — 10 какъ ще раздѣлятъ ябълката? Ако голѣмиятъ братъ обича братчето си, ще му даде по-голѣмата часть отъ ябълката; ако не го обича много, ще му даде по-малката часть.

Значи, доброто, което правимъ, както и разположението, което имаме къмъ хората, се опредѣля отъ чувството ни къмъ тѣхъ. Съзнателно или несъзнателно, човѣкъ се ржководи отъ своитѣ чувства. Когато обичате нѣкого като себе си, вие сте готови да му дадете всичко, отъ което той се нуждае. Ако има нужда отъ пари, вие бръквате въ джоба си и вадите щедро, не поглеждате, какво давате. Когато не обичате нѣкого, обръщате парата, гледате да не дадете повече, отколкото трѣбва. Когато се ржководи само отъ чувствата си, да даде повече или по-малко, човѣкъ не е на правата страна.

Човѣкъ трѣбва да бжде справедливъ. Той трѣбва да има една мѣрка, споредъ която да постжпва. Безъ тази мѣрка той не знае, кжде колко да дава. Ако дава повече, той казва, че обича; ако дава по-малко, казва, че не обича. Защо нѣкого обича повече, а нѣкого по-малко, той самъ не знае. Не е въпросъ

да обичате всички хора еднакво, но да прилагате къмъ тѣхъ една и сѫща мѣрка. Човѣкъ трѣбва да мѣри нѣщата съ една мѣрка, а не съ две. Не казвамъ, че човѣкъ всѣкога прилага дветѣ мѣрки, но когато не обича нѣкого, по старъ навикъ, той изважда втората мѣрка и започва съ нея да мѣри. Тази е причината, поради която, като не обича нѣкого, човѣкъ е готовъ да вижда лошото въ него. Той е готовъ да преувеличи и най-малкия му недостатъкъ. Какво печели човѣкъ, ако преувеличи недостатъка на онзи, когото не обича, или преувеличи добродетелитѣ на онзи, когото обича? Нищо не печели. Следователно, прилагайте единицата мѣрка къмъ вашитѣ постѫпки и не преувеличавайте нито доброто, нито злото въ хората. Кажете ли за нѣкого, че е много добъръ, или много лошъ, питамъ: Какъ измѣрихте количеството на доброто и злото въ този човѣкъ? Въ даденъ моментъ човѣкъ може да бѫде много добъръ или много лошъ — това зависи отъ външния стимулъ на живота, както и отъ вѫтрешното разбиране на човѣка. Споредъ отношенията си къмъ даденъ човѣкъ, вие можете да го заставите да се прояви като добъръ или като лошъ. Ако отнемете ябълката отъ рѫката на детето, то започва да плаче, да се сърди — става лошо. Дайте му следъ това две хубави ябълки, то ще се засмѣе, ще се зарадва и ще стане добро. Видите ли, че нѣкое дете се стимулира изключително отъ своитѣ желания, ще знаете, че то нѣма единица мѣрка въ

живота си. Отъ това дете не може да се очаква много. Когато иска да постигне известно желание, и възрастниятъ човѣкъ постжпва като детето. Той казва: Това желание е Божествено, и азъ трѣбва да го постигна. Въ сжщность, желанието му не е Божествено. Този човѣкъ изопачава Божественото.

Не изопачавайте Божественитѣ идеи! Не предизвиквайте Бога! Дойдете ли до името Божие, пазете Го чисто и свето въ душата си. Не Го ли пазите съ нужната чистота и светость, нищо не можете да постигнете. Успѣхътъ на човѣка зависи отъ това, доколко той държи името Божие чисто и свето въ сърдцето и въ душата си. Името Божие е единица мѣрка, единица време. Съ това име човѣкъ може да си служи при всички мжчнотии и изпитания въ живота. Ако си боленъ и помислишъ за това име, болестьта ти ще се махне; ако имашъ изпити, като ученикъ или студентъ, достатъчно е да помислишъ за това име, за да можешъ спокойно да се явишъ на изпитъ. Ако имашъ да давашъ, пакъ помисли за Божието име. Така ще смекчишъ сърдцето на кредитора си. Какво представя Богъ, не мисли. За името Му, обаче, можешъ да мислишъ, колкото искашъ. Всѣкога носи името Божие въ съзнанието си като единица мѣрка и единица време. Единъ моментъ мисли, но мисли за това име като за нѣщо, което включва всички условия и възможности на Битието. Нѣма живо сжщество, което мисли лошо за името Божие. И най-лошитѣ сжщества

мислятъ добре за Него, защото сѫ опитали Неговата сила и мощь, Неговата доброта и благость. И тѣ се подчиняватъ на това име.

Следователно, искате ли да се развивате правилно, дръжте името Божие въ ума, въ сърдцето, въ душата си чисто и свето. Ще кажете, че трѣбва да вѣрвате въ Бога, да ходите на черква, да изпълнявате известни обреди. Това е външната страна на въпроса. Съ вѣра само или съ външно поклонение работата не върви. Колко хора сѫ пропаднали, като сѫ живѣли само съ вѣра!

Единъ селянинъ, отъ шопскитѣ села, отишълъ единъ петъченъ день на пазара, да продаде маслото си, да си купи нѣкои нѣща за дома си. Той турилъ маслото въ една голѣма делва. Всички хора, които минавали край него, поглеждали къмъ маслото, намирали го доброкачествено и прѣсно. Двама млади апаши се спрѣли предъ селянина. пазарили маслото и казали: Ние ще купимъ маслото за единъ свещеникъ, при когото ти ще отидешъ да вземешъ паритѣ. Ето адреса му. Иди при него, той ще ти плати. Селянинътъ повѣрвалъ на младитѣ хора, далъ имъ делвата съ маслото, а отъ тѣхъ взелъ бележката, на която билъ написанъ адресътъ на свещеника. Въ това време двамата апаши отишли при свещеника и му казали: Отче, вземи тѣзи 20 лева за молитва на единъ селянинъ, който е побърканъ малко. Той ще дойде следъ насъ. Каквото да ти говори, ще знаешъ, че не е съ всичкия си умъ. Ти му прочети нѣколко

молитви, да му олекне. Свещеникътъ повѣрвалъ на младитѣ хора. Като дошълъ селянинътъ, свещеникътъ извадилъ молитвеника си, турилъ епитрахила си върху главата на набедения боленъ и започналъ да му чете молитви. Прочелъ нѣколко молитви, но селянинътъ не се интересувалъ отъ тѣхъ. Той искалъ паритѣ за маслото си. Свещеникътъ се чудилъ, за какви пари и за какво масло му говори селянинътъ но продължавалъ да му чете молитви. Най-после селянинътъ казалъ: Отче, тази работа съ четене на молитви не става. Трѣбва да платишъ маслото! Свещеникътъ се увѣрилъ, че наистина селянинътъ е побърканъ. И селянинътъ се чуди, защо свещеникътъ не плаща за маслото, а се прави на лудъ и чете молитви. И двамата били изиграни отъ младитѣ апаши. Смѣшно е положението и на двамата, но кой човѣкъ не е билъ изигранъ? На кого не сѫ туряли епитрахилъ на главата и не сѫ чели молитви? Селянинътъ иска пари, а свещеникътъ му чете молитви.

За да не изпадатъ въ смѣшни положения, хората се нуждаятъ отъ правилно разбиране. Човѣкъ придобива това разбиране отъ опитноститѣ, презъ които минава, както и отъ опитноститѣ на великитѣ и свети хора, които сѫ живѣли преди него. Библията, Новиятъ заветъ съдържатъ опитноститѣ на светии, пророци, апостоли, които сѫ живѣли нѣколко хиляди години преди васъ, но сѫ разполагали съ голѣми знания. Ако нѣкой отъ тѣхъ дойде днесъ между васъ, ще видите, че наистина тѣ сѫ би-

ли учени хора. Сегашнитѣ хора минаватъ за учени, но работитѣ имъ не вървятъ добре. Тѣ казватъ, че любовьта ще спаси свѣта, но въпрѣки това свѣтътъ и досега не е спасенъ. Защо? Любовьта на хората не е още Божествена. Само Божията Любовь може да спаси свѣта, а не човѣшката. По какво се отличава Божията Любовь отъ човѣшката? Божията Любовь внася примирение въ човѣка, и той е готовъ да служи на цѣлия свѣтъ. Да служишъ на Бога, на ближния си и на себе си, това значи, да си придобилъ любовьта, да си свързанъ съ Бога. Който е готовъ да служи, той е силенъ човѣкъ. Не е ли готовъ да служи, той е слабъ човѣкъ. Който люби, безъ да очаква да го обичатъ, той е силенъ човѣкъ. Любовьта прави човѣка силенъ, макаръ по сила тя да се равнява на кибритена клечка. Любовьта не може да запали цѣлия свѣтъ, както и слънцето не може изведнъжъ да огрѣе цѣлата земя, но тя внася потикъ въ всички живи сѫщества. Потикътъ ги прави силенъ.

Днесъ се иска отъ всички хора да мислятъ право, да прилагатъ единицата мѣрка въ своитѣ мисли, чувства и постѫпки. Не е нужно всички хора да мислятъ еднакво, необходимо е, обаче, право да мислятъ. Красотата на живота седи въ разнообразието на нѣщата. Приятно е да гледате различни модели на дрехи, но всѣки моделъ трѣбва да бѫде по мѣрка ушитъ. Не сѫ ли спазени мѣркитѣ, този моделъ не се харесва. Копчетата сѫщо трѣбва

да бѫдатъ на мѣсто. Всѣко нѣщо трѣбва да се постави на мѣстото си. Ако това има значение въ физическия свѣтъ, колко повече има значение въ духовния и въ умствения свѣтъ. Всѣка мисъль, всѣко чувство трѣбва да бѫдатъ на своето мѣсто. Кой кого обичалъ, кой обичалъ повече и кой -- по-малко, кого обичатъ и кого не обичатъ, това не е е ваша работа. Това значи, да се занимавате съ мисли, които сѫ извънъ своето мѣсто. Занимавате ли се съ такива мисли, вие внасяте дисхармония, както въ вашия така и въ цѣлокупния животъ. Като спирате вниманието си върху извънредни мисли, т. е. върху мисли, които не сѫ на мѣстото си, съ това показвате своето невежество. Казвате, запримѣръ, че нѣкой човѣкъ е много обичанъ отъ хората, а въпрѣки това чувате, че той умрѣлъ. Възможно ли е това? Любовьта прави човѣка безсмъртенъ. Може да обичате само онзи човѣкъ, въ когото любовьта живѣе. Ако майката бие детето си често и казва, че го обича, тя не разбира любовьта. Не можете да биете детето си, ако го обичате. Това дете не дава поводъ за биене. Ако родителитѣ обичатъ детето си, това показва, че любовьта е въ него. То самò става обично. Дето е любовьта, тамъ е животътъ.

Човѣкъ обича хлѣба по сѫщата причина — животъ носи той. Първата хапка е най-сладка, защото получавате отъ нея най-много енергия. Нѣкои приематъ тази енергия и се ползуватъ отъ нея, а други не могатъ да я

приематъ. Това зависи отъ съзнанието имъ, какъ гледатъ на този въпросъ. Сѫщиятъ законъ се отнася и до човѣшкитѣ мисли. Ако човѣкъ има съзнателно отношение къмъ дадена мисъль, той се ползува отъ нея. Нѣма ли съзнателно отношение къмъ нѣкоя мисъль, тя минава и заминава край него, безъ да му предаде нѣщо. Всѣка мисъль, съзнателно приета отъ човѣка, внася въ него здраве, богатство и безсмъртие. Не може ли мисъльта да внесе въ човѣка тия качества, това показва, че той е слушалъ и възприемалъ външно само, а не и вѫтрешно. Мисъльта минава покрай него, безъ да го засегне дълбоко.

Следователно, каже ли нѣкой, че ви обича, вижте първо, дали той обича Бога. Ако обича Бога, и васъ ще обича; не обича ли Бога, и васъ не обича. После ще каже, че вѣрва въ Бога. Ако не обича Бога, той не може да вѣрва въ Него. Вѣрата се обуславя отъ любовьта. Колкото повече обичашъ нѣкого, толкова повече вѣрвашъ въ него; колкото по-малко го обичашъ, толкова по-малко му вѣрвашъ. Какво виждаме въ отношенията на хората? Колкото по-малко се познаватъ, толкова повече си вѣрватъ и толкова повече се уважаватъ. Щомъ се опознаятъ повече, тѣ губятъ вѣрата и уважението си единъ къмъ другъ. Защо? Нарушили сѫ единицата време, единицата мѣрка помежду си. За да не губятъ тази мѣрка, тѣ трѣбва да бѫдатъ като числата, да се увеличаватъ и намаляватъ. Разумниятъ човѣкъ

знае, кога трѣбва да се увеличава и кога да се намалява. Той е като житното зърно, което на пролѣть посаждатъ въ земята, да се увеличи. Който сѣе, правилно разрешава въпроситѣ. Който мисли, правилно разрешава въпроситѣ. Ако не мисли, човѣкъ е подобенъ на пѣтелъ, който предпочита житното зърно предъ диаманта. Като намѣри парче диамантъ, той го подхвърля и казва: Искамъ нѣщо, което мога да хапна, а не това, което лъщи.

Сега и вие искате да ви се каже нѣщо специално, да намѣрите веднага правия пѫть. Правиятъ пѫть е пѫтьтъ на любовьта. Приложете любовьта и не се смущавайте.—Какъ да я приложимъ?—Тамъ е въпросътъ. Искате ли да приложите любовьта, освободете се отъ всѣкакво съмнение въ Първата Причина. Най-малкото съмнение препятствува на любовьта. Дойдете ли до любовьта, до Бога, тамъ не се позволява никаква нечистота, никакво съмнение. За да се свърже съ Божественото съзнание, човѣкъ трѣбва да очисти своето съзнание отъ съмнението. Свѣтътъ, който Богъ е създалъ, е хармониченъ. Виждате ли нѣкаква дисхармония, тя се дължи на други съзнания, които сѫ внесли известно отклоняване, както въ човѣшкия животъ, така и въ цѣлата природа. Неестественията животъ на хората е причина за неестественитѣ прояви на животнитѣ. Заякътъ, запримѣръ, станалъ страхливъ, благодарение на неблагоприятнитѣ условия, при които живѣе. Преследванъ отъ животни и хора, той трепва и отъ

най-малкия шумъ. Следователно, когато срещнете нѣкой страхливъ човѣкъ, ще знаете, че той е живѣлъ при неблагоприятни условия.

Като ученици, отъ васъ се иска разумна, съзнателна работа. Не работите ли съзнателно, вие ще се натъкнете на нежелателни положения. Не желае ли да работи, човѣкъ се намира предъ изненади въ живота. Той се храни добре, но въпрѣки това боледува и умира. Защо? Защото въ храната влиза единъ елементъ, който внася смъртьта. Човѣкъ се стреми къмъ любовьта, въпрѣки това се натъква на умразата. Защо? Защото въ неговата любовь влиза елемента на умразата, отъ който самъ трѣбва да се освободи. Човѣкъ говори за права, за положителна мисъль, въпрѣки това се натъква на съмнението. За да се освободи отъ смъртьта, умразата и съмнението, човѣкъ трѣбва да внесе въ живота, въ любовьта и въ мисъльта си онзи елементъ, който наричаме „единица време".

За да изправи кривитѣ страни на своя животъ, човѣкъ се нуждае отъ нѣщо малко. Една малка поправка е въ състояние да постави живота въ нормално положение. Понѣкога една тухла само е въ състояние да запуши дупката на кжщата и да я запази отъ външни неблагоприятни условия. Малкитѣ нѣща въ живота развалятъ работитѣ. Малкитѣ удари носятъ голѣми последствия. Понѣкога единъ кривъ, лошъ погледъ разваля добритѣ отношения. Срѣщате нѣкой, който е неразпо-

ложенъ, и ви поглежда криво. Не се сърдете на този човѣкъ. Той се намира въ тъмна нощь, когато никой не може да му помогне. Ако носите свѣщь въ ржката си, не питайте, защо този човѣкъ не ви погледналъ любезно, но запалете свѣщьта си и свѣтнете му да намѣри пжтя си. Всѣки се нуждае отъ едно топло чувство, отъ одобрението на хората. Когато цигуларьтъ дава концертъ, той не мисли само за пари, но иска да сподѣли изкуството си съ хората, да чуе тѣхното одобрение. Учительтъ работи усърдно, съ любовь, и той има желание да получи одобрението на своитѣ ученици. Майката сжщо има желание да получи одобрението на децата си. Питамъ: Като работите вие, чие одобрение очаквате? Работете съзнателно и съ любовь, да получите одобрението на Бога. Да работи човѣкъ съ любовь, това значи, да се свърже съ Божественото съзнание и да изпълнява волята Божия на време.

Сега, като говоримъ за любовьта, за вѣрата, ние нѣмаме предъ видъ любовьта и вѣрата на обикновенитѣ хора. Ние не се нуждаемъ отъ религията на обикновенитѣ хора, нито отъ тѣхнитѣ молитви. Ние се интересуваме отъ първичния животъ, съ своята чистота. Запазите ли чистотата на този животъ, запазвате и неговата цѣлокупность. Този животъ е капиталъ, даденъ на човѣка отъ Бога, да работи и всѣки день да прилага къмъ него по нѣщо ново. Бждещиятъ животъ на човѣка зависи отъ настоящия. Следователно, работата

на днешния день опредѣля бѫдещитѣ придобивки. Ако работи съ любовь, човѣкъ ще запази талантитѣ, които Богъ му е далъ. Не работи ли съзнателно, той ще изгуби талантитѣ си, както е постѫпилъ господаря съ слугата, на когото е далъ единъ таланъ.

Сега, ако питате, какво се иска отъ ученика, ще ви кажа: Ученикътъ трѣбва да има здрава и чиста мисъль. Чистата мисъль подразбира чистота въ желанията и въ чувствата. Като работи, той все ще се оцапа, но трѣбва постоянно да се чисти. Никаква нечистота не се допуща въ сърдцето и въ ума му. За да разбере, дали мисъльта му е права и чиста, човѣкъ трѣбва да си послужи съ единица мѣрка отъ време. Щомъ пази тази мѣрка, той никога нѣма да се заблуждава. Който мисли право, той знае, обича ли нѣкого, или не. Той има ясна представа за любовьта. Щомъ разбира любовьта, той знае, че въ любовьта на единъ човѣкъ може да се намѣри любовьта на мнозинството. И тогава, ако единъ човѣкъ обича нѣкого, той не търси любовьта на другитѣ хора. Като казваме, че човѣкъ трѣбва да се задоволява отъ любовьта на единъ човѣкъ само, имаме предъ видъ истинската любовь. Когато любовьта между двама души не се проявява правилно, тѣ непремѣнно ще търсятъ любовьта на другъ нѣкой. Защо? Защото между тѣхната любовь нѣма равновесие. Любовьта на двама души образува права линия само, но силитѣ имъ не сѫ уравновесени. Ако двамата се

движатъ непрекѫснато въ права линия и въ една посока само, тѣ нищо нѣма да постигнатъ. За да придобиятъ нѣщо сѫществено и ценно, тѣ трѣбва да промѣнятъ посоката на своето движение, да се отправятъ въ посока на висшето съзнание. При това, двамата заедно трѣбва да се повдигнатъ. За да свършите една работа добре, нужно е участието на две рѫце, на два крака, на две очи, на две уши.

Като ученици, отъ васъ се иска съзнателна работа върху себе си. Ще работите върху себе си, безъ да се спирате върху това, какво мислятъ хората за васъ. Спирате ли се върху мнението на хората, вие не можете да се развивате. Силата на ученика седи въ това, да преодолява мѫчнотиитѣ и препятствията. Вървете напредъ безъ страхъ, безъ съмнения, безъ колебания. Мнозина се съмняватъ въ това, дали *сѫ въ правия пѫть. Докато служи на Бога* съ всичкия си умъ, съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа, съ всичкия си духъ и съ всичката си сила, той е на правъ пѫть. Влѣзе ли най-малкото съмнение въ ума на човѣка, той се отклонява отъ пѫтя си. Щомъ се отклони отъ правия пѫть, човѣкъ започва да губи това, което е придобилъ. За да се върне къмъ изгубеното, понѣкога човѣкъ прибѣгва къмъ лъжата. Той мисли, че съ лъжата ще получи повече отъ това, което ще получи съ истината. За да постигне своя идеалъ, човѣкъ трѣбва да живѣе добре, да прилага истината. Ще кажете, че истината носи страдания. И да стра-

да съ истината, за предпочитане е човѣкъ да живѣе съ нея, отколкото съ лъжата. Каквото страдание и да ви сполети, щомъ живѣете добре и изпълнявате волята Божия, скръбьта ви ще се превърне въ радость. Задъ всѣко разумно страдание се крие великата Божия мисъль. Когато Христосъ бѣше въ Гетсиманската градина, Той се молѣше да се отмѣни по нѣкакъвъ начинъ чашата на страданието, но веднага дойде висшето Му съзнание на помощь, и Той каза: Господи, да бѫде Твоята воля! Следъ това Христосъ разбра, че чашата, която Богъ Му бѣше опредѣлилъ да изпие, криеше въ себе си велико благо. Христосъ изпи горчивата чаша, следъ което получи великото Божие благословение — възкресението. Веднъжъ се дава на човѣка да пие горчива чаша. Изпие ли я веднъжъ, втори пѫть не му се дава сѫщата опитность.

Въ единъ европейски градъ осѫдили единъ престѫпникъ на смъртно наказание. Сѫдътъ му предложилъ три наказания — обесване, застрелване и отравяне — самъ да си избере едно отъ наказанията. Престѫпникътъ избралъ третото наказание—да изпие нѣкаква отрова. Дали му една отъ най-силнитѣ отрови, но каква била изненадата имъ, като видѣли, че престѫпникътъ не умрѣлъ. Правителството решило да освободи престѫпника, като се ржководѣло отъ принципа: невъзможно е да се наложи на човѣка два пѫти едно и сѫщо наказание. Щомъ мине човѣкъ презъ известно страдание.

втори пѫть не може да мине презъ сѫщото. Този престѫпникъ бикъ силенъ човѣкъ. Той казва: Ще изпия най-силната отрова, но пакъ нѣма да умра. Той направилъ единъ опитъ, съ който доказалъ своята сила. Тъй щото, ако сте силни, и вие трѣбва да изнесете своитѣ опити предъ свѣта, да покажете, че имате единъ принципъ, една мѣрка — единица отъ време.

И тъй, една отъ отличителнитѣ чърти на ученика е чистотата. Ученикътъ трѣбва да бѫде чистъ. Щомъ има нужната чистота, външна и вѫтрешна, той може да мисли право. Днешнията дълбокъ снѣгъ и вѣтъръ подчъртаватъ, именно, това. Снѣгътъ говори за чистотата на човѣка, а вѣтърътъ показва, че човѣкъ трѣбва да мисли право. Като знаете това, вие трѣбва да работите съзнателно, да придобиете чистота и права мисъль. Днесъ хората умиратъ преждевременно, защото не работятъ съзнателно. Тѣ не знаятъ, какъ да работятъ и за кого да работятъ, за да продължатъ живота си. Ако тѣ искрено пожелаятъ да служатъ на Бога, да изпълняватъ волята Му, животътъ имъ ще се продължи. Човѣкъ не трѣбва да заминава за онзи свѣтъ, преди да е свършилъ работата си. Ако не свърши работата си, той заминава преждевременно. Въ този смисълъ повечето хора заминаватъ преждевременно.

Като ученици, отъ васъ се иска права, свѣтла мисъль и чисти чувства, които да уравновесятъ силитѣ на вашия организъмъ. Ученикътъ трѣбва да бѫде образецъ въ всичко:

въ обхода, въ мисъльта си, въ обличане, въ движения, въ походка. Той трѣбва да има високъ идеалъ. Каквато работа започне, трѣбва да я върши по правилата на високия идеалъ. Не се ли ржководи отъ тия правила, не може да се разчита на него. Каквато работа започнете, работете я съ цель да осветите името Божие. Започвайте работата си съ Бога и свършвайте я съ Бога. Не се безпокойте, какъвъ ще бѫде резултатътъ. Щомъ сте свързани съ Бога, всичко се нарежда добре. Единъ изворъ сѫществува въ свѣта, отъ който изтича животътъ. Той е изворътъ на абсолютната чистота. Каквото става въ свѣта, все за Него става. Той е източникъ на онзи животъ, който ражда великата Любовь. За тази Любовь сѫществува всичко: за нея слънцето грѣе, за нея звездитѣ свѣтятъ, за нея водитѣ бликатъ, за нея цвѣтята цъвтятъ, за нея птичкитѣ пѣятъ, за нея хората мислятъ и живѣятъ.

Искате ли водитѣ на този изворъ да потекатъ въ васъ, отворете широко сърдцата и умоветѣ си и започнете да давате. Затворите ли се, водитѣ на този изворъ ще замръзнатъ за васъ, и вие нищо нѣма да получите. Тази е причината, поради която човѣкъ не може да реализира своитѣ добри желания. Дойде ли една свѣтла идея въ ума ви и едно благородно чувство въ сърдцето ви, не казвайте, че не може да се реализира, но отворете широко ума и сърдцето си, впрегнете волята си на работа и ще видите, какъ всичко ще ви се при-

тече на помощь. Уповавайте на Бога въ себе си и не се страхувайте. Щомъ сте свързани съ Него, вие имате сила да предолявате всички спънки.

Човѣкъ трѣбва да отвори кесията си, да раздава. Той трѣбва да бѫде щедъръ. Ако не е щедъръ, колкото и да проповѣдва, думитѣ му нѣма да иматъ резултатъ. Ученикътъ на новото учение трѣбва да прилага това, което говори. Той отива въ единъ домъ да проповѣдва, а не може да помогне на болния въ дома. Истински проповѣдникъ е този, който прилага всичко, което говори: болни лѣкува, страдащи утешава, мъртви възкресява. Вѣра и любовь сѫ нужни на човѣка, за да приложи това, което има въ себе си. Приложете най-малкото, което имате, защото, казано е въ Писанието: „Вѣрниятъ въ малкото е вѣренъ и въ голѣмото. Малкото се благославя."

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

x

18. Лекция отъ Учителя, държана на 25. декемврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Условия и възможности

Размишление.

Ще прочета 135. Псаломъ.

Когато четете Псалмитѣ, трѣбва да ги превеждате, понеже условията, при които сѫ писани, се различаватъ отъ днешнитѣ.

„Идолитѣ на езичницитѣ сѫ сребро и злато, дѣло на человѣчески рѫце". (—15 ст.) — Днесъ идолопоклонство, въ формитѣ на миналото, не сѫществува, но златото, като идолъ, и досега не е изгубило значението си. И до днесъ още се кланятъ на златото.

„Които се боите отъ Господа, благословете Господа". (—20 ст.). — Ако се преведе този стихъ на съвременъ езикъ, трѣбва да се каже: „Благославяйте Господа всички, които Го обичаге". Не се страхувайте отъ Господа, но обичайте Го. Страхътъ се явилъ следъ непослушанието на Адамъ и Ева. Който се страхува, не е свободенъ човѣкъ

Ще прочета 17. глава отъ Иова. Въ тази глава се описва състоянието, презъ което е миналъ единъ великъ, праведенъ човѣкъ. Голѣма драма е преживѣлъ той. Иовъ се чуди, какъ е възможно, човѣкъ, който служи на Бога, да мине презъ такива изпитания. Въ всѣко отношение той билъ изправенъ, считалъ себе си за

образецъ на послушание и благочестие. Слѣдъ всичко това трѣбвало да мине презъ такива страшни страдания. Изоставенъ отъ Бога, отъ приятелитѣ си, отъ близкитѣ си, Иовъ се чуди, защо трѣбва да бѫде така. Като изреждалъ изпитанията си, той дълго време размишлявалъ, търсилъ причината за това, но не могълъ да я намѣри. Не е лесно за човѣка да мине презъ такива изпитания. Всѣки, който изпадне въ положението на Иова, като него ще плаче, ще се моли, ще запитва за причината на своитѣ нещастия.

Ще прочета часть отъ 12. глава на Евангелието отъ Иоана, отъ 1—12 ст. Като четете тази глава, виждате дветѣ страни на живота: външна и вѫтрешна. Човѣкъ може да разбере живота, когато го изучава сравнително, т. е. когато го изучава външно и вѫтрешно. Човѣкъ познава себе си, когато се сравнява съ хората. Ако ученията не се сравнява съ по-учени отъ себе си, никога нѣма да има ясна представа за своята ученость; ако силният не се сравнява съ по-силни отъ себе си, всѣкога ще мисли, че по-голѣмъ юнакъ отъ него нѣма. Когато ученията и силният срещнатъ по-учени и по-силни отъ себе си, въ първо време тѣ се обезсърдчаватъ, какъ е възможно да има по-учени и по-силни, но после се заражда въ тѣхъ вѫтрешенъ импулсъ да работятъ, да достигнатъ ония, които сѫ излѣзли напредъ. Ще кажете, че не трѣбва да бѫде така. Други ще питатъ, защо се натъква човѣкъ на такива съ-

сътояния. Оставете този въпросъ настрана. Трѣбва ли да питате, защо тече водата, защо вѣе вѣтърътъ, защо грѣе слънцето? Това сж въпроси, върху които човѣкъ може да мисли, но колкото да мисли, не може да ги разреши. Каквито теории и да се създадатъ по тѣзи въпроси, тѣ ще си останатъ теории — нищо повече. Може ли свѣщьта да ви каже защо свѣти. Тя знае, че нейната длъжность е да свѣти, а онзи, който я запалилъ, той знае, защо свѣти. Това не е работа на свѣщьта.

Нѣкой се задълбочи, хване главата си между рѫцетѣ си и мисли. Какво мисли? Мисли за студа, за хлѣба, за вѫглищата. Той вижда, че е студено, а нѣма вѫглища, нѣма хлѣбъ и се страхува, че ще умре гладенъ. Защо мисли по тѣзи въпроси? Това е негова работа. Но ако само мисли безъ да работи, той нищо нѣма да разреши. Колкото да казва, че не се търпи студа, глада, нѣма какво да прави — ще търпи. Онзи, който слуша отвънъ, ще каже: Какво отъ това, че този човѣкъ е гладенъ, че седи въ студена стая, че страда? И двамата говорятъ на различни езици и не се разбиратъ. Единиятъ се оплаква отъ сиромашията, а другиятъ намира, че не е лошо нѣкога човѣкъ да изпита сиромашията. Има случаи, когато човѣкъ иска да бѫде богатъ, а при други случаи — да бѫде сиромахъ; при известни случаи човѣкъ търси свѣтлина, а при други — тъмнина. Свѣтлината не действува всѣкога благоприятно за развитието на човѣка. Сѫщото може да се каже и за богатството.

Ето защо, и сиромашията, и тъмнината понѣкога сѫ необходими условия за развитието на човѣка. Богатство и сиромашия, свѣтлина и тъмнина сѫ състояния, условия, презъ които човѣкъ неизбѣжно трѣбва да мине.

Като казваме, че хората се нуждаятъ отъ права мисъль, имаме предъ видъ тѣхното правилно развитие. Това е желанието на всѣка душа. Следователно, всѣки човѣкъ трѣбва да си дава отчетъ, право ли мисли, или не. Слушате нѣкой младъ човѣкъ да казва, че иска да расте, да възмѫжѣе, да има сила да се бори въ живота. Всѣки човѣкъ е расълъ, възмѫжавалъ, борилъ се, но какво е постигналъ? Другъ нѣкой казва, че му е дотегнало да се бори, не му се живѣе вече. Защо не му се живѣе? Раницата му е тежка. Щомъ раницата му е тежка, нека се опита да я свали отъ гърба си. Той се оплаква отъ тежката си раница, а се страхува да я свали, да не я вземе нѣкой. Това е неразбиране на живота.

Като живѣе, човѣкъ трѣбва да се ползува отъ своитѣ опитности и отъ опитноститѣ на другитѣ хора, да дойде до вѫтрешно разбиране на живота. Ако имате една опитность въ живота, стремете се да не я повторите два пѫти. Нѣкой се оженилъ, не могълъ да живѣе съ жена си добре, напусналъ я и тръгналъ да търси втора. Защо му е жена? Ако се ожени втори пѫть, ще направи нови погрѣшки. Защо иска жена? Да му слугува. Той ще бѫде господарь, а тя — слугиня. Когато жената реши

да се омѫжи, тя иска да бѫде господарка, а мѫжътъ — слуга. За предпочитане е жената да стане мѫжъ, да слугува, отколкото да стане господарка и да се омѫжи. Сѫщото се отнася и до мѫжа. За предпочитане е мѫжътъ да стане жена, да слугува, отколкото да стане господарь на жена си. По-добре е човѣкъ да слугува, отколкото да господарува. Ако човѣкъ предпочете да слугува, все ще научи нѣщо; ако иска другитѣ хора да му слугуватъ, а той да господарува, ще произведе известна дисхармония между близкитѣ си, които ще бѫдатъ недоволни отъ него. Докато хората сѫ заставени да слугуватъ, всѣкога ще бѫдатъ недоволни. Другъ е въпросътъ, ако човѣкъ слугува доброволно, отъ любовь.

Задачата на великитѣ Учители въ свѣта се свежда, именно, къмъ това, да научатъ хората да живѣятъ правилно. Правилното живѣене се обуславя отъ служенето на Бога съ любовь, а не съ насилие. Богъ не иска отъ хората насилствено служене. Като великъ и благъ, Богъ иска да даде на човѣка това, което Той има. Богъ иска да му даде своята Любовь, своитѣ блага. Той иска да му даде вѣченъ животъ, за да се освободи отъ смъртьта, отъ страданията и отъ нещастията. Богъ не си служи съ насилие, но казва на хората, че пѫтьтъ, по който вървятъ, не води къмъ вѣчния животъ, нито къмъ безсмъртието. Хората искатъ да се съединятъ, да станатъ силни, затова мѫжътъ се стреми къмъ жената, жената — къмъ

мѫжа, да улеснятъ живота си. Тѣ сѫ на кривъ пѫть. Дето става съединение, тамъ има експлозии. Хората трѣбва да се съчетаватъ, а не да се съединяватъ.

Държавата и поданицитѣ ѝ, църквата и *нейнитѣ членове, мѫжътъ и жената трѣбва* да се съчетаватъ, а не да се съединяватъ. Между държавата и църквата сѫщо трѣбва да има съчетание, а не съединение. Дето има съчетание, тамъ елементитѣ оставатъ свободни. Дето е свободата, тамъ е любовьта. Всѣка външна връзка е спънка въ човѣшкия животъ. Връзката подразбира вѫтрешенъ процесъ. Въ Божествения свѣтъ не сѫществува никакво съединение и разединение. Тамъ отношенията сѫ свободни и трайни. На земята хората се съединяватъ и разединяватъ, женятъ се, раждатъ деца, умиратъ, но всичко това води къмъ страдания. Чрезъ страданията тѣ се учатъ. Влѣзатъ ли въ духовния и въ Божествения свѣтъ, тамъ сѫществуватъ други отношения.

Мнозина мислятъ, че и на небето ще живѣятъ, както сѫ живѣли на земята. Тамъ не се позволяватъ никакви връзки. Тамъ женитби и разводи не ставатъ. Божественията свѣтъ подразбира отношения на разумни, възвишени сѫщества. Тѣ живѣятъ по любовь и служатъ на Бога безъ никакви външни обреди, безъ кадене съ тамянъ. Когато мислитѣ и чувствата на човѣка сѫ минали презъ огъня на любовьта, тѣ сѫ толкова пречистени, че отдалечъ още издаватъ своето благоухание. Това благоухание

е по-приятно отъ благоуханието на тамяна. Съ това благоухание трѣбва човѣкъ да се приближи къмъ Бога, да Му се поклони, въ знакъ на готовность за служене. Ако човѣкъ мисли, че съ тамянъ и кадилница може да се яви предъ Божия олтаръ, той се самозаблуждава. Служенето на Бога изключва всички външни благоухания, всички външни обреди. Нѣкои свещеници сѫ казвали, че имъ дотегнала вече миризмата на тамянъ, кадилницата, ръсенето съ китка, чернитѣ раси и калимавки. Защо имъ дотегнали тия нѣща? Защото сѫ стари форми, безъ съдържание.

Сега азъ говоря за онѣзи, които разбиратъ нѣщата. Не е въпросъ да търсите противоречие въ думитѣ. Всѣко нѣщо, което се върши съ любовь и съ съзнание, има вѫтрешно съдържание и смисълъ. Изгубите ли любовьта и съзнателното отнасяне къмъ нѣщата, всичко се обезсмисля за васъ. Не е въпросъ въ отричане на нѣщата, но въ тѣхното осмисляне. Ние не отричаме нѣщата, но ги осмисляме. Всѣко нѣщо, което е осмислено, е на мѣстото си.

Човѣкъ трѣбва да разбира нѣщата вѫтрешно, да не изпада въ противоречия. Нѣкой следва Божия пѫть, но въпрѣки това го сполетяватъ голѣми нещастия и изпитания. Той се чуди, защо става това. Той се запитва, защо Богъ не го пази, а го излага на такива опасности и нещастия. Каквито противоречиви мисли да минаватъ презъ главата му, той трѣбва да мълчи и да изучава, както своя животъ, така

и цѣлокупния. Той ще разбере, че изпитанията сѫ необходими въ живота му, както вѣтърътъ — за дърветата. Не се смущавайте, че отъ вашитѣ изпитания, като на вѣрващи, нѣкои ще се съблазнятъ. Ако вѣрватъ или се съблазняватъ, това е заради тѣхъ. Кѫде ще отиде човѣкъ, ако се съблазни въ Бога и се отдалечи отъ Него? И да се натъква на нѣщо криво, на злото въ свѣта, човѣкъ трѣбва да има търпение, да види неговия край. Злото има начало и край, а доброто е безъ начало и безъ край.

Като говоримъ за църквата и за свещеницитѣ, ние ги разглеждаме като процеси, които ставатъ въ самия човѣкъ. Колко пѫти човѣкъ, съ кадилница въ рѫка, обикаля своя храмъ и казва, че не може да постигне желанията си и ще си замине съ отворени очи. Какво ще кажатъ ония, които сѫ реализирали желанията си? Какво сѫ придобили тѣ? Ние не сме противъ желанията на човѣка. Той трѣбва да има желания, да се стреми да ги реализира, но кои желания трѣбва да реализира? Има преходни желания, има и вѣчни желания. Вѣчнитѣ желания водятъ къмъ вѣчния животъ. Следователно, човѣкъ трѣбва да се стреми да придобие любовь, мѫдрость, истина, кротость, въздържание, милосърдие, търпение и др. Придобие ли тия добродетели, човѣкъ се свързва направо съ Бога. Той изпитва вѫтрешно разположение и миръ. Каквото получава, той го получава направо отъ Бога, безъ никакви посрѣдници. Не е все едно да полу-

чишъ любовьта направо отъ източника ѝ, или отъ странични извори.

Колкото повече отклонения прави любовьта, презъ колкото повече мозъци минава, толкова по-нечиста е. Тя трѣбва да се филтрира, да мине презъ нѣколкократно чистене, докато придобие естествената си чистота. И животътъ на хората не иде направо отъ своя първоизточникъ, затова тѣ умиратъ преждевременно. И сѫдоветѣ, въ които се налива животътъ, не сѫ чисти. Като влѣзе въ тия сѫдове, животътъ започва да се разлага. Отъ една страна сѫдоветѣ се разлагатъ, отъ друга — животътъ, и въ скоро време той изтича навънъ. „Ново вино въ нови мѣхове“ е казалъ Христосъ. Чистъ животъ въ чисти сѫдове, казвамъ азъ. Какво ще стане съ васъ, като изтече животътъ ви навънъ? Ще кажете, че ще отидете на онзи свѣтъ, между ангелитѣ. Какъ ще отидете тамъ? Вие знаете, че за физическия свѣтъ е нужно физическо тѣло, а за духовния — духовно. Приготвили ли сте духовното си тѣло? Ако мислите, че на онзи свѣтъ можете да отидете съ своитѣ стари разбирания, съ старитѣ си желания и навици, вие сте на кривъ пѫть. Онзи свѣтъ, който наричаме духовенъ, е свѣтъ на вѣчна хармония, на абсолютна чистота, на пълненъ редъ и порядъкъ.

Следователно, иска ли човѣкъ да влѣзе въ Божествения свѣтъ, той трѣбва да отговаря на известни условия: да бѫде абсолютно чистъ и здравъ, да носи свѣтли мисли и благородни чувства, да има ново разбиране за

цѣлокупния животъ. Тамъ не се допуща нищо огрицателно. Животътъ на пчелитѣ дава слаба представа за Божествения свѣтъ. Пчелитѣ се отличаватъ съ голѣма чистота. Тѣ не допущатъ въ кошера си нищо нечисто и дисхармонично. Ако нѣкоя пчела се разболѣе, веднага я изхвърлятъ навънъ. Въ Божествения свѣтъ не се търпи никакво петно. Не е лесно човѣкъ да влѣзе въ този свѣтъ.

И тъй, животътъ има две страни: външна или физическа и вжтрешна или духовна. Докато гледа на живота отъ физическата му страна, човѣкъ го познава отчасти. Сжщото може да се каже и за човѣка. Докато разглеждате човѣка външно, вие го познавате отчасти. Казвате за този човѣкъ, че има красиво лице, хубави очи, правиленъ носъ, красиви уши и уста, но нѣмате никакво отношение къмъ него. Обаче, ако се свържете съ неговитѣ мисли и чувства, вие изпитвате особено разположение къмъ него. Щомъ го срещнете, вие сте готови да сподѣлите съ него своитѣ радости и скърби. Сега вече го наричате свой приятель. Кой човѣкъ наричате приятель? Истински приятель е онзи, въ присжтствието на когото сълзитѣ пресъхватъ, а скърбитѣ и страданията изчезватъ. Приятелтъ е въ състояние да подобри условията на вашия животъ.

Казано е за Аврама, че считалъ Бога за свой приятель. Ако Богъ е вашъ приятель, ще се оплаквате ли отъ болести, отъ сиромашия,

отъ невежество? Никога! Понеже Богъ бѣше приятель на Аврама, Аврамъ бѣше богатъ, ученъ човѣкъ. Едно нѣщо му липсваше — бездетенъ бѣше. Това не отчайваше Аврама. Той бѣше предоставилъ този въпросъ въ ржцетѣ на Бога. И не се излъга. Единъ день Богъ изпрати при Аврама три ангела да му кажатъ, че жена му Сара ще роди. Аврамъ повѣрва на думитѣ Божии, но Сара помисли, че Богъ иска да утеши приятеля си, да се пошегува съ него и се засмѣ. Когато единъ отъ ангелитѣ я запита, защо се смѣе, тя отказа, че се е смѣла. Интересенъ е фактътъ, защо Сара се засмѣ. Насъ ни интересува още и въпроса, защо този, който е писалъ историята на Аврама, е отбелязалъ, именно, засмиването на Сара. Нейниятъ смѣхъ се явява като контрастъ между думитѣ на Бога и невъзможностьта имъ да бждатъ реализирани. Това показва, че Сара е била жена съ положителенъ характеръ. Тя гледала реално на живота. Тя си казала: Бѣше време, когато можехъ да се залъгвамъ, да вѣрвамъ на обещания. Днесъ, когато се ползувамъ отъ опитноститѣ си, не мога да допусна, че жена на моята възрасть ще роди дете. Значи, нейниятъ смѣхъ бѣше предизвиканъ отъ контраста, който се явява отъ думитѣ на ангелитѣ и нейната напреднала възрасть. Какъвъ по-голѣмъ контрастъ може да сжществува днесъ отъ този, възрастна жена да роди дете?

Сега, като говоримъ за контрасти, вие ги

виждате навсѣкжде въ живота. Срѣщате двама млади, които се обичатъ. Единъ день тѣ решаватъ да се оженятъ. Щомъ се оженятъ, започватъ да се съмняватъ въ любовьта си. Мжжътъ пита жена си, обича ли го; жената пита мжжа си, обича ли я. Това е единъ отъ контраститѣ въ живота. Защо трѣбва да си задаватъ този въпросъ? Нали се обичатъ? Ако единиятъ пита другия, обича ли го, значи, любовьта имъ е изчезнала. Каква е тази любовь, която се явява и изчезва? На земята любовьта се явява и изчезва. Обаче, въ Божествения свѣтъ любовьта е непреривна. Можете ли да питате Бога, обича ли ви, или не? На човѣка може да се задава такъвъ въпросъ, но не и на Бога. Човѣшкото сърдце само по себе си е каменно, студено, като на неразгорѣлъ вжгленъ. За да свѣтне и да се стопли, презъ него трѣбва да мине електрически токъ. Токътъ, който стопля човѣшкото сърдце, наричаме любовь. Значи, влѣзе ли любовьта въ сърдцето на човѣка, тя го стопля. Човѣкъ трѣбва да бжде внимателенъ, да не прекжсва тока на любовьта.

Човѣкъ е дошълъ на земята да се учи, да прави опити, за да се приспособи къмъ Божествения свѣтъ. Въ това отношение земята е опитно училище. Човѣкъ трѣбва да мине презъ това училище, да научи великитѣ уроци на живота. Той не е готовъ за небето. Тукъ той ще пада и става, но ще расте, ще се развива. Физическиятъ свѣтъ представя голѣма сцена, на която всички хора играятъ различни

роли. Въ живота си хората сѫ актьори. Тѣ играятъ роля на царь, на ученъ, на философъ, на крадецъ, но въ сѫщность нито сѫ царе, нито учени, нито философи, нито крадци. Нѣкой минава за ученъ, безъ да е такъвъ; другъ минава за царь, безъ да е царь; трети минава за крадецъ, безъ да е крадецъ. Щомъ слѣзе отъ сцената, той престава да играе ролята си. Когато казваме, че хората не се познаватъ, причината е, че тѣ играятъ чужди роли. Малцина живѣятъ свой собственъ животъ. Искате ли да познаете човѣка, трѣбва да го видите вънъ отъ сцената. Докато е на сцената, той непремѣнно играе нѣкаква чужда роля. Защо играе чужда роль? Учи се. Като знаете това, не се обиждайте, че нѣкой ви казалъ една обидна дума. Той е на сцената, вие — сѫщо, и оттамъ се разговаряте. Не се обиждайте, но вгледайте се въ характера си, дали имате нѣкаква слабость. Ако приятелтъ ви казва, че не сте искренъ човѣкъ, потърсете тази слабость въ себе си и вижте, ако я имате, можете ли да я изправите. Вглъбете се въ себе си и намѣрете корена на тази слабость. Тя може да води началото си отъ нѣкой вашъ дѣдо. Като намѣрите корена ѝ, вие можете да се освободите отъ нея. Тъй щото, когато нѣкой ви покаже една ваша слабость, не се сърдете, но благодарете, че имате възможность да я видите. Ще ви каже нѣкой, че сте гордъ. Ако това е истина, благодарете, че имате възможность да се видите и да се изправите. По какво по-

знавате гордия човѣкъ? Той ходи изправенъ, поглежда на хората отвисоко. Той не се огъва лесно. За да се огъне, трѣбва да е видѣлъ нѣщо особено. Той казва: Азъ мога да се наведа само тогава, когато срещна нѣщо, което заслужва навеждането ми. Не е въпросъ до навеждането на човѣка, но до вѫтрешния импулсъ въ него. Срѣщате хора, които се кланятъ на лѣво — надѣсно, а други не обичатъ да се кланятъ. Това не показва, че първитѣ не сѫ горделиви, а вторитѣ сѫ горделиви. Когато се произнася за нѣщо, човѣкъ трѣбва да има право разбиране.

Следователно, новиятъ животъ изисква ново разбиране. Старитѣ разбирания сѫ детински, съ тѣхъ не можете да влѣзете въ новия животъ. Който е влѣзълъ въ новия животъ, не се връща къмъ миналото. Мнозина говорятъ за новото, за нови идеи, но въпрѣки това казватъ: Голѣма бѣше нашата любовь въ миналото. Какво стана, че я изгубихме? Ако губите любовьта си, това показва, че пѫтьтъ, по който вървите, не е правъ. Не съжалявайте, че сте изгубили любовьта си. Това, което се губи, не е ваше. Ако сте изгубили богатството си, не съжалявайте. За васъ е важно да бѫдете здрави. Какво се ползувате, ако имате богатство, но сте боленъ? Въ болницата ще ви обикалятъ милосърдни братя и сестри, ще ви мѣстятъ отъ едно легло на друго, но това нищо не ползува. За предпочитане е човѣкъ да ходи пешъ по планинитѣ, но да бѫде здравъ, отколкото да е боленъ и да се ползува

отъ уважението на лѣкаритѣ и милосърднитѣ сестри. За предпочитане е човѣкъ да бѫде сиромахъ, но здравъ и доволенъ отъ живота, отколкото богатъ и боленъ. Животътъ на здравия човѣкъ е животъ на вѫтрешно доволство, на придобиване на знания и добродетели. Животътъ на богатия и неразуменъ човѣкъ е животъ на удоволствия, които рушатъ организма и внасятъ недоволство и разочарования въ човѣка. Ето защо, човѣкъ трѣбва да прави разлика между живота на богатия и на бедния, на здравия и на болния.

Като наблюдавате хората въ свѣта, вие намирате, че иматъ голѣми знания, че сѫ учени, благородни, добри. Вѣрно е, че има учени, добри и благородни хора, но вие трѣбва да ги различавате отъ ония, които още не сѫ нито учени, нито добри, нито благородни. Тѣ се представятъ такива, но въ действителность не сѫ. Това не е за упрѣкъ, но казвамъ, че много отъ хората, които представятъ нѣщата, както не сѫ, още не сѫ излѣзли отъ болницата. Тѣ сѫ болни хора, които иматъ нужда отъ милосърдни братя и сестри и отъ патерици. Всички се грижатъ за тѣхъ. Искате ли и вие да се грижи Богъ за васъ като за боленъ? Кога майката указва специални грижи за детето си? Когато е болно. Тя страда, че детето ѝ е болно и полага всички грижи да облекчи положението му. Когато детето ѝ е здраво, тя се радва. Следователно, когато скърбитѣ и страданията въ свѣта се увеличатъ чрезмѣрно,

това показва, че хората боледуватъ. Грѣхътъ не е нищо друго, освенъ болесть. Може ли при това положение Богъ да се радва? Не само че не може да се радва, но Той страда, като вижда, какъ хората сами се измжчватъ, какъ едни други си причиняватъ страдания. Той взима всички мѣрки да имъ помогне. Той изпраща лѣкари, милосердни сестри, да помагатъ на болнитѣ хора въ свѣта.

На кого се радва Богъ: на болния, или на здравия? Богъ се радва на здравия човѣкъ, който има права мисъль, благородни чувства и постжпки. Здравиятъ и разуменъ човѣкъ е щастливъ, защото знае, какъ да използува условията и възможноститѣ, които му сж дадени. Условията подразбиратъ външната страна на живота, а възможноститѣ — вжтрешната. Когато човѣкъ не успѣва въ работата си, причината за това се крие или въ условията, или въ възможноститѣ. Той има условия, а нѣма възможности. Значи, дадени му сж външни благоприятни условия, а нѣма възможности въ себе си да ги използува. Въ другъ случай човѣкъ има възможности, а нѣма условия. Щастливъ човѣкъ наричаме онзи, който едновременно има и условия, и възможности. Когато условията и възможноститѣ действуватъ едновременно, човѣкъ се развива правилно.

Често хората се оправдаватъ за неуспѣхитѣ си съ това, че нѣматъ условия и възможности за развитие. Тѣ не сж прави. Условията и възможноститѣ не създаватъ човѣка. Чо-

вѣкъ е господарь на условията и на възможноститѣ. Ако не работи съзнателно, той ще изгуби условията и възможноститѣ. Отъ човѣка зависи да използува, или да изгуби условията и възможноститѣ, които му сѫ дадени. Като направилъ първия човѣкъ, Богъ му далъ условия и възможности да работи. Като сгрѣши, Адамъ изгуби условията и възможноститѣ, които му бѣха дадени. Защо сгрѣши? Само за единъ плодъ. Чудното е, че Адамъ и Ева бѣха заобиколени отъ много дървета, отрупани съ сладки и вкусни плодове, за които тѣ не бѣха дигнали мотика да ги разкопаятъ, но въпрѣки това се полакомиха за единъ плодъ, който имъ бѣше забраненъ. Докато бѣха въ рая, тѣ не знаяха, какво е мѫчение и трудъ, всичко получаваха наготово. Въ рая не сѫществуваха мотики, лопати, белове. Житото въ райската градина бѣше едро почти като кокоше яйце. Не мислете, че това е фигура. Нѣкои хора иматъ споменъ за времето, когато житото е било едро като кокоше яйце.

Като слушате тия нѣща, струва ви се, че има нѣкакво преувеличаване. Не, когато се говори истината, никакво преувеличение нѣма. Истината си служи съ опредѣлени, абсолютни мѣрки. Обаче, когато иска да представи предмета по-ясенъ, тя го туря подъ лупа или микроскопъ. Следъ това тя го представя въ естествената му голѣмина. И обратно: когато иска да не плаши хората, тя поставя предметитѣ далечъ отъ тѣхъ. Като ги приготви

да издържатъ, тя приближава предметитѣ близо до очитѣ имъ, да ги видятъ въ естествената имъ голѣмина и да се поучаватъ отъ тѣхъ. Истината открива нѣщата на човѣка и ги показва въ този видъ, въ какъвто сѫществуватъ въ природата. Но за да дойде до тази цель, тя си служи съ различни методи: методъ на увеличаване и методъ на намаляване. Истината се ржкови ди отъ крайната цель, да направи човѣка свободенъ. Въ постигане на своята цель, тя има право да си служи съ различни методи.

Като се натъкватъ на страдания, съ които не могатъ да се справятъ, хората казватъ: Господъ не вижда ли страданията ни? Защо не ни избави отъ тѣхъ? Коя е интимната мисъль, която кара човѣка да задава такъвъ въпросъ? Богъ вижда и знае, че страдате, но като разбира причинитѣ за страданията ви, оставя ги, да научите нѣкакъвъ урокъ отъ тѣхъ. Вие страдате, но не знаете, какъвъ смисълъ иматъ вашитѣ страдания. Какво отъ това, че нѣкой отъ вашитѣ близки заминалъ за онзи свѣтъ? Докато билъ на земята, вашиятъ близъкъ заемалъ долна служба, но като отишълъ на другия свѣтъ, назначаватъ го за губернаторъ на голѣма область. Чрезъ тази висока служба той може да оправи свѣта. При това положение, има ли нѣщо лошо, че близкиятъ ви заминалъ за онзи свѣтъ? Отъ онзи свѣтъ той ще работи по-добре, отколкото ако остане на земята. И Христосъ казваше на ученицитѣ си: „Ще отида при Отца си и ще изпратя Духа върху васъ“.

Ако Христосъ не бѣше напусналъ земята, Духътъ нѣмаше да слѣзе върху хората. Христосъ даде разпореждането си отъ невидимия свѣтъ, да слѣзе Духътъ на земята и да научи хората, какво да правятъ. Следъ възкресението си Христосъ казва: „Даде ми се всѣка власть на небето и на земята". Властьта на Христа има значение главно за Него, а за насъ тя е отъ значение дотолкова, доколкото сме свързани съ любовьта Христова и изпълняваме волята Божия.

Следователно, като люби Христа, човѣкъ отправя любовьта си къмъ всички останали сѫщества. Въ отношенията си къмъ хората той има желание да имъ помага, както Богъ на него помага, а не да ги използува. Този човѣкъ е готовъ да прояви любовьта си и къмъ мравката. Ако човѣкъ не постѫпва къмъ по-малкитѣ сѫщества отъ себе си, както Богъ постѫпва, той нарушава единъ отъ Неговитѣ закони. Щомъ наруши единъ отъ Божиитѣ закони, човѣкъ изгубва своя вѫтрешенъ миръ и спокойствие. На мнозина ще се види чудно, защо трѣбва да се помага на мравката. Тѣ казватъ, че хиляди мравки да изчезнатъ, това нищо не значи. Така е за онзи, който не разбира Божиитѣ закони, но за онзи, който разбира тия закони, при всѣко нарушаване на единъ отъ тѣхъ, той изпитва гризене на съвѣстьта. Днесъ малко хора мислятъ за мравката. Тѣ казватъ: Сега, хората се убиватъ едни други като мухи, че за мравкитѣ ще мислимъ. Хора-

та се убиватъ, именно, за това, че не мислятъ за по-слабитѣ сѫщества отъ себе си.

Като говоримъ за любовьта, нѣкои задаватъ въпроса, какъ да се обичатъ и кой човѣкъ може да обича. Ще обичате така, както Богъ обича. Що се отнася до въпроса, кой може да обича, казвамъ: Всѣки, който е почувствувалъ Божията Любовь, може да обича. Който не е почувствувалъ любовьта на Бога върху себе си, той не може да обича. Ще кажете, че всѣки човѣкъ има вѫглища въ огнището си. Каква полза, че има вѫглища, които не горятъ? Свещенъ огънь трѣбва да гори въ всѣки човѣкъ. Не само това, но този огънь трѣбва да бѫде непреривенъ. Какво виждаме днесъ между хората? Тѣ ту се засилватъ и тръгватъ напредъ, ту се спиратъ, оставатъ назадъ. Защо? Свещеният огънь въ тѣхъ не гори непрекѫснато: ту се засилва, ту изгасва. Сегашнитѣ хора сѫ въ положението на войници, които ту побеждаватъ, ту ги побеждаватъ. Когато неприятелтъ е слабъ, тѣ вървятъ гордо, съ дигнати нагоре глави. Щомъ неприятелтъ се засили, тѣ се скриватъ въ дупкитѣ си. Какво могатъ да постигнатъ тия войници? Какви придобивки носятъ отъ бойното поле? Ще кажете, че тѣ умиратъ за отечеството си. При това, като се биятъ, ставали смѣли и решителни. Така ли е въ сѫщность? Азъ виждамъ на бойното поле смѣли войници, които геройски се хвърлятъ въ боя, а щомъ влѣзатъ въ живота, смѣлостьта имъ изчезва. Каква смѣлость

е тази, която се проявява само при известенъ случай? Има смисълъ човѣкъ да бѫде смѣлъ и да проявява геройството си, когато се застѫпва за Божията държава, когато устоява срещу всичко, само да запази името Божие въ чистота и светость. Ака воюва човѣкъ, нека воюва съ цель да запази чисто и свето името на Божията Любовь, Мѫдрость и Истина. Като воюва за великитѣ добродетели въ свѣта, човѣкъ знае, какъ трѣбва да се сражава. Тъй щото, ние не сме противъ воюването, но човѣкъ трѣбва да знае, за какво воюва и какъ воюва. Всѣки трѣбва да извади меча си и да воюва. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да бѫде кротъкъ и миролюбивъ. Човѣкъ трѣбва да бѫде кротъкъ и миролюбивъ, когато Богъ царува въ свѣта. Щомъ Богъ не царува, всѣки самъ трѣбва да се защищава — ще извади меча си и ще воюва. Ако не разчита на своитѣ сили, той трѣбва да се свърже съ Бога, Богъ да му изпрати Архангелъ Михаилъ, да го защищава съ своя мечъ.

Като не могатъ да разрешатъ задачитѣ на живота си, нѣкои казватъ: Ще преживѣемъ живота си, както и да е, нѣма защо много да се безпокоимъ. Единъ животъ е това, нѣма какво да мислимъ. Не, това е сгара философия. Това не е никакво разбиране. Щомъ си дошълъ на земята, ще воюващъ по всички правила. Щомъ говоришъ за любовьта, ще я приложишъ въ живота си така, че всички тъмни мѣста да се освѣтятъ и да кажешъ: Съ любовьта всичко

мога да направя. Ако си боленъ и произнесешъ името на любовьта, ще станешъ отъ леглото си и ще се почувствувашъ здравъ; ако си умрѣлъ и ти пѣятъ последното „Упокой Господи", произнеси името на любовьта и скочи отъ гроба. Когато човѣкъ дойде до положение да напусне болницата, преди да е изписанъ, нека скочи отъ леглото си. Когато всички мислятъ, че не може да оздравѣе, нека стане отъ леглото.

Само онзи може да разбере вѫтрешния смисълъ на живота, който е придобилъ любовьта. А тъй, днесъ да се въодушевява човѣкъ, а на другия день да изгуби въодушевението си, да изгуби любовьта си и да каже, че всичко е било суета, това показва, че той не е разбралъ живота. Любовьта не се губи. Истинската любовь прави човѣка силенъ, добъръ, уменъ. Ако е старъ, съ любовьта той може да се превърне въ младъ момъкъ. Ако невежиятъ помисли за любовьта, веднага придобива знания. Любовьта прави чудеса.

Сега ние се намираме въ надвечерието на една Божествена година, на която началото и краятъ се връзватъ и развръзватъ, и всѣкога оставатъ въ едно и сѫщо положение. Старата година никога не си заминава, а новата всѣкога иде. Тъй щото, вие постоянно изпращате една стара година и постоянно посрѣщате една нова. Въ това, именно, седи красотата на живота: старата година се готви да си отиде, а не си отива; новата година се кани да дойде, а не иде. Това се вижда невъзможно, но то е

много естествено. Трѣбва ли да скърбите, че старата година никога не си отива, въпрѣки това, че я изпращате? Трѣбва ли да скърбите, че новата година никога не иде, макаръ че постоянно я посрѣщате? Нѣма по-идеално положение въ живота на човѣка отъ това, старата година да не си отива, а новата да закъснѣе съ пристигането си. И вие очаквате да придобиете нѣщо ново, но то все не идва. Очаквате го една, две, три и повече години и най после се обезсърдчавате. Не се обезсърдчавайте, не бързайте да реализирате вашитѣ желания. Колкото по-високи и благородни сж желанията ви, толкова по-бавно могатъ да се реализиратъ

Красиво е да очаквашъ нѣщо хубаво и да не го получишъ Ако реализирате желанията си преждевременно, вие ще се натъкнете на нѣкакво нещастие. Не бързайте да се освободите отъ старитѣ си дрехи. Не раздавайте старите си дрехи на хората. Дръжте ги за себе си. Защо? Все ще ви потрѣбватъ нѣкога. Отъ тѣхъ ще направите дрешки за своитѣ внучета. Въ природата сжществува законъ за економия, който има приложение и въ частния животъ на човѣка. Това, което е непотрѣбно за тебе, е потрѣбно за другъ нѣкой. Запази го, не го хвърляй вънъ. Казвате· Разумно ли е да даваме старитѣ си дрехи на своитѣ близки? Доволни ли ще бждатъ тѣ?

Какво представя разумниятъ и какво — неразумниятъ животъ? Какво нѣщо е доволството и какво — недоволството? Представе-

те си, че имате едно дърво, което започва да се разлиства. Листата се люлѣятъ тихо отъ вѣтъра и се разговарятъ помежду си. Тѣ сѫ доволни отъ положението си, защото сѫ на дървото, не се грижатъ за нищо, никой не ги подритва. Откѫсне ли се единъ листъ отъ дървото и падне на земята, вѣтърътъ го подхвърля на една и на друга страна, всички го тъпчатъ. Отначало е зеленъ, но скоро загнива и започва да се разлага, или изсъхва — зависи отъ условията. Този листъ е недоволенъ отъ положението си. Следъ това дървото започва да цъвти, цвѣтоветѣ завръзватъ плодъ, плодоветѣ зрѣятъ и весело се гледатъ едни други, доволни сѫ отъ положението си. Ако единъ отъ плодоветѣ падне на земята и започне да гние, той става недоволенъ. Каква е разликата между зеления листъ на дървото и сухия, падналъ на земята? Сухиятъ листъ изгубва цвѣта си, т. е. своя животъ. Той не може да даде нищо отъ себе си и минава за голѣмъ скѫперникъ. Той се оплаква отъ сиромашията, безъ да подозира, че сиромашията се дължи на отдѣлянето му отъ дървото на живота. Лошото не е въ сиромашията, но въ това, че сиромахътъ изгубва основната идея за живота си.

Докато живѣе отъ день за день и мисли само за храната си, човѣкъ е въ положението на падналъ листъ. Всѣки падналъ листъ трѣбва да се възприеме отново отъ дървото и да придобие своята зеленина и сочность — условия за растене и развитие. Кой може да расте и

да се развива? Само онзи, който има животъ въ себе си, той е доволенъ отъ него. Падналитѣ листа, които гниятъ и съхнатъ, нѣматъ животъ въ себе си, но създаватъ условия за образуване на почвата.

Сега, като дойдемъ до човѣка, казваме: Само онзи човѣкъ има условия да се развива, който се повдига отъ своитѣ мисли, чувства и постѫпки. Ако мислитѣ, чувствата и постѫпкитѣ не повдигатъ човѣка, той е подобенъ на изсъхналъ листъ, вѣчно недоволенъ отъ положението си. За да не изпадате въ това състояние, пазете се отъ противоречията на живота. Какво произвеждатъ противоречията въ човѣка? Тѣ изсушаватъ източницитѣ на любовьта, на мѫдростьта и на истината, и човѣкъ се превръща въ сухъ листъ, безъ никакъвъ животъ, безъ никакво растене. Има нѣкаква надежда и за сухитѣ листа, но за това се изисква дълго време. Трѣбва да минаватъ презъ раждания и прераждания, презъ въплотявания, докато единъ день отново се върнатъ на дървото на живота, като листа, клончета и плодове, и започватъ новъ животъ — оттамъ, дето сѫ спрѣли.

Като ме слушате, вие си казвате: Дано дойде Царството Божие на земята. Вие очаквате идването на Царството Божие на земята, но нѣмате ясна представа за него. Колкото да го очаквате, каквото да правите, Царството Божие не може да дойде въ тѣзи времена на земята. Защо? Умоветѣ и сърдцата на хо-

рата не сѫ подготвени. За да дойде Царството Божие на земята, хората трѣбва да иматъ просвѣтени умове и възвишени сърдца. Какво можете да очаквате днесъ отъ хората, когато всѣки иска да стане господарь? Слугата иска да стане господарь, а господарьтъ не иска да слѣзе отъ положението си.

Бѫдещитѣ граждани, т. е. гражданитѣ на Царството Божие трѣбва да бѫдатъ слуги — служители на Бога. Редътъ и порядъкътъ въ това царство е точно обратенъ на този, който владѣе въ сегашнитѣ царства. Когато Царството Божие се възстанови на земята, всички противоречия ще изчезнатъ. Много естествено. Тогава всички хора ще бѫдатъ слуги. Всѣки ще търси случай да помогне на нѣкого. Като срещне нѣкоя бедна вдовица, той ще отиде съ нея въ дома ѝ, да ѝ услужи, съ каквото може. Ако е ученъ, ще занимава децата ѝ безплатно. Като свърши работата си съ тѣхъ, ще отиде въ другъ домъ да помага. Ако е свещеникъ, нѣма да го търсите въ църква, но той самъ ще ходи по домоветѣ, между страдащитѣ — да ги утешава. Той ще имъ проповѣдва Словото Божие. Като свърши работата си въ една кѫща, ще отиде въ друга. Бѫдещата църква ще бѫде служене, а не учреждение, както сега. Когато дойде Царството Божие на земята, всѣки ще съзнава задълженията си и ще ги изпълнява. Като грѣши, той самъ ще съзнае погрѣшката си и ще я изправи. Той ще съзнава не само погрѣшкитѣ

на настоящето, но и миналитѣ, и ще знае, отде произлизатъ тѣ.

Единъ съзнателенъ бащаималъ синъ въ училище, отъ когото учителитѣ се оплаквали много. Тѣ наказвали често ученика, но като видѣли, че и наказанията не помагатъ, викнали баща му, да се оплачатъ отъ сина. Следъ това той имъ казалъ: Господа учители, моятъ синъ носи лоши наследствени чърти отъ мене и отъ майка си. Ние сме виновни за това. Колкото и да го наказвате, мѫчно ще се изправи. Ето защо, колкото пѫти презъ седмицата синътъ ми се провини въ нѣщо, отбелязвайте го въ нѣкое тевтерче. Въ края на всѣка седмица азъ ще дохождамъ да получа наказанието вмѣсто него. Първо трѣбва да се възпитамъ азъ, а после синъ ми. Ако азъ бѣхъ добъръ и безъ грѣшки, и синътъ ми щѣше да прилича на мене. Днесъ както да го наказвате, той може да се дресира, но нѣма да се възпита.

Съвременнитѣ хора се намиратъ повече подъ влиянието на чужди заповѣди и команди. Мѫжътъ заповѣдва на жената, какво да прави, кѫде да ходи, какъ да живѣе. Жената сѫщо заповѣдва на мѫжа, какво да прави. Съ заповѣди не се живѣе. Колкото повече заповѣдватъ на човѣка, толкова по-малка е готовността му да изпълнява тия заповѣди. Ако единъ човѣкъ само му заповѣдва, както и да е, но какво ще прави, ако много души му заповѣдватъ? Единъ ще му заповѣда, да го посети въ дома му; другъ ще му заповѣда да му услужи нѣщо.

Ако човѣка, на когото заповѣдватъ, е разуменъ, и да иска да изпълни тия запвѣди, не може. Защо? Защото преди всичко той трѣбва да изпълни волята Божия. Ако не изпълни волята Божия, той минава за господарь, а не за слуга. Днесъ ще му заповѣдватъ, но утре и той ще заповѣдва. Като изпълнява волята Божия, човѣкъ ще дойде до Царството Божие и ще види, че всичко, което Богъ е създалъ, е красиво и добро. Да мисли и да живѣе човѣкъ по този начинъ, това значи, да е влѣзълъ вече въ Божествения свѣтъ. Кой човѣкъ е въ Божествения свѣтъ и кой—не е, ще го познаете по дѣлата му. Той живѣе въ абсолютна свобода, никого не иска да насили да направи нѣщо. Каже ли, че хората трѣбва да мислятъ като него, той е на кривъ пѫть. Какъ можете да наложите мисъльта си на нѣкого? Какъ можете да замѣстите мисъльта на човѣка съ чужда мисъль? Природата не позволява никакво замѣстване, нито даване на нѣщата подъ наемъ. Човѣкъ не може да даде на заемъ нито главата си, нито сърдцето си, нито дробоветѣ си, нито стомаха си. Това сѫ нѣща, дадени на човѣка, съ цель да се ползува той самъ съ тѣхъ. Да се ползуватъ отъ мислитѣ, чувствата и постѫпкитѣ на човѣка е позволено, но да го обсебите, да служи само на васъ, това не се позволява. Виждате ли, че единъ човѣкъ е готовъ да се жертвува за Бога, да прави услуги на хората, да имъ помага, поощрете го. Не му казвайте, че не прави добре, не го спъвайте

въ живота му. Наложишъ ли се на човѣка, ти ще носишъ отговорность за неговитѣ погрѣшки. Станешъ ли поржчитель за нѣкого, ще плащашъ на общо основание. И Христосъ стана поржчитель на първия човѣкъ. Той пожела да направи Богъ човѣка по образъ и подобие свое, заради което и на времето си плащалъ, но и досега още плаща. На сжщото основание, ще дойде день, когато всички хора ще плащатъ за своето поржчителство. Лесно е днесъ да кажете, че сте християни, но вие трѣнва да изпълните Христовия законъ. Иначе, поржчителството на Христа за васъ ще остане безпредметно. Самъ Христосъ е казалъ: „Който не изпълни Божиитѣ закони, не се отрече отъ себе си и не тръгне следъ мене, не е мой ученикъ.“

Днесъ вече нѣма да търсятъ Христа отговоренъ за вашитѣ дѣла, но ще търсятъ самитѣ васъ. Вие казвате, че сте християни. Щомъ сте християни, трѣбва да изпълнявате учението Му. Не го ли изпълнявате, вие сами се осжждате. Азъ съмъ първиятъ прокуроръ, който ще заведа дѣло противъ всѣки, който минава за християнинъ, а не изпълнява учението Му. Ще кажете че не можете, да го изпълните, че не е приложимо. Други пъкъ казватъ, че не сж привърженици на новото. Щомъ не сж привърженици на новото, т. е. на Христовото учение, защо не изпълнятъ учението на Мойсея? Тъй щото, сега ще се заведатъ две дѣла: едното дѣло ще бжде противъ онѣзи, които не изпълняватъ учението на Христа. Второто дѣло

ще бѫде противъ онѣзи, които не изпълняватъ
учението на Мойсея. Едно трѣбва да знаете:
или Христовото учение ще изпълните, или Мой-
сеевото. Ако не изпълните нито едното, нито
другото, вие ще изпълните учението на свѣта.
Другъ пѫть не сѫществува. Каквото да прави,
човѣкъ не може да се освободи отъ задълже-
нията си. Страшно е, обаче, когато се връща
назадъ. Колкото по-назадъ се връща, толкова
по-лошо за него. Най-лекиятъ законъ за изпъл-
нението е Христовиятъ.

Като ученици, за васъ е важно да знаете,
какво можете да приложите. Не е въпросъ да
заемете положението на светия, но да заста-
нене въ положението на способенъ ученикъ,
да учите съ разбиране и съ любовь. Способни-
ятъ ученикъ се стреми да разбира, а не да
учи наизустъ. Има смисълъ ученикътъ да учи
наизустъ, но само такива предмети, които из-
искватъ паметь, а не разбиране. Дойдете ли
до математика, геометрия, тамъ е нужно разби-
ране. Ако изучавате музика, тамъ не се изисква
философия и разсѫждение. Тамъ сѫ нужни
упражнения. Ще свирите по четири-петь часа
на день, докато научите урока си добре. Ко-
гато изучавате Божията Любовь, тамъ е нужно
приложение, а не говорене. Ще вземете цигул-
ката и лѫка си и ще изсвирите едно отъ
парчетата на любовьта. Много сѫ парчетата
на любовьта, но вие ща изсвирите едно отъ
тѣхъ, по всички правила на изкуството. Ще
кажете, че правите усилия, но нищо не излиза.

Защо нищо не излиза отъ вашата работа? Защото повечето работятъ съ желание да се харесатъ на другитѣ. Човѣкъ трѣбва да работи съ любовь, съ желание да задоволи първо себе си, а после другитѣ. Щомъ задоволи себе си, той ще задоволи и другитѣ. Въ каквато посока и да се проявите, като говоритель, музикантъ, ученъ, първо гледайте, доволни ли сте вие отъ себе си. Ако сте доволни отъ себе си, и другитѣ ще бѫдатъ доволни отъ васъ.

Днесъ е последниятъ день отъ старата година. Азъ ви хванахъ здраво въ ржцетѣ си, както майката хванала детето си, което, безъ нейно позволение, редовно бъркало въ гърнето съ сладко и яло. За да хване крадеца, единъ день майката премѣстила гърнето съ сладко другаде нѣкѫде, а на негово мѣсто турила друго гърне, сѫщо като първото, и го напълнила съ живи раци. По старъ обичай, детето отишло къмъ гърнето и посегнало да си извади малко сладко. Въ този моментъ, обаче, то надало силенъ викъ. Майката се притекла на вика и видѣла детето си уплашено, понеже рацитѣ захапали ржката му. По този начинъ тя открила крадеца на сладкото.

Днесъ и азъ ви уловихъ предъ гърнето, съ изплашени лица отъ рацитѣ. Рацитѣ представятъ старитѣ връзки, отъ които още не сте се освободили. Откажете се отъ своитѣ стари възгледи и, вмѣсто тѣхъ, турете нови. Откажете се отъ възгледитѣ на своитѣ дѣди и прадѣди, отъ възгледитѣ на своитѣ баби и пра-

баби и турете на тѣхнитѣ мѣста нѣщо ново. Свържете се съ вѣчния Изворъ на живота, дето енергията постоянно приижда. Вие трѣбва да се обновите, да влѣзете въ новия животъ. Като се свържете съ Извора на вѣчния животъ, въ дома на всѣки ще потече жива, благодатна вода. Който има такава вода въ дома си, той трѣбва да си направи бѣла, мраморна чешма, презъ която водата да тече и да утолява жаждата на всички страдащи пѫтници. Който пие отъ тази вода, той е свободенъ отъ противоречията на живота.

Ще кажете, че безъ противоречия не може. Вѣрно е, че безъ противоречия не може, но отъ човѣка зависи, какъ ще се справи съ тѣхъ. И Христосъ ималъ противоречия, но разбиралъ тѣхния смисълъ и лесно ги понасялъ. Какво по-голѣмо противоречие може да сѫществува за Него отъ това, че като Синъ Божи, дошълъ на земята да проповѣдва словото Божие, вмѣсто да Го приематъ, хората Го разпнаха? Христосъ носѣше свобода на хората, а не насилие. Нито Богъ може да си служи съ насилие. Човѣкъ трѣбва доброволно да приема нѣщата, а не чрезъ насилие. Дойде ли до Божественото въ живота, той трѣбва доброволно да го приема и доброволно да му се подчинява. Божественото е изворъ на живота. Като приеме благата на Божественото въ себе си, човѣкъ трѣбва да е готовъ да ги предаде и на другитѣ. Въ това отношение той трѣбва да бѫде проводникъ на благата въ живота.

Отъ друга страна, човѣкъ трѣбва да бѫде запалка. Дето мине, да пали. Какво ще пали? Свещения огънь.

Всѣки човѣкъ носи въ себе си условия за свещения огънь, но самъ не може да го запали. Трѣбва да дойде нѣкой човѣкъ отвънъ, да бутне запалката му. Щомъ бутне запалката, свещениятъ огънь пламва и започва да гори. Може ли безъ позволение да палите свещения огънь на човѣка? Можете. Единственото нѣщо, което човѣкъ може да направи безъ позволение, е да запали свещениятъ огънь на своя ближенъ. Виждате, че той се загледалъ нѣкѫде. Не питайте, можете ли да запалите огъня му, или не. Драснете клечка кибритъ и нищо повече. Като види, че огънътъ му гори, нека се чуди, кой го е запалилъ. Той ще се върне дома си съ запаленъ огънь. Ще се сърдите ли, ако приятелтъ ви запали печката въ ваше отсѫтствие? Той знае, че ви нѣма въ стаята, вижда, че е студено и, безъ позволение, влиза вѫтре и пали огъня ви. Не само, че нѣма да се сърдите, но ще благодарите за голѣмата услуга, която ви е направилъ. Другъ е въпросътъ, ако приятелтъ ви влѣзе лѣтно време въ стаята ви и запали огъня. Ето защо, искате ли да направите услуга на приятеля си, запалете огъня му зимно време, когато е студено, а не лѣтно време. Човѣкъ трѣбва да знае, кога да прави нѣщата. Всѣко нѣщо трѣбва да бѫде направено на своето време и мѣсто. Въ това седи философията на живота.

Желая ви да бѫдете запалени свѣщи. При това, всѣки трѣбва да бѫде готовъ да предаде свѣтлината отъ своята свѣщь на ближния си. Когато свѣтлината се предава отъ човѣкъ на човѣкъ, тя се усилва. Казано е въ Писанието, че който предава Божиитѣ блага отъ единъ човѣкъ на другъ, той се свръзва съ душитѣ имъ и остава съ тѣхъ.

Презъ тази година всички трѣбва да използувате условията. Условията сѫ вашитѣ уреди, съ които трѣбва да разкопаете, разорете и посѣете. Нивата на човѣка пъкъ е неговото сърдце. Твърда, каменна е почвата на сърдцето, затова тя трѣбва да се разкопае, да се разоре и посѣе съ най-добри семена. Това значи: при каквито условия да се намира човѣкъ, той трѣбва да ги използува. Различнитѣ чувства и желания на човѣка сѫ семената, съ които той ще насади своята нива. Отъ неговитѣ чувства и желания зависи, какви плодове ще се родятъ. Умътъ на човѣка разполага съ възможности за реализиране на желанията му. Ако умътъ не е трезвъ, човѣкъ не може да използува условията на сърдцето. Глупавиятъ човѣкъ не може да се ползува отъ условията на сърдцето. *Той не разбира любовьта и не може да я приложи.* Разумниятъ, обаче, се ползува отъ условията на сърдцето си и вижда тѣхната красота и смисълъ. Затова е казано, че човѣкъ се нуждае отъ свѣтълъ умъ.

Като ученици, вие трѣбва да се запознаете съ условията на сърдцето си и съ въз-

можноститѣ на своя умъ. Натъкнете ли се на кисели и горчиви чувства въ сърдцето си, намѣрете тѣхния произходъ и ги поставете вънъ отъ себе си, като чужди вещества. Натъкнете ли се на съмнения и противоречия въ ума си, изхвърлете ги навънъ. Затова първо трѣбва да намѣрите тѣхния произходъ. Да ги изхвърлите навънъ, това значи, да ги впрегнете на работа. Тѣ представятъ особенъ родъ енергия, която непремѣнно трѣбва да се приложи нѣкѫде. Когато единъ човѣкъ се гнѣви, съ него заедно се гнѣвятъ хиляди и милиони хора въ свѣта. За да се освободите отъ гнѣва, намѣрете този, който го е предизвикалъ. Щомъ го хванете, вие лесно ще се освободите отъ излишната енергия на гнѣва. Не можете ли да хванете първоизточника на гнѣва, вие ще изгубите много време, докато се справите съ гнѣва въ себе си.

Много майки се оплакватъ отъ децата си, че се гнѣвятъ, и не знаятъ, какъ да се справятъ съ тѣхъ. Казвамъ: Турете едно огледало предъ разгнѣвеното дете, да се огледа. Като се види въ огледалото, детето веднага ще се засмѣе. То ще намѣри контраста между едно спокойно, тихо, красиво лице и разплаканото, сърдито лице на разгнѣвения човѣкъ. Гнѣвътъ прави човѣка грозенъ. Скѫперничеството — сѫщо. Изобщо, всички отрицателни състояния правятъ човѣка грозенъ. Ако можете въ момента, когато преживява тия състояния, да му дадете огледало, да се огле-

да, той ще се освободи отъ своитѣ слабости и отрицателни чувства.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ нова философия на живота, отъ положителна наука, отъ истинска религия. Презъ каквато наука, философия или религия да сѫ минали, тѣ сѫ били необходими за тѣхъ, като школа за възпитание и развитие. Днесъ, обаче, и вие се нуждаете отъ нова религия, отъ нова наука и философия. Ако мислите, че сте останали назадъ отъ времето си, вземете единъ бързъ тренъ, за да придобиете изгубеното. Да бързате, това не значи, че трѣбва да прилагате методитѣ на днешнитѣ църкви. Всички църкви искатъ да печелятъ членове, да обърнатъ свѣта къмъ Бога. Съ бързане работа не става. Това е механически процесъ. Тѣ препоржчватъ на хората вѣра, като методъ за спасение. Така не се спасява човѣкъ. Спасението подразбира вѫтрешенъ процесъ. Човѣкъ не се измѣня лесно. Не можете да направите човѣка вѣрващъ, ако вѣрата не е вложена въ него. Ако външно приеме известни идеи и вѣрвания, човѣкъ по-скоро може да ги използува за зло, отколкото за добро. Каквито знания придобива, човѣкъ трѣбва да се ползува отъ тѣхъ. Истинско знание е онова, което почива на опити. Богъ постави Адамъ и Ева въ рая, именно, за това, да правятъ опити, да се ползуватъ отъ растенията, да изучаватъ елементитѣ, отъ които свѣтътъ е създаденъ. Всички дървета и растения въ райската градина бѣха носители на

животъ, съ изключение на „дървото за познаване на доброто и на злото“. Всѣко докосване до това дърво внася смущение въ човѣшкото сърдце. Вкуси ли човѣкъ отъ него, той се натъква на смъртьта.

И тъй, запомнете основната мисъль отъ лекцията: условията сѫ за сърдцето, а възможноститѣ — за ума. Молете се да ви се дадатъ условия да посадите въ почвата на своето сърдце всички благородни и възвишени чувства. Следъ това обърнете се къмъ ума си, да реализирате чувствата и желанията на сърдцето. Вие се нуждаете отъ вѣра въ Божественото. Тя ще ви направи силни за физическитѣ условия на живота. Щомъ сте силни на физическиа свѣтъ, вие ще бѫдете силни и въ духовния. Дето отидете, вие ще бѫдете запалена свѣщь, отъ която хората ще се ползуватъ. Какво по-голѣмо благо отъ това, да носите свѣтлина на окрѫжаващитѣ? Добритѣ дѣла правятъ човѣка красивъ. Тѣ изразяватъ неговия вѫтрешенъ животъ.

Мнозина се смущаватъ отъ своя личенъ животъ, намиратъ, че сѫ направили много погрѣшки, че сѫ окаляни. Нѣма защо да се смущаватъ. Каль има навсѣкѫде: и въ личния, и въ семейния, и въ религиозния, и въ обществения животъ на хората. Тази каль не е създадена днесъ. Тя сѫществува отъ памти-вѣка. Който се чувствува окалянъ, нищо не му остава, освенъ да отиде при нѣкой чистъ, планински изворъ и да се измие нѣколко пѫти. Чиститѣ

извори ще намѣрите въ новия животъ, който изтича отъ Бога. Идете при Бога и Го помолете да ви измие. Единственото нѣщо, което може да преустрои и обнови човѣшкия животъ, това е Божията Любовь. При каквито мѫчнотии да се намира човѣкъ, само Божията Любовь е въ състояние да ги премахне. Ако господарьтъ ви е лошъ, грубъ човѣкъ, свържете се съ любовьта и ще видите, че сърдцето на господаря ви ще се смекчи. Щомъ сърдцето на господаря ви се смекчи, това показва, че отношенията ви къмъ Бога сѫ правилни.

Сегашнитѣ религиозни искатъ да обърнатъ хората къмъ Бога. Всѣки вѣрващъ тегли къмъ своето вѣрую. Трѣбва да знаете, че всички хора не могатъ да бѫдатъ на единъ умъ. При каквито положения да се намирате, най-много 50% отъ хората ще подържатъ вашето вѣрую; 25% ще бѫдатъ неопредѣлени, а останалитѣ 25% ще бѫдатъ противъ васъ. Понеже всички сте вече предъ новата година, стремете се да използувате само онѣзи условия, които носятъ нѣщо благоприятно за васъ. Не мислете, че всички условия ще бѫдатъ благоприятни. Ако мислите така, вие ще бѫдете като младата мома, която вѣрва, че възлюбениятъ ѝ ще я направи щастлива. Впоследствие тя вижда, че се е лъгала. Ако ученикътъ мисли, че учительтъ му ще го направи щастливъ, той живѣе въ заблуждение. Учительтъ дава на ученика само условия, а възможноститѣ сѫ въ самия него. Ако ученикътъ учи добре, учи-

тельтъ може да го направи щастливъ; ако не учи, никакво щастие не го очаква. И Духътъ Божи работи въ всички хора безъ изключение, но всѣки ще се ползува отъ Него споредъ степеньта на своето развитие. Отворете ума и сърдцето си за Духа и не се страхувайте.

Мнозина се безпокоятъ, какво ще стане съ старитѣ идеи, ако приематъ новитѣ. Тѣ не трѣбва да се страхуватъ, защото въ човѣка има мѣсто и за старитѣ идеи, и за новитѣ. Нова вода е онази, която току-що изтича отъ извора. Всѣка вода, която е изтекла вече отъ извора и продължава да тече въ низинитѣ, е стара, но и за нея има мѣсто. Колко стари идеи има въ вашия животъ! Това не трѣбва да ви смущава. Турете новия животъ на една страна, стария — на друга и не се безпокойте. Важно е да не смѣсвате двата живота въ себе си. Нека всѣки животъ си тече по свой пѫть. Това е въ реда на нѣщата. Служете на Бога и не мислете за стария животъ. Новитѣ идеи сами ще се справятъ. Като намѣрятъ мѣсто въ ума и въ сърдцето ви, тѣ постепенно ще избутатъ старитѣ. Ще дойде день, когато вие ще се видите цѣлъ обновенъ. Щомъ сте свързани съ Бога, всичкитѣ ви работи ще вървятъ добре. Когато човѣкъ дава пѫть на Божественото начало въ себе си, животътъ му се осмисля, и работитѣ му се нареждатъ добре.

Като се видятъ въ невъзможность да

реализиратъ своитѣ желания, нѣкои се утешаватъ съ бѫдещето. Тѣ казватъ: Ако сега не успѣемъ да постигнемъ своитѣ идеали, ще ги постигнемъ въ бѫдеще. За едни хора има бѫдеще, а за други — нѣма. Ако вие отлагате настоящитѣ работи за бѫдеще, много време ще чакате, докато дойде това бѫдеще. Пролѣтьта и лѣтото идатъ само единъ пѫть презъ годината и продължаватъ три месеца. И благоприятнитѣ условия идатъ само единъ пѫть презъ годината. Богъ говори на човѣка само три пѫти презъ годината. Въ първия месецъ на годината Богъ ти казва да не правишъ това или онова, но ти не слушашъ; на втория месецъ пакъ ти казва сѫщото, но ти не слушашъ; на третия месецъ пакъ ти казва сѫщото. Не Го ли послушашъ, Богъ престава да говори, цѣли деветь месеца мълчи. Следъ това се изреждатъ страдания и нещастия въ живота ти. Ако периодътъ, презъ който Богъ говори на човѣка, е 12 години, тогава Той говори презъ първитѣ три години, а презъ останалитѣ деветь години мълчи. Ако периодътъ е отъ 120 години, на всѣки десеть години Богъ ще ти проговори по единъ пѫть. Като ти проговори три пѫти и не Го послушашъ, останалитѣ 90 години нищо не говори. Дългитѣ периоди не се отнасятъ за васъ. За васъ сѫ отъ значение кѫситѣ периоди.

Благодарете, че вие работите съ една година отъ 12 месеца. Първитѣ три месеца отъ годината сѫ Божествени, а останалитѣ—човѣшки.

Кои сѫ тия месеци, вие сами ще ги намѣрите. Тѣ не вървятъ последователно, затова трѣбва да бѫдете внимателни, да се вслушвате въ Божествения гласъ, който ще ви каже: Стани! Чуете ли този гласъ, и на смъртно легло да сте, ще оживѣете. И боленъ да сте, ще оздравѣете. Когато Богъ слиза на земята, тогава се уреждатъ работитѣ на хората. Когато ученията, добрията, способният човѣкъ дойде на земята, тогава се уреждатъ работитѣ на всички. Когато разберете, че Богъ слиза на земята, вие трѣбва да бѫдете абсолютно свободни, да Го приемете безъ никакво съмнение, съ чисти сърдца и свѣтли умове. Най-малкото съмнение по отношение на Него ще стане причина Той да ви напусне.

Сега ние говоримъ за онѣзи отъ васъ, *които сѫ напѫпили и се готвятъ да цъвнатъ.* Когато за пръвъ пѫть чуе гласа на Бога, човѣкъ напѫпва; втория пѫть се разцъвтява и завръзва плодъ, а третия пѫть узрѣва. Човѣкъ разбира смисъла на живота, само когато мине презъ процеситѣ напѫпване, разцъвтяване, завръзване и узрѣване. Тѣзи процеси ставатъ въ Божествения свѣтъ, а не на земята. Докато е на земята, човѣкъ живѣе въ колиба или въ царски палатъ, но като влѣзе въ Божествения свѣтъ, той живѣе въ пълна свобода. Тамъ никакви ограничения не сѫществуватъ. Запримѣръ, когато бѣше въ затворъ, апостолъ Петъръ се намираше въ голѣми ограничения: краката му бѣха въ окови. Той

не вѣрваше, че ще излѣзе отъ затвора. Обаче, една вечерь дойде при него ангелъ Господенъ и му каза: Стани! Петъръ отговори: Не мога, Господи, окованъ съмъ. Ангелътъ се приближи къмъ него, бутна го, и оковитѣ паднаха отъ краката му. Петъръ стана, облѣче се и излѣзе вънъ, отъ никого незабелязанъ. Въ Божествения свѣтъ нѣщата ставатъ лесно. Тамъ и невъзможнитѣ нѣща сѫ възможни.

Като ученици, вие трѣбва да имате вѫтрешна връзка съ Бога, да се съобщавате съ сѫщества отъ възвишения свѣтъ. Днесъ правятъ опити да свържатъ Америка съ най-отдалеченитѣ краища на свѣта. Ако това е възможно за земята, още по-възможно е за духовния свѣтъ, дето съобщенията сѫ по-съвършени. Нѣма да се мине много време, и това съобщение ще стане възможно. Достатъчно е да се завърти единъ ключъ, за да свържатъ небето съ земята, и цѣлата земя да се изпълни съ знание за Господа. Сърдцата и умоветѣ на хората ще се отворятъ, и тѣ ще бѫдатъ готови за Царството Божие. Днесъ, обаче, тѣ още не сѫ готови да станатъ жители на Царството Божие.

Всички хора трѣбва да бѫдатъ носители на Божественото, което иде въ живота. Нѣма защо да мислятъ, че чрезъ смъртьта ще влѣзатъ въ Царството Божие. Докато е на земята още, човѣкъ може да влѣзе въ Царството Божие, да придобие Вѣчния животъ. Напусне ли земята, човѣкъ отива тамъ, дето се е пригот-

вилъ: грѣшникътъ отива въ ада, а праведниятъ — въ рая. Близкитѣ на заминалия плачатъ за него, искатъ да го върнатъ на земята. Оставете грѣшника да си живѣе въ ада, да не прави пакости на земята. Оставете и праведния въ рая, оттамъ да ви помага. Следователно, *когато грѣшникътъ остане въ ада, а* праведниятъ — въ рая, вие ще бѫдете свободни.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мѫдрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

19. Лекция отъ Учителя, държана на 31. декемврий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Новата епоха

Размишление.

Тема за следния пѫть: „Произходъ на човѣшкия мозъкъ“.

Когато развива нѣкаква тема, човѣкъ трѣбва да мисли право. За да развие темата добре, той трѣбва да се спре първо върху основнитѣ и отличителни чърти на предмета, върху който ще пише или говори. Запримѣръ, водата има много свойства, но едно отъ тѣхъ е отличително. Когато говоримъ за водата, ние имаме предъ видъ нейното състояние и чистота. Тя е течна и бистра. Ако има примѣси, тя измѣня свойствата си. Кое е главното свойство на свѣтлината? Като говоримъ за свойствата на водата и на свѣтлината, ние имаме предъ видъ живота. Отличителнитѣ белези на живота сѫ чистота и свѣтлина. Значи, чистиятъ животъ носи свѣтлина въ себе си. За да разбере живота въ неговата цѣлокупность, човѣкъ трѣбва да върви отъ физическото къмъ духовното, т. е. отъ външната къмъ вѫтрешната му страна. Духовното, изобщо, не заема никакво време и пространство. Какъ се разбира това? Каквото е отношението между духа и плътьта, такова е отношението между външната и вѫтрешна страна на живота. Тѣ сѫ две противоположни нѣща,

които не си хармонират̀ъ и се намират̀ъ въ постоянна вѫтрешна борба.

Слушате нѣкой да казва, че му е тежко на душата. Другъ казва, че му е тежко на сърдцето и тъмно въ ума. Кѫде е душата му, и той не знае. Кѫде се намират̀ъ ума и сърдцето му, човѣкъ знае, но кой умъ и кое сърдце чувствуват̀ъ тѫга и тъмнина? Тѣ не сѫ физическиятъ умъ и физическото сърдце на човѣка. Друго сърдце и другъ умъ има човѣкъ, и съ тѣхъ възприема явления и чувствувания отъ духовния свѣтъ. Това сѫ отвлѣчени нѣща, за които може да се говори само на човѣкъ, който е миналъ презъ тѣхъ. За да дойде до отвлѣченитѣ работи въ живота, човѣкъ трѣбва да започне отъ видимото и постепенно да отива къмъ невидимото.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате първо законитѣ на физическия свѣтъ, а после законитѣ на духовния и на Божествения свѣтъ. Това значи отиване отъ видимия къмъ невидимия свѣтъ. Запримѣръ, ако човѣкъ не знае свойствата на водата, никога не би могълъ да се домогне до отличителнитѣ чърти на живота. Една отъ характернитѣ чърти на водата е нейното разположение да тече надолу, по наклонъ, и да се качва нагоре, въ пространството. Когато я пуснат̀ъ да тече, тя намира най-малкия наклонъ и се спуща надолу. Щомъ я поставят̀ъ при условия да се изпари, тя отива нагоре, високо въ пространството. Като пàра, водата се качва нагоре; като течность, тя слиза надолу, по

наклонъ, а като твърдо тѣло, въ видъ на снѣгъ и на ледъ, тя остава на едно мѣсто. Какво прави водата като пара, като течность и като ледъ?

И въ тритѣ си състояния водата играе важна роля въ природата и живота. Ако не вижда и не разбира значението на водата въ природата, човѣкъ казва, че колкото да мисли, нищо не се постига. Мисъльта е вода, която тече. Тогава човѣкъ трѣбва да се запита, какво допринася водата въ природата. Споредъ мене, течащата вода допринася много нѣща. Следователно, и мисъльта допринася много нѣща. Ние нѣмаме предъ видъ обикновената човѣшка мисъль, която се отнася до дребнавоститѣ на живота. Ние говоримъ за възвишената, творческа мисъль. Освенъ възвишена мисъль има и такава мисъль, която се налага на човѣка, въпрѣки неговото високо съзнание. Запримѣръ, за какво мисли гладниятъ? За хлѣбъ. За какво мисли жадниятъ? За вода. За какво мисли болниятъ? За здраве. При тѣзи състояния човѣкъ не може да мисли за възвишени работи. Той се интересува само отъ въпроса, какъ да се справи съ глада, съ жаждата, съ болката си.

Кое е най-важното нѣщо въ живота? Въ живота на всѣки човѣкъ има нѣщо важно, което той самъ трѣбва да съзнава. Всѣки день носи съ себе си единъ важенъ моментъ. Кой е този моментъ, човѣкъ самъ трѣбва да го намѣри. Не намѣри ли този моментъ, животътъ му ста-

ва еднообразенъ и безсмисленъ. Нѣкой казва, че най-важното нѣщо въ живота му е да бѫде добъръ, уменъ, мораленъ. Това сѫ дадени величини, които се отнасятъ до всѣки човѣкъ безъ изключение. За това не трѣбва да се говори. Има ли смисълъ водата да казва, че трѣбва да бѫде течна, или свѣтлината да казва, че трѣбва да бѫде свѣтла? Това се разбира само по себе си. Земята не е земя, ако не е твърда; водата не е вода, ако не е течна; свѣтлината не е свѣтлина, ако не е свѣтла. На сѫщото основание казваме: Човѣкъ не е истински човѣкъ, ако не е добъръ, уменъ и справедливъ. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да има твърдъ характеръ. Какво разбирате подъ думата „твърдъ характеръ“? Характерътъ не може да бѫде твърдъ. Думата „твърдъ“ подразбира нѣщо, което не се огъва. Щомъ не се огъва, то се чупи.

Значи, човѣкъ трѣбва да има устойчивъ характеръ, а не твърдъ. Който има устойчивъ характеръ, той издържа на всички мѫчнотии и изпитания. Каквито бури и вѣтрове да го брулятъ, той ще се огъва на една и на друга страна, но никога нѣма да се счупи. Ще се огъне малко и пакъ ще се върне въ първото си положение. Ако намисли да направи нѣкакво добро, каквито мѫчнотии да срещне, той ще го направи. Не изпълни ли добритѣ си желания, откаже ли се да помогне на нѣкого, човѣкъ е неустойчивъ по характеръ. Той ще се отклони отъ желанието си да на-

прави добро на нѣкого, а после ще съжалява. Представете си, че този човѣкъ, на когото сте искали да направите добро, следъ единъ месецъ заеме висока служба. Какво ще бѫде положението ви? Ще съжалявате, че не сте му направили добро. Като човѣкъ, който заема висока служба, той има възможность да ви се отблагодари, но вие се лишавате вече отъ тази благодарность. Ние отиваме по-далечъ и казваме: правете добро за самото добро, а не за това, какъ ще ви се отплатятъ. Следователно, всѣко добро, което човѣкъ прави, има за резултатъ нѣкаква вѫтрешна придобивка. Нѣма добро, което да не носи своитѣ добри последствия. Безъ да очаква човѣкъ нѣщо отъ доброто, което е направилъ, само по себе си то има добри резултати.

Когато говоримъ за доброто, трѣбва да знаемъ, че само любещиятъ човѣкъ прави добро. Щомъ се заговори за любовьта, хората или се страхуватъ, или се въодушевяватъ. Които разбиратъ любовьта, въодушевяватъ се отъ нея и я наричатъ слънце на живота. Наистина, изгрѣвътъ на човѣшкия животъ наричаме животъ на любовьта. Казано е въ Писанието: „Старото слънце ще залѣзе, ново слънце ще изгрѣе“. Съ други думи казано: старата любовь ще залѣзе, нова ще изгрѣе. Когато новото слънце на живота изгрѣе, всички хора ще възкръснатъ. Казано е още, че слънцето, луната и звездитѣ ще потъмнѣятъ. Защо? За да дадатъ мѣсто на ново слънце, на нова луна

и на нови звезди. Ако разглеждате тази мисъль буквално, ще извадите едно заключение. Обаче, въ преносенъ смъсълъ тя означава, че старитѣ идеи ще изчезнатъ, както тревитѣ и цвѣтята растатъ, изсъхватъ и се замѣстватъ съ нови. Идеитѣ растатъ и се развиватъ, както растенията, животнитѣ и хората.

Човѣкъ казва, че не може да расте и да се развива безъ свѣтлина, безъ въздухъ, безъ топлина, безъ вода и безъ храна. Вѣрно е, че безъ тия елементи човѣкъ не може да се развива, но тѣ сѫ външни условия само. Има още елементи, безъ които човѣкъ не може да се развива. Тѣ сѫ вѫтрешни, или духовни условия. За да използува правилно външнитѣ условия, човѣкъ трѣбва да разбира, какво представятъ тѣ въ духовно отношение. Не е достатъчно човѣкъ само да пие вода, но трѣбва да знае, какъ да я пие, да използува нейната физическа и духовна сила; не е достатъчно човѣкъ само да приема въздухъ въ дробоветѣ си, но той трѣбва да знае, какъ да диша. Индуситѣ иматъ специални методи за дишане, които европейцитѣ не могатъ да прилагатъ. Ако поставите европееца на режимъ, на който индуситѣ се подлагатъ, той едва би издържалъ.

Не е лесно човѣкъ да живѣе по известни правила и режими. Иска ли да се подложи на нѣкакъвъ режимъ, той трѣбва да го спазва редовно, както акробатътъ спазва правилата за своето физическо развитие. Колкото да е

тежко прилагането на известенъ режимъ, човѣкъ все трѣбва да работи нѣщо. Не иска ли да прилага известенъ режимъ, той ще създаде въ физическото, или въ духовното си тѣло нѣкакви натрупвания, които се отразяватъ вредно върху психическото му състояние. Нѣкога човѣкъ има разположение на духа си, иска да направи едно добро дѣло, но изведнъжъ го налѣга мжка, скрѣбь, нѣкаква тежесть, и той се отказва отъ доброто, което е намислилъ да прави. Той си казва: Азъ ли се намѣрихъ да мисля за доброто на другитѣ хора? Всички хора трѣбва да мислятъ, както за своето добро, така и за доброто на своитѣ ближни, безъ да се смущаватъ, кога ще го реализиратъ. За добритѣ желания човѣкъ не трѣбва да поставя никакъвъ срокъ. Да прави човѣкъ добро е отлична идея, но тя не е излѣзла отъ ума на единъ човѣкъ само. Много хора мислятъ върху тази идея. Тя излиза първо отъ Бога и минава презъ много човѣшки умове.

Следователно, дойде ли нѣкаква идея въ ума ви, първо провѣрете, отде иде тя, и тогава я приемайте. Като я приемете, намѣрете съответно мѣсто за нея и започнете да я поливате, да я храните, докато закрепне. Представете си, че въ ума ви дойде идеята за любовьта и пожелаете да я видите реализирана. Вие започвате да си рисувате нѣкакъвъ образъ, съ особени качества, и тръгвате да го търсите между хората. Ако не можете да го намѣрите на физическия свѣтъ, ще го намѣрите въ ду-

ховния, или въ Божествения. Невъзможно е човѣкъ да има образъ за нѣщо, което не сѫществува. По отношение на Битието всѣко нѣщо е реално. Ние казваме, че това или онова е илюзия, но по отношение на Битието никакви илюзии не сѫществуватъ. Илюзии сѫществуватъ само тогава, когато отношенията между нѣщата не се разбиратъ. Ако нѣкой човѣкъ мисли, че е обичанъ отъ нѣкого, той може да се лъже само по отношение на любовьта на този човѣкъ, но не изобщо по отношение на любовьта. Този човѣкъ обича, но не него. Той е готовъ да каже, че обектътъ на неговата любовь е другъ нѣкой. Казвате: Нали Христосъ е училъ да се обичаме едни-други? Христосъ е проповѣдвалъ, че хората трѣбва да се обичатъ, но тази идея трѣбва да се разбира малко по-особено. Ако нѣкой купувачъ отиде на пазара да си избере едно гърне, той нѣма да вземе първото, което види. Всички гърнета сѫ правени отъ единъ майсторъ, но купувачътъ ще избере едно отъ тѣхъ и то тъкмо това, което му подхожда. Отъ многото гърнета той ще хареса едно и него ще купи. Купувачътъ търси такова гърне, което да отговаря на идеята му. Може да има по-хубави, по-голѣми отъ това, което той избралъ, но тѣ не отговарятъ нито на вкуса, нито на идеята му.

И тъй, ако между грънцитѣ на грънчаря сѫществува разнообразие, колко повече между хората. Ако къмъ грънцитѣ на грънчаря има специфично харесване и специфична обичь,

колко повече къмъ хората. Въпрѣки това хората казватъ, че трѣбва да се обичатъ. Това е общо казано. Трѣбва да живѣемъ. И това е общо казано. Да обичаме е едно нѣщо; обичамъ е друго нѣщо. Да живѣемъ е едно нѣщо; живѣя е друго нѣщо. Да сме здрави е едно нѣщо; здравъ съмъ, това е друго нѣщо. — Какъ трѣбва да обичаме? За любовьта нѣма правила. Ако говоримъ за любовьта на сегашнитѣ хора, ние ще се заразимъ отъ нея. Въ любовьта на съвременнитѣ хора има нѣщо болезнено. Тѣ сж внесли въ нея нѣкакъвъ елементъ, който я опетнилъ. Благодарение на този елементъ, хората сж изгубили довѣрие единъ къмъ другъ. Ако проявишъ любовьта си къмъ нѣкой здравъ човѣкъ, той ще си помисли, че искашъ да го използувашъ въ нѣщо — ще се усъмни въ любовьта. Ако проявишъ любовьта си къмъ болния, ти ще го вдигашъ, слагашъ, ще му услужвашъ. Както да го пипашъ, все ще му причинишъ нѣкаква болка. Въ края на краищата и той ще се усъмни въ любовьта ти, ще помисли, че искашъ да му отмъстишъ за нѣщо. За да изправишъ погрѣшката си, ти ще му донесешъ млѣко, нѣкаква чорба, да си хапне малко. После ще го бутнешъ, да го настанишъ удобно, — пакъ ще му причинишъ болка. Той започва да мисли, че не го обичашъ. Както да проявявате любовьта си къмъ хората, вие не можете да ги задоволите, все ще се породи известна дисхармония между васъ. Кой разваля хармонията: здравиятъ, който услужва, или

болниятъ, на когото услужватъ? За да се прояви любовьта въ нейното естество и за да я познаятъ хората, преди всичко тѣ не трѣбва да иматъ никакъвъ дефектъ: физически или психически. Тѣ трѣбва да бѫдатъ крайно внимателни едни къмъ други, да не накърняватъ чувствата си.

Като говоримъ за любовьта, ние имаме предъ видъ Божията Любовь, а не човѣшката, проявена на земята. За любовьта се говори, въпрѣки това хората си задаватъ въпроса, обича ли ги Богъ, или не. Да се задава такъвъ въпросъ, това значи, да не разбиратъ, какво нѣщо е Божията Любовь. Казано е въ Писанието: „Богъ е Любовь“. Може ли да се питате, обича ли ви Богъ? Веднъжъ знаете, че Богъ е Любовь, това показва, че всѣка Негова проява, малка или голѣма, е любовь. Трѣбва ли да питате водата, готова ли е да утоли жаждата ви? Нѣма смисълъ да се задава такъвъ въпросъ. Водата има свойството, като влѣзе въ устата на човѣка, а оттамъ — въ стомаха, въ корема му, да утоли жаждата му. Въпросътъ не седи въ това, готова ли е водата да утоли жаждата ви, или не, но въ това, готови ли сте вие да отидете при нея, да се огънете малко, да отворите устата си, за да влѣзе тя вѫтре. Обаче, ако очаквате водата да дойде при васъ и да влѣзе направо въ устата ви, безъ да се приспособите къмъ нея, много време ще чакате. Тя ще мине и замине край васъ, безъ да уталожи жаждата ви. Къмъ горделивитѣ и

тя е горделива; къмъ смиренитѣ е крайно внимателна и услужлива.

Като не разбиратъ законитѣ на любовьта, съвременнитѣ хора се проявяватъ като аристократи. Тѣ седатъ на едно мѣсто и чакатъ любовьта да имъ дойде на крака. Любовьта не се подчинява на неразумнитѣ и невежи хора. Тя е готова да служи на всѣки, който я познава и разбира. Ако сте жадни, какво трѣбва да правите? Ще потърсите нѣкой изворъ да уталожите жаждата си. Щомъ намѣрите извора, ще колѣничите предъ него и ще пиете отъ водата му, докато задоволите жаждата си. Следователно, вие трѣбва да отидете при извора, а не той при васъ. Любовьта е великиятъ изворъ на живота, при който всѣки самъ трѣбва да отиде и да задоволи жаждата си. Не постжпи ли така, той ще се натъкне на голѣми разочарования и противоречия. Какво виждате днесъ? Всички хора бѣгатъ отъ любовьта, разочаровани сж отъ нея. Майката, бащата, децата, учителитѣ, държавницитѣ сж разочаровани отъ любовьта. Кжде бѣгатъ? Въ гората. Като отидатъ въ гората и прекаратъ тамъ известно време, отново ще ожаднѣятъ и ще кажатъ: Нѣма какво да се прави, ще отидемъ на извора да се напиемъ съ вода. Колкото да бѣгате отъ любовьта, пакъ ще отидете на извора съ стомната си, да налѣете отъ нейната вода. Който пие отъ водата на любовьта, той се радва на здраве и дълъгъ животъ. Като пие отъ водата на любовьта, човѣкъ има възможность да по-

лива и отхранва въ себе си нейнитѣ семенца, за да може единъ день да се храни отъ сладкитѣ ѝ плодове. Не само човѣшкиятъ животъ, но и животътъ на всички живи сѫщества се подържа отъ плодоветѣ на любовьта. Когато хората се обичатъ, взаимно си помагатъ, и животътъ имъ става лекъ.

Въпрѣки разочарованията на хората отъ любовьта, тѣ пакъ се стремятъ къмъ нея. — Защо? — Тѣ съзнаватъ, че разочарованията имъ се дължатъ на нѣщо неправилно въ любовьта, което е вмъкнато отъ самитѣ тѣхъ. Въ сѫщность истинската любовь не води къмъ никакви разочарования и противоречия. Една отъ причинитѣ за разочарованията на хората е тѣхното користолюбие. Тъй щото, дойде ли до любовьта, човѣкъ трѣбва да се освободи отъ всички користолюбиви мисли и чувства. Само при това положение той може да разбере любовьта и да се ползува отъ нея. Иначе, той ще слуша да му се говори за любовьта, но ще я разбере толкова, колкото немузикалниятъ човѣкъ разбира класическа музика. Той слуша тази музика, напрѣга се да я разбере, но въ края на краищата, ако е българинъ, казва: По добре да бѣха ми изсвирили едно хорце, да си тропна малко. Ако е руснакъ, ще каже: По-добре да бѣха ми изсвирили единъ казачокъ, да си поиграя малко. Турчинътъ ще иска да чуе нѣкакво маане. Съ една дума казано: само онзи може да придобие любовьта, който я разбира, който е готовъ да я приложи.

Като изучавате проявитѣ на човѣка, виждате, че той се движи постоянно между скърби и радости. Видите ли, че нѣкой е много радостенъ, играе, скача, ще знаете, че следъ кратко време, следъ нѣколко часа или нѣколко деня, *състоянието му ще се превърне въ скръбь.* Понеже природата обича вълнообразнитѣ движения, човѣкъ не остава дълго време въ скръбьта си. Отъ скръбь той минава въ радостно състояние, отдето следъ време се натъква на нова скръбь. Тѫжнитѣ чувства се предаватъ по дълги вълни, а радостнитѣ — по кѫси. Изобщо, има чувства, които могатъ да се предаватъ само чрезъ бързъ темпъ, а други — чрезъ бавенъ. Човѣкъ минава презъ скърби и радости, за да разбере живота въ неговата цѣлокупность. Ако не мине презъ смъртьта, той не може да разбере живота; и ако не мине презъ живота, той не може да разбере смъртьта. Който разбира вѫтрешния смисълъ на живота, той вижда вѫтрешната връзка между всички явления, между всички хора, вследствие на което не изпада въ заблуждения и противоречия. Той знае, че ако единъ човѣкъ придобие известно благо. и другитѣ хора могатъ да го придобиятъ.

Въ стремлението си да постигнатъ своитѣ желания, една категория хора мислятъ, че сами, независимо отъ другитѣ, могатъ да реализиратъ желанията си. Втората категория хора мислятъ, че човѣкъ самъ не може да постигне желанията си. Тѣ казватъ: Ако ближниятъ ми се спаси, и азъ ще се спася. Тѣ уповаватъ на Христа,

Защо? Защото иматъ отношение къмъ Него. Христосъ може да помага само на онзи, който има правилни отношения къмъ Него. Ако приятелтъ ви е богатъ човѣкъ, той непремѣнно ще ви помага. За да ви помага, вие трѣбва да *имате правилни отношения къмъ него. Иначе*, ще минавате и заминавате край кѫщата му, безъ да имате достѫпъ до него. Въ първия случай богатиятъ човѣкъ представя доброто, въ втория — злото. Добритѣ отношения водятъ човѣка въ рая, а лошитѣ — въ ада. Мнозина се страхуватъ отъ ада, не искатъ да помислятъ за тамъ. Чудно нѣщо! Христосъ влѣзе въ ада, а тѣ не искатъ да влѣзатъ. Адътъ е мѣсто, презъ което всѣки човѣкъ трѣбва да мине.

Какво представя адътъ? Споредъ *нѣкои*, адътъ се намира въ центъра на земята. Споредъ други, адътъ не е материаленъ. Той не е нито на земята, нито на луната. Много описания сѫ дадени за ада, но тѣ не отговарятъ на действителностьта. Много предположения се правятъ за живота въ ада, но тѣ почти не отговарятъ на това, което адътъ представя. Въ ада живѣятъ напреднали и ненапреднали сѫщества. Какво нѣщо е адътъ, какви сѫщества живѣятъ тамъ, това не ви интересува. Обаче, защо ви говоря за ада? Все имамъ нѣкаква цель. Ако въ дома ви дойде нѣкоя ваша стара приятелка и започне да ви запитва за сина и за дъщеря ви, тя непремѣнно има нѣкакъвъ интересъ. Какъвъ интересъ може да

има? Тя е намислила да ожени дъщеря ви, или сина ви за нѣкоя своя внучка, или за нѣкой свой внукъ. Тя иска да разбере, иматъ ли намѣрение синътъ и дъщерята да се женятъ. Щомъ разбере намѣрението имъ, тя пристжпва свободно къмъ въпроса.

Когато става въпросъ за женитба, повечето хора казватъ, че женитбата е естественъ процесъ, и всѣки трѣбва да мине презъ нея. Ако това е абсолютно вѣрно и се отнася до всички хора, какъ ще си обясните стиха отъ Евангелието, дето Христосъ казва: „Които се сподобятъ съ духа Христовъ, нито се женятъ, нито за мжжъ отиватъ“. Сегашниятъ животъ на хората се отличава по това, че е временен. За това, именно, тѣ се стремятъ къмъ вѣчния животъ. Временнитѣ, преходни нѣща сами по себе си изчезватъ. Тѣ сж случайни нѣща. Човѣкъ не се е родилъ съ сабя и пушка въ ржка, нито съ раница на гърба, нито съ играчки и кукли. Тия нѣща сж създадени като резултатъ на временния човѣшки животъ. Единъ день съ него заедно и тѣ ще изчезнатъ.

Човѣкъ трѣбва да се освободи отъ второстепеннитѣ нѣща въ живота си и да остане само съ сжществения. Чрезъ сжществено то само човѣкъ може да се домогне до Великата истина въ живота. Несжществения нѣща сж украшения, отъ които човѣкъ трѣбва да се освободи. Може ли да се моли на Бога онзи, който се облѣкълъ въ царска мантия, съ корона на глава, съ златни пръстени на ржцетѣ

си? И да иска, той не може да се моли усърдно. Мисълта му ще бѫде заета само съ украшенията и съ неговото високо положение. За да се моли усърдно, и молитвата му да бѫде приета отъ Бога, той трѣбва да се откаже отъ своето високо положение, да забрави своя царски санъ, да покрие главата си съ вретище, както е казано въ Библията. Смирение се иска отъ човѣка.

Следователно, за да се облѣче съ дрехата на смирението, преди всичко човѣкъ трѣбва да отиде на баня да се окжпе добре. Смирението подразбира външна и вжтрешна чистота. Човѣкъ трѣбва да знае, какъ да се облича и съблича. Човѣкъ трѣбва да знае, какво да прави съ своитѣ новородени идеи и желания. Мнозина минаватъ за бременни, но често помѣтатъ своитѣ идеи. Ония, които не помѣтатъ идеитѣ си, дохождатъ до раждането имъ, но после не знаятъ, какъ да ги отрѣжатъ, вследствие на което ги влачатъ съ себе си. Лишени отъ условията на утробата, лишени отъ условията на почва, дето могатъ да се развиватъ, идеитѣ, сами по себе си, умиратъ. Всѣка идея трѣбва да се посади въ земята, да може самостоятелно да расте и да се развива. Между идеитѣ и човѣка, който ги е родилъ, има известно отношение, но това не значи, че той трѣбва да ги държи постоянно въ себе си. Щомъ ги е родилъ, той трѣбва да ги храни, да ги полива, да получи плодъ отъ тѣхъ. Нѣкои хора раждатъ идеи, които оставатъ безплодни.

Защо? По две причини: или не ги посаждатъ въ почва, благоприятна за тѣхното развитие, или ги предаватъ на други хора, тѣ да ги отглеждатъ.

Често хората не мислятъ дълбоко и говорятъ, както имъ дойде на устата. Тѣ казватъ: Човѣкъ трѣбва да бѫде добъръ, уменъ, честенъ и т. н. Ние казваме, че по естество човѣкъ е добъръ, но трѣбва да намѣри нѣкой, съ когото да си хармонира. Когато двама души, които си хармониратъ, се събератъ на едно мѣсто, тѣ увеличаватъ силата си. Следъ това тѣ трѣбва да намѣрятъ още двама души, съ които да си хармониратъ. Четиритѣ души трѣбва да намѣрятъ още четири, съ които сѫщо така да бѫдатъ въ хармония. Осемтѣ трѣбва да намѣрятъ още осемь и т. н. Като се събератъ нѣколко души, които си хармониратъ, тѣ образуватъ едно хармонично общество отъ съзнателни, разумни единици. Дето е разумностьта, тамъ е и добротата. Ако хората не си хармониратъ, тѣ не могатъ да се свързватъ, не могатъ да се познаятъ като души. Истинското познанство подразбира връзка между души.

Какво представя Духътъ? Казано е въ Писанието: „Богъ е Любовь, Богъ е Духъ“. Като цитиратъ този стихъ, религиознитѣ мислятъ, че познаватъ Бога като Любовь и като Духъ. За да Го познаятъ, тѣ трѣбва да Го обичатъ. Какво трѣбва да правятъ, ако наистина Го обичатъ? Какво прави човѣкъ съ

хлѣба? Той казва, че обича хлѣба и го яде. Следователно, ако обича Бога, човѣкъ трѣбва да изпълнява волята Му. Изпълнението има отношение къмъ обичьта. Сжщо така има отношение и между яденето и обичьта. Какво разбирате подъ думитѣ „изпълнение на волята Божия"? Да изпълни човѣкъ волята Божия, това значи, да обича всички живи сжщества, които Богъ е създалъ: птици, млѣкопитаещи, хора, богове и т. н. Въ съзнанието на Бога всички птици сжществуватъ като една птица, всички животни — като едно животно, всички хора — като единъ човѣкъ, всички богове — като единъ Богъ.

Когато говоримъ за боговетѣ, ние не разбираме сжщества, създадени отъ човѣшката фантазия, но ония свѣтли и възвишени души, дошли на земята, между хората, да ги научатъ нѣща, които тѣ не знаятъ. Следъ грѣхопадането боговетѣ напуснали земята и оставили царетѣ вмѣсто тѣхъ. Днесъ царетѣ управляватъ хората. Ще дойде день, когато царетѣ ще се оттеглятъ и отново ще дойдатъ боговетѣ. Това значи, че се е завъртѣло колелото на живота. Казано е въ Писанието, че когато земната тржба започне да тржби, всичкитѣ земни царства ще станатъ царства на Господа Бога нашего. Това е епохата, която предстои да дойде. Тогава всички хора ще влѣзатъ въ съприкосновение съ Божествения свѣтъ. Това значи, да дойдатъ благоприятни условия за човѣчеството. Условията, при които Христосъ дойде

на земята, бѣха неблагоприятни, защото Сатурнъ царуваше тогава. Сатурнъ не можа да запази Христа, не благоприятствуваше и за учението Му. Обаче, отъ времето на Христа досега условията сж измѣнени вече. Сега настава нова епоха на земята — най-красивата епоха, която се състои отъ малки и голѣми периоди. Тя е епохата на Слънцето — зодията на Слънцето. Тя е творческа епоха и носи съ себе си благоприятни условия за постижения. Който разбира законитѣ на Слънцето, всичко може да постигне. Всички хора се обръщатъ къмъ Слънцето съ думитѣ: Слънце на моята душа! Значи, между външното, физическо Слънце и Слънцето на душата има известно съотношение.

Като ученици, вие трѣбва да имате ясна представа за нѣщата. Запримѣръ, като говорите, трѣбва да знаете смисъла на всѣка дума и да я употрѣбявате на мѣстото ѝ. Каква е разликата между думитѣ „обичь и любовь"? Вие можете да обичате боленъ човѣкъ, а да любите — здравъ. Думата „обичь" означава състрадание, милосърдие къмъ нѣкого. Любовьта пъкъ означава стремежъ на човѣка къмъ Бога, къмъ центъра на Битието, затова думата „любовь" започва съ буквата „Л", която се пише въ форма на планински връхъ. Като се стреми къмъ върха, човѣкъ проявява всички красиви качества и добродетели на своята душа — милосърдие, състрадание и др. Обаче, въ любовьта има поляризиране, слизане надолу. Сли-

зането е необходимъ процесъ, защото върхътъ е тѣсенъ, и човѣкъ не може да се задържи за дълго време тамъ. Между човѣшката и ангелската любовь има нѣщо общо, затова ние представяме любовьта въ видъ на два върха, две букви „Л“ свързани заедно. На двата върха се намиратъ човѣкътъ и ангелътъ. За да влѣзатъ въ общение, тѣ трѣбва да слѣзатъ долу, понеже отъ единия до другия връхъ нѣма никакво съобщително срѣдство. Да се качвашъ въ любовьта е едно нѣщо, а да слизашъ, това е друго нѣщо. Като люби, човѣкъ непремѣнно трѣбва да се качва и да слиза. При качването си той изразява своя стремежъ, а при слизането си той реализира нѣщата. Когато работи, за да реализира своитѣ желания, човѣкъ непремѣнно ще изпита мѫчнотии и страдания. Следователно, който е на върховетѣ, той всѣкога е щастливъ; който е слѣзълъ долу, той е нещастенъ. Когато двама души се обичатъ, всѣкога ще има нѣкой нещастенъ. Този законъ се потвърждава навсѣкѫде въ живота. Запримѣръ, когато мѫжътъ и жената въ семейството се обичатъ, слугата имъ непремѣнно ще страда. Тѣ стоятъ на върховетѣ, а слугата е долу и работи. Следователно, ако казвате, че хората сѫ нещастни, ще знаете, че причина за тѣхното нещастие сѫ боговетѣ. Тѣ се качиха по върховетѣ, а хората останаха долу, да имъ работятъ.

И тъй, да люби човѣкъ, това значи, да има стремежъ нагоре, къмъ върха, но сѫщевременно той трѣбва да знае, какъ да реали-

зира своя стремежъ. Не е достатъчно човѣкъ да се стреми да яде, но той трѣбва да знае, какъ да яде. Ако яде много и неправилно, той върши престѫпление; ако остава гладенъ и не си дояжда, той пакъ върши престѫпление. На човѣка се препоржчва нито да преяжда, нито да си недояжда. Сѫщиятъ законъ има отношение и къмъ любовьта: ако изисквашъ отъ нѣкой човѣкъ повече, отколкото той може да ти даде, ти вършишъ престѫпление; ако си индиферентенъ и изисквашъ по-малко, отколкото той може да ти даде, пакъ вършишъ престѫпление. Всѣки човѣкъ е длъженъ да има отношения къмъ своитѣ ближни, но тѣзи отношения да произтичатъ доброволно, отъ любовь. Всѣка свѣщь може да даде опредѣлено количество свѣтлина. Не изисквайте отъ свѣщьта повече свѣтлина, отколкото тя може да ви даде.

Като ученици, вие трѣбва да живѣете правилно и разумно. За това се изисква вѫтрешна норма, вѫтрешна мѣрка, чрезъ която да мѣрите постѫпкитѣ си и да ги опредѣляте, като правилни или неправилни. Вие не можете изведнъжъ да изправите отношенията си. За да бѫдатъ отношенията и постѫпкитѣ ви такива, каквито сѫ днесъ, това е резултатъ на работа отъ хиляди години насамъ. Днесъ, колкото да плачете и да се молите, дъщеритѣ и синоветѣ ви ще бѫдатъ това, което сте създали. Тѣ могатъ да се изправятъ, само ако сами пожелаятъ и започнатъ самостоятелно да работятъ. Желанието имъ да работятъ самостоятелно се

опредѣля отъ съзнанието имъ. Ако въ човѣка не се яви желание да се свърже съ Първата Причина, съ разумния свѣтъ и не работи съзнателно върху себе си, той ще остане такъвъ, какъвто е сега. Ние виждаме примѣри въ живота, както на отдѣлнитѣ личности, така и въ цѣли народи. Онзи, който е работилъ надъ себе си, е изпреварилъ другитѣ. Християнството, въ едно отношение, е направило много нѣщо, но въ друго е останало назадъ. Едно време хората сж били по-жестоки, днесъ сж по-милосърдни. Обаче, едно време, когато воюваха, тѣ си служеха съ естествени срѣдства и по-малко хора се избиваха. Днесъ, когато науката изнамѣри много срѣдства за избиване на хората, милиони хора се убиватъ. И следъ това ще кажатъ, че съвременнитѣ народи сж културни. Това не е истинска култура. Какво направи християнството въ това отношение? Вината не е въ принципитѣ на християнството, но въ самия човѣкъ, който използува енергиитѣ на християнството вмѣсто за добро за зло. Христосъ дойде на земята да покаже на хората, какъ трѣбва да живѣятъ. Той отвори вратата на ада и пусна всички затворници оттамъ, като имъ показа новъ начинъ за живѣене. Вмѣсто да използуватъ този начинъ за добро, тѣ го използуваха за зло. Тѣ приложиха на земята ученията на ада.

Въ свѣта сжществуватъ условия за изправяне на човѣчеството. Дветѣ страни на буквата „Л“ показватъ, че въ човѣка става раздвояване.

Въпрѣки това въ него пакъ сѫществува стремежъ къмъ върха—общиятъ интересъ на странитѣ на буквата „Л“ — центъръ на сливането. Оттукъ вадимъ заключението: ако духътъ и мисъльта не се слѣятъ въ върха, човѣкъ не мисли правилно. Не става ли сливане на духа и на ума отъ една страна, и на душата и на сърдцето отъ друга, човѣкъ изпитва особени ограничения въ мисъльта и въ чувствата си, които му причиняватъ страдания. Той страда, мѫчи се, безъ да знае защо. Искашъ да се освободишъ отъ тия страдания, но не можешъ. За да не страдате излишно, казвамъ: Не взимайте пари на заемъ отъ богати хора, които нѣматъ вѫтрешно разположение да даватъ. Не приемайте въ дома си хора, на които не можете да услужите. Тѣзи хора се нуждаятъ отъ пари, а вие ще имъ говорите за Бога. Тѣ ще търсятъ начинъ да ви използуватъ. И въ единия, и въ другия случай ще се създаде известна дисхармония въ васъ, безъ да можете да си помогнете.

Едно трѣбва да знаете: паритѣ раздѣлятъ хората, но не ги обединяватъ. Дето се яви споръ за пари, тамъ непремѣнно произлизатъ недоразумения. Дойде ли нѣкой да ви иска пари на заемъ, между васъ непремѣнно ще произлѣзе нѣкаква неприятность. Ако искате да услужите на нѣкой човѣкъ, изпратете му по нѣкакъвъ начинъ известна сума, безъ той да знае, отде сѫ дошли паритѣ. Знае ли, че вие сте ги изпратили, той ще дойде и втори, и

трети пѫть да иска пари и съ това ще стане причина да изгубите търпението си и да нарушите вѫтрешния си миръ. Ако богатиятъ е изворъ, въпросътъ е поставенъ другояче. Хиляди души да отидатъ при него за пари, той може да задоволи всички, безъ да наруши мира си. Въ човѣшкитѣ работи има прекѫсване и недоимъкъ, а въ Божественитѣ — непрекъсность и вѣчно изобилие. Като знаете това, вие трѣбва да бѫдете внимателни едни къмъ други. Затова казвамъ, че отношенията на хората трѣбва да бѫдатъ разумни. Когато срещнете единъ човѣкъ, трѣбва да внимавате, какъ ще го погледнете, какъ ще се рѫкувате, какво ще му кажете. Отъ обходата ви къмъ него зависи и неговото разположение или неразположение къмъ васъ. Ако нѣкой човѣкъ ви е приятенъ, срещнете се и поговорете съ него; ако ви е неприятенъ, не се мѫчете да покажете, че сте разположени къмъ него. Това е лицемѣрие. По-добре е да избѣгнете срѣщата си съ този човѣкъ, отколкото да лицемѣрите предъ него. Ако мѣховетѣ ви сѫ стари, не туряйте ново вино въ тѣхъ. Старото вино въ стари мѣхове, а новото въ нови мѣхове.

Съ други думи казано: съ новитѣ, сватбарски дрехи можете да отидете на сватба само, а съ старитѣ, работнически дрехи — на работа. Нѣкои мислятъ, че като отидатъ на небето, ще ги посрещнатъ съ музика и пѣсни, ще турятъ вѣнци на главитѣ имъ и ще прекаратъ единъ животъ на пълно блаженство. И

това може да бѫде, но временно, като на сватба. Можешъ да бѫдешъ сватбарь единъ день, два, три, най-много седмица. Следъ това ще съблѣчешъ сватбарската си премѣна и ще се впрегнешъ на работа. И на небето можешъ да прекарашъ нѣколко години, най-много 50, следъ което ще те изпратятъ на земята да приложишъ всичко, което си научилъ. Какво е научилъ човѣкъ на небето, се вижда отъ това, което прилага на земята. Много нѣща е научилъ човѣкъ, но още много има да учи.

Днешното знание важи само за днесъ; утрешниятъ день изисква друго знание. Днешната любовь е важна за днесъ; утрешниятъ день се нуждае отъ друга любовь. Днешното слънце топли само днесъ; утрешниятъ день се нуждае отъ друга топлина. Всѣки день се нуждае отъ специфична топлина на слънцето. Това не трѣбва да ви смущава, но да знаете, какво се иска отъ васъ. Ако търсите известно знание, трѣбва да знаете, защо го търсите. Днесъ всички хора търсятъ Христа по свой начинъ. Всѣки иска нѣщо отъ Него. Проповѣдникътъ търси Христа, за да придобие отъ Него свѣтлина, да разбира по-добре Словото, да го предаде съ краснорѣчие, да привлѣче повече слушатели. Лѣкарьтъ търси Христа, да придобие повече сила отъ Него, да стане виденъ лѣкарь. Майката търси Христа, да може съ Неговата сила да отгледа красиви и здрави деца, да се очудватъ хората, че е могла да роди такива деца. Не сѫ лоши тия нѣща, но въ основата на това търсене на

Христа лежи користолюбието. Користолюбието не осмисля живота. Какво е постигнала майката съ своето користолюбие, ако дойде единъ младъ момъкъ и отнеме нейната здрава и красива дъщеря? Той ще я задържи за себе си. Има смисълъ майката да търси Христа, да отгледа добри синове и дъщери, които да образуватъ съ своитѣ възлюбени два върха на милосърдие и състрадание.

Следователно, който иска да използува разумно силитѣ на Христа, нека се откаже отъ стария животъ, който е внесълъ раздори, недоразумения, нещастия въ свѣта. Новъ животъ, нова любовь е нужна на човѣка. Новата любовь носи изобилие въ свѣта. Дето има изобилие, тамъ отсѫтствуватъ всѣкакви раздори, недоразумения, нещастия, болести и др. Новата любовь носи хармония между хората. Хармонията подразбира допълване. Следователно, хората трѣбва да се допълватъ така, както цигуларьтъ — съ своята цигулка, писательтъ — съ своето перо, мозъкътъ — съ мислитѣ, които идатъ отъ Божествения свѣтъ, сърдцето — съ чувствата, които идатъ отъ духовния свѣтъ. Мозъкътъ, сърдцето, дробоветѣ, стомахътъ, рѫцетѣ, краката на човѣка изпълняватъ своята служба дотолкова, доколкото сѫ въ зависимость отъ възвишения свѣтъ. Всѣко нѣщо въ свѣта има смисълъ дотолкова, доколкото крие въ себе си нѣщо Божествено.

Често хората цѣлуватъ рѫка на старитѣ, на децата. Какво означава цѣлувката? Има ли

смисълъ да цѣлувате ржка на нѣкого и кога трѣбва да я цѣлувате? Устата, съ дветѣ устни — горна и долна, представятъ входъ, презъ който минаватъ енергиитѣ на природата. Когато между ума и сърдцето на човѣка има хармония, цѣлувката е на мѣсто. Обаче, ако между ума и сърдцето на човѣка въ даденъ моментъ сѫществува нѣкаква дисхармония, човѣкъ не трѣбва да цѣлува. Тази цѣлувка, не само че не допринася нѣщо хубаво, но предизвиква пакости и неприятности. Казано е въ Писанието: „Цѣлунете се съ свето цѣлование“. Свята, благословена цѣлувка е тази, която иде отъ човѣкъ, въ когото всичко е въ хармония.

Когато говоря за цѣлувката, имамъ предъ видъ законитѣ, които действуватъ на земята. Когато ангелътъ слиза на земята, той цѣлува само светията. Трѣбва ли да цѣлуне нѣкой грѣшникъ, той предварително поставя своя огненъ мечъ на мѣстото, дето ще го цѣлуне. Като изчисти добре мѣстото, тогава го цѣлува. Цѣлувката на ангела внася въ човѣшката душа нѣщо ново, свѣтло, възвишено. Човѣкъ се усѣща обновенъ и пречистенъ. Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ Божественото, да даде ходъ на Божественитѣ енергии въ себе си. Какво ще каже свѣтътъ за васъ, това не е важно. Това не значи, че трѣбва да мразите и пренебрегвате свѣта, но не трѣбва да се свързвате съ него. Стремете се да угождавате на Бога, а не на хората. Ако можете да угодите на Бога, и на хората ще угодите. Не угодите ли на Бога,

на хората никога не можете да угодите. Като угаждате на Бога, вие ще бѫдете силни, здрави, разумни. И свѣтътъ се нуждае отъ такива хора. Като види, че сте здрави, силни и разумни, ще ви даде съответно мѣсто. Намѣри ли нѣщо дисхармонично и болезнено у васъ, веднага ще ви изпрати въ болници и затвори. Като се намѣрите въ нѣкой затворъ, между четири стени, дълго време трѣбва да се молите, да дойде ангелъ Господенъ, да ви освободи отъ оковитѣ и да ви пусне на свобода.

Днесъ, за Рождество Христово, искамъ да ви дамъ едно правило, което трѣбва да прилагате. Това правило е следното: Бѫди доволенъ въ недоволството си! Че дошли противоположни мисли въ ума ти, това да не те смущава. Да бѫдешъ доволенъ въ недоволството, това е вѫтрешенъ процесъ. Външно кроткиятъ човѣкъ не е още доволенъ. Човѣкъ може да говори тихо, едва да се чува, безъ да е кротъкъ. Другъ нѣкой говори високо, а въ сѫщность е кротъкъ човѣкъ. Щомъ е далечъ отъ тебе, разбира се, че ще говори високо. Ти трѣбва да чуешъ, какво говори този човѣкъ. Човѣкъ може да говори по различенъ начинъ: съ устата, съ очитѣ, съ главата, съ различни движения. Както и да се разговаряте съ човѣка, важно е, въ всѣки погледъ, въ всѣко движение да виждате Божественото. Ако и вие изявявате Божественото въ себе си, разговорътъ е правиленъ.

Тъй щото, когато двама души се раз-

говарятъ, трѣбва да знаятъ, човѣшкото ли се проявява въ тѣхъ, или Божественото. Безъ да съзнава и разбира нѣщата, понѣкога човѣкъ прави такива движения, които го поставятъ въ разногласие съ силитѣ на природата. Запримѣръ, нѣкой колѣничи и така се моли на Бога. Той не знае, че като колѣничи, влиза въ съгласие съ земята, а въ разногласие съ небето. Другъ повдига ржцетѣ си нагоре, моли се. Така поставени ржцетѣ, това показва, че този човѣкъ не знае, какво да прави. Това не е молитва. Движенията на човѣка трѣбва да бждатъ хармонични. Това се постига само тогава, когато човѣкъ е свързанъ съ възвишения, разуменъ свѣтъ.

Следователно, когато иска да се предаде на размишление, човѣкъ трѣбва да застане правъ, съ спуснати ржце отстрани на тѣлото, дѣсниятъ кракъ малко напредъ. Това положение показва, че той е въ връзка съ възвишения свѣтъ, отдето слизатъ разумни сжщества да му помагатъ. Човѣкъ трѣбва да прави движения, да се упражнява, да направи удоветѣ си активни. Това не е достатъчно. Той трѣбва да прави такива упражнения, които да му предаватъ нѣщо. Ако се движи, безъ да печели, движенията му сж безпредметни. Турцитѣ казватъ: „Който не печели, губи“. Много естествено. Движения, които не придаватъ нѣщо на човѣка, водятъ къмъ загуба. Вмѣсто да прибави нѣщо къмъ енергията си, той я изразходва. Ето защо на човѣка се препоржчва чистъ, хар-

мониченъ животъ, който се придружава съ ритмични и правилни движения.

Като ученици, вие трѣбва да спазвате известни правила. Сутринь, като ставате отъ сънь, първата ви работа е да се свържете съ Бога, отдето идатъ свѣтли и възвишени мисли и благородни чувства. Щомъ мисъльта и чувствата ви сж възвишени, и движенията ви ще бждатъ хармонични. Не се занимавайте съ обикновенитѣ, човѣшки мисли, които сж подобни на чукъ, който постоянно удря и руши. Чукъ, който постоянно удря, и ножъ, който постоянно рѣже, въ края на краищата ще се изхабятъ. Не се подавайте на такива чукове и ножове. Ако употрѣбявате енергията си безразборно, въ една вжтрешна борба, животътъ ви ще се обезсмисли. Истинскиятъ животъ не седи въ изразходване на енергия, но въ градежъ и придобивки. Истинскиятъ животъ се основава на любовьта. Дето любовьта царува, тамъ има възвишена мисъль, тамъ има свобода. Свърже ли се веднъжъ съ любовьта, човѣкъ трѣбва да пази тази връзка, да не я прекжсва. Връзката съ любовьта е едно отъ най-благоприятнитѣ течения въ природата. Тя е вълна, която повдига и облагородява човѣка.

Когато се говори за любовьта, хората разбиратъ земната любовь. Не се занимавайте съ земната любовь. И да не искате, тя все ще се прояви, но поне съзнателно не я предизвиквайте. Ако водата има утайки, тѣ сами ще се утаятъ на дъното. Отъ васъ се иска разум-

ность, да не размѫтвате водата. Като ученици, вие трѣбва да работите върху себе си, да се чистите. Да се чисти човѣкъ, това значи, да придобива онова здравословно състояние на организма си, при което всичкѫ мрачни мисли, отрицателни чувства се утаяватъ на дъното и се изхвърлятъ навънъ. Само при това състояние, човѣкъ може да работи добре и плодотворно.

Да се чисти човѣкъ, това не значи, да разглежда своитѣ отрицателни прояви и да се самоосѫжда. Това е паталогия, болезнена страна на човѣшкия животъ. Паталогията е наука за силни хора. Тя е наука за далечни времена. Вие трѣбва да се занимавате съ положителната страна на живота, която се отразява благоприятно върху човѣшкия организъмъ. Здравиятъ проявява любовьта и вѣрата си правилно. Ако е християнинъ, той разбира любовьта, както Христосъ я проповѣдвалъ и прилагалъ. Христовата любовь изключва всѣкакво съмнение. Обичашъ ли приятеля си, ще му вѣрвашъ абсолютно. Щомъ ти му вѣрвашъ, и той ще ти вѣрва. Като се заговори за Христовото учение, мнозина намиратъ, че то е неприложимо. Ако Христосъ дойдѐ преди две хиляди години на земята и проповѣдваше ученията за любовьта, защо следъ две хиляди години то да е неприложимо? Още днесъ човѣкъ може да бѫде добъръ и любещъ — отъ него зависи. Доброто, истината, любовьта сѫ вложени въ човѣка отъ времето на неговото съз-

даване. Нѣма защо днесъ да става добъръ или любещъ. Днесъ той трѣбва само да прояви това, което е вложено въ него. Богатството и благата сѫ въ самия човѣкъ, а той ги търси вънъ отъ себе си. Защо? Защото не се е вглъбилъ въ своята душа, въ ума и сърдцето си, тамъ да ги намѣри. Докато е на земята, той очаква да намѣри това, което търси, на небето нѣкѫде. Като отиде на небето, вижда, че и тамъ го нѣма. Той се чуди, кѫде е богатството му: на земята го нѣма, на небето — сѫщо. Кѫде е то? Въ самия него.

Човѣкъ трѣбва да има будно съзнание, да изучава нѣщата на своето време, да не пропуща моментитѣ. Ако изгубишъ цѣлъ животъ само въ търсене. ти нищо не си придобилъ. Ще дойде день, когато ще съжалявашъ, че си изгубилъ добритѣ условия на живота. Отъ една страна търсй, а отъ друга учй и прилагай. Не чакай да постигнешъ съвършенство, че тогава да се проявишъ. Обичай хората, колкото можешъ днесъ; утре, като увеличишъ любовьта си, ще ги обичашъ повече. Ако обичашъ единъ човѣкъ, не е достатъчно само да го цѣлунешъ, но ще видишъ, отъ какво има нужда, за да го задоволишъ. Ако обичашъ нѣкое бедно дете, можешъ да го помилвашъ и цѣлунешъ, но веднага следъ това ще го нахранишъ и ще му доставишъ книги, по който да учи уроцитѣ си. Като зарадвашъ душата на това дете, и ти ще се зарадвашъ. Щомъ ти се радвашъ, и Богъ ще се радва.

Желая ви сега Христосъ да се роди въ васъ. Това наричамъ Рождество Христово. Вие живѣете въ много важна епоха. Надали нѣкога сте живѣли въ по-важна епоха отъ сегашната. Отъ две хиляди години насамъ вие не сте имали по-благоприятни условия отъ сегашнитѣ. Сегашната епоха носи благоприятни условия за постижения и за придобиване на блага.

И тъй, помнете следнитѣ нѣща: песимизъмътъ се е родилъ въ свѣта преди Христа, въ времето, когато е царувалъ Сатурнъ. Когато Марсъ ималъ влияние на земята, хората се научили да се биятъ и да воюватъ помежду си. Когато Юпитеръ ималъ влияние на земята, хората се занимавали съ създаване на различни религиозни системи, съ теории за личнитѣ чувства и достоинства на човѣка. Когато Венера имала надмощие на земята, хората приложили любовьта между мжже и жени. Луната научи хората да фантазиратъ. Меркурий ги научи на особенъ редъ и порядъкъ въ смѣткитѣ, въ търговскитѣ имъ отношения. Днесъ Слънцето указва силно влияние върху земята. То учи хората на правилно живѣене. То имъ показва начинъ за изпълнение на волята Божия на земята. Всички планети иматъ две страни на въздействие: добра и лоша. Обаче, въ слънцето всичко е добро.

Като ученици, вие трѣбва да следвате пжтя на слънцето. Превърнете всичко лошо и отрицателно въ себе си въ добро. За да по-

стигнете това, използувайте слънчевата енергия. Каквото лошо носите съ себе си отъ миналото, изнесете го на слънчевитѣ лжчи, да се превърне въ добро. Не се обезсърдчавайте. Знайте, че условията, които имате днесъ на земята, сж много благоприятни. Ако не ги използувате, и на небето да отидете, нищо нѣма да постигнете. Вие ще се намѣрите въ единъ съвършено чуждъ свѣтъ, въ който не можете да се ориентирате. Колкото време и да ви остава на земята, използувайте го така, че да се свържете съ енергиитѣ на слънцето, да направите връзка между сегашния и бждещия си животъ. Направите ли тази връзка, като отидете на небето, ще бждете готови и за тамошнитѣ условия. Като се приготвите за разумния свѣтъ, вие ще напуснете земята съ свѣтла, огнена каляска, придружена отъ два ангела. Тамъ ще ви приематъ съ пѣсни и музика, ще ви разведатъ изъ цѣлата вселена, да видите, какво Богъ е сътворилъ. Докато дойде новата епоха, вие ще живѣете на земята, дето управлява архангелъ Михаилъ, съ своя огненъ мечъ. Дълго време още мечътъ на архангелъ Михаилъ ще играе важна роля на земята. Дето се докосне този мечъ, все ще чисти. Въ личния, въ семейния, въ обществения, въ народния животъ става голѣмъ превратъ, какъвто никога не е ставалъ, но всичко ще бжде за добро. Защо? Защото условията на сегашната епоха сж много благоприятни. Това ще опитате и вие, ще се увѣрите въ истинността на думитѣ ми.

Като ставате сутринь отъ сънь, кажете си: Сега Богъ царува на земята и управлява свѣта. Сега Христосъ царува. Сега и архангелъ Михаилъ царува и чисти свѣта съ своя огненъ мечъ. Нѣма да мине много време, когато всички земни царства ще станатъ царства на Господа. Иде време и сега е, когато на земята ще има едно стадо и единъ пастиръ.

Т. м.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

20. Лекция отъ Учителя, държана на 7. януарий, 1930 г. София. — Изгрѣвъ.

Гредитѣ на живота

Размишление.

Чете се темата: „Произходъ на човѣшкия мозъкъ“.

Като изучаватъ известни въпроси, нѣкои се оплакватъ, че срѣщатъ неразбрани нѣща. За да ги разбератъ, тѣ търсятъ компетентно лице, да имъ даде малки обяснения. Споредъ мене, неразбранитѣ нѣща сѫ разбрани, а разбранитѣ сѫ неразбрани. Какво означава тази мисъль? Когато казвамъ, че неразбранитѣ нѣща сѫ разбрани, имамъ предъ видъ следното: тѣ сѫ неразбрани отвънъ, а разбрани отвѫтре. Разбранитѣ нѣща пъкъ сѫ разбрани отвънъ, а неразбрани отвѫтре. Кое отъ двете нѣща е за предпочитане: да разбирашъ отвѫтре или отвънъ? Най-добре е човѣкъ да разбира отвънъ и отвѫтре, но това е достѫпно само за съвършенитѣ хора. Обикновенитѣ хора разбиратъ или отвънъ, или отвѫтре. Следователно, както и да разбиратъ, все ще остане нѣщо неразбрано.

Като ученици, вие трѣбва да започнете отъ малкитѣ величини и постепенно да отивате къмъ голѣмитѣ. Представете си, че ви сѫ дадени две греди, едната е широка петь сантиметра, а другата — два. Можете ли да опре-

дѣлите, каква тежесть издържа всѣка греда? Ще кажете, че този въпросъ не ви интересува. Ако трѣбва да минете нѣкоя рѣка презъ мостъ огъ греда, дебела петь сантиметра, нѣма ли да се интересувате отъ нея? Ще се интересувате, разбира се, защото отъ дебелината и издържливостьта на гредата зависи вашето благополучно минаване на рѣката. Интересътъ ви ще бѫде още по-голѣмъ, ако трѣбва да минете рѣката съ кола. Ако въпросътъ за гредитѣ не ви интересува, какво ви интересува тогава? Ще кажете, че за васъ е важенъ въпросътъ за вѣрата. Казвате, че човѣкъ трѣбва да вѣрва въ Бога. Какво разбирате конкретно подъ думитѣ „вѣра въ Бога"? Да вѣрва човѣкъ въ Бога, това значи, да не се съмнява никога. Истинската вѣра изключва всѣкакво съмнение. Ако бащата обещае на детето си, че ще му донесе орѣхи, детето ще вѣрва 101% въ думитѣ на баща си. Обаче, ако бащата не донесе орѣхи и каже, че не сѫ за тази вечерь, детето ще остане въ недоумение. То не може да разбере, коя е тази вечерь, когато бащата ще донесе орѣхи. Ако може да си отговори, коя вечерь е опредѣлена за ядене на орѣхи, то би могло да я дочака. Не може ли да си отговори, въ него ще се яви съмнение. Орѣхитѣ ще постигнатъ цельта си, ако детето не се усъмни. Щомъ се усъмни, тѣ сѫ вече безпредметни.

Както бащата обещава да донесе орѣхи на детето си, така и на васъ обещаватъ и сѫ обещавали да ви донесатъ орѣхи, но не сѫ из-

пълнили обещанието си. Защо? Защото сте ги очаквали още сѫщия день, а тѣ сѫ опредѣлили друго време. Казвате: Не получихъ днесъ обещанитѣ орѣхи. Думата „днесъ“ е относителна. Единъ день се състои отъ 24 часа, отъ една седмица, отъ единъ месецъ, отъ единъ вѣкъ и т. н. Когато Господъ обещае днесъ да ви даде нѣщо, вие го очаквате още първата вечерь. Вие трѣбва да намѣрите, коя вечерь, именно, е опредѣлилъ Богъ. Тя може да се съвпадне съ вашата вечерь, а може да е последна вечерь отъ годината. Ще кажете тогава, че всичко е загубено. Нищо не е загубено — законътъ на вѣрата е такъвъ. Ако нѣмате вѣра, която да устоява на всички мѫчнотии, вие нищо не можете да постигнете. Какво можете да направите съ вѣра, която има издържливостьта на греда, дебела два, три до петь сантиметра? По такава тънка греда могатъ да минаватъ мишки. плъхове, агънца, но човѣкъ съ голѣма тежесть едва би могълъ да мине. Гредата лесно ще се огъне и счупи. Какво ще стане съ васъ, ако минете презъ тази тънка греда, която се огъва и счупва подъ тежестьта ви? Вие ще кажете, че гредата ви е излъгала. Гредата не ви е лъгала съзнателно, но като гледала, че по нея минаватъ мишки, плъхове, кокошки, агънца, тя мислила, че е здрава и може да издържа голѣми тежести. Понѣкога и човѣкъ, като гредата, се мисли по-голѣмъ и по-силенъ, отколкото е въ действителность, но вижда, че се е лъгалъ. Ако рече да се срав-

нява съ слона, въ физическо отношение слонътъ е по силенъ отъ него. Обаче, въ умствено отношение човѣкъ стои по-горе отъ слона.

Както нѣма ясна представа за физическитѣ си сили, сжщо така човѣкъ нѣма ясна представа за невидимия свѣтъ. Затова, именно, той мисли, че каквото пожелае отъ невидимия свѣтъ, ще му се даде. И това може да бжде, но при известни условия. Казано е въ Писанието, че ако всичко, каквото човѣкъ желае, е съгласно съ волята Божия, ще стане. Обаче, ако желанията му не сж съгласни съ волята Божия, нѣма да се реализиратъ. Тъй щото, ако желанията ви се реализиратъ, това показва, че вашата воля е едно съ Божията; не се ли реализиратъ, вашата воля не е въ съгласие съ Божията. Има нѣща, които не се даватъ изведнъжъ. Колкото да се молите, нѣма да ви се дадатъ. Нѣкой иска изведнъжъ да стане ясновидецъ, да вижда всичко, което става въ невидимия свѣтъ. Това е невъзможно. И напредналн души даже нѣматъ възможность да виждатъ всичко, което става въ невидимия свѣтъ. Даже и Христосъ, Който имаше голѣмо послушание къмъ Бога, не можа да разбере всички нѣща изведнъжъ. но постепенно. Затова Той се молѣше на Господа, да му даде повече свѣтлина, да вижда нѣщата ясно. Той казваше: „За този часъ съмъ дошълъ“. На каквито изпитания да се натъкваше, Христосъ ги разреши правилно. Той знаеше,че е дошълъ за този часъ.

Какво правятъ съвременнитѣ хора, като се натъкватъ на изпитания? Като се намѣрятъ предъ нѣкаква мжчнотия или препятствие въ живота си, мнозина се връщатъ назадъ, не искатъ да правятъ усилия, да преодоляватъ. Тѣ мязатъ на онзи клиентъ, който отива на бакалницата да си купи нѣщо, но чете надписъ: „Днесъ съ пари, утре безъ пари“. Поглежда паритѣ си и намира, че нѣма да му стигнатъ. Какво трѣбва да направи? Той трѣбва да се върне назадъ, да вземе още пари. Съ това мжчнотията се премахва. Обаче, като не иска да се върне у дома си, той стои предъ дюкяна и разисква: Какъвъ е този бакалинъ? Защо е турилъ този надписъ? Колкото и да разисквашъ, бакалинътъ нѣма да махне надписа си. Ти трѣбва да се върнешъ назадъ и да вземешъ още пари. Ще дойде день, когато сжщиятъ бакалинъ ще тури надписъ: Половинъ часъ давамъ безъ пари. Кой каквото иска, може свободно да си вземе, но ако попадне въ точно опредѣления часъ. Тъй щото, не питайте, какъвъ е този бакалинъ, но бждете готови да се съобразите съ неговитѣ закони.

Бакалинътъ е природата, която спазва строго своитѣ закони. Постави ли единъ законъ въ действие, тя за никого не го измѣня. Когато иска да платишъ, ще плащашъ безъ никакви разсжждения. Когато дава даромъ, нѣма да питашъ, защо постжпва така, но ще вземешъ торбата си и ще заемешъ мѣстото си, ще чакашъ редъ, да получишъ нѣщо отъ бла-

гата на природата. Като дойде твоя редъ, можешъ да вземешъ, колкото искашъ.

Сега, да се върнемъ къмъ въпроса за гредитѣ. Като изучавамъ живота на хората, казвамъ: Гредитѣ на вашитѣ кѫщи сѫ много тънки. Нѣма да мине много време, кѫщитѣ ви ще се съборятъ и ще ви затрупатъ. Какво трѣбва да направите, за да избѣгнете това нещастие? Трѣбва да смѣните гредитѣ на кѫщитѣ си. Ако гредитѣ сѫ дебели два-три сантиметра, трѣбва да ги смѣните съ по-дебели. Всѣки човѣкъ е поставенъ на външни и вѫтрешни изпитания, за издържането на които се изисква здрава, солидна кѫща. Какви трѣбва да бѫдатъ гредитѣ на кѫщата на единъ светия, който минава презъ голѣми изпитания? Дебели трѣбва да бѫдатъ гредитѣ на кѫщата му.

Нѣкои запитватъ, защо трѣбва човѣкъ да минава презъ изпитания? Не може ли безъ изпитания и страдания? Изпитанията иматъ свой вѫтрешенъ смисълъ. Въ изпитанията има нѣщо разумно, което показва, че безъ тѣхъ не може. Какъ и отъ какво правятъ хората хлѣбъ? Отъ брашно, квасъ и вода. Тѣ взиматъ тѣзи материали, разбъркватъ ги, омѣсватъ тѣстото, правятъ отъ него хлѣбове, които най-после пекатъ на фурната. Не е лесно да омѣси човѣкъ единъ хлѣбъ. Докато го омѣси и опече, той минава презъ известни мѫчнотии. Не е ли по-добре тогава, да вземе малко брашно, да го изсипе въ устата си и да задоволи глада си? Защо трѣбва да се мѫчи? Кое е за предпочи-

тане: да яде добре омѣсенъ и опеченъ хлѣбъ, или да сипе малко брашно въ устата си и да се задоволи? За да си ушие дреха, човѣкъ отива на пазара да избере платъ, после го крои, шие, докато единъ день каже, че дрехата му е готова. Докато облѣче новата си дреха, той е миналъ презъ известни мѫчнотии и изпитания. Не е ли по-лесно да вземе плата си, да се увие въ него и да тръгне по работа? Въ началото е по-лесно да се увие въ плата, но на края ще срещне по-голѣми изпитания. Кое е за предпочитане: да се облѣче съ дреха, скроена и ушита по мѣркитѣ на тѣлото му, или да се огъне въ единъ платъ? Следователно, който се справя разумно съ изпитанията и мѫчнотиитѣ си, той се мѫчи въ началото, накрая благува. Който иска да избѣгне изпитанията, въ началото благува, накрая се мѫчи. Кое отъ дветѣ положения е за предпочитане?

Когато злото дойде въ свѣта, всички казватъ: „Ела зло, че безъ тебе по-зло.“ За изяснение на тази поговорка, ще приведа единъ анекдотъ отъ турския животъ. Въ времето на единъ отъ турскитѣ паши, турцитѣ имали обичай да носятъ чалми на главата си, дълги петь—шесть метра. Дълго време мислилъ пашата, какъ да ги застави да не увиватъ главата си толкова много. Той намиралъ, че тия чалми нито сѫ хигиенични, нито икономични. Знаете ли, какво нѣщо е да увиешъ около главата си петь-шесть метра платъ? Най-после пашата дошълъ до едно решение.

Той издалъ заповѣдь, да хващатъ българитѣ, наречени гяури, и да ги връзватъ. Всѣки турчинъ ималъ право, като срещне гяуръ, да го хване и върже, безъ никаква предварителна присѫда. Ако нѣма на разположение вѫже, да отрѣже отъ чалмата си едно парче и съ него да го върже. Сѫщевременно пашата говорилъ лоши работи по адресъ на българитѣ, за да създаде настроение противъ тѣхъ. Като изпълнявали ревностно заповѣдьта на пашата, турцитѣ останали съ чалми, дълги около единъ метъръ. Въ първо време тѣ протестирали противъ заповѣдьта на пашата, защото изрѣзали чалмитѣ си, но като опитали практичностьта на кѫситѣ чалми, останали доволни. Българитѣ, отъ своя страна, носѣли въ домоветѣ си парчета отъ турскитѣ чалми. Въ всѣки български домъ се развѣвали турски чалми.

Днесъ всички хора, мѫже и жени, носятъ на главитѣ си чалми, по десеть метра дълги. Като срещне нѣкой човѣкъ съ такава чалма, природата намира причина, за която го заставя да отрѣже деветь метра отъ чалмата си и казва: Скоро отрѣжи деветь метра отъ чалмата си. Достатъчно ти е единъ метъръ дълга чалма. Чалма, дълга десеть метра, представя неестественитѣ човѣшки желания. Какво ще ви допринесе едно неестествено желание? Какво ще ви допринесе една турска чалма? Всѣко нѣщо, което човѣкъ употрѣбява, всѣко негово желание трѣбва да има практическо приложение. Какъвъ смисълъ има отъ голѣма

чалма, а малъкъ умъ? За предпочитане е човѣкъ да има голѣмъ умъ, а малка чалма, отколкото голѣма чалма, а малъкъ умъ. За предпочитане е човѣкъ да има малко желания, които може да реализира, отколкото много желания, които не могатъ да се реализиратъ. Запримѣръ, добро е желанието на човѣка да стане силенъ, но той трѣбва да знае, какъ и кжде да приложи силата си. Ако нѣкой е развилъ голѣма сила, той ще тръгне по свѣта да се бори съ голѣми борци. Ако може да надвие всички голѣми борци и нѣма повече съ кого да се бори, защо му е тази сила?

Мнозина иматъ желание да влѣзатъ въ невидимия свѣтъ, да придобиятъ знания. Готови ли сж за тѣзи знания? Тѣ мислятъ, че знанията се придобиватъ лесно. Ако ученикътъ влѣзе въ първи класъ и не може да разбира уроцитѣ, които учителитѣ преподаватъ, трѣбва да се върне въ по-доленъ класъ. Въ това отношение природата е крайно взискателна. Тя иска отъ ученика да знае всички уроци, които му се преподаватъ. Не знае ли уроцитѣ си, тя ще го врѣща отъ единъ класъ въ другъ, докато дойде до този класъ въ който може успѣшно да работи. Много години може да седи въ единъ класъ, но докато не научи уроцитѣ си отлично, тя не го пуща въ по-горенъ класъ.

Нѣкои хора мислятъ, че могатъ да прекаратъ живота си на земята и безъ разрешени задачи. Тѣ се лъжатъ. Много пжти човѣкъ

ще дохожда на земята и ще си заминава, докато научи всички земни уроци. Като живѣе на земята, той трѣбва да знае, защо е дошълъ, какъ е създаденъ и т. н. Ако не може да отговори на тия въпроси, човѣкъ казва: Богъ е създалъ свѣта. Както намѣрилъ за добре, така го е създалъ. Това не е моя работа. Пъкъ и мене е създалъ такъвъ, какъвто съмъ днесъ. Много се лъжешъ. Богъ не те е създалъ такъвъ, какъвто си днесъ. Така, както сега разсѫждавашъ, това не е Божествено разсѫждение. Така, както разсѫждавашъ, това е суевѣрие. Ти си ученъ човѣкъ, трѣбва да дадешъ доказателства за всичко, което те обикаля. Ученията човѣкъ доказва нѣщата. Като види една тънка греда, върху която искатъ да поставятъ голѣма тежесть, той казва: Тази греда е слаба, нѣма да издържи. — Отде знаешъ? — Правилъ съмъ опитъ. Турялъ съмъ върху нея различни тежести и зная силата ѝ. Безъ да мисли много, човѣкъ казва, че Богъ го е създалъ такъвъ. Кѫде е документътъ, съ който може да докаже това? Кѫде е марката му, белегътъ, който показва, че е създаденъ отъ Бога? Всѣки фабриченъ артикулъ носи марката, или фирмата на фабриката, въ която е правенъ. — Ама азъ имамъ умъ, сърдце, воля, съ които мога да работя. — Добре, щомъ имашъ умъ, радвамъ се, че съмъ срещналъ човѣкъ, който може да хвърли свѣтлина върху решаването на една трудна задача. Задачата е следната: Може ли слугата да бѫде

свободенъ, а господарьтъ — робъ? По кой начинъ ще познаешъ, има ли господарьтъ здравъ гръбнакъ, да издържи на всички изпитания? Какъ ще познаешъ, кой е истински слуга?

Сега и на васъ задавамъ сѫщата задача. Споредъ мене, истинскиятъ господарь се познава, когато слѣзе отъ положението, въ което се намира, и стане слуга. Ако, като слуга, запазва свободата си и изпълнява службата си съ любовь, той е разуменъ господарь и може да издържи на всички изпитания. Той слиза до положението на слугата, безъ да съжалява за господарството си. Ако не се решава да напусне господарството си и се страхува да не осиромашее, той е робъ на положението си. Господарьтъ трѣбва да има свѣтълъ умъ, благородно сърдце, да се справя лесно съ мѫчнотиитѣ. Истинскиятъ слуга пъкъ ще познаете, като го поставите въ положението на господарь. Ако при това положение той не се измѣни и запази сѫщитѣ отношения къмъ хората, каквито ималъ като слуга, той е уменъ и благороденъ човѣкъ. Той може да бѫде господарь. Следователно, искате ли да познаете господаря, поставете го на мѣстото на слугата; искате ли да познаете слугата, поставете го на мѣстото на господаря. По този начинъ и природата изпитва хората.

Съвременнитѣ хора сѫ недоволни отъ живота, защото работитѣ имъ не се нареждатъ, както тѣ мислятъ. Момъкътъ се хвали, че е намѣрилъ добра и умна мома, иска да се ожени

за нея и ме пита, какво е моето мнение по този въпросъ. Азъ му казвамъ: Ако си готовъ презъ цѣлия си животъ да слугувашъ на тази мома, да изпълнявашъ всичкитѣ ѝ заповѣди, ожени се. — Азъ искамъ да бѫда свободенъ, азъ искамъ да бѫда господарь. — Щомъ искашъ да бѫдешъ свободенъ, да господаруваш на жената, ти ще бѫдешъ нещастенъ. Момата ми казва, че е намѣрила добъръ момъкъ, съ *когото иска да се свърже*. И на момата казвамъ сѫщото. Ако е готова цѣлъ животъ да служи на този момъкъ, да изпълнява желанията му съ любовь и съзнание за това, което върши, нека се омѫжи за него. — Ама азъ искамъ да се осигуря, да бѫда независима, да бѫда господарка. — Щомъ имашъ такива желания, знай, че ще бѫдешъ нещастна. Такива сѫ законитѣ на физическия свѣтъ. Каквито сѫ законитѣ на физическия свѣтъ, такива сѫ и на духовния. За да може човѣкъ да приложи физическитѣ закони въ духовния свѣтъ, той трѣбва да знае, какъ да ги превръща. Както ученията превръща твърдата материя въ течна, течната — въ въздухообразна и въздухообразната — въ свѣтлинна, така и духовниятъ човѣкъ трѣбва да превръща физическитѣ закони въ духовни и да си служи съ тѣхъ.

Днесъ повечето хора се оплакватъ отъ семейния си животъ, отъ своето нещастие. Защо сѫ нещастни? Защото не разбиратъ основнитѣ закони на живота и не знаятъ, какъ да

ги приложатъ. Любовьта признава единъ законъ: който обича, трѣбва да е готовъ да слугува. Ако обичашъ и очаквашъ да ти слугуватъ, ти си на кривъ пѫть. Който обича, той е силенъ и може да слугува. Когото обичатъ, на него слугуватъ. Той е слабъ, и затова взема положението на господарь. Ние виждаме този законъ и въ семействата. Кой е най-голѣмиятъ господарь въ семейството? Детето. По-голѣмъ господарь отъ детето нѣма. Достатъчно е да ревне само, за да накара и майката, и бащата да тичатъ около него. Каже ли една дума, издаде ли една заповѣдь, всички тичатъ, всички сѫ готови да я изпълнятъ. Магическа сила крие детето въ себе си, но временно — година, две, три години най-много. Следъ това магическата сила на детето изчезва. Родителитѣ закачатъ единъ законъ на стената — сѫщата магическа пръчица, съ която детето си е служило и, като не слуша, законътъ започва да играе по гърба му. Както родителитѣ постѫпватъ съ децата си, така и природата постѫпва съ всички хора. Като се роди човѣкъ, природата е крайно внимателна къмъ него. Тя го слуша и изпълнява заповѣдитѣ му. Щомъ види, че той започва да злоупотрѣбява съ правата, които му сѫ дадени, тя взема пръчицата и започва да го налага, като му казва: Понеже не си разбралъ Божия законъ, азъ ще ти дамъ първитѣ уроци. Пръчицата представя страданията. Защо идатъ страданията върху човѣка? Защото не е изпълнилъ Божия законъ.

Време е вече хората да се освободятъ отъ старитѣ си разбирания и да минатъ къмъ новитѣ схващания. Сега хората се критикуватъ едни други, правятъ си бележки. Всѣки изисква отъ своя ближенъ добри отношения, но трѣбва да знае, че и отъ него се изискватъ такива. Щомъ знаешъ, какъ трѣбва да постжпва човѣкъ, и ти трѣбва да постжпвашъ по сжщия начинъ. Въ това отношение природата е много строга. Ако си взелъ отъ нѣкого пари на заемъ и си опредѣлилъ деня и часа на връщането имъ, трѣбва точно да изпълнишъ обещанието си. Въ противенъ случай, природата ще те държи отговоренъ. Тя ще тропне на вратата ти и ще каже: Стани! Иди да изплатишъ дълга си. Нѣкои хора взиматъ пари на заемъ, обещаватъ, че ще ги изплатятъ на време, но не изпълняватъ обещанията си и мислятъ, че нѣматъ никаква отговорность. Тѣ искатъ да заематъ високи длъжности въ свѣта, а за отговорности не мислятъ. Слушате нѣкой да казва, че иска да стане министъръ, професоръ, свещеникъ, владика, майка или баща, а какво се иска отъ него за тия служби, не мисли. Знаете ли, какво значи, да бждешъ свещеникъ, владика, майка или баща? Това сж най-високитѣ служби, които човѣкъ може да заеме. Като заематъ тия служби и не ги изпълнятъ, както трѣбва, хората казватъ: Не струва човѣкъ да бжде свещеникъ, владика, майка или баща. Защо не струва да вземешъ една отъ тия служби?

Днесъ всички хора сѫ заели едни отъ най-свещенитѣ длъжности и сѫ недоволни. Майката е недоволна отъ положението си, бащата — сѫщо. Ученията е недоволенъ, че не е първокласенъ ученъ. Девицата е недоволна отъ положението си — не е много красива. Мислите ли, че Аристотель, Платонъ и много отъ старитѣ учени днесъ ще минатъ за първокласни учени? Ако Аристотель и Платонъ се явятъ днесъ, съ своитѣ теории и възгледи за материалния и духовния свѣтъ, ще издържатъ ли? Нѣкои отъ тѣхнитѣ теории и възгледи ще пропаднатъ. Съ това не искамъ да кажа, че тѣ не сѫ били учени и философи, че тѣхнитѣ научни възгледи нищо не струватъ. Не искамъ да кажа, че днесъ нѣма учени хора въ свѣта, но искамъ да обърна вниманието ви на факта, че ние живѣемъ въ прогресивенъ свѣтъ, въ който нѣщата постоянно се измѣнятъ и вървятъ напредъ. Две течения действуватъ въ свѣта: едното течение иде отъ центъра на слънцето къмъ земята, а другото — отъ центъра на земята къмъ центъра на слънцето. Човѣкъ се движи между тѣзи две течения, вследствие на което съзнанието му се мѣни. Това, което въ даденъ моментъ носи въ съзнанието си, следниятъ моментъ е претърпѣло нѣкаква промѣна. Затова казваме, че всичко въ свѣта е подложено на промѣни.

Като ученици, вие трѣбва да работите съ мисъльта си, да прилагате своитѣ добри мисли въ живота си, да се ползуватъ и други-

тѣ хора отъ тѣхъ. Представете си, че презъ ума ви мине една отрицателна мисъль. Какво трѣбва да правите съ нея? Ако сте неразумни, ще започнете да се сърдите, защо е дошла при васъ, и ще се чудите, какъ да я изпѫдите. Тази мисъль не е дошла само до васъ. Тя е минала презъ много умове, но се е спрѣла въ дадения моментъ при васъ. Защо? Иска нѣкакво разрешение. Щомъ е така, вие трѣбва да я приемете като задача и да започнете да я решавате. Най-първо ще видите, отде е дошла, какво носи съ себе си, защо е станала отрицателна и т. н. Като си отговорите на тия въпроси, вие ще я превърнете въ положителна и ще я изпратите въ пространството. Тя ще мине презъ много умове и отново ще се върне при васъ. Всѣка положителна мисъль е плодъ, отъ който пръвъ се ползува онзи, на чието дърво е узрѣлъ. Като работите по този начинъ, вие взаимно си помагате, и работитѣ ви вървятъ успѣшно. Така трѣбва да работи всѣки човѣкъ, за да съдействува за повдигането на цѣлото човѣчество.

Нѣкои хора се оплакватъ, че нѣматъ успѣхъ въ живота си. Защо нѣматъ успѣхъ? Защото очакватъ всичко наготово, както птицитѣ очакватъ зимно време да имъ подхвърлятъ трошици. Да очаквате на другитѣ, това нищо не допринася. Човѣкъ трѣбва да учи. Ако учи уроцитѣ си добре и правилно решава задачитѣ си, ученикътъ се ползува отъ уважението и обичьта на своитѣ учители и съуче-

ници. Който не иска да учи, казва: Дошълъ съмъ вече на земята, нѣма какво да се прави. Както и да е, ще изкарамъ единъ животъ и ще си замина тамъ, отдето съмъ дошълъ. Ще си хапна и пийна — никой нищо не иска отъ мене. Този човѣкъ е на кривъ пѫть. Животътъ не е гостилница. Гостилницата е прибавка къмъ живота. Животътъ не е забавление. Забавлението е сѫщо прибавка къмъ живота. Кое е сѫществено въ живота? Сѫществено въ живота е да се учимъ и да изпълняваме волята Божия.

Какво разбирате подъ думитѣ „изпълнение на волята Божия?“ Да изпълни човѣкъ волята Божия, това значи, да даде ходъ на разумното въ себе си. Дойде ли въ ума му отрицателна мисъль, той трѣбва да я превърне въ положителна и да я изпрати въ свѣта, да мине презъ умоветѣ на хората, да даде плодъ и отново да се върне при този, който я проектиралъ въ пространството. Съ обработването на отрицателнитѣ мисли и превръщането имъ въ положителни, вие подобрявате, както своя животъ, така и живота на своитѣ ближни. Ако всички хора работятъ по този начинъ, тѣ ще създадатъ около себе си една магнетична срѣда. Животътъ трѣбва да се превърне въ музика и поезия, а не въ проза. Отрицателнитѣ мисли, чувства, постѫпки на хората съставятъ прозата на живота. Прочетете ли нѣщо отъ тази проза, започнете да го превръщате въ

поезия. Това е задачата на всѣки човѣкъ, който е дошълъ на земята.

За да изпълните задачитѣ, които ви сѫ дадени, трѣбва да учите. Вие се нуждаете отъ положителна наука, отъ познаване на себе си. Въ познаването на себе си човѣкъ изучава цѣлия космосъ. Нѣкой поглежда ржката си, върти я на една и на друга страна, но нищо не разбира. Ржката крие много нѣща въ себе си. Тя е архивъ, както на миналото, така и на настоящето. Много хора сѫ работили върху ржката, затова ние я считаме колективно дѣло. Който може да чете по ржката, познава, презъ какви фази сѫ минали дѣдитѣ и прадѣдитѣ на даденъ човѣкъ. По ржката той познава онова, което става и ще става въ космоса: ще има ли петна на слънцето, кога ще стане земетресение и т. н. Това не се разбира изведнъжъ. За да чете по ржката, човѣкъ трѣбва да бѫде голѣмъ математикъ. Той трѣбва да прави изчисления, корекции и тогава да се произнася за онова, което предстои да става. Преди да дойде до тѣзи знания, човѣкъ трѣбва да се научи да благодари за всичко, което му е дадено. Ако не знаете нѣщо, благодарете, че сте невежи по този въпросъ; ако страдате, благодарете, че сте удостоени съ страдания. Има разумни и неразумни страдания. Привилегия е за човѣка да има разумни страдания. За тѣзи страдания, именно, е казано въ Писанието: „Радвайте се, когато страдате“. Докато страда, човѣкъ е въ правия пѫть. Нѣма ли страдания,

той още не е влѣзълъ въ пѫтя. Като страда човѣкъ, това показва, че той е заелъ висока служба, която още не може да изпълнява правилно.

Свѣтътъ се нуждае отъ нови хора. За да дойде това време, хората трѣбва да се откажатъ отъ старото. Мѫчно е преминаването отъ старото къмъ новото, но за да се справи съ мѫчнотиитѣ, човѣкъ трѣбва да знае, какъ да приложи новото. Когато Давидъ излѣзе на борба съ Голиата, той взе съ себе си тоягата и прашката си. Обаче, Саулъ му даде оржжие, шлемъ, да се бие по-изкусно. Като тури новото оржжие на себе си, Давидъ видѣ, че не може да си послужи съ него и каза: Ако излѣза съ това оржжие срещу неприятеля, непремѣнно ще бѫда битъ. Той хвърли новото си оржжие, взе старата си тояга и прашка и победи неприятеля си. Сега и на васъ казвамъ: Ако приемете новото въ свѣта, а не знаете, какъ да го приложите, ще ви биятъ. Въ този смисълъ, ново е това, което може да се приложи. Всѣко нѣщо, което не може да се приложи, е старо. Отъ това гледище, ние казваме: Младъ човѣкъ е този, който може да служи; старъ е този, който не може да служи. Смисълътъ и красотата на живота седатъ въ служенето.

Христосъ казва: „Не дойдохъ да ми послужатъ, но да послужа“. Който не е опиталъ резултатитѣ на служенето, обижда се и казва: За слуга ли съмъ дошълъ на земята? Ако можешъ да слугувашъ, всѣкога ще бѫдешъ младъ.

Нѣма по-велико нѣщо отъ слугуването. Да знаешъ да слугувашъ, това значи, да туряшъ винтоветѣ на машинитѣ на мѣсто. Нѣкой художникъ нарисува една картина, но не му харесва нѣщо, намира нѣкакъвъ дефектъ. Тукъ бутне, не се изправя дефектътъ; тамъ бутне, пакъ не се изправя. Най-после захвърля четкитѣ, отказва се да изправя дефекта. Като минатъ двати три деня, той пакъ отива при картината си. Бутне на едно, на второ мѣсто и изведнъжъ дефектътъ изчезва. Защо? На мѣсто е бутналъ. Следователно, отъ човѣка се иска да бутне на мѣсто. Щомъ бутне на мѣсто, всички работи се изправятъ.

Често хората изпадатъ въ положението на художника, виждатъ своитѣ погрѣшки, но не могатъ да ги изправятъ. Защо? Не знаятъ, кѫде да бутнатъ. Дълго време ще побутватъ тукъ-тамъ, докато единъ день бутнатъ точно на мѣсто, и картината придобие естествения си видъ и красота. Животътъ на всѣки човѣкъ е картина, която има малки погрѣшки. Като работи съзнателно върху себе си, човѣкъ намира погрѣшкитѣ на картината си и ги изправя. Следъ това той изнася картината си на изложение. Всѣки човѣкъ трѣбва да знае, че животътъ му ще бѫде изложенъ предъ цѣлия свѣтъ. Тогава той ще разбере стиха, въ който Христосъ е казалъ, че нѣма нищо скрито-покрито въ свѣта.

И тъй, когато разумнитѣ и напреднали сѫщества видятъ картината ви, ще ви запи-

татъ: Отде идете? — Отъ земята. — Какво научихте на земята? — Едно разбрахме на земята: нѣма друга планета въ вселената съ потежки условия за животъ отъ тия на земята, но нѣма и по-интересна планета отъ земята. Голѣми противоречия, мжчнотии и нещастия има на земята, но и много интересни нѣща ставатъ на нея. Заслужава да живѣе човѣкъ на земята! Тъй щото, каже ли човѣкъ за себе си, че има голѣми противоречия и мжчнотии, сжщевременно трѣбва да знае, че е интересенъ човѣкъ. Лошиятъ човѣкъ е интересенъ. И обратното е вѣрно: интересниятъ човѣкъ е лошъ. Задъ всѣко противоречие се крие нѣщо интересно. Като знаете това, благодарете на Бога, че живѣете на земята, която отъ една страна е пълна съ противоречия и мжчнотии, а отъ друга — интересна. Това, което научите на земята, никжде другаде не бихте могли да научите. На нашата земя, именно, е вѣренъ законътъ: „За онѣзи, които любятъ Бога, всичко се превръща на добро".

Хората се оплакватъ отъ условията на земята, въпрѣки това, когато я напущатъ, плачатъ. Защо? Защото подсъзнателно тѣ разбиратъ, че животътъ на земята е интересенъ не само за хората, но и за ангелитѣ, и за възвишенитѣ сжщества. Тѣ отдалечъ наблюдаватъ и изучаватъ живота на хората. Нѣкои отъ тѣхъ слизатъ даже на земята, да имъ помагатъ.

Да се върнемъ къмъ основната мисъль на лекцията — за гредитѣ. Гредитѣ представятъ

основата, върху която е съграденъ физическиятъ и духовниятъ животъ на човѣка. Колкото по-правилни сѫ разбиранията и възгледитѣ на човѣка за живота, толкова по-здрави сѫ гредитѣ му. Отъ тия греди може да се направи мостъ, по който да прекарватъ голѣми тежести. Какъвъ смисълъ има да правите мостове, презъ които могатъ да минаватъ само кокошки и агънца? Ако правите мостъ, направете го сигуренъ, здравъ, отъ нищо да не се раздвижва. Често слушате да казватъ: Ако си добъръ, бѫди най-добриятъ човѣкъ въ свѣта. Ако си лошъ, бѫди най-лошиятъ. Казвате: Трѣбва ли човѣкъ да бѫде лошъ? Ние разбираме думата „лошъ“ въ другъ смисълъ, а не както хората я разбиратъ. Да бѫдешъ най-лошъ човѣкъ, това значи, да издържашъ на лошавината на всички хора. Да бѫдешъ най-добъръ, това значи, да издържашъ на добринитѣ на всички хора. Не е лесно човѣкъ да издържа на добринитѣ и на лошавинитѣ на хората. Нѣкой човѣкъ вижда другъ по-ученъ, по-красивъ, по-добъръ, по-силенъ отъ себе си, и веднага сърдцето му се свива. Защо? Не може да търпи хора, които го превъзхождатъ въ нѣщо. Когато видите голѣмата красота и голѣмата грозота заедно, това значи, че между хората е станало примирение. Ако грозната мома може да търпи при себе си красивата, безъ да се смути сърдцето ѝ, тя е изразъ на доброта. И ако красивата мома търпи при себе си грозната, безъ

да се възгордѣе, или безъ да я унижи, и тя е изразъ на доброта.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

21. Лекция отъ Учителя, държана на 14. януарий, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Дишането на човѣка и на животнитѣ

Размишление.

Ще прочета шести Псаломъ на Давида. Когато е писалъ Псалмитѣ, Давидъималъ възгледи, съвършено различни отъ сегашнитѣ. Той живѣлъ преди Христа.

„Изцѣли ме, Господи, защото се смутиха коститѣ ми". (— 2 ст.). — Коститѣ на човѣка не се смущаватъ, но за да изкаже болката си, Давидъ си е послужилъ съ символиченъ изразъ.

„Уморихъ се отъ стенанието си; всѣка нощь обливамъ леглото си; съ сълзитѣ си измокрямъ постелката си". (— 6 ст.). — Защо Давидъ е проливалъ такива сълзи? Беденъ ли е билъ? Въ този Псаломъ се вижда голѣмата вѫтрешна борба, презъ която Давидъ е миналъ.

И съвременнитѣ хора, като Давида, минаватъ презъ борби. Повечето хора минаватъ презъ външни борби, искатъ да подобрятъ външнитѣ условия на живота си. Малцина минаватъ презъ вѫтрешни борби. Малко хора сѫ дошли до вѫтрешната страна на живота. Като се натъкватъ на мѫчнотии и страдания, хората се смущаватъ и се запитватъ: Какво да правимъ, за

да се освободимъ отъ страданията? Чудно нѣщо! Всички хора вѣрватъ въ Бога, като любовь, вѣрватъ и въ Христа, а въпрѣки това се смущаватъ отъ страданията. Какъ се обяснява това състояние? Това е едно отъ противоречията на живота. Другаде пъкъ срѣщате добри и почтени родители: майката е добра и разумна жена, бащата — сѫщо, децата — послушни, но едно отъ тѣхъ е недоволно, цѣлъ день плаче. Всички му угаждатъ, искатъ да го задоволятъ, но то остава непримирено. Ще кажете: Дете е, и то не знае, какво иска. Така ще кажете за детето, но какво ще кажете за възрастния? Срѣщате единъ възрастенъ човѣкъ, външно задоволенъ отъ всичко, но постоянно е недоволенъ, сърдитъ. Каквото му кажатъ, както да го пипнатъ, все му е криво. Слънцето грѣе хубаво, небето е ясно, птичкитѣ около него пѣятъ, цѣлата природа се е разцъвтѣла, но пакъ му е криво. Какъ ще си обясните тия противоречия?

Като се натъкватъ на противоречия въ живота, различнитѣ учени даватъ различни обяснения. Хиромантикътъ ще каже, че така е писано на рѫката му. Това не е обяснение. Писаното на рѫката е дошло впоследствие. Материалистътъ ще каже, че този човѣкъ има задължения, направилъ е голѣми дългове. Защо е правилъ дългове? Ще кажете, че е задлъжнѣлъ, понеже билъ беденъ. И богатитѣ хора правятъ голѣми дългове. И това не е обяснение. Трети пъкъ ще кажатъ, че сѫдбата на човѣка

е лоша, затова е изложенъ на страдания. И това не е обяснение. Човѣкъ самъ създава сѫдбата си. Отъ него зависи да има добра или лоша сѫдба.

Представете си, че нѣкой ви даде една металическа топка и пожелае да кажете мнението си за нея. Топката може да бѫде отъ калай, отъ мѣдь, отъ сребро, или отъ злато. Какво печели топката, ако е отъ мѣдь или отъ калай, а вие кажете, че е отъ сребро? Въ сѫщность тя измѣня ли естеството си? Тя си остава пакъ калаена или мѣдна. Сѫщото може да се каже и за човѣка. Всѣки човѣкъ по естество може да се уподоби на нѣкой отъ благороднитѣ или неблагородни метали. Какво печели той, ако представя неблагороденъ металъ, а вие му предавате качества на благороденъ? Не само че нищо не печели, но губи. Нѣщата трѣбва да се наричатъ съ собственитѣ си имена. Всѣко нѣщо трѣбва да се представи въ такъвъ видъ, който да отговаря на действителностьта. Задачата на всички религии и науки се свежда къмъ това, да представятъ нѣщата такива, каквито сѫ въ действителность. Всѣко нѣщо трѣбва да отговаря на реалностьта. Ако единъ предметъ е позлатенъ, трѣбва да знаете, че е позлатенъ. Външно наподобява злато, но не е златенъ.

Тъй щото, като ученици, вие трѣбва да разбирате нѣщата въ тѣхната дълбочина, а не по форма. Не се лъжете като мишката, която всѣки моментъ може да попадне въ

устата на котката. Котката се спира предъ дупката на мишката съ затаенъ дъхъ, съ звтворени очи, като че нищо не я интересува. Отъ време на време само помръдва съ мустацитѣ си. Въ сѫщность, всичкото ѝ внимание, външно и вѫтрешно, е насочено къмъ мишката. Тя затваря очитѣ си, за да не я плаши. Мишката се страхува отъ очитѣ на котката. Обаче, като види, че нѣщо неподвижно стои предъ дупката ѝ, тя започва да се интересува отъ него и се приближава къмъ котката, съ цель да я изследва. Любопитна и интелигентна е мишката. Тя обича да прави научни изследвания. Обаче, научнитѣ ѝ изследвания, по отношение на котката, ставатъ причина да падне въ нейнитѣ обятия. Кое показва, че мишката е интелигентна? Острата ѝ муцуна. Котката не е толкова интелигентна, понеже муцуната ѝ е доста тѫпа.

Между лъва и котката има голѣма прилика. Тѣ сѫ отъ единъ и сѫщъ класъ. Отличителната имъ чърта е щеславието. Тѣ мислятъ само за себе си. Отъ сутринь до вечерь котката мисли, кѫде да си намѣри храна. Когото види, тя е готова да се омилква — голѣма дипломатка е. Сѫщевременно тя е много чиста, но външно само. Щомъ се нахрани, веднага започва да се глади и чисти. Като улови мишка, тя забравя всичко и се проявява такава, каквато е въ действителность. Тя изяжда мишката съ козината и съ цѣлата ѝ вѫтрешность. Въ това отношение тя е много нечиста.

Има морски животни, като тюленътъ, запримѣръ, които се отличаватъ съ голѣма чистота. Като улови нѣкоя риба, той я разпаря, очиства я, изхвърля вжтрешноститѣ й навънъ и тогава я изяжда. Направете опитъ да нарисувате котка, мишка, куче и орелъ, да видите, доколко сполучливо можете да предадете формитѣ имъ.

Хората си служатъ съ котката за сравнение. Когато искатъ да изнесатъ нѣкаква отрицателна чърта въ характера на човѣка, казватъ: Този човѣкъ е котка. Въ какво отношение котката е станала пословична? Какви сравнения правятъ хората между котката и човѣка, не е важно; важно е, че природата си служи съ котката като символъ на нѣщо. Изобщо, всички животни сж символи въ природата. Чрезъ тѣхъ тя говори на разумнитѣ сжщества. Това показва, че първоначално котката е имала велико предназначение. Човѣкъ сжщо ималъ велико предназначение. Съ грѣхопадането човѣкъ се отклонилъ отъ своето предназначение. Съ човѣка заедно се отклонили всички животни. Животнитѣ, които били създадени преди човѣка, представяли фабрики за произвеждане на такива сили въ природата, отъ които трѣбвало да се създаде човѣкътъ. Това е твърдение, което се нуждае отъ научно доказателство.

Какъ доказвате истинността на едно твърдение? Не е достатъчно да кажете, че единъ човѣкъ е лошъ или добъръ. Какво до-

казателство ще дадете за това? Днесъ хората се произнасятъ за известенъ човѣкъ, че е добръ или лошъ, споредъ своитѣ лични възгледи. Ако нѣкой човѣкъ ви е засегналъ съ нѣщо, вие казвате, че е лошъ; ако всѣкога е билъ добръ къмъ васъ, казвате, че е добръ. Това е пристрастно мнение; въ него има нѣщо лично. И въ дветѣ твърдения има нѣкаква заинтересованость. Следователно, и дветѣ твърдения не сѫ вѣрни. Ако нѣкой човѣкъ има да ви дава десеть хиляди лева и не ги върне навреме, казвате за него, че е лошъ човѣкъ. Ако сѫщиятъ човѣкъ ви даде пари на заемъ, безъ лихва и безсрочно, казвате, че е добръръ. Значи, вие се произнасяте за човѣка, че е добръръ или лошъ, споредъ неговитѣ лични отношения къмъ васъ. Въ сѫщность, какъвъ е той по естество, не знаете.

Хората правятъ погрѣшки, не само когато се произнасятъ за своитѣ ближни, но даже, когато се произнасятъ за себе си. Запримѣръ, нѣкой човѣкъ казва за себе си, че е лошъ; другъ пъкъ казва, че е добръръ. Кой е този, който се произнася? Самъ за себе си нито лошиятъ човѣкъ може да каже, че е лошъ, нито добриятъ може да каже, че е добръръ. За себе си човѣкъ не може да даде мнение. Щомъ се произнася за себе си, това показва, че въ него има още единъ, който дава мнението си. Представете си, че човѣкъ е съвършено самъ въ живота. На кого ще направи зло? На себе си той не може да причини никакво зло, а на близ-

китѣ си—още повече, понеже е самъ. Той нѣма близки хора около себе си. Тогава, какъ се е явило въ човѣка съзнанието за добро и за зло? Ако една топка остава всѣкога бѣла, вие я наричате добра; ако я боядисате черна, казвате, че топката е лоша. Обаче, като измиете черната боя, топката става пакъ бѣла. Значи, отъ лоша тя се превърна въ добра. Колкото пѫти боядисвате топката съ черна или съ бѣла боя, толкова пѫти тя става ту лоша, ту добра. Вината не е въ топката, но въ онзи, който я боядисва.

Значи, единъ прави грѣхъ, а другъ обвиняватъ; единъ прави доброто, а на другъ го приписватъ. Изобщо, който дава мнението си за топката, той я боядисва бѣла или черна. Той казва: Този човѣкъ е добъръ, защото така го боядисахъ; еди-кой си е лошъ, защото така го боядисахъ. Единъ боядисва, а другъ страда. Въ този смисълъ, човѣкъ е отгласъ на чуждо мнение. Нѣкой боядисалъ топката съ черна боя и казва, че топката е черна. Като чуете мнението му, вие държите за него и възпроивеждате думитѣ му. После той казва, че топката е бѣла, и вие повтаряте сѫщитѣ думи. Като си давате отчетъ за нѣщата, можете ли да кажете, че вашитѣ възгледи сѫ вѣрни? Не сѫ вѣрни възгледитѣ ви. По естество топката не е нито бѣла, нито черна. Въ сѫщность, топката е златна. Понеже топката е боядисана съ бѣла или съ черна боя, вие се произнасяте за нея споредъ това, което виждате, а не споредъ

нейното истинско естество. Вие не подозирате, че топката е златна.

И тъй, когато се произнасяте за човѣшкия характеръ, не дръжте исо на думитѣ на този, или на онзи, но сами изучавайте нѣщата, за да бѫдатъ твърденията ви вѣрни. Ако сте хиромантъ, физиономистъ или астрологъ, трѣбва да правите вѣрни заключения, както за малкитѣ прояви на човѣка, така и за голѣмитѣ. Нѣкои правятъ вѣрни заключения за малкитѣ прояви, но дойдатъ ли до голѣмитѣ, непремѣнно ще сгрѣшатъ. Това не е още истинска наука. Това не сѫ абсолютни знания. Който знае вѣрно нѣщата, той трѣбва да предсказва еднакво и малкитѣ, и голѣмитѣ нѣща. Запримѣръ, доказано е, че дългиятъ носъ е признакъ на уменъ и на интелигентенъ човѣкъ. Оттукъ вадите заключение, че умниятъ човѣкъ трѣбва да бѫде добъръ. Вѣрно е, че умниятъ трѣбва да бѫде добъръ, и добриятъ трѣбва да бѫде уменъ, но и лошиятъ трѣбва да бѫде уменъ. Следователно, интелигентностьта е необходимъ елементъ и за добрия, и за лошия човѣкъ. Има случаи, когато лошиятъ човѣкъ е по-уменъ отъ добрия. Обаче, и обратното се случва: добриятъ човѣкъ е по-уменъ отъ лошия. Ако умътъ е въ услуга и на добрия, и на лошия човѣкъ, измѣня ли се неговото естество?

Представете си, че съ златна лъжица давате пелинъ на едно дете. Какво ще кажете за лъжицата: измѣнила ли е свойствата си или не? Пелинътъ е горчивъ, детето гърчи

лицето си отъ горчивина, но лъжицата не измѣня свойствата си. Сѫщата лъжица може да даде на детето нѣкакъвъ сладъкъ сиропъ, безъ да измѣни свойствата си. Възъ основа на тия примѣри, казвамъ: Умътъ е сѫдъ, въ който можете да сипете сладко или горчиво съдържание, безъ той да измѣни своето първично естество. Лошото или доброто е въ съдържанието на лъжицата, а не въ самата лъжица. Въ дадения случай, умътъ, който служи и на добрия, и на лошия човѣкъ, става толкова лошъ или добъръ, колкото златната лъжица, съ която даватъ на детето горчивъ пелинъ и сладъкъ сиропъ. Ако човѣкъ мисли, че естеството му може да се промѣни отъ условията, ще излѣзе, че свѣтътъ не е устойчивъ. Въ сѫщность не е така. Хора, общества, народи изчезватъ, отново се явяватъ, промѣнятъ се, но въпрѣки това въ свѣта остава нѣщо неизмѣнно и абсолютно устойчиво. Има нѣщо въ свѣта, което служи на доброто и на злото, безъ да е добро и безъ да е зло. Щомъ не е нито добро, нито зло, какво е въ сѫщность?

Като слушатъ да се говори по тия въпроси, мнозина казватъ, че не се интересуватъ отъ тѣхъ. Споредъ мене, всички хора трѣбва да се интересуватъ отъ тия въпроси, защото отъ тѣхъ зависи разрешаването на една отъ великитѣ задачи на живота. Ако не познава себе си, своето първично естество, човѣкъ никога не би се освободилъ отъ страданията. Като познава естеството си, човѣкъ разбира,

че въ даденъ случай той може да прояви нѣщо добро или лошо въ зависимость отъ това, съ каква боя е боядисанъ. Ако е боядисанъ съ черна боя, ще минава за лошъ; ако е боядисанъ съ бѣла боя, ще минава за добъръ. Обаче, тази добрина и лошавина сѫ прояви на неговото външно естество, а не на неговото вѫтрешно, неизмѣнно естество. Отивате при единъ банкеръ да искате пари на заемъ. Влизате въ кантората му, покланяте се дълбоко, усмихвате се, казвате молбата си и спирате въ очакване, да чуете неговия отговоръ. Банкерътъ става отъ мѣстото си съ тежесть, поглежда къмъ пълната си каса и започва да ви изследва отъ главата до краката, да разбере. къмъ кои хора спадате — къмъ благонадежнитѣ, или не. Следъ известно психологическо изследване, той ви отговаря, сѫщо така вежливо: Господине, готовъ съмъ да ви услужа. Почтенъ човѣкъ ми се виждате, но азъ имамъ установенъ редъ, не давамъ пари на заемъ *безъ поржчители. Намѣрете двама или трима* богати хора да поржчителствуватъ за васъ. Следъ това ще ви дамъ исканата сума. Какво излиза отъ това? Почтенъ човѣкъ сте, но, за да се потвърди вашата почтеность, нужни сѫ трима богати, честни хора.

Ние подържаме естественитѣ положения въ живота. Ако нѣкой е честенъ и почтенъ, той самъ трѣбва да засвидетелствува това. Каква честность и почтеность е тази, която се нуждае отъ подписа на трима богати и честни

хора? Кой за кого ще се подписва? Ами за богатия кой ще даде подписа си? Върви нѣкой човѣкъ по улицата, но изведнъжъ идатъ стражари при него и го хващатъ. Кѫде ще го водятъ? Въ полицията. Защо? Билъ подозрителенъ човѣкъ. Кой го направи подозрителеиъ? За да освободятъ този човѣкъ отъ затвора, трѣбва да дойде нѣкой богатъ, почтенъ банкеръ, търговецъ или виденъ общественикъ, да стане порѫчитель за него. Не става ли сѫщото и въ васъ? Дойде нѣкоя лоша мисъль въ ума ви, туря ви въ своя затворъ и ви държи известно време при тѣзи условия. Вие се въртите натукъ-натамъ, търсите нѣкой да ви освободи. Кой ще ви освободи? Добрата, свѣтла и възвишена мисъль освобождава човѣка отъ ограничителнитѣ условия на неговитѣ мрачни, отрицателни и лоши мисли.

Тъй щото, когато човѣкъ казва за себе си, че е лошъ, той се намира подъ влиянието на нѣкоя лоша мисъль; когато казва, че е добъръ, той се намира подъ порѫчителството на нѣкоя добра мисъль. Като знаете това, не казвайте за себе си, че имате добро или лошо сърдце. Само по себе си сърдцето не може да бѫде нито лошо, нито добро. Презъ него минава чиста и нечиста кръвь, но само по себе си сърдцето не е нито чисто, нито нечисто. Другъ е виновникъ за нечистотата на кръвьта, за боледуването на човѣка отъ нечиста кръвь. Ако храната, която човѣкъ приема отвънъ, е нечиста, и ако стомахътъ не

може да я смели добре, непремѣнно ще стане отравяне на кръвьта, а оттамъ и заболяване на човѣка. Махнатъ ли се тия условия, кръвьта се пречиства, и човѣкъ оздравява и става добъръ.

Следователно, каквито мисли приема умътъ ви, такава работа ще свърши; каквато кръвь отива къмъ сърдцето, такава ще отиде и по цѣлия организъмъ. Задачата на сърдцето е да приема и изпраща кръвь, т. е. течности. Значи, сърдцето е специалистъ по хидрология. Стомахътъ се занимава съ приемане на твърди и течни вещества, главно съ твърди. Той разполага съ инструменти, чукове, длета, а сѫщо и съ работници-майстори. Първитѣ работници сѫ зѫбитѣ — 32 каменари, които раздробяватъ материалитѣ. Инспекторътъ — езикътъ, следи, какъ може този материалъ да се предаде на вѫтрешнитѣ работници, да го смелятъ още по-ситно. Щомъ инспекторътъ даде позволение, материалътъ слиза надолу — въ стомаха, а оттамъ въ червата, дето се превръща въ кашица. Кашицата е последниятъ градивенъ материалъ, който се изпраща въ сърдцето, да храни цѣлия организъмъ. Дойдемъ ли до ума, до мозъка, материалитѣ, съ които той си служи, сѫ отъ висша, фина материя. Мозъкътъ работи съ възвишени сили и енергии.

Съвременнитѣ хора страдатъ отъ неуреденитѣ си работи и не знаятъ, какъ да ги оправятъ. За да оправятъ обърканитѣ си работи, преди всичко, тѣ трѣбва да знаятъ, отъ

какво иматъ нужда. За да познава нуждитѣ си, човѣкъ трѣбва да разбира живота. Като не разбира живота, човѣкъ лесно се произнася за нѣщата. Наистина, слушате нѣкой да казва за себе си, че е грѣшенъ, или праведенъ, вѣрващъ или безбожникъ и т. н. Каквито качества да припишете на човѣка, това сж фирми, които лесно се смѣнятъ. Да бжде човѣкъ религиозенъ, това е фирма; да бжде богатъ или беденъ, земедѣлецъ или търговецъ, това сж все фирми. Тѣ не представятъ човѣка. Истинскиятъ човѣкъ е извънъ положението на фирмата. Религиозниятъ казва, че се моли на Бога и вѣрва въ Него. Молитвата и вѣрата му въ Бога не го правятъ религиозенъ. Важно е, какво е отношението му къмъ Бога. Ако нѣма правилно отношение и връзка съ Бога, човѣкъ не може да се нарече религиозенъ.

Изобщо, човѣкъ трѣбва да има правилно отношение къмъ всичко, което върши. Като диша правилно, човѣкъ има съзнателно отношение къмъ въздуха. Не диша ли правилно, никакво отношение нѣма къмъ въздуха. Колко вдишки прави човѣкъ въ минута? Малцина знаятъ това. Човѣкъ прави 20 вдишки въ минута. Който се интересува, може да изчисли, колко вдишки прави човѣкъ за единъ часъ, за 24 часа, а после и за 365 деня. Следъ това, ако умножите полученото число по единъ левъ, ще видите, колко разходи се правятъ за васъ. Най-после направете изчисление, да видите, колко свѣтлинна енергия изразходвате.

Като изучавате дишането на човѣка и на животнитѣ, ще видите, че тѣ се различаватъ по темпа на дишането. Човѣкъ диша съ единъ темпъ, а животнитѣ — съ другъ. Ако човѣкъ изгуби темпа на своето дишане и попадне въ темпа на животинското дишане, той придобива нѣщо животинско. Ако диша като животнитѣ, човѣкъ никога не може да има свѣтла, възвишена мисъль. Ти никога не можешъ да мислишъ като човѣкъ, ако дишашъ като животно. Човѣкъ диша по съвършено различенъ начинъ отъ този на животнитѣ. Вие не можете да измѣните мисъльта си, ако не измѣните дишането си. И обратното е вѣрно: вие не можете да измѣните дишането си, ако не измѣните мисъльта си. Ако изгуби темпа на дишането си, човѣкъ изгубва и своята права мисъль.

За да изучите темпа на човѣшкото дишане, вие трѣбва да наблюдавате дишането на обикновения човѣкъ, на талантливия, на геніалния и на светията. Добриятъ човѣкъ диша по специфиченъ начинъ, различенъ отъ дишането на лошия. Вие трѣбва да знаете различнитѣ начини, по които хората дишатъ. Следователно, ако искате да бѫдете добри, вие трѣбва да дишате като добри хора. Добротата заставя човѣка да диша като добъръ човѣкъ. Тя създава условия за правилно дишане. Преди да бѫде добъръ, човѣкъ трѣбва да диша като добъръ. Дишането е първото условие, което предава на човѣка известни добродетели.

Като се научи да диша правилно, човѣкъ трѣбва да пристжпи къмъ правилното хранене. Като наблюдавате, какъ се храни човѣкъ и какъ — животнитѣ, виждате разликата, която ги отдѣля едни отъ други.

Човѣкъ яде и дъвче храната си по единъ начинъ, а животното — по другъ. Благодарение на различния начинъ на хранене на човѣка и животното, произлиза и различниятъ начинъ на мислене. Човѣшката мисъль се различава коренно отъ животинската. Обаче, не можете да говорите за правилно хранене, ако не сте приложили правилното дишане. Дишането е мѣрка за опредѣляне степеньта на човѣшкото развитие. Който диша правилно, той може да измѣни състоянието на своята храносмилателна и дихателна система и да бжде господарь на низшитѣ сили въ себе си. Ако не може да управлява стомаха си, човѣкъ не би могълъ да регулира силитѣ, които сж въ връзка съ него. Вѣрата на човѣка зависи отъ неговия стомахъ. За да има устойчива вѣра, човѣкъ трѣбва да има здравъ стомахъ. За да има здравъ стомахъ, той трѣбва да диша правилно. Правилното дишане и храносмилане сж причина за чистата кръвь.

Казано е въ Писанието: „И вдъхна въ ноздритѣ му дихание на животъ, и стана человѣкъ жива душа“. Значи, Богъ вкара душата на човѣка презъ носа му и направи отъ него жива душа. Въ преносенъ смисълъ, душата на човѣка е въ гърдитѣ му, въ неговата диха-

телна система. Наистина, красивото на съвременния човѣкъ не е въ главата, но въ гърдитѣ му. Затова казваме, че слънчевиятъ вѫзелъ е седалище на душата.

И тъй, дишането трѣбва да бѫде съзнателно, защото е въ връзка съ мисъльта. Животнитѣ дишатъ несъзнателно. Тѣ не знаятъ, какво представя дишането и защо дишатъ. Следователно, ако не знае, защо диша, човѣкъ минава за животно. Правилното дишане зависи отъ количеството на приетия въздухъ и отъ времето на задържането му. Колкото повече време човѣкъ задържа въздуха въ дробоветѣ си, толкова е по-силенъ. Ако човѣкъ иска да знае, колко е силата му, нека проследи по часовникъ продължителностьта на задържането на въздуха въ дробоветѣ си. Отъ това зависи и успѣхътъ на неговитѣ предприятия. Нѣкои адепти сѫ дошли до положение да задържатъ въздуха въ дробоветѣ си до половинъ или единъ часъ. Който иска да се разходи до луната, трѣбва да задържа въздуха въ дробоветѣ си до половинъ часъ, а до слънцето — около 24 часа. Има ли между васъ кандидати за луната или за слънцето? Между васъ нѣма нито единъ кандидатъ за разходка до луната или до слънцето, защото никой не може да задържа въздуха въ дробоветѣ си половинъ часъ. Ако не можете да задържате въздуха половинъ часъ, още повече не можете да го задържате цѣли 24 часа. Значи, колкото подълго време задържате въздуха въ дробоветѣ

си, толкова по-далечъ можете да отидете на разходка извънъ земята.

Ще дойде день, когато човѣкъ ще диша не само чрезъ дробоветѣ си, но и чрезъ цѣлото тѣло. Всички клетки на тѣлото ще приематъ въздуха отвънъ ще задържатъ нечистотиитѣ въ себе си и ще отправятъ къмъ дробоветѣ съвършено чистъ въздухъ. Знаете ли, какви постижения ще има човѣкъ, когато въ дробоветѣ му прониква съвършено чистъ въздухъ? Още по-голѣми ще бѫдатъ постиженията му, ако той може да задържа въздуха въ дробоветѣ си поне половинъ часъ. Каквото пожелае, ще го постигне. Това значи мисъль безъ тревога и безпокойства. Каквото и да се случи около него и съ него, той не се смущава. Никой не е въ състояние да му попрѣчи въ нѣщо. Никаква външна сила не може да го унищожи: ако го бесятъ, вѫжето ще се скѫса; ако го стрелятъ съ пушка, тя ще се стопи. Той отъ нищо не се страхува. Защо? Силна и права е мисъльта му. Като се намѣри въ нѣкакво затруднение, той концентрира мисъльта си и всичко стопява. Силната мисъль кѫса вѫжета, стопява оржжия, разкѫсва окови и вериги.

И тъй, какъвъ човѣкъ сте вие, ако мисъльта ви не може да разкѫса вѫжетата, съ които сте вързани, или не може да разтопи веригитѣ, съ които сте оковани? Следъ всичко това казвате, че сте Синъ Божи. Смѣшно е да се наричате Синъ Божи, а да не можете да се освободите отъ вѫжетата и веригитѣ на не

приятеля си. Смѣшно е нѣкой да се мисли за виденъ професоръ, а да не може да реши най-простата задача. Това сж заблуждения. Ще кажете, че Богъ е милостивъ, ще ви помогне. Че е милостивъ Богъ, това се вижда отъ факта, че ви е допусналъ въ училището да се учите. Веднъжъ ви е допусналъ да се учите, останалото се изисква отъ васъ. Богъ нѣма да учи заради васъ. Професоръть не може да бѫде милостивъ къмъ вашето невежество. Да ви допусне въ аудиторията си, да слушате лекцията му, това е достатъчно. Повече не искайте. Не желайте Богъ да прояви милостьта си тамъ, дето не трѣбва. Каква по-голѣма милость искате отъ тази, да ви допусне Богъ въ свѣта да учите? Обаче, не очаквайте милость къмъ вашата леность. Щомъ сте дошли на земята, ще учите — нищо повече.

Като ученици, вие се нуждаете отъ нова мисъль, отъ ново разбиране за живота. Нѣкои се оплакватъ, че се усѣщатъ ту празни, ту пълни. Много естествено. За да възприеме новото, човѣкъ трѣбва постоянно да се празни. Отъ една страна ще се празни, а отъ друга — ще се пълни. Който не иска да се празни, той не може да се пълни, т. е. не може да възприема нищо ново. Той ще остане съ старото, което е причина за остаряването му. Старото е причина и за болеститѣ. Иска ли да се подмлади, да бѫде здравъ, човѣкъ трѣбва да приеме новото, което иде въ свѣта. Макаръ и малко, но той всѣки день ще прави крачка напредъ.

Всички хора, млади и стари, трѣбва да се стремятъ къмъ новото, за да се подмладятъ. Не приематъ ли новитѣ идеи, младитѣ хора ще остарѣятъ, а старитѣ ще оглупѣятъ. Съ новото въ свѣта младитѣ растатъ и се развиватъ, а старитѣ се подмладяватъ.

Съвременнитѣ християни казватъ, че Христосъ е дошълъ на земята да учи хората. Ние добавяме: Христосъ дойде на земята, не само да учи хората, но и да ги освободи отъ веригитѣ на робството, отъ всички криви възгледи и разбирания за живота. Отъ рождение още човѣкъ носи въ себе си криви, изопачени възгледи за живота. Хората искатъ да бѫдатъ добри, макаръ и външно само. Затова, когато се яви нѣкой да ги намаже отгоре съ бѣло, тѣ сѫ доволни на това и казватъ: Добри хора сме. Добри сте, но външно само. Като проникнете вѫтре въ себе си, ще видите, че не сте навсѣкѫде бѣли. Сѫщото се отнася и за лошия човѣкъ: външно е черенъ, боядисанъ съ черна боя, но вѫтре е бѣлъ. Всички нѣща, които се мѣнятъ, сѫ относително реални. Следователно, мисли и чувства, които постоянно се мѣнятъ, сѫщо сѫ относително реални. Обаче, има мисли и чувства, които никога не се мѣнятъ. Тѣ сѫ абсолютно реални. Съ такива мисли човѣкъ може да прави чудеса. Тѣ сѫ силни мисли и могатъ да въздействуватъ не само върху даденъ човѣкъ, но и върху окрѫжаващата срѣда. За да дойде до постояннитѣ мисли и чувства, човѣкъ трѣбва да се свърже съ Бога.

При това положение той може да постигне всичко, каквото желае. За това, именно, Христосъ казва: „Да бѫде споредъ вѣрата ви!“

Вѣрата е онази магическа пръчица, съ която човѣкъ върши чудеса: ако е боленъ, веднага може да оздравѣе; ако е на смъртно легло, веднага може да възкръсне. Всички хора търсятъ тази магическа пръчица, но затова се изискватъ нови възгледи и разбирания, нова любовь. Новата любовь се постига само чрезъ връзка съ Бога. Това подразбира познаване на Бога. Безъ връзка съ Бога не може да се говори за познаване на любовьта, на истината и на свѣтлината. Въ широкъ смисълъ на думата, познаването разбира дълбоко чувствуване на Божията Любовь, както въ самия себе, така и въ своя ближенъ. Това значи, да отвори човѣкъ душата си за любовьта. Отворената душа за Бога е щедра и готова да дава. Ако не дава, човѣкъ не може да люби. Даването е качество, присѫщо на човѣшката душа. Слѣзете ли долу, между животнитѣ, тамъ никакво даване не сѫществува. Животното мисли само за себе си. Кое животно мисли да приготви храна за друго, или да му донесе нѣщо, съ което да му помогне въ нѣкой труденъ моментъ? Човѣкъ може да направи това, но животното — никога.

Много чърти отличаватъ човѣка отъ животнитѣ. Запримѣръ, човѣкъ може да диша правилно и съзнателно, а животното не може. Който диша дълбоко и съзнателно, може да

се нарече истински човѣкъ. Ако човѣкъ не може да приложи дишането правилно, другитѣ процеси оставатъ безпредметни. Тѣ се прилагатъ още по-мѫчно. Какво може да постигне човѣкъ безъ дишане? Той е подобенъ на ожаднѣлъ пѫтникъ, който се е спрѣлъ предъ студенъ, чистъ, планински изворъ, но нѣма сѫдъ, съ който да си гребне малко отъ водата му. Този човѣкъ се намира въ положението на пѫтникъ, за когото се казва: „Вода гази, жаденъ ходи; хлѣбъ си носи, гладенъ ходи“. За да се домогне до правилно дишане и мислене, до правилно хранене, човѣкъ трѣбва да приеме новото разбиране. Върви ли още по стария пѫть, той нищо не може да постигне. Ако срещна хора, които могатъ да задържатъ въздуха въ дробоветѣ си до половинъ часъ, азъ съмъ готовъ да ги заведа на луната. Досега не съмъ срещналъ подобни хора. Нѣкои иматъ малки постижения въ това направление. Тѣ задържатъ въздуха едва до три минути, оставатъ имъ още 27 минути.

Всички явления и прояви на живота представятъ колелото на живота, което се движи по опредѣленъ пѫть. Който разбира законитѣ на живота и ги прилага, той може да върти колелото на живота. Който не разбира законитѣ на живота, не може да върти колелото на живота. Който може да върти колелото на живота, той е господарь на положението си. Той самъ отваря и затваря вратитѣ си, той е свободенъ. Не може ли да върти колелото на жи-

вота, човѣкъ е робъ на условията. Той е затворникъ и чака други да отварятъ и затварятъ вратитѣ на затвора. Колко хора днесъ сами си отварятъ и затварятъ вратитѣ? Казвате: Толкова лоши хора ли сме ние? Не е въпросъ, дали сте боядисани съ бѣла или съ черна боя, това не ме интересува. Понеже съмъ реалистъ, за мене е важно да зная, колко хора могатъ днесъ сами да си отварятъ и затварятъ вратитѣ. Нека всѣки си зададе въпроса: Самъ ли си отварямъ и затварямъ вратитѣ, или слугитѣ ми вършатъ тази работа? Човѣкъ трѣбва самъ да си отваря и затваря вратитѣ. Главното нѣщо, което Христосъ придоби на земята, е това, че взе ключоветѣ на ада въ ржцетѣ си. Той самъ отваряше и затваряше вратитѣ на ада. Съ това Христосъ стана господарь на положението.

Следователно, докато човѣкъ не може самъ да отключва и заключва вратитѣ на своя животъ, всѣкога ще бжде робъ на условията. Докато ключътъ не е въ неговитѣ ржце, той ще живѣе въ свѣта на промѣнитѣ: ще остарява и ще се подмладява; ще умира и ще оживява. Като умре, човѣкъ минава презъ областьта на мжчението, да научи великата тайна на живота. Като не разбиратъ живота, хората очакватъ да дойде огнена колесница отъ небето и да се възнесатъ нагоре, както е станало нѣкога съ пророкъ Илия. Знаятъ ли тѣ, презъ какъвъ пжть е миналъ пророкъ Илия, докато е дошълъ до положение да се възнесе

на небето съ огнена колесница? Нѣкои искатъ да бѫдатъ като Христа. Знаятъ ли тѣ, презъ какъвъ пѫть на страдания е миналъ Христосъ, докато дойде до възкресението? Даже и Христосъ, най-голѣмиятъ герой въ свѣта, като се намѣри предъ непоносими страдания, каза: „Господи, ако е възможно, нека ме отмине тази чаша!“ На друго мѣсто Той казва: „Скръбна е душата ми до смърть“. Като се примири съ противоречията и предаде Духа си на Бога, Христосъ разреши главния въпросъ — въпросътъ за смъртьта — и възкръсна. Всѣки. който следва Христа, ще разреши въпроса за смъртьта и ще стане едно съ Него. Не следва ли Христа, човѣкъ не може да бѫде едно съ Него. Невъзможно е смъртниятъ да живѣе при безсмъртния, невъзкръсналиятъ — при възкръсналия. Следователно, за да живѣе при Бога, човѣкъ трѣбва да бѫде безсмъртенъ.

Сега, да се върнемъ къмъ основната мисъль на лекцията. Тя е следната: човѣкъ диша по единъ начинъ, животното — по другъ. Грамадна е разликата между дишането на човѣка и това на животното. При това, правилното дишане обуславя правата мисъль на човѣка. Като мисли право, човѣкъ се издига надъ животното и започва да живѣе не само за себе си, но и за своитѣ ближни. По това, именно, се отличава човѣкъ отъ животното, което мисли само за себе си. Въ това отношение животното е символъ на краенъ егоизъмъ. Апостолъ Павелъ казва: „Ние не живѣемъ за

себе си и не умираме за себе си". Ако човѣкъ изпадне въ положение да мисли само за себе си, той е далъ пѫть на животинското въ своя животъ. Човѣкъ трѣбва да живѣе за Бога и да умира за Бога. Дойде ли до това съзнание, той е придобилъ изкуството да диша правилно, да задържа въздуха въ дробоветѣ си дълго време — най-малко половинъ часъ. Този човѣкъ е господарь на тѣлото си. Той влиза и излиза свободно отъ него и се разхожда изъ пространството. Ще дойде день, когато човѣкъ ще може да се разхожда по цѣлата слънчева система, да придобива знания за живота на другитѣ планети. — Възможно ли е това? — За вѣрващия всичко е възможно; за невѣрващия нищо не е възможно.

Съвременнитѣ лѣкари мѫчно лѣкуватъ парализирани хора. Има паралитици, които лежатъ на едно мѣсто съ години и мислятъ само за болестьта си. Ако нѣкой лѣкарь-психологъ успѣе да ангажира мисъльта на паралитика съ нѣкой важенъ въпросъ, болниятъ може да забрави болестьта си. Ако въ това време лѣкарьтъ заповѣда на болния да стане отъ леглото си и да тръгне, той ще изпълни заповѣдьта му и ще забрави, че е боленъ. Тъй щото, не мислете, че е невъзможно да задържите дишането си половинъ часъ и повече. Това е невъзможно да стане изведнъжъ, но е възможно постепенно. Човѣкъ трѣбва да започне да задържа въздуха въ дробоветѣ си отъ 20 секунди и всѣки день да

увеличава по нѣколко секунди. Постигне ли това, човѣкъ лесно ще се справи съ мѫчнотиитѣ и противоречията си. Тѣ ще се стопятъ като ледъ. Който може да задържа въздуха въ дробоветѣ си половинъ часъ, той е богатъ човѣкъ. Богатството само иде при него. Този човѣкъ е господарь на условията. Той самъ отваря и затваря вратитѣ на своя животъ. Каквото пожелае, може да направи. Достатъчно е да изпрати мисъльта си къмъ нѣкой банкеръ, за да получи отъ него такава сума, каквато му трѣбва. За такъвъ човѣкъ се казва, че каквото хване въ ржката си, всичко се превръща въ злато.

Като ученици, вие се нуждаете отъ нова, абсолютна вѣра, която превъзмогва всички мѫчнотии. Приложете вѣрата си, работете съзнателно върху себе си и не чакайте наготово. Нѣкои очакватъ Богъ да имъ даде наготово всичко, отъ което се нуждаятъ. Богъ дава само потикъ на човѣка, а работата и усилието сѫ отъ него. Чуете ли гласа на Бога да казва: Стани! — стани и започни да работишъ. Не чакай повторно да те събуждатъ. — Ама защо трѣбва да стана? — Стани и не питай. Дали си скръбенъ или радостенъ, не питай, защо е дошла скръбьта или радостьта. Въ този моментъ, съ тебе заедно се радватъ и скърбятъ стотици хиляди и милиони хора. Приеми скръбьта и радостьта като благословение, изпратено отъ Бога, и благодари за него. Като благодаришъ, ти ще придобиешъ нѣкакво благо. До-

волниятъ всѣкога се възнаграждава. Отъ тебе се иска едно: да застанешъ на такова мѣсто, че да попаднешъ на благословението, което иде отъ Бога. Ако очаквате първитѣ слънчеви лъчи, качете се на нѣкой планински връхъ и бъдете готови да ги посрещнете. Не се крийте въ низинитѣ, да чакате оттамъ да ви вадятъ. Искате ли да получите Божието благословение, застанете на мѣстото, дето то минава и чакайте.

Какво разбрахте отъ всичко казано досега? Ако нищо не сте разбрали, мълчете и чакайте времето, когато ще разберете; ако сте разбрали нѣщо, приложете го. Като приложите разбраното, ще направите една отъ най-близкитѣ разходки въ пространството — до луната.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

22. Лекция отъ Учителя, държана на 21. януарий, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Прояви на човѣшкото съзнание

Т. м.

Като ученици на великата школа на живота, вие трѣбва да се интересувате отъ всичко. Каква култура е тази, която изключва всѣкакво знание? Истински културниятъ човѣкъ се интересува отъ всичко: отъ музика, пѣние, рисуване, наука. Той изучава всички науки и изкуства съ единствената цель да познае Бога и себе си. Не е културенъ онзи, който не познава нито Бога, нито себе си. Не е културенъ онзи, който не е изучилъ това, което Богъ е създалъ. Нѣкой човѣкъ се хвали съ голѣми знания. Той има знания, които не може да приложи. Такива знания могатъ да се уподобятъ на морската пѣна. Както пѣната се пръска и нищо не остава отъ нея, така и знание, безъ приложение, се явява временно, следъ което изчезва. Въ свѣта сѫществува положителна наука, която никога не се промѣня. Тя трѣбва да се изучава отъ всички хора. Тя е, тъй наречената, Божествена наука. Земната наука е преводъ на Божествената. Когато човѣкъ изучава нѣщата, добре е първо да познава тѣхния оригиналъ, а после преводитѣ имъ. Освенъ земния животъ сѫществува и Божественъ, отъ който сѫ направени много преводи. Земниятъ

животъ, запримѣръ, е преводъ на Божествения. Нѣкои хора изучаватъ първо оригинала, а после превода. Други започватъ точно обратно: отъ превода отиватъ къмъ оригинала.

Още съ слизането си на земята, човѣкъ е попадналъ между две течения: животъ на личния егоизъмъ, който произлиза отъ злото, и животъ на алтруизъмъ, който произлиза отъ доброто. Каквото и да прави, човѣкъ никога не може да се освободи отъ егоизма. И ангелитѣ даже не можаха да се освободятъ отъ него. Злото и доброто сж принципи, които следватъ човѣка на всѣка стжпка. Тѣ вървятъ подиръ него като сѣнки. Тъй щото, не е въпросъ човѣкъ да се освободи отъ злото, но да го разбере и да знае, какъ да се справя съ него. Изучавайте доброто и злото като сили, като принципи, за да ги познавате и въ себе си. Като изучава себе си, човѣкъ се натъква на своитѣ лични чувства и вижда, че тѣ ставатъ причина за проява на злото. Честолюбието, запримѣръ, води следъ себе си много отрицателни чувства. Честолюбие, щеславие, гордость сж лични чувства, съ които човѣкъ трѣбва да знае, какъ да се справя. Нѣкой казва за себе си, че не е честолюбивъ. Той не е честолюбивъ въ даденъ моментъ, когато е загасналъ огъньтъ въ него. Обаче, разгори ли се огъньтъ, честолюбието се проявява. И болниятъ е кротъкъ, докато е на леглото си. Щомъ оздравѣе, кротостьта му изчезва. Зимно време и змията е кротка. Щомъ изгрѣе слънцето, зми-

ята се съживява и проявява естеството си. Гладниятъ, изтощенъ вълкъ е кротъкъ. Като го нахранишъ, ще видишъ неговото естество.

И тъй, като се изучава, човѣкъ се натъква на своитѣ лични чувства, които раждатъ злото. Личнитѣ чувства сѫ свѣтъ на удоволствия. Дето сѫ удоволствията, тамъ е злото. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да си хапне, да си пийне, да се повесели. Не е лошо да си хапне и пийне човѣкъ, но той не трѣбва да се увлича въ ядене и пиене, да губи съзнание. Всѣко неестествено желание води къмъ зло. Всѣко неестествено удоволствие сѫщо води къмъ зло. Значи, егоизъмътъ на личния животъ е баща на личностьта, а различнитѣ видове удоволствия, произлѣзли отъ неестественитѣ желания на човѣка, сѫ негови деца. Който иска да се удоволствува, той е дете на личностьта, той мисли само за ядене и пиене. Животътъ на удоволствията е присѫщъ и на животнитѣ. Цѣлъ день животното мисли, какъ и кѫде да намѣри повече храна, да задоволи нуждитѣ си. Щомъ намѣри достатъчно храна, то се наяжда добре, лѣга да спи и забравя всичко.

Като контрастъ на личния животъ на човѣка иде животътъ на душата, на доброто въ свѣта. Дето се проявява доброто, тамъ е душата на човѣка. Животътъ на душата и на личностьта сѫ диаметрално противоположни единъ на другъ. Силитѣ на душата сѫ $^1/_3$, а тия на личностьта — $^2/_3$, обаче, тѣ се взаимно

уравновесяватъ. Това показва, че силитѣ, които работятъ въ възвишения свѣтъ, сж по-интенсивни отъ ония, които работятъ въ грубия, материаленъ свѣтъ. Значи, силитѣ на възвишения свѣтъ сж по-малко, но по-интенсивни, а тия на материалния свѣтъ сж повече, но послаби. Разумниятъ човѣкъ знае, какъ да регулира силитѣ на злото и на доброто въ себе си, да ги уравновесява.

Като не вематъ предъ видъ законитѣ на злото, мнозина мислятъ, че се справили съ него. Да мисли човѣкъ, че се е справилъ съ злото, това значи, да не го познава. Едва Христосъ можа да се справи съ злото, та обикновениятъ човѣкъ ще се справи. — Ама азъ съмъ християнинъ. — Това нищо не значи. Колко християни се намиратъ подъ ударитѣ на злото! Адамъ бѣше изкушаванъ отъ злото, но не издържа. Сжщиятъ изкуситель се яви и при Христа. На Адама каза, че ако яде отъ плодоветѣ на забраненото дърво, ще стане като Бога. На Христа каза да превърне камънитѣ въ хлѣбъ. Ако може да направи това, всички хора ще Го уважаватъ, ще Му се поклонятъ и ще Го признаятъ за Синъ Божи. Христосъ му отговори: „Не само съ хлѣбъ може да живѣе човѣкъ, но съ всѣко Слово, което излиза отъ устата на Бога“. Това значи: Азъ не искамъ да се храня съ хлѣбъ, направенъ отъ камъни. Съ това Христосъ искаше да каже на изкусителя си, че живѣе въ голѣмо изобилие, което иде отгоре, чрезъ Словото Божие.

И до днесъ още хората се запитватъ, защо Христосъ не превърна камънитѣ въ хлѣбъ, да докаже на свѣта, че има сила да прави чудеса. Обаче, Христосъ не искаше да върви противъ законитѣ на природата. Камънитѣ съдържатъ отрова въ себе си, която трѣбва да се трансформира. За да обработи тази отрова и да я превърне въ безвредна материя, отъ която може да изкара хлѣбъ, природата употрѣбява хиляди години. Защо трѣбва Христосъ да пренебрегва работата на природата и да прави чудеса, които нѣма да обърнатъ хората къмъ Бога? Не направи ли Христосъ чудеса? Обърна ли се свѣтътъ къмъ Бога отъ тия чудеса? Да правите хлѣбъ отъ камъни, безъ да ги преработите предварително, това значи, да отровите свѣта. Христосъ не искаше да направи такова чудо. Ако Адамъ и Ева оголѣха отъ изяждането на единъ плодъ, можете да си представите, какво би станало съ свѣта, ако ядатъ хлѣбъ, който съдържа отрови въ себе си.

Какво разбирате подъ думата „оголяване“? Казва се, че Адамъ и Ева оголѣли, но това оголяване не е станало външно. Тѣ сж оголѣли вжтрешно, понеже изгубили знанието и свѣтлината, които имъ били дадени. Българитѣ казватъ за нѣкой човѣкъ, че е босъ. Тукъ думата „босъ“ е употрѣбена въ преносенъ смисълъ. Този човѣкъ е босъ въ умствено отношение, не разполага съ знания — нѣщо му недостига. Българинътъ си служи съ символи, защото разбира смисъла имъ. Въ това отношение про-

стиятъ българинъ надминава нѣкои учени. Той разбира смисъла на символитѣ и ги прилага въ езика си.

Съвременнитѣ християни мислятъ, че сж разрешили въпроситѣ на живота, че обичатъ Бога и Христа и сж готови на всѣкакви жертви. Обаче, натъкнатъ ли се на най-малкото изпитание, тѣ сж готови да бѣгатъ. Момата обича нѣкой момъкъ, готова е на всички жертви за него, но щомъ срещне другъ по-богатъ, по-ученъ и по-красивъ, тя напуща първия и бѣга съ втория. Сжщото прави и момъкътъ. И съвременнитѣ християни казватъ, че обичатъ Христа, че сж готови да Го следватъ, но щомъ се намѣрятъ на тѣсно, всичко напущатъ и бѣгатъ. Не направи ли сжщото и Петъръ, единъ отъ ученицитѣ на Христа? Христосъ му каза, че докато пѣтелътъ пропѣе, той три пжти ще се откаже отъ Него. Петъръ отговори: Всички да се откажатъ отъ Тебе, азъ ще остана вѣренъ. Скоро следъ това изпитътъ дойде, и Петъръ видѣ своята неустойчивость. Като съзна погрѣшката си, той се разкая и горко плака. Петъръ не се познаваше, затова се излъга, но Христосъ познаваше себе си, познаваше и Петра. За да не изпаднатъ ученицитѣ Му въ изкушение, Христосъ се молѣше и за тѣхъ. Трудно бѣше положението на Христа. Той се намираше между два свѣта, съ силитѣ на които трѣбваше да се справя: отъ едната страна бѣше свѣтътъ на злото и на тъмнината, а отъ друга — свѣтътъ на доброто и на свѣтлината.

Като се намѣрятъ въ затруднения, хората очакватъ помощь отъ Бога. Богъ помага, но човѣкъ трѣбва да се моли. Христосъ прекарваше въ молитва по цѣли часове. Той виждаше, че задачата Му е тежка и се обръщаше къмъ Бога, да Му помогне. Днесъ повечето хора се излежаватъ въ леглата си сутринь и вечерь и говорятъ за идеи и убеждения. Щомъ дойдатъ изпитанията, тѣ закачатъ убежденията си на гвоздея и бѣгатъ. Това не става по зла воля, нито умишлено. Казвате, че нѣкой човѣкъ се огъналъ. Защо се огъналъ? Защото не може да издържа. Ако на една права линия турите единъ килограмъ тежесть, тя издържа, т. е. не се огъва. Туряте два, три, десеть килограма — пакъ не се огъва. Като турите сто килограма тежесть, правата линия се огъва, не може повече да издържа. Кой е виновенъ за това? Никой не е виновенъ. Следователно, когато човѣкъ се огъне, това показва, че тежестьта е голѣма, не може да я издържа. Щомъ натоварите човѣка, иска или не иска, той непремѣнно ще се огъне. Това не значи, че не трѣбва да се огъвате, но казвамъ, да не се оставяте да ви товарятъ повече, отколкото можете да носите. Искате ли да бждете разумни, не позволявайте да турятъ на гърба ви сто килограма тежесть. Подавате ли се на желания, които идатъ отъ два свѣта, вие се товарите повече, отколкото трѣбва, вследствие на което непремѣнно ще се огънете. Докато се намира въ

личния животъ, човѣкъ постоянно се товари. Когато товарътъ му стане голѣмъ, той започва да се огъва. Не е лесно да излѣзе човѣкъ отъ личния животъ и да влѣзе въ духовния.

Като говоримъ за личния животъ, ние имаме предъ видъ материалния свѣтъ, който е създаденъ отъ тъмнината. Една трета отъ човѣшкото естество е материално. Следователно, когато се казва, че Богъ създаде свѣта отъ нищо, ние имаме предъ видъ тъмнината. Божественията Духъ се носѣше надъ бездната, т. е. надъ тъмнината, и създаде отъ нея свѣта, който обви въ своята виделина. Казано е въ Писанието: „И виделиията свѣти въ тъмнината, и тъмнината я не обзе". Значи, дето е виделината, тамъ е реалностьта. Тъмнината, сама по себе си, не може да разбере свѣтлината. Тъмнината и свѣтлината сѫ два разумни свѣта, но тъмнината не може да обхване мѫдростьта и знанието, които сѫществуватъ въ свѣта на свѣтлината. Тъмнината има нужда отъ свѣтлината и всѣкога я следва като сѣнка. Дето се яви свѣтлината, веднага иде и тъмнината. Съ това свѣтлината се проявява по-силно. Тъмнината служи като фонъ на свѣтлината. Когато казвате, че нѣкой човѣкъ е тъменъ, това означава, че неговата разумность е ограничена отъ личния му животъ.

Когато се говори за ада и за рая, разбираме, именно, принципитѣ на свѣтлината и на тъмнината. Който не може да намѣри пѫтя къмъ свѣтлината, той изпада въ тъм-

нината, отъ която е създаденъ. Като се намѣри въ свѣта на тъмнината, човѣкъ казва: Христосъ ще ме избави. Христосъ ще те избави, ако имашъ любовь. Любовьта е връзка между човѣшката душа и Бога. Само любовьта е въ състояние да извади човѣка отъ свѣта на тъмнината и да го въведе въ свѣта на виделината. Любовьта е пѫть, който води човѣка отъ единъ свѣтъ въ другъ: отъ свѣта на мѫчението въ свѣта на радостьта, отъ свѣта на ограничението въ свѣта на свободата, отъ свѣта на тъмнината въ свѣта на виделината. Влѣзе ли човѣкъ въ свѣта на радостьта, на свободата и на виделината, той се разбира съ всички сѫщества, които живѣятъ тамъ. Между тѣхъ не се явява никакъвъ споръ, никакво недоразумение. Щомъ влѣзе въ свѣта на любовьта, човѣкъ не пита, какво нѣщо представя Богъ, но се изпълва съ желание да върши волята Божия. Ако не върши волята Божия, човѣкъ не може да бѫде въ съприкосновение съ любовьта на Бога. Ако не е въ съприкосновение съ любовьта Божия, човѣкъ не може да се ползува отъ живота. При това положение той живѣе въ свѣта на мѫчението и, безъ да иска, проявява своята твърдость и горчевина.

Като слушатъ да се говори за адъ и за рай, за положителни и отрицателни прояви на човѣка, мнозина отричатъ тия нѣща и казватъ, че адъ не сѫществува, зло — сѫщо. Вѣрно е, че по естество човѣкъ е добъръ, но по прояви той бива горчивъ, киселъ, твърдъ, понеже се

подава на отрицателни сили въ природата. Когато се вкисва, гнѣви, лъже, човѣкъ е проводникъ на отрицателни сили въ природата. Въ който моментъ се откаже отъ лъжата, отъ гнѣва, отъ злото, човѣкъ става добъръ. Значи, човѣкъ не се ражда нито ангелъ, нито дяволъ, но въ даденъ моментъ, споредъ силитѣ, съ които е свързанъ, може да се прояви като ангелъ или като дяволъ. Човѣкъ се движи между проявитѣ на ангела и на дявола. Докато е въ равновесие, той е ангелъ; щомъ изгуби равновесието си, той става дяволъ. Докато се стреми нагоре, човѣкъ е ангелъ; щомъ почне да слиза надолу, той става дяволъ. Сѫщиятъ законъ е изразенъ и въ човѣшкото око: горниятъ клепачъ е животъ на ангела, долниятъ — животъ на дявола. Окото пъкъ е самиятъ човѣкъ, който се движи между двата клепача.

И тъй, човѣшкото око се отваря и затваря подъ влиянието на положителнитѣ и отрицателни сили въ природата. Когато не иска да се съблазни отъ нѣщо, човѣкъ затваря очитѣ си. Ако е слабъ и отваря очитѣ си предъ изкушенията, той непремѣнно ще се подхлъзне. Човѣшкитѣ очи трѣбва да бѫдатъ отправени къмъ доброто и свѣтлината. Въпреки това, презъ тѣхъ минаватъ и отрицателнитѣ сили на злото и на тъмнината. Като минаватъ презъ дветѣ очи, тѣ се движатъ по пѫтя на осморката и се превръщатъ отъ горчиви и кисели въ сладки. Доброто владѣе тайната да превръща горчевината въ сладчина. Свѣтлината има сѫщото изкуство — превръща

силитѣ на тъмнината въ виделина и създава отъ нея нови свѣтове. Казано е въ Писанието: „Богъ ще заличи грѣховетѣ имъ“. Това значи: Богъ ще превърне горчевинитѣ въ сладчини. Той ще превърне горчивото и киселото въ захарь. И лъжата ще претърпи видоизмѣнение. Който лъже, минава за ученъ, за философъ, за психологъ, докато постигне цельта си. Ще дойде день, когато той ще впрегне това изкуство на полезна работа и ще създаде нѣщо добро. Като минава отъ лъжата къмъ истината, човѣкъ придобива голѣми знания. Не се ли стреми къмъ истината, каквито знания и да има, той ще ги изгуби. За да не изгуби знанията си и всѣки день да придобива нови, човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ истината, която може да го направи свободенъ въ всѣко отношение.

„Истината ще ви направи свободни“. Значи, думата „истина“ се превежда съ думата „свобода“. Като ученици, вие трѣбва да правите преводи на думитѣ, да проникватe въ тѣхния вѫтрешенъ смисълъ. Запримѣръ, думата „гнѣвъ“ може да се преведе съ думата „огънь“, умразата — съ замразяване, злото — съ огънь и студъ. Когато казваме, че нѣкѫде има висока температура, около 50^0 — 60^0, разбираме огънь, на който съответствува студъ отъ 50^0 — 60^0. Който познава метереологията, знае вѫтрешнитѣ отношения на нѣщата. Той знае кои есенни и зимни месеци отговарятъ на всѣки месецъ отъ пролѣтьта и лѣтото. Той

знае коя мѣстность отъ противоположния край на земята отговаря на известна мѣстность. Истинскиятъ метереологъ познава закона на външното и вжтрешно съответствие между явленията и мѣстата, дето ставатъ тия явления.

Това е научень въпросъ, за който се изискватъ много наблюдения. Има овчари, които, чрезъ наблюдение, сж дошли до познаване на времето, вследствие на което могатъ нѣколко месеци напредъ да предсказватъ, какво ще се случи еди-кой си день и часъ отъ годината. Каквото предскажатъ, това се сбждва. Които не могатъ да предсказватъ, намиратъ, че това е Божия работа, нѣма защо човѣкъ да се бърка въ Неговия планъ.

Единъ турски бей отишълъ на гости на свещеника въ едно българско село. Той останалъ при него два-три деня и се готвѣлъ да прекара още нѣколко дни. Като разбралъ това, свещеникътъ му казалъ: Я слушай, ефенди, вземи багажа си и се върни въ селото си. — Защо? — Защото следъ два деня тукъ ще стане голѣма, небивала буря, която ще помете всичко, каквото срещне на пжтя си. — Отде знаешъ това? — Отъ свинята си. Когато времето ще се развали, свинята ми взима една пржчица и започва да се върти съ нея, като че танцува. Тя предсказва времето най-малко за два деня. Това се видѣло особено странно и невъзможно на бея, но той си казалъ: Щомъ свещеникътъ ми казва тази работа, ще вѣрвамъ. Беятъ взелъ тоягата си и се отправилъ на

пѫть. Като се върналъ въ селото си, следъ два деня се явила голѣма виелица и буря, която изкоренила десетки дървета. Беятъ посетилъ селския ходжа и му казалъ: Ходжа ефенди, кажи ми, какво ще бѫде времето следъ четири-петь деня. — Не зная, това е Божия работа. — Чудно нѣщо, свинята на свещеника въ съседното село знае това, а ти не знаешъ! Въ сѫщность свещеникътъ знае това нѣщо, а не свинята. Като забелязвалъ, че отъ време на време свинята се върти, той намѣрилъ известно съотношение между въртенето ѝ и бурята, която предстояла да дойде.

Съвременнитѣ хора трѣбва да иматъ въ себе си поне по една свиня, която да предсказва времето. Ако нѣмате по една свиня въ себе си, вие не сте ученъ човѣкъ, не сте развили своя Божественъ инструментъ. Свинята е Божественъ инструментъ, по който всѣки трѣбва да чете онова, което предстои да стане. По ровенето на свинята и по фигуритѣ, които се образуватъ, може да познаете, какъвъ човѣкъ ще дойде въ дома ви, добъръ, или лошъ. Свинята не рови всѣкога по единъ и сѫщъ начинъ. Това е фактъ, който може да се използува така, както ученитѣ използуватъ термометъра за опредѣляне на различнитѣ температури и барометъра — за опредѣляне на атмосферното налѣгане.

Който може да чете по проявитѣ на животнитѣ, ще види, че тѣ сѫ добри термометри и барометри. За материалиститѣ това

сѫ глупави работи. Защо? Защото не сѫ научно доказани и разбрани. Всѣко нѣщо, което е доказано научно, е възможно и разбрано за всички. Всѣко нѣщо, което не е доказано научно, остава неразбрано и минава за глупаво. Ученията си служи съ спектроскопа, за да познае, какъвъ е съставътъ на слънцето, какво е разстоянието на една или друга звезда отъ земята и т. н. За неучения това е невъзможно. Той нищо не разбира отъ науката и му се вижда глупава работа, да стои съ часове предъ нѣкакъвъ уредъ и да наблюдава. Той не се интересува отъ това, че нѣкоя звезда се приближава или отдалечава отъ земята.

Сега, да дойдемъ до въпроса, който е важенъ за васъ. Питамъ: Кѫде е вашиятъ спектроскопъ, по който познавате, дали Богъ се отдалечава или приближава къмъ васъ, и дали вие се приближавате или отдалечавате отъ Него? Не е достатъчно да кажете, че се приближавате къмъ Бога. Вие трѣбва да имате инструментъ, по който да познавате това. Ако сърдцето ви се разширява и въ него растатъ най-добритѣ плодове, вие се приближавате къмъ Бога. Ако дъждътъ пада на време въ градината ви и следъ това небето ви се изчиства, слънцето започва да грѣе ясно, вие се приближавате къмъ Бога. Ако небето ви е мрачно, но не пада никакъвъ дъждъ, всички храни и плодове изсъхватъ отъ сушата и навсѣкѫде се явяватъ болести, безпаричие, умраза, завистъ и др., вие се отдалечавате отъ Бога.

Всички болести, нещастия, катастрофи, които стават въ съвременния свѣтъ, показватъ, че хората се отдалечаватъ отъ Бога. Начинътъ, по който се прилага религията и науката, показва, че хората се отдалечаватъ отъ Бога, вследствие на което и свѣтлината имъ се намалява.

Съвременнитѣ хора живѣятъ въ свѣтлина, която наричаме свѣтлина на тъмнината, т. е. свѣтлина на нощьта. Егоизмътъ има своя специфична свѣтлина, умразата — сжщо. Тази свѣтлина не помага за растене на духовнитѣ плодове въ човѣка. Тъй щото, когато хората се оплакватъ, че нѣматъ достатъчно свѣтлина, това показва, че се отдалечили отъ Бога. Ще дойде день, когато отново ще се приближатъ къмъ Бога и ще придобиятъ нужната свѣтлина.

Сега, ние говоримъ за закона на периодичностьта, въ който човѣкъ неизбѣжно ще попадне. Както планетитѣ се отдалечаватъ и приближаватъ къмъ слънцето, така и човѣкъ се отдалечава и приближава къмъ Бога Този законъ е неизбѣженъ, но човѣкъ трѣбва да се отнася съзнателно къмъ него, да го използува. Отдалечаването отъ Бога подразбира обличане на човѣшката душа въ плъть; приближаването пъкъ подразбира съблича̀не на душата отъ плътьта. Като се облича и съблича отъ плътьта, човѣкъ придобива ценни опитности въ живота.

За да подчъртаятъ връзкитѣ си съ Бога, мнозина казватъ, че Го обичатъ, че не могатъ

безъ Него. Така пише и младата мома на своя възлюбенъ. Така пише и младиятъ момъкъ на своята възлюбена. Като четете едно отъ тия писма, виждате, че тѣ говорятъ за вѣрность и любовь единъ къмъ другъ до гроба. Любовь, която продължава само до гроба, подразбира невѣрность Такава е вѣрностьта на мѫжетѣ къмъ женитѣ, на женитѣ къмъ мѫжетѣ, на слугитѣ къмъ господаритѣ, на ученицитѣ къмъ учителитѣ и т. н. Истинската любовь подразбира вѣрность и следъ гроба. Защо? Защото любовьта е вѣчна и безгранична.

Съвременнитѣ хора сѫ свързани помежду си по неестественъ начинъ. Така сѫ свързани и съ Бога. Като се намѣрятъ въ мѫчнотии и страдания, които сами си създаватъ, тѣ казватъ, че това е волята Божия. Това е тѣхната воля, а не Божията. Коя воля е впрегнала вола на работа?—Човѣшката. Волята Божия е да бѫде волътъ свободенъ, да живѣе въ гората. Изобщо, човѣшката воля ограничава, а Божията воля освобождава. Когато волътъ се освободи отъ юларя, първата му работа е да отиде въ гората, на свобода. Тогава ще разберете, какво значи човѣшка воля и какво—Божия И на васъ казвамъ: Не се впрѣгайте, не туряйте врата си подъ юларя на човѣка. Затова е казано въ Писанието: „Не се свързвайте съ грѣшницитѣ.“

Това се отнася до всички хора, напреднали и ненапреднали. Всички хора, безъ изключение, трѣбва да изпълняватъ волята Божия.

Ако изпълняватъ волята Божия, тѣ ще станатъ учени, поети, философи. Не я ли изпълняватъ, всѣки день ще губятъ по малко отъ това, което имъ е дадено. Щомъ губятъ свѣтлината на живота, тѣ постоянно ще грѣшатъ, ще се подхлъзватъ, докато дойдатъ до пропастьта на живота. За да не дойде до това положение, човѣкъ трѣбва да изучава животнитѣ, тѣхния характеръ и прояви, за да познава животинското въ себе си и да го възпитава. Животнитѣ сж пособия, книги, по които човѣкъ трѣбва да чете и да се поучава.

Като изучавате минералитѣ, растенията и животнитѣ, вие ще се домогнете до книгата на природата, която Богъ самъ е писалъ. По този начинъ ще разберете езика на природата. Всѣки минералъ, всѣко растение и животно сж символи, т. е. формули, които трѣбва да се тълкуватъ. Котката, запримѣръ, е символъ на външна чистота, кучето — на вѣрность и приятелство, змията — на разумность и хитрость, паякътъ — на работа и прилежание. Да изучава човѣкъ природата, това е задача, както на свѣтския, така и на религиозния човѣкъ. Не е християнинъ онзи, който не познава природата и законитѣ, които действуватъ въ нея Като познавате добре физическия свѣтъ, лесно ще разберете духовния и Божествения. Божественията свѣтъ е оригиналътъ, а духовниятъ и физическиятъ сж копия на този оригиналъ.

Следователно, искате ли да проникнете въ Божествения свѣтъ, вие трѣбва да се от-

кажете отъ старитѣ си разбирания и методи, които не водятъ къмъ никакво разрешение. Търсите ли доброто, ще го намѣрите въ реалния, т. е. въ Божествения свѣтъ. Човѣкъ възприема доброто само съ душата си. Не може ли да възприеме доброто, това показва, че той не е поставилъ антената си — своята душа като връзка между Божествения и физическия свѣтъ. — Имамъ ли душа? — Не се съмнявай въ това. Когато се намѣрите въ затруднение, обърнете се къмъ душата си. Тя е въ състояние да ви помогне. Да се свърже човѣкъ съ душата си, това значи, да придобие любовьта. Който е далъ ходъ на любовьта въ себе си, той е придобилъ устой въ чувствата си. Чувствата сж сѣнка на любовьта, но тѣ опредѣлятъ човѣка. Човѣкъ изчезва и се забравя, но чувствата му, като сѣнки, като клишета на неговия вжтрешенъ животъ, оставатъ за вѣчни времена. Ако по нѣкакъвъ начинъ можете да възпроизведете клишета отъ времето на Христа, вие ще видите Неговия истински образъ, живота Му, както и този на Неговитѣ ученици. Ще дойде день, когато човѣкъ ще може да произведе клишетата на миналото и да се учи отъ тѣхъ. Днесъ Христосъ се е измѣнилъ, но въ клишетата е запазенъ първиятъ Му образъ. Сегашнитѣ хора живѣятъ отъ любовьта на сжществата, които сж живѣли преди тѣхъ. Тѣ сж изчезнали отъ земята, но сѣнкитѣ на любовьта имъ сж останали. И отъ тѣзи сѣнки хората и до днесъ още се ползуватъ.

Какво разбрахте отъ тази мисъль? Ако мислите, че сте разбрали нѣщо, ще ви кажа, че нищо не сте разбрали. И да сте разбрали нѣщо, и да не сте разбрали, считамъ, че нищо не сте разбрали. Въ това отношение мязамъ на единъ гимназиаленъ учитель, който билъ много строгъ и къмъ знаещитѣ, и къмъ незнаещитѣ ученици. Знае, или не знае ученикътъ, той всѣкога го стресвалъ. Единъ день извикалъ единъ отъ най-способнитѣ си ученици и го попиталъ: Знаешъ ли урока си? Ученикътъ помислилъ известно време и отговорилъ: Поназнайвамъ, господинъ учителю. Ученикътъ си казалъ: Ако кажа, че не зная, ще ме наругае; ако кажа, че зная, пакъ ще ме наругае. Тогава казалъ: Поназнайвамъ малко.

Сега желая ви нито много да знаете, нито да не знаете, но да кажете: Поназнайвамъ малко.

— Самото проявената Божия Любовь, самото проявената Божия Мждрость, самото проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

23. Лекция отъ Учителя, държана на 28. януарий, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Свѣтлиятъ образъ

Размишление.

Чете се темата: „Произходъ на човѣшкия мозъкъ“.

Тема за следния пѫть: „Разлика между доброто и злото“.

Какво се разбира подъ думата „принципъ или начало“? Казваме, запримѣръ, че Богъ е начало. Обаче, Богъ има ли начало? Често говоримъ за начало и край на нѣщата. Можемъ ли да отдѣляме началото отъ края, или края отъ началото? Началото и краятъ сѫ неразривно свързани, както главата, трупътъ и краищата на човѣка. Въпрѣки това, човѣшкото тѣло дѣлятъ на три главни части: глава, трупъ и краища. Въ сѫщность, може ли главата да се отдѣли отъ тѣлото? Когато отдѣляме една часть отъ друга, ние имаме предъ видъ лесното изучаване на даденъ предметъ или на дадено тѣло. Следователно, въ процеса на изучаване на нѣщата, човѣкъ прилага главно два метода: индуктивенъ и дедуктивенъ. Нѣкой пѫть човѣкъ излиза отъ необикновенитѣ процеси и върви къмъ обикновенитѣ, а нѣкой пѫть — обратно: той излиза отъ обикновенитѣ процеси къмъ необикновенитѣ. По-добре е човѣкъ да започне отъ обикновенитѣ процеси и постепенно да вър-

ви къмъ необикновенитѣ, отколкото обратно. Дали ще се учи да чете, да пише, да смѣта, да говори, човѣкъ трѣбва да започне отъ елементарнитѣ, или прости процеси, и да върви къмъ сложнитѣ и необикновени. Като изучава нѣщата, човѣкъ трѣбва да знае, кѫде да ги поставя. Всѣко нѣщо има специфично предназначение, когато е поставено на мѣстото си. Не поставяте ли нѣщата на мѣстата имъ, тѣ губятъ своето предназначение. Запримѣръ, като кажете две очи, две уши, две ржце, два крака, вие знаете точно мѣстата имъ и тѣхното предназначение. Не ги ли поставите на мѣстата имъ, тѣ губятъ своето предназначение.

Като се намѣри въ голѣми затруднения и не може да реши задачитѣ си, човѣкъ казва: Дотегна ми земния животъ, искамъ да отида горе, на небето, да си почина малко. Кѫде е небето? Човѣшкото небе е надъ главата му. Главата е свързана съ центъра на слънцето. Щомъ е така, човѣкъ никога не мисли за центъра на земята. Когото и да срещнете, всѣки се стреми нагоре, къмъ центъра на слънцето. Мнозина отричатъ сѫществуването на небето, но постоянно гледатъ нагоре. Тѣ съзнаватъ, че има нѣщо горе, но небе ли е, рай ли е, не знаятъ. Ние казваме, че небето е мѣсто или посока, къмъ която се отправя човѣшката мисъль. Като не могатъ да намѣрятъ небето, хората отправятъ погледа си къмъ слънцето. Тѣ знаятъ на всѣко време, кѫде се намира слънцето и съзнателно отправятъ по-

гледа си къмъ съответната посока. Като чуятъ да се говори за изгрѣването на слънцето, тѣ отправятъ погледа си къмъ истокъ; като чуятъ да се говори за пладне, тѣ повдигатъ очитѣ си нагоре, къмъ най-високата точка на слънцето; чуятъ ли думата вечерь, тѣ поглеждатъ къмъ западъ, дето слънцето залѣзва.

Като ученици, отъ васъ се иска вѫтрешно, конкретно разбиране на нѣщата. Дойдете ли до мисъльта си, тя трѣбва да бѫде концентрирана, да нѣма нищо разхвърляно въ нея. Наймалката разхвърляность води къмъ безпорядъкъ въ живота. Подъ думитѣ „порядъкъ и безпорядъкъ“ ние не разбираме човѣшкия и обикновенъ порядъкъ и безпорядъкъ. но Божествения. Отъ Божествено гледище човѣшкиятъ порядъкъ минава за безпорядъкъ. И обратно: човѣшкиятъ безпорядъкъ е Божественъ порядъкъ. Какъ разбира човѣкъ, кога се намира въ порядъка или въ безпорядъка на живота? Когато животътъ на човѣка се подобри, когато придобие вѫтрешенъ миръ и спокойствие, човѣкъ е влѣзълъ въ Божествения порядъкъ на нѣщата. Правата мисъль опредѣля порядъка въ живота. Идете въ дома на човѣкъ, който мисли право, да видите, какъвъ редъ и порядъкъ има въ живота му. Той разбира нѣщата и въ физическия, и въ духовния свѣтъ и правилно ги съпоставя. Ако разглежда живота само отъ физическата му страна, човѣкъ разбира само външнитѣ прояви на хората. Обаче, ако го разглежда и отъ духовната му страна,

той познава и вѫтрешнитѣ прояви на хората

Въ този смисълъ ние казваме: Човѣкъ познава външната страна на живота; ангелътъ познава вѫтрешната страна на живота. Искате ли да разбирате живота външно и вѫтрешно, съединете въ себе си човѣка и ангела, да имате пълно знание. Това не се постига лесно. Това е задача на вѣковетѣ, но тази задача е постижима. Понеже сегашниятъ човѣкъ не е дошълъ още до истинското знание, ние виждаме, че ако е повече духовенъ, отколкото свѣтски, той е опитенъ въ духовния животъ, а неопитенъ въ материалния. Ако нѣкой човѣкъ е повече свѣтски, той е опитенъ на физическия свѣтъ. Накарайте духовния човѣкъ да стане търговецъ, да видите, какво ще излѣзе отъ неговата търговия. Всѣко нѣщо дава добри резултати, ако се постави на мѣстото си.

Една отъ главнитѣ задачи на живота се свежда къмъ освобождаване на човѣка отъ обикновенитѣ мисли, които пълнятъ главата му и го спъватъ. Когато мислите за даденъ човѣкъ, че е добъръ или лошъ, това е обикновена мисъль. По естество човѣкъ е създаденъ добъръ. Той е ценность, която не е още обработена. Ще дойде день, когато той ще се обработи и ще се прояви такъвъ, какъвто Богъ го е създалъ. Какъвъ е днесъ, това сѫ временни прояви. Ще каже нѣкой, че се е огрѣшилъ въ живота. Ако, като е грѣшилъ, човѣкъ е написалъ нѣщо ценно върху книгата на своя животъ, той е придобилъ нѣщо, което повдига

цената му. Ако е грѣшилъ и цапалъ книгата си, безъ да може самъ да чете отъ нея, той трѣбва да съжалява за погрѣшкитѣ си и да се стреми да ги изправи. Въ този смисълъ ние казваме: Ценна е онази книга, върху която е написано или напечатано нѣщо, отъ което може да се ползува, както самиятъ човѣкъ, така и неговитѣ ближни. Докато книгата е бѣла, ненаписана или непечатана, цената ѝ е малка. Вие знаете, колко е ценен ръкописътъ на нѣкой философъ, ученъ, мждрецъ или светия. Който намѣри такъвъ ръкописъ, веднага започва да го чете. Не е достатъчно само книгата да е написана или напечатана, но въ написаното или напечатаното трѣбва да има такива идеи, които да повдигатъ духа на човѣка, да му даватъ импулсъ да расте и да се развива. Въ идеитѣ, които човѣкъ прокарва, трѣбва да има известно съотношение, известна връзка.

Като ученици, вие трѣбва да разбирате правилното отношение между мислитѣ, чувствата и постжпкитѣ. Тѣ представятъ музикални тонове, които трѣбва да се прилагатъ правилно. Не е достатъчно да напишете ключа sol и да наредите на петолинието красиво написани ноти. Важно е да има хармония между тоноветѣ, а сжщевременно да ги изпълнявате правилно. За тази цель вие се нуждаете отъ камертонъ, съ който да провѣрявате чистотата на тоноветѣ. Но и камертонътъ понѣкога излъгва човѣка. Защо? Защото е направенъ отъ металъ, а всички метали се промѣнятъ отъ

външнитѣ условия. Тѣ се разширяватъ отъ топлината и се свиватъ отъ студа. Сѫщото става и съ гласнитѣ струни на пѣвеца, както и съ струнитѣ на цигулката и на всички струнни инструменти. Струнитѣ на цигулката, напримѣръ, се свиватъ и разлущатъ не само подъ влиянието на външнитѣ промѣни, но и подъ влиянието на психическото състояние на цигуларя. Отъ психическото състояние на цигуларя зависи, ще излѣзе ли концертътъ му добре, или нищо нѣма да излѣзе. Още като пипне цигулката си, той знае, какъвъ ще бѫде резултатътъ. Това показва, че въ човѣка има едно вѣрно чувство, което никога не лъже.

Какво представя това чувство? То е вѫтрешното чувство въ човѣка, което наричаме интуиция или Божествено чувство. Чрезъ него човѣкъ провѣрява нѣщата. Следователно, цигуларьтъ познава интуитивно, ще има ли успѣхъ въ работата си, или нѣма да има. Достатъчно е да се докосне до струнитѣ на цигулката си, за да знае, какъвъ ще бѫде успѣхътъ му. Отъ всѣка струна се излива известно течение и, ако цигуларьтъ е чувствителенъ, може да познае хармонични ли сѫ теченията на четиритѣ струни, или не сѫ. Ако сѫ хармонични, той ще има успѣхъ; ако не сѫ хармонични, успѣхътъ му е проблематиченъ, т. е. зависи отъ изкуството на цигуларя, самъ да ги хармонизира. Сѫщото се отнася и до васъ. Човѣкъ е инструментъ, който може да бѫде въ хармония съ силитѣ си, а може да бѫде и въ дис-

хармония. Отъ човѣка зависи, кѫде и какъ да се пипне, за да запази или наруши хармонията въ себе си.

Като става сутринь отъ сънь, човѣкъ трѣбва да знае, кой пръстъ на ржката си да хване, какъ и кѫде да се почеше, за да вървятъ работитѣ му добре. Знанието или незнанието на тия нѣща показва, че човѣкъ трѣбва да изпадне въ суевѣрие. Той трѣбва да се отнася съзнателно къмъ силитѣ на своя организъмъ, за да може да ги хармонизира. Казвате: Ако бихме знаели, какъ да се справяме съ силитѣ си, щѣхме да ги използуваме разумно. Вие щѣхте да ги използувате толкова, колкото бедниятъ използува бѫдещето си богатство. Докато е беденъ, човѣкъ казва: ако забогатѣя, ще помагамъ на сиромаси, ще направя църква, училище и т. н. Като забогатѣе, всичко забравя: и сиромаси, и църква, и училище. Ако насила не го заставятъ да направи нѣщо, той самъ изяжда паритѣ си. Защо бедниятъ човѣкъ е толкова щедъръ, а богатиятъ — такъвъ голѣмъ скжперникъ? Защото бедниятъ е щедъръ само на обещания. Като забогатѣе, и неговата щедрость изчезва. Богатиятъ мисли повече за себе си, затова не му се дава отъ богатството. За да се реши да даде нѣщо отъ себе си, той трѣбва да се намѣри предъ голѣмо нещастие: нѣкаква болесть, или смъртъ на нѣкой отъ близкитѣ му.

Като изучавате човѣка, виждате, че и бедниятъ, и богатиятъ отлагатъ да изпълнятъ

обещанията си. Слушате нѣкой да казва: Азъ съмъ готовъ да служа на Бога, но младъ съмъ още. Следъ като си поживѣя малко, тогава ще се предамъ на служене на Бога. Това е интересенъ фактъ за психологическо изучаване. Кое дава поводъ на човѣка да мисли, че въ бѫдеще ще има условия да направи това, което днесъ не иска да направи? Отлагането на нѣщата показва, че човѣкъ е склоненъ да се подава на влиянието на своитѣ дѣди и прадѣди. И тѣ сѫ имали добри и правилни разбирания, и тѣ сѫ имали добри желания, но не сѫ ги изпълнили. И тѣ сѫ отлагали изпълнението на добритѣ си желания за благоприятни времена. Благоприятнитѣ условия сѫ дошли, но тѣ изгубили своитѣ вѫтрешни благоприятни условия, вследствие на което не постигнали желанията си.

Съвременнитѣ хора се подаватъ на привличане течения отъ миналото, поради което губятъ добритѣ условия. Тѣ не подозиратъ, че съ това сами се ограничаватъ. Дето има привличане, тамъ има и ограничававане. Когато момъкътъ се привлича отъ нѣкоя мома, той се ограничава. Сѫщото се отнася и до момата. Хората наричатъ привличането любовь, обичь, но въ сѫщность това не е истинска любовь. Като яде, човѣкъ пакъ се подава на сѫщия законъ на привличането. Иска, или не иска, нѣщо го привлича, и той започва да яде. Не е въпросъ, човѣкъ да се противопоставя на този законъ. Напротивъ, той трѣбва да го спаз-

ва и да яде точно на времето, когато законътъ действува. Яде ли преждевременно, или закъснѣе, резултатитѣ не сѫ добри. Човѣкъ трѣбва да яде точно на време, не въ опредѣленъ часъ, но когато силитѣ въ неговия организъмъ се проявяватъ, т. е. когато усѣща вѫтрешенъ гладъ.

Нѣкои хора ядатъ много, но безъ време, вследствие на което нѣматъ резултати. Други ядатъ малко и на време, когато организъмътъ е разположенъ, затова иматъ добри резултати. За такива хора казватъ, че ядатъ малко, но яденето имъ се хваща. Днесъ малко хора ядатъ на време и съзнателно. Каква е първата мисъль, която дохожда въ ума ви при първата хапка? Каква е мисъльта ви, съ която завършвате яденето си? Повечето хора взиматъ вилицата или лъжицата си, безъ да следятъ, каква е първата мисъль, която влиза въ ума имъ. Като свършатъ яденето си, тѣ оставятъ лъжицата и вилицата си настрана, сгъватъ кърпата за ядене и ставатъ. Каква е последната имъ мисъль при завършване на яденето, не се интересуватъ.

Сега, като говоря за закона на привличането, имамъ предъ видъ живитѣ сѫщества. Всички живи сѫщества — растения, животни и хора, се намиратъ подъ влиянието на този законъ. Дето има привличане, тамъ има любовь, тамъ има и обичь. Ако обича да яде, да учи, да услужва на хората, човѣкъ върши това отъ обичь. Мнозина се запитватъ: Кое е по-

добро, да обичашъ, или да те обичатъ? На този въпросъ вие сами ще си отговорите. Затова пишете върху темата: „Кое е по-добро за човѣка, да обича, или да го обичатъ“? Като пишете тази тема, не се спирайте върху това, кой какво казалъ по въпроса, но ползувайте се отъ своитѣ опитности. Ще кажете, че, като обича, човѣкъ трепти. Добре е да трепти. Като трепти, той издава тонъ. Когато струната трепти, и тя издава тонъ. Ако не трепти, никакъвъ тонъ не издава. Човѣкъ живѣе, докато трепти. Той вижда, че свѣтътъ е красивъ и се радва на всичко, което го обикаля. Престане ли да трепти, човѣкъ престава и да живѣе. Той яде, движи се, но нѣма животъ въ себе си — животътъ му се обезсмислилъ. Какво е станало съ този човѣкъ? Системата, въ която се движилъ, претърпѣла нѣкаква катастрофа. Кой не е изпитвалъ красиви трепети въ живота си? И кой не е изгубвалъ смисъла на живота си, когато преставалъ да трепти? Страшно е, когато любовьта напусне човѣка! Страшно е, когато човѣкъ сгрѣши по отношение на любовьта.

Като говоря за закона на привличането, имамъ предъ видъ човѣшкия животъ. Срѣщате единъ ученъ, сериозенъ човѣкъ, който респектира окржжающитѣ, но виждате, че и той се привлѣкълъ отъ една система, върти се около нея. И той се чуди, какво става съ него, но и момата се чуди. Тя си казва: Какъ е възможно този ученъ човѣкъ да има разполо-

жение къмъ мене, а къмъ окржжащитѣ да е толкова строгъ? Момата, която привлича учения къмъ себе си, не е сама. Тя е колективно сѫщество. Задъ нея седатъ десетки, стотици и хиляди съзнания, които действуватъ въ унисонъ и привличатъ учения. Не само задъ момата, но задъ всѣки човѣкъ седатъ много съзнания, които съставятъ една система. Има ли нѣщо престѫпно въ това, че нѣкой човѣкъ се е привлѣкълъ отъ една система? Престѫпленията се криятъ въ неестественитѣ желания на човѣка, а не въ привличането му отъ една или отъ друга система.

Мнозина казватъ, че първото престѫпление, което е свързано съ грѣхопадането, е направено отъ първитѣ хора. Нѣкои приписватъ причината за грѣхопадането на Ева, други—на Адама, трети— на змията. Споредъ мене, причината за грѣхопадането се криеше въ Адама. Преди да бѣше се явила Ева, Адамъ ходѣше изъ райската градина, разглеждаше дърветата и често се спираше предъ забраненото дърво. Той искаше да знае, какви сили се криятъ въ това дърво и защо е забранено да се ядатъ неговитѣ плодове. Ева и змията дойдоха като изкушение на Адама, да задоволятъ любопитството му. Змията изкуси Ева, а тя — Адама. Змията представя ума на тъмнината, който крие въ себе си голѣма сила на привличане. Като се уви около забраненото дърво, змията придоби свѣтлина и започна да говори на Ева, че дървото за познаване на до-

брото и злото съдържа знания и сили, които могатъ да направятъ човѣка силенъ, подобенъ на Бога. Това търсѣше Ева. Тя се изкуси, яде отъ плода на забраненото дърво, а следъ това даде отъ него и на Адама. И двамата попаднаха подъ закона на привличането и сгрѣшиха.

Като ученици, вие трѣбва да се пазите отъ закона на привличането. Въ този законъ нѣма свобода. Това е страшното въ привличането. Има смисълъ да се привлѣче човѣкъ отъ нѣщо, но ако запази свободата си. Не може ли да запази свободата си, той се ограничава. Иска ли да бѫде свободенъ, човѣкъ трѣбва да живѣе въ закона на любовьта. Само Божията Любовь дава свобода на човѣка. Всички хора искатъ да бѫдатъ свободни, въпрѣки това тѣ се намиратъ подъ влиянието на родители, на приятели, на учители, на близкитѣ си. Вървите съ нѣкой свой приятель и взимате лѣвата му страна. Вървите съ другъ приятель, заставате отъ дѣсната му страна. Защо става така? Първиятъ приятель ви привлича съ лѣвата си страна, а вториятъ — съ дѣсната. Отивате на гости, и домакинътъ ви кани да седнете отъ дѣсната му страна. Защо ви кани да седнете отдѣсно на него, а не отлѣво, това не е произволно. Съзнателно, или несъзнателно, хората се подаватъ на влиянието на известни сили. Въ Писанието е казано, че въ сѫдния день Богъ ще постави едни хора отъ дѣсната си страна, а други — отлѣво. Съ дру-

ги думи казано: Богъ ще раздѣли хората на две категории: едни отъ тѣхъ ще отидатъ въ рая, надѣсно, а други въ ада — налѣво.

Следователно, ако момата тури момъка отъ лѣвата си страна, тя иска да каже, че любовьта му излиза отъ ада. Ако го постави на дѣсната си страна, любовьта му иде отъ рая. Ако хванете лѣвата ржка на човѣка, вие го сваляте въ ада; ако хванете дѣсната му ржка, вие го повдигате, завеждате го въ рая. Ако въ единъ домъ мжжътъ хваща жена си за лѣвата ржка, ще я заведе въ ада; ако тя го хване за дѣсната ржка, ще го заведе въ рая. Какъвъ ще бжде резултатътъ, ако жената тегли къмъ рая, а мжжътъ — къмъ ада? Въ този домъ ще има споръ, недоразумения, разногласия и др. Нѣкжде мжжътъ води жената въ ада, а нѣкжде жената води мжжа въ ада. За да има любовь, миръ и хармония въ домоветѣ, и мжжетѣ, и женитѣ трѣбва да се стремятъ къмъ рая.

Сега, като говоря за мжжа и за жената, азъ имамъ предъ видъ тѣхнитѣ прояви на земята. Мжжъ и жена сжществуватъ на земята. На небето има само души. Тамъ жената се нарича дева. Значи, жената е на земята, а девата — на небето; мжжътъ е на земята, а ангелътъ — на небето. Докато е на земята, човѣкъ може да бжде въ формата на мжжъ или на жена. Отиде ли на небето, тамъ живѣе като душа. Като слѣзе на земята, човѣкъ пакъ приема форма на мжжъ или на жена. Обаче, отиде ли

на небето съ сѫщото съзнание, нѣма да го приематъ. Душата е Божествена идея. Като се облѣкла въ плъть и слѣзла на земята, душата, която била изразъ на Божествена идея, се изопачила и се представила като мѫжъ или жена.

Въ този смисълъ, понятието мѫжъ или жена не е нищо друго, освенъ изопачено понятие на Божествената идея „душа“. Като забравилъ своя Божественъ произходъ като душа, човѣкъ се изявилъ като мѫжъ или жена, вследствие на което изгубилъ правилното разбиране за живота. Слушате нѣкой да казва: Азъ мѫжъ ли съмъ въ този домъ? Какво разбира той подъ понятието „мѫжъ“? Той иска да каже: Господарь ли съмъ азъ въ този домъ, или не съмъ? Той иска да се чува само неговиятъ гласъ и да се слуша думата му. Той иска да заповѣдва на жена си, да го признае за господарь. Кой може да заповѣдва на любовьта? Любовьта ражда живота. Отъ любовьта излиза вѣчниятъ огънь. Кой може да заповѣдва на това, отъ което произлиза огънь, който изгаря всичко? Нѣма сила въ свѣта, която може да ограничи любовьта Нѣма сила въ свѣта, която може да си играе съ любовьта.

Казано е въ Писанието: „Богъ е Любовь“. Сѫщо така е казано: „Богъ е огънь всепояждащъ“. Значи, любовьта е огънь всепояждащъ. Който се опиталъ да я обсеби, ограничи или да се подиграе съ нея, той разбралъ силата ѝ. Който не е опиталъ силата на

любовьта, мисли, че може да постжпва съ нея, както разбира. Обаче, опита ли силата ѝ, той вижда, че нѣма по-велика, по-мощна сила отъ любовьта. Външно тя изглежда слаба, малка, немощна, но докоснешъ ли се до нея, тя върши такива чудеса, каквито никой ученъ или философъ не може да направи. Любовьта е въ сила да преобрази свѣта. Любовьта има две страни: разгледана отъ една страна, тя е толкова малка, че и съ микроскопъ не можете да я видите; разгледана отъ друга страна, тя е толкова велика, че обхваща силитѣ и възможноститѣ на цѣлия свѣтъ. Искате ли да представите любовьта графически, ще я представите въ видъ на две величини: безкрайно малка и безкрайно голѣма.

Когато говорятъ за любовьта, хората разбиратъ обикновенитѣ човѣшки чувства. Отъ това гледище, нѣкои казватъ, че момата или момъкътъ припаднали отъ любовь. Започне ли човѣкъ да припада отъ любовь, причината е двояка: или преждевременно е влѣзълъ въ огъня на любовьта, който изгорилъ всичкитѣ му връзки; или е попадналъ въ нѣкакъвъ човѣшки огънь, който изгаря и руши. Който не разбира любовьта, попада само въ едното ѝ лице. Той вижда тъмната, страшната страна на любовьта. Който разбира любовьта, той вижда свѣтлата ѝ страна. Той познава Бога и се свързва съ Него. Нѣма по-красиво и по-свѣтло лице отъ лицето на Бога. Нѣма по-красиво и по-свѣтло лице въ свѣта отъ лицето на лю-

бовьта. Привилегия е за човѣка да види лицето на любовьта. Стремежътъ на човѣка, който излѣзълъ отъ рая, както и на всички култури досега, се заключава въ това, да видятъ лицето на любовьта, да познаятъ Бога. Това е стремежъ не само на човѣка, но на всички живи сѫщества по лицето на земята. Не само земнитѣ сѫщества искатъ да видятъ лицето на любовьта, но и всички останали сѫщества, които живѣятъ по различнитѣ планети и свѣтове въ Всемира. Който е видѣлъ само за моментъ свѣтлото лице на Бога, той може да понася страданията и мѫчнотиитѣ си съ радость Той има цель въ живота си и знае, защо живѣе. И въ ада да слѣзе, той е готовъ да носи всичко съ радость. Достатъчно е човѣкъ да помисли за свѣтлото лице на любовьта, за да разгони всички мрачни мисли въ ума си, да разсѣе всички облаци въ съзнанието си.

И тъй, като ученици, вие трѣбва да имате ясна представа за лицето на любовьта — за Бога. Търсете Бога като любовь. Търсете свѣтлото лице на Бога и никога не се отказвайте отъ Него. Каквото да правятъ съ васъ, на каквито мѫчнотии и изпитания да ви подлагатъ за Неговото име, не се отказвайте. Бѫдете готови да понасяте страданията като мѫченици. Единственятъ, за Когото можете да се жертвувате въ всички случаи на живота си, е Богъ. Дръжте идеята за Бога, за любовьта въ ума си като свещена, основна идея и не се страхувайте отъ нищо.

Всички хора, млади и стари, богати и бедни, учени и прости, търсятъ лицето на любовьта. Докато човѣкъ е младъ, едва слѣзълъ отъ небето, той носи въ себе си свѣтлия образъ на любовьта. Тази е причината, поради която младиятъ се усѣща силенъ, готовъ за работа, любвеобиленъ. Той казва: Обичамъ свѣта, обичамъ хората, имамъ криле, готовъ съмъ да прелетя цѣлия свѣтъ. Изгуби ли спомена за свѣтлия образъ на любовьта, човѣкъ започва постепенно да остарява. Той губи силитѣ си, губи здравето си и започва да мисли за онзи свѣтъ. Казватъ, че стариятъ човѣкъ мисли само за смъртьта. Не, стариятъ мисли само за свѣтлия образъ на любовьта. Той казва: Едно време, когато бѣхъ младъ, срещнахъ една мома, която ме погледна така, че и до днесъ не мога да я забравя. Този свѣтълъ образъ търся азъ. Като не разбиратъ смисъла на живота, хората наричатъ безумие търсенето на любовьта. Споредъ мене, най-великиятъ моментъ за човѣшката душа е виждането на Бога. Зърне ли лицето Му, ако е старъ, той става младъ; ако е боленъ, оздравява; ако е умрѣлъ, възкръсва. Не струва ли, следъ всичко това, презъ цѣлия си животъ, човѣкъ да търси любовьта, да се стреми къмъ нея?

Сега казвамъ на всички хора, на млади и на стари, да търсятъ свѣтлия образъ на любовьта. Старитѣ ще кажатъ, че това не се отнася до тѣхъ, че е грѣхъ и срамъ, старъ човѣкъ да се занимава съ любовьта. Да се ми-

сли така, това е заблуждение, това е криво разбиране на живота и на любовьта. Човѣкъ живѣе, докато люби и докато мисли за любовьта. Престане ли да люби и да мисли за любовьта, той умира. Животъ безъ любовь е смъртъ; животъ безъ любовь е робство, ограничение; животъ безъ любовь е нощь. Стремете се къмъ любовьта, за да възкръснете, да се освободите и да прогледате.

Като ученици, вие трѣбва да бѫдете вѫтрешно свободни, да разбирате любовьта. Отъ правилното разбиране на любовьта зависи вашето бѫдеще. Страданията на хората се дължатъ, именно, на неразбиране на любовьта. Противоречията въ човѣшкия животъ се дължатъ пакъ на неразбиране на любовьта. Нѣкои цитиратъ, какво е казалъ Христосъ за любовьта. Много нѣща е казалъ Христосъ, но основната идея на учението е: „Както Отецъ ме възлюби, така и азъ ви възлюбихъ“. Христосъ видѣ свѣтлото лице на Бога и задържа този образъ въ себе си. За този образъ Го разпнаха, но Той не се отказа отъ Него. Христосъ казваше, че е готовъ на всички жертви за свѣтлия образъ на любовьта. Въ това седи силата и величието на Христовия характеръ. Да страда човѣкъ за нѣкаква свещена идея, това оправдава страданията. Обаче, да страда за нѣщо преходно и промѣнливо, страданията не се оправдаватъ. Да страдашъ за Великото, това значи, да осмислишъ живота си. Велико и славно е да страдашъ за любовьта. Защо? За-

щото любовьта повдига човѣка. И грѣшникътъ се повдига отъ любовьта. Колкото грѣшници срещне на пѫтя си, любовьта ги взима въ торбата си, туря ги на огъня и ги стопява. Следъ половинъ часъ отъ казана излизатъ чисти, свѣтли хора, свободни отъ грѣхове и престѫпления. Който е попадналъ въ рѫцетѣ на любовьта, той е разбралъ смисъла на страданията и противоречията. Христосъ казва: „Сега скръбь имате, но скръбьта ви ще се превърне на радость". Кога ще стане това? Когато видите свѣтлото лице на любовьта.

И тъй, стремете се къмъ правилно разбиране на любовьта. Като разбере любовьта, човѣкъ може да хармонизира живота си, да координира мислитѣ и чувствата си. Докато дойде до това положение, човѣкъ минава презъ живота на праведния и на грѣшния. Докато е на земята, той ще грѣши и ще се изправя, ще пада и ще става. Ще дойде день, когато ще организира силитѣ си и ще върви напредъ. За такъвъ човѣкъ се казва, че има правилни отношения къмъ Първата Причина на живота, къмъ любовьта. Дойде ли до любовьта, човѣкъ трѣбва да има свещенъ трепетъ къмъ нея. Ако двама души се обичатъ, тѣ трѣбва да иматъ свещени отношения помежду си. Нѣматъ ли такива отношения помежду си, тѣ не познаватъ любовьта. Любовьта е великъ двигателъ въ живота и въ космоса. Любовьта движи свѣта. Тя не търпи никакви ограничения, никакви противоречия. Опитате ли се да

я ограничите, тя ще пръсне котела. Искате ли да имате хармония въ живота си. дайте пълна свобода на любовьта на Бога въ себе си. Хората се страхуватъ отъ катастофи въ любовьта, затова я ограничаватъ и подпушватъ. Истинската любовь не произвежда катастрофи. Дето е любовьта, тамъ е разумностьта. Дето е разумностьта, тамъ катастрофи не ставатъ.

Едно отъ качествата на любовьта е разумното даване. Като дава, тя има предъ видъ повдигането на човѣка. Следователно, всѣки, който ви обича, той има желание да ви повдигне. Казваме, че Богъ обича хората, защото работи за тѣхното повдигане. Следователно, всѣки, който работи за повдигането на човѣка въ умствено и въ духовно отношение, е проводникъ на Божията Любовь. Можете ли следъ това да кажете, че любовьта не сѫществува въ свѣта? Любовьта сѫществува въ цѣлия космосъ, въ всички свѣтове. Ако на земята не я намѣрите, на небето още по-мѫчно ще я намѣрите. Познаването и придобиването на любовьта е вѫтрешенъ процесъ.

Нѣкой казва: Изгорѣ ми сърдцето отъ любовь. Другъ казва: Гори ми сърдцето отъ любовь Питамъ: Кое сърдце не гори? Нѣма живо сѫщество на земята, на което сърдцето да не гори. Не е страшно, че сърдцето гори, но важно е, какъ гори. Всички хора мислятъ и чувствуватъ; важно е, какъ мислятъ и чувствуватъ. Права мисъль е тази, която внася свѣтлина въ човѣшкия умъ. Прави чувства сѫ

тия; които внасятъ топлина въ човѣшкото сърдце. Прави постжпки сж тия, които внасятъ сила въ човѣшкото тѣло. Човѣкъ не може да расте и да се развива безъ свѣтлина, безъ топлина и безъ сила. Това сж три важни и необходими елемента за човѣшкия животъ. Това значи, да придобие човѣкъ любовьта, мждростьта и истината. Щомъ придобие тия добродетели, той разбира вече смисъла на живота и работи съзнателно, както за себе си, така и за своитѣ ближни.

Желая ви да придобиете свещения огънь въ себе си, да видите свѣтлия образъ на любовьта. Видите ли свѣтлия образъ, вие познавате вече Бога, познавате проявитѣ Му. Нѣкои казватъ, че Богъ се гнѣви и се страхуватъ отъ Него. Който познава любовьта, той знае, че Богъ се гнѣви само въ единъ случай. Кога? Когато хората не се обичатъ. Когато се обичатъ, Богъ прощава погрѣшкитѣ имъ и ги заличава.

Двама млади, отъ единъ градъ на съверо-американскитѣ Съединени Щати, се обичали и решили да се оженятъ. Бащата на момата не билъ съгласенъ за женитбата имъ, защото момъкътъ билъ беденъ. Тѣ решили да избѣгатъ заедно, да се оженятъ и после да се върнатъ въ дома на момата. Отишли въ едно съседно село, съ велосипеди, дето се вѣнчали. Бащата тръгналъ съ автомобилъ да ги гони, но не успѣлъ да ги стигне. Нѣколко дни следъ вѣнчаването си, тѣ се върнали при бащата, който ги приелъ съ отворено сърдце. Защо ги

приелъ съ разположение? Защото видѣлъ свѣтлия образъ на любовьта, отразенъ на лицата имъ. Тѣ се намирали подъ покровителството на любовьта. Щомъ любовьта покровителствува човѣка, той се отваря широко за всички хора, но и тѣ се отварятъ за него.

Като говоримъ за Божията Любовь, мнозина съжаляватъ, че не сѫ я познали на младини, вследствие на което сѫ закъснѣли въ развитието си. Тѣ се самоизлъгватъ. Никой не е закъснѣлъ. Божественото иде на време. Ако пъкъ мислите, че сте стари, вие сте на кривъ пѫть. Може ли да се нарече старъ онзи, който е на 60, 70 или 80 години? Ако сравните своитѣ години съ слънчевитѣ, вие ще бѫдете пеленачета. Вашитѣ години, по отношение на една слънчева година, се равняватъ на нѣколко месеца. Какво може да постигне едно шестмесечно дете? Земята се завъртѣла 60 пѫти около себе си, и човѣкъ мисли, че е старъ, 60 годишенъ. Чудно нѣщо! Земята се върти около своята ось а хората казватъ, че сѫ остарѣли. Това е неразбиране на живота, или по-право, неразбиране на благата, които Богъ е внесълъ въ живота. Тази е причината, задето човѣкъ остарява преждевременно. Човѣкъ остарява, когато стане недоволенъ Защо е недоволенъ човѣкъ? Какво му недостига? Нѣкой е недоволенъ отъ живота си, иска да бѫде богатъ. Другъ иска да бѫде ученъ. Трети иска да бѫде добъръ. Богъ задоволява нуждитѣ на човѣка, но иска отъ него съзнателна работа.

Човѣкъ трѣбва да учи, да се познава, да разбѝра себе си. Като се познае, той вижда, че въ него живѣятъ не едно, а много сѫщества, чиито интереси нѣкога се съгласуватъ, а нѣкога се раздѣлятъ. За да се справи съ тия сѫщества, той трѣбва да даде пѫть на Божественото въ себе си и да ги застави да му се подчиняватъ. Това значи, да постави човѣкъ въ единство своитѣ мисли, чувства и постѫпки. Ако не внесе единство и съгласие въ своя вѫтрешенъ животъ, човѣкъ всѣкога ще бѫде недоволенъ.

Основната мисъль на лекцията е да внесете въ ума си идеята за свѣтлия образъ на любовьта. Дето ходите, каквото правите, мислете за свѣтлия образъ на любовьта. Намѣрите ли този образъ, вие сте познали любовьта. Щомъ познаете любовьта, животътъ ви се осмисля.

— Самото проявената Божия Любовь, самото проявената Божия Мѫдрость, самото проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

24. Лекция отъ Учителя, държана на 3. февруарий, 1931 г. София.—Изгрѣвъ.

Изразъ на Божественитѣ идеи

Размишление.

Тема за следния пѫть: „Разлика между вѣра и безвѣрие“.

Какво разбирате подъ думитѣ „вѣра и безвѣрие“? Всѣки човѣкъ вѣрва въ нѣщо. Нѣма абсолютни безвѣрници въ свѣта. Когато казватъ за нѣкого, че е безвѣрникъ, подразбиратъ, че той не вѣрва въ нѣща, въ които болшинството вѣрватъ. Обаче, той все вѣрва въ нѣщо. Ако не въ друго, безвѣрникътъ вѣрва въ своето мнение, въ това, което той твърди.

Четохa се темитѣ: „Разлика между добро и зло“ и „Кое е по-добро. Да обичашъ, или да те обичатъ?“

Всички хора говорятъ за доброто и за злото, но конкретно малцина знаятъ, какво представятъ доброто и злото. Лесно е да се каже, че това е добро, а онова—зло. Какъвъ е цвѣтътъ на доброто и на злото, никой не може да опредѣли. Всѣка форма, която нѣма цвѣтъ, т. е. външенъ изразъ, остава неопредѣлена. Ето защо, хората ще третиратъ въпроса за злото и доброто много години още, докато дойдатъ до тѣхното истинско познание.

Съвременнитѣ хора боравятъ съ понятия, на които не знаятъ формата и цвѣта. Запри-

мѣръ, тѣ говорятъ за вселената, безъ да знаятъ, каква е формата ѝ. Ученитѣ допущатъ, че вселената има кржгла форма, както земята и слънцето. Защо допущатъ, че вселената е произлѣзла отъ яйце? И пилето е излѣзло отъ яйце, но валчесто ли е? И човѣкъ е излѣзълъ отъ яйце но не е валчестъ. Главата му е валчеста донѣкжде, но самиятъ човѣкъ има елипсовидна форма.

Съвременнитѣ хора говорятъ за онзи свѣтъ, безъ да иматъ ясна представа за него. Споредъ нѣкои, онзи свѣтъ е подобенъ на райска градина, пълна се ароматни цвѣтя и сладки, доброкачествени плодове. Въ тази градина се разхождатъ ангели съ свѣтли лица и съ криле. Ако влѣзе нѣкой отъ васъ въ онзи свѣтъ, ще го посрещнатъ съ музики и съ пѣсни, съ финикови вейки въ ржце. Жителитѣ на онзи свѣтъ сж добре облѣчени. Питамъ: Отде дойде въ ума ви тази представа за онзи свѣтъ? Какъ можете да опишете рая или онзи свѣтъ, ако не сте ходили тамъ? Нѣкой човѣкъ описва Америка, защото е ходилъ тамъ, видѣлъ е нѣщо. Тогава какъ можете да опишете онзи свѣтъ, ако не сте ходили тамъ? Щомъ го описвате по нѣкакъвъ начинъ, това показва, че имате идея за него. Каквато идея и да има човѣкъ, тя е дошла отнѣкжде и е влѣзла въ неговия умъ.

Като ученици, вие трѣбва да знаете, отде идатъ идеитѣ, какъвъ цвѣтъ иматъ и т. н. Ако поставите подъ една квачка 10—20 яйца,

въ първо време вие не ги различавате едно отъ друго. Всички яйца си приличатъ. Повечето сѫ бѣли, а нѣкои отъ тѣхъ сѫ жълтеникави. Като се излупятъ пиленцата, тѣ лесно се различаватъ, защото сѫ различни по цвѣтъ. Всѣко яйце представя идея, на която цвѣтътъ става видимъ, когато се измѫти. Сѫщото можемъ да кажемъ и за онзи свѣтъ. Какъвъ е билъ онзи свѣтъ едно време, когато не е билъ измѫтенъ, е едно нѣщо. Какъвъ е онзи свѣтъ днесъ, когато е измѫтенъ вече, това е другъ въпросъ. Сегашниятъ онзи свѣтъ е неузнаваемъ. Той е измѣненъ толкова много, че едва ли ще можете да го познаете.

Религиознитѣ говорятъ за видимъ и невидимъ свѣтъ, както ученитѣ говорятъ за сила и материя. Ние можемъ да преведемъ думата материя съ вода, а силата — съ огънь. Силата и материята представятъ два велики принципа на Битието. На какво се дължи насилието въ свѣта: на силата, или на материята?—На силата. Дето силата се проявява, тамъ има насилие. Подъ влиянието на силата човѣкъ може да върши престѫпления, но може да върши и добри дѣла. Вината не е въ силата, но въ волята, която я направлява. Разумната воля използува силата за добро, а неразумната — за зло. Силата и материята сѫ неразривно свързани. Както силата безъ материя не може да се прояви, така и материята безъ сила не може да се прояви. Защо е така, не

може да се отговори. Какъвъ отговоръ ще дадете на въпроситѣ: Защо човѣкъ се движи, защо яде, защо диша, защо мисли и чувствува, защо спи?

Като дойде до любовьта, човѣкъ се пита, защо ѐди-кой си го обича. Отъ друга страна, човѣкъ се пита, обичатъ ли го хората, или не. Защо си задава човѣкъ този въпросъ? Много естествено. Отъ любовьта на хората къмъ васъ зависи вашиятъ успѣхъ. Ако учителтъ обича ученика си, успѣхътъ му ще бѫде по добъръ; ако не го обича, успѣхътъ му ще бѫде по-слабъ. Колкото повече хора ви обичатъ, толкова по-добре за васъ. Защо нѣкой ви обича, а другъ не ви обича? Който има сродство къмъ васъ, обича ви; ако нѣма сродство къмъ васъ, не ви обича. Какво означава сродството? Въ химията сродството подразбира стремежъ на атомитѣ единъ къмъ другъ, съ цель да се наситятъ. Когато се наситятъ, сродството имъ изчезва. Следователно, докато е гладенъ, човѣкъ обича. Щомъ се нахрани, обичьта му се намалява. Кого обича човѣкъ? Онзи, отъ когото може да вземе нѣщо, да задоволи своя гладъ.

Казва се въ Писанието за Бога, че е възлюбилъ истината въ човѣка. Значи, Богъ е възлюбилъ човѣка, защото той е изразъ на Божествената идея. Богъ обича човѣка дотолкова, доколкото той е изразитель на Неговата идея. Колкото по-добре изразява човѣкъ идея-

та, толкова повече Богъ го обича. Ще кажете, че въ любовьта трѣбва да има равенство. Представете си, че двама души отиватъ при единъ изворъ. Единиятъ отъ тѣхъ носи голѣмъ сждъ, а другиятъ — шише, съ вмѣстимость сто грама. Изворътъ пълни и голѣмия сждъ, и малкото шише съ вода, но притежателтъ на шишето ще остане недоволенъ и ще обвини извора въ несправедливость. Кой е виновенъ за това? Вината е въ онзи, който е отишълъ съ малко шише при извора. Ако бѣше отишълъ съ голѣмъ сждъ, щѣше да получи повече вода. Като не съзнава погрѣшката си, той мисли, че Богъ е несправедливъ, не гледа еднакво на всички. Това е криво разбиране, отъ което човѣкъ трѣбва да се освободи. Човѣкъ се ползува отъ благата на живота дотолкова, доколкото е отворилъ ума, сърдцето и душата си да възприема. Отъ кокошето яйце не може да излѣзе орелъ, както отъ яйцето на орела не може да излѣзе кокошка. Орелътъ и кокошката се различаватъ: кокошката обича да рови, а орелътъ никога не рови. Орелътъ отдалечъ вижда жертвата си и се спуща къмъ нея; кокошката търси храната си по земята и постоянно рови. Когато господарьтъ ѝ хвърля жито или царевица, кокошката се приближава къмъ нея и започва да рови, мисли, че сама е намѣрила храната си. И човѣкъ обича да рови. Като вземе кринатa въ ржката си, той рови въ нея, да види, дали житото е навсѣкждe еднакво.

Като изучавате живота и проявитѣ на животнитѣ, както и на хората, виждате различието, което сѫществува между тѣхъ. Ако сравните живота на свѣтския и на духовния човѣкъ, намирате голѣма разлика между тѣхъ. Свѣтскиятъ човѣкъ се облича добре, има красиви маниери и движения; духовниятъ се облича скромно, не иска да обръща внимание на хората. Въ сѫщность, и двамата обръщатъ внимание на хората. Обаче, това внимание е временно. Човѣкъ обръща внимание съ своя умъ, съ своето сърдце и съ своята воля. На всѣки човѣкъ е опредѣлено, какъ и съ какви дрехи да се облича. Ако свѣтскиятъ човѣкъ облѣче скѫсани и прости дрехи, дето отиде, всички ще го пѫдятъ. И обратно: ако духовниятъ човѣкъ облѣче една роба отъ кадифе, всички ще го върнатъ назадъ. Ако светията носи своитѣ стари, изтъркани дрехи, тѣ ставатъ лѣковити. Който се докосне до тия дрехи, здравъ става. Когато светията влѣзе съ старитѣ дрехи въ нѣкой домъ, съ него заедно влиза и благословението. Когато грѣшникъ влѣзе въ нѣкой домъ съ новитѣ си дрехи, вие трѣбва да се радвате. Следователно, ако въ дома ви дойде човѣкъ, който не върви въ правия пѫть, той трѣбва да бѫде облѣченъ съ своитѣ нови, официални дрехи, за да ви разправя онова, което е научилъ. Ако праведниятъ дойде въ дома ви, може да бѫде облѣченъ съ всѣкидневнитѣ си дрехи, защото има какво да ви предаде. Той ще ви разказва своитѣ опитности, ще чете отъ своята

книга. Съ една дума казано: който върви въ правия пѫть, е богатъ вѫтрешно, затова може външно да не е облѣченъ съ нови дрехи. Който не върви въ правия пѫть, е вѫтрешно беденъ. Дойде ли въ дома ви такъвъ човѣкъ, той трѣбва да бѫде поне външно добре облѣченъ, да ви остави нѣщо добро. Ако вѫтрешно е беденъ, а външно окѫсанъ, той ще ви разправя за своитѣ погрѣшки и престѫпления, които нищо нѣма да ви ползуватъ.

И тъй, ако прави добро, човѣкъ има какво да говори; ако не прави добро, по-добре да мълчи. Ако грѣшницътъ иска да говори, нека се облѣче съ нови дрехи, т. е. да разкаже, какъ се разкаялъ, какъ изправилъ погрѣшкитѣ си. Това значи, да се облѣче човѣкъ въ нова дреха. Когато праведниятъ облѣче скѫсаната си дреха, той вече се е изправилъ. Човѣкъ се движи между контрасти: или ще бѫде добре облѣченъ, или ще бѫде окѫсанъ; или ще обича, или ще мрази. Като престане да обича нѣкого, той го намразва. Като престане да го мрази, той го обиква. Има едно срѣдно положение въ живота, което наричаме индиферентностъ. Това значи, да изгуби човѣкъ силата, която стимулира живота му. Човѣкъ трѣбва да си отговори, коя е онази сила въ него, която го заставя да мрази, или да обича. Когато човѣкъ разбере подбудителнитѣ причини въ себе си, които го заставятъ да постѫпва по единъ или другъ начинъ, той е въ състояние самъ да изправи жи-

вота си. Не може ли да намѣри подбудителнитѣ причини въ себе си, той оставя всичко на Бога. Той очаква другитѣ да изправятъ и нареждатъ живота му. Човѣкъ трѣбва да се домогне до правилното разбиране на живота. Това значи, да изправи отношенията си къмъ Първата Причина. Пазете се отъ криви, изопачени, архаически идеи, останали отъ вашитѣ дѣди и прадѣди. Старитѣ идеи и разбирания, лишени отъ свѣтлина, спъватъ човѣка. Запримѣръ, нѣкой казва, че Богъ е несправедливъ. Защо е несправедливъ? Защото работитѣ му не вървѣли добре. Ако жена му и децата му сж здрави, ако материалното положение е добро, тогава Богъ е справедливъ. Това е криво разбиране на живота и на законитѣ на любовьта. Щомъ за едно и сжщо нѣщо имате две мнения, това показва, че въ васъ има нѣщо криво. Невъзможно е Богъ да бжде и справедливъ, и несправедливъ. Възможно е, обаче, ти, който се произнасяшъ за нѣща, които не познавашъ, да бждешъ справедливъ и несправедливъ. Твоето криво гледане на нѣщата създава противоречия въ твоя личенъ животъ.

Сега се явява въпросътъ: на какво се дължатъ противоречията въ свѣта? Това е второстепененъ въпросъ. Човѣкъ трѣбва да се запита, на какво се дължатъ противоречията въ неговия животъ. Що се отнася до външния свѣтъ, това не е негова работа. Ще кажете, че свѣтътъ е лошъ, че не върви добре, не се развива правилно. Това е ваше лично разбиране.

Свѣтътъ е създаденъ отъ Бога. Какъ е възможно тогава, единъ свѣтъ, създаденъ отъ разумно сѫщество, да не се развива правилно? Щомъ отричате едното, трѣбва да отречете и другото. Цѣлата вселена е създадена отъ Бога. Следователно, тя разполага съ всички условия и възможности за развитието си. Това може да се докаже, но се изисква подготовка за разбиране отъ ония, които слушатъ. Злото всѣкога не е зло, но това трѣбва да се разбира. Понѣкога злото е необходимо, заради което се допуща. Ако видите, какъ колятъ крави, волове, агнета, кокошки, за да се подържа живота на хората, ще се възмутите. Право е, че не трѣбва да се колятъ животнитѣ, но само тогава, когато хората сѫ пригодени за единъ по-високъ животъ. Обаче, ако външнитѣ и вѫтрешнитѣ условия и възможности на нѣкои хора не позволяватъ такъвъ животъ, тѣ ще прибѣгватъ къмъ месото. Тогава казваме: За предпочитане е низшитѣ животни да станатъ жертва за висшитѣ, отколкото последнитѣ да бѫдатъ изложени на смърть. Това подразбира поговорката: „Ела зло, че безъ тебе по-зло“.

Като казваме, че низшето трѣбва да се жертвува за висшето, това не значи, че човѣкъ е дошълъ на земята да благува. Той трѣбва да работи, да се развива, да черпи знания отъ напредналитѣ сѫщества. Той трѣбва да се свърже съ тѣхъ. Не може ли да направи съзнателна връзка съ тѣхъ, никакво развитие не го очаква.

Възвишенитѣ и напреднали сѫщества носятъ истинската култура въ свѣта. Разумнитѣ сѫщества разполагатъ съ знания, съ добродетели, съ капитали. Тѣ идатъ постоянно на земята и раздаватъ отъ богатствата си на ония, които искрено се интересуватъ. Коренитѣ приготвятъ материали за растене и развиване на дървото, но цвѣтоветѣ и плодоветѣ на дървото сѫ въ клонетѣ, т. е. въ горния свѣтъ. На сѫщото основание казваме: Човѣкъ работи, приготвя материалъ за сѫществата, които живѣятъ въ горния свѣтъ. Ако правилно е свързанъ съ тѣхъ, и той ще се ползува отъ плодоветѣ на тѣхния животъ като съ свои. Животътъ на низшето е неразривно свързанъ съ живота на висшето. Смисълътъ, красотата на живота е въ разумността. Това не значи, че човѣкъ нищо на може да придобие, но за да придобие това, което душата му желае, безъ да го изгуби, той трѣбва да бѫде свързанъ съ разумния свѣтъ. И въ коренитѣ има разумность, но тѣ сами не могатъ да вирѣятъ. Ако искатъ да развиятъ потенциалнитѣ сили на дървото, коренитѣ трѣбва да изпращатъ материалитѣ си нагоре, къмъ възвишения свѣтъ, дето се намиратъ листата, пѫпкитѣ, цвѣтоветѣ и плодоветѣ.

Следователно, когато сте недоволни отъ себе си и казвате, че нѣщо лошо, твърдо, горчиво има въ васъ, ще знаете, че то се дължи на онова сѫщество въ човѣка, което не може да проникне въ по-високъ свѣтъ. Това есте-

ство всѣкога ще си остане едно и сѫщо. Полошо може да стане, но не и по добро. Коренътъ на дървото всѣкога си остава коренъ. Той не може да излѣзе отъ условията на гѫстата материя. Излѣзе ли въ по-рѣдка срѣда, той е осѫденъ на смъртъ, а съ него заедно и клонетѣ. Каквато е разликата между небето и земята, между рая и ада, такава е разликата и между коренитѣ и клонетѣ на дървото. Адътъ никога не може да стане рай, и раятъ никога не може да стане адъ. Лошото е въ коренитѣ на живота, но на лошото отговаря нѣщо добро.

Какъ примирявате лошото съ доброто? Отъ една страна проповѣдвате любовь между хората, а вие сами мразите нѣкого. Отъ една страна говорите, че човѣкъ трѣбва да прави добро, а отъ друга страна пакостите на нѣкого, че ви причинилъ нѣкаква малка неприятность. Човѣкъ слуша устата си да говори едно, а сърдцето му да излива друго. Като се натъква на това противоречие, той се чуди, какъ да излѣзе отъ него, какъ да го примири. Казвамъ: Това е единъ отъ кардиналнитѣ въпроси на живота, който е неразрешимъ. Той е неразрешимъ за човѣка на земята, но не и за възвишенитѣ сѫщества. Разумниятъ не се опитва да разрешава този въпросъ. Той знае, че причинитѣ за това противоречие се криятъ нѣкѫде дълбоко въ Битието, дето неговиятъ умъ не може да проникне. Защо е така, това не е важно.

За човѣка е важно да бѫде изразитель на Божествената идея. Какъ и въ каква форма ще я изрази, това не е важно. Вѫтрешната страна опредѣля нѣщата, а не външната Когато земедѣлецътъ вади житото отъ хамбара и го посѣва въ земята, изложено на студъ вѣтъръ, снѣгъ, добре ли е постѫпилъ? Отвънъ погледнато, той не е постѫпилъ добре: извадилъ житото отъ добритѣ условия извадилъ го отъ сухото и топло мѣсто и го подхвърлилъ на сурови условия. Обаче, вѫтрешно погледнато. той е изразилъ една Божествена идея. Той дава на житото условия за животъ. Житото ще страда, ще се мѫчи, ще плаче и ще охка, но ще израсте, ще цъвне и плодъ ще даде. Хиляди сѫщества ще се ползуватъ отъ плода на житого и ще му благодарятъ.

Като не разбиратъ законигѣ на живота, хората мислятъ, че всѣка лоша постѫпка е лоша и външно. и вѫтрешно. Последствията на постѫпкитѣ оправдаватъ или обвиняватъ самитѣ постѫпки. Отъ последствията, т. е. отъ плода на постѫпката се познава, Божествена ли е тя, или човѣшка. Ако постѫпката даде добъръ плодъ, и да не е външно добра, тя е Божествена. Ако външно е направена по всички правила на етикециитѣ, а плодътъ ѝ е лошъ, постѫпката не е Божествена. Човѣкъ трѣбва да има вѫтрешно разбиране на нѣщата. Преди да е направилъ нѣщо, да знае, какви плодове може да има отъ това, което е намислилъ да прави. Въ ума на всѣки човѣкъ трѣбва да се-

ди идеята, може ли да бѫде изразитель на Божественото въ себе си. Ако си отговори, че може, нека започне да работи. Ако си отговори, че не може, той пакъ не трѣбва да седи въ бездействие, но да знае поне, че върши човѣшки работи. Важно е човѣкъ да не се самоизлъгва Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да живѣе добре, да нареди живота си. Това е старъ моралъ, който е сѫществувалъ отъ памти-вѣка. Той сѫществува и днесъ. Къмъ това се стремятъ и животнитѣ. И вълкътъ, и лисицата, и мечката се стремятъ къмъ добъръ животъ. И тѣ искатъ да се хранятъ добре, да се осигурятъ, но по-далечъ отъ този идеалъ не отиватъ. Днесъ всѣки човѣкъ има условия за такъвъ животъ — да се нахрани, облѣче и почине, но въ ума и въ сърдцето му трѣбва да живѣе другъ идеалъ — да бѫде изразитель на Божествената идея, която е вложена въ него. Може ли да изрази тази идея, човѣкъ може вече да гради. Тази идея работи въ ума, въ сърдцето, въ духа и въ душата му, и той съгражда своето свѣтло бѫдеще.

Тъй щото, ако въ стремежа на човѣка да живѣе добре, се подразбира желанието му да бѫде изразитель на Божественитѣ идеи въ свѣта, той е на правъ пѫть. Отъ този човѣкъ ще излѣзе нѣщо. Мисли ли ограничено, да осигури себе си, отъ него нищо не може да излѣзе. Той ще живѣе нѣколко години на земята и ще замине, безъ да остави спомени за своя животъ. На земята имало велики реформатори,

велики учени и философи, но въ невидимия свѣтъ не сѫ познати като такива. Докато били на земята, тѣ се радвали на временното щастие да бѫдатъ велики. Обаче, следъ като заминали за онзи свѣтъ, славата и величието имъ останали на земята. Но, има положения въ живота на човѣка, които вѣчно го следватъ. Дето е той, тамъ сѫ и тѣ. Тѣ се отбелязватъ въ видимия и невидимия свѣтъ, т. е. и на земята, и на небето.

Като ученици, вие трѣбва да имате ясна представа, накѫде се движите, каква деятелность проявявате. Ако деятелността ви излиза вънъ отъ кржга на вашитѣ възможности, вие ще имате единъ резултатъ; ако деятелността ви не се простира вънъ отъ този кржгъ, но даже го стѣснява, вие ще имате другъ резултатъ. Ако сиромахътъ разшири кржга на своята деятелность, а богатиятъ стѣсни своя кржгъ, вие ще се натъкнете на два диаметрално различни резултата. Защо е така, това е другъ въпросъ. За насъ е важно да се ползуваме отъ разумната деятелность на своя ближенъ и да се предпазваме отъ неразумната му деятелность. Ако богатиятъ съзнателно разширява кржга на своята деятелность, окржжающитѣ ще се ползуватъ отъ нея. Ако крадецътъ и разбойникътъ съзнателно разширяватъ кржга на своята деятелность, нито тѣ ще се ползуватъ отъ нея, нито окржжающитѣ. Временно тѣ могатъ да придобиятъ нѣщо, но както го придобиятъ, така ще го изгубятъ.

Мнозина искатъ да разширятъ своята дѣятелность, но не знаятъ, какъ да постѫпятъ. Питамъ: Какъ искате да разширите своята дѣятелность — като тази на крадеца, или като на богатия? При днешнитѣ условия на живота, при днешнитѣ разбирания на хората, за предпочитане е, тѣ да стѣснятъ крѫга на своята дѣятелность, отколкото да я разширятъ. Запримѣръ, днесъ навсѣкѫде се проповѣдва идеята за братство и равенство. Въ желанието на хората да се подобри живота имъ, тази идея е взела широки размѣри. Всѣки проповѣдва на другитѣ, че човѣкъ за човѣка трѣбва да бѫде братъ, но въпрѣки това, не се постига нѣщо реално. Защо? Защото се проповѣдва само, а не се живѣе. Добриятъ човѣкъ разбира тази идея и я прилага. Да проповѣдвашъ идеята за братство, преди всичко ти трѣбва да съзнавашъ, че всички хора произлизатъ отъ единъ и сѫщъ коренъ. И тогава, колкото право имашъ ти да благувашъ, толкова право има и твоятъ ближенъ. Обаче, ако въ душата си разбирашъ и съзнавашъ идеята за братство, а въ ума и въ сърдцето си не я допущашъ, ти нищо не допринасяшъ.

Всѣка идея трѣбва да се изявява и външно, и вѫтрешно. Щомъ проповѣдвашъ една идея, ти непремѣнно трѣбва да я прилагашъ. Ако само говоришъ, безъ да прилагашъ, ти ще внесешъ нѣщо криво въ умоветѣ на хората. Братство и равенство сѫществува само

между разумни хора. Глупавиятъ и лошъ човѣкъ не разбира тази идея. Въ Притчата за самарянина Христосъ показва, кой може да бѫде ближенъ на човѣка. Разумниятъ и добъръ човѣкъ е вашиятъ ближенъ. Който ви прави добро, той е вашъ ближенъ. Не можете ли да направите добро на нѣкой човѣкъ, вие не сте неговъ ближенъ. Ближниятъ помага на слабитѣ, на страдащитѣ, на онеправданитѣ. Ближниятъ се познава въ нужда. Ближниятъ е сѫщевременно и вашъ приятель.

Следователно, като говорите за своя ближенъ, трѣбва да знаете, кой е той. Вие можете да наречете ваши ближни само добритѣ, праведнитѣ, светитѣ хора, които иматъ предъ видъ благото на цѣлия свѣтъ. Крадецътъ, разбойникътъ, лошиятъ човѣкъ не сѫ ваши ближни. Единъ день, когато се обърнатъ къмъ Бога, когато бѫдатъ готови на всички жертви, и тѣ могатъ да бѫдатъ ваши ближни, но днесъ трѣбва да стоите далечъ отъ тѣхъ. Тѣ живѣятъ изключително за себе си и се движатъ въ рамкитѣ на крайния егоизъмъ. Егоистътъ свършва живота си съ смърть, алтруистътъ — съ възкресение. Това сѫ две течения въ живота, които се разминаватъ, понеже се движатъ въ две проивоположни посоки. Тѣ сѫ наречени съ имената животъ и смърть, връщане къмъ центъра на живота — къмъ Бога, и излизане, отдалечаване отъ този центъръ. Това сѫ две течения, презъ които човѣкъ неизбѣжно минава. Той се движи къмъ този цен-

търъ, т. е. връща се къмъ Бога, за да провѣри мислитѣ и чувствата си, да види, какъ е живѣлъ. Следъ това отново слиза на земята, да изправи погрѣшкитѣ си. Слизането на човѣка на земята не е нищо друго, освенъ животъ, въ който трѣбва да изправи погрѣшкитѣ си. Връщането му къмъ Бога е даване отчетъ за това, което е изправилъ, и новото, което е извършилъ. Излизането на човѣка отъ центъра на живота, и връщането му къмъ този центъръ не подразбира цѣлъ животъ. Това може да стане и въ единъ день: сутринь ще излѣзешъ и вечерь ще се върнешъ да прегледашъ смѣткитѣ си.

Коя е основната идея на лекцията? Основната идея на днешната лекция е да се освободите отъ своитѣ стари, изтъркани идеи. — Ама азъ съмъ грѣшенъ човѣкъ. — Оставете тази мисъль настрана. Грѣшенъ ли сте или не, това не е ваша работа. Вие сами не можете да си дадете преценка, доколко сте грѣшенъ. Ако пъкъ, наистина, сте се огрѣшили, това показва, че сте живѣли неразумно. Щомъ съзнавате това, започнете да живѣете разумно. Съзнанието на човѣка за добъръ или лошъ животъ, продължава единъ моментъ. И цигулартъ е щастливъ само въ момента, когато свири. Щомъ престане да свири, да радва публиката, той живѣе въ отражението на своето щастие. Едно добро дѣло, направено по всички правила, може да храни човѣка цѣлъ животъ. При ка-

квито мѫчнотии да се намѣри, щомъ си спомни за това добро, той се въодушевява и придобива сила, да се справя съ мѫчнотиитѣ си. Ще кажете, че отъ васъ нищо не може да излѣзе. Кога не може да излѣзе нѣщо добро отъ човѣка? Когато не развива дарбитѣ и способноститѣ си, които сѫ вложени въ него. Всѣки човѣкъ има известни дарби, но не работи върху тѣхъ, вследствие на което не може да ги развие. Майката дава едно вѫже на детето си, да свърши нѣкаква работа съ него. Детето забравя, за какво му е дадено вѫжето, и започва да го увива около себе си. Въ скоро време то се омотава толкова много, че не може да мръдне отъ мѣстото си. Понеже е забравило, отде е започнало да се увива, то не може да се освободи и плаче. Ако не му се притече нѣкой на помощь, то започва да вика и казва, че отъ него нищо не може да излѣзе. Въ случая детето представя възрасния човѣкъ, който съзнава безпомощното си положение. Кой ти каза, че отъ тебе човѣкъ не може да излѣзе? Ти самъ си въздействувашъ отрицателно. Както си омоталъ вѫжето около краката си, така ще го размотаешъ. Седна на едно мѣсто и започна спокойно да мислишъ. Щомъ намѣришъ края на вѫжето, самъ ще се размотаешъ.—Какъ ще стане това?—Ако по старъ начинъ не можешъ, ще потърсишъ новъ. Има нови начини, които даватъ добри и мирни резултати.—Не може ли да се намѣри по-лесенъ пѫтъ? — Лесниятъ пѫтъ е

пѫть на лотария, къмъ който мнозина прибѣгватъ. Въ лотарията печели милиона само единъ билетъ. Останалитѣ билети даватъ малки печалби, а повечето не даватъ никакви печалби. Какво ще кажете за този пѫть на печалба? За предпочитане е човѣкъ да работи съ постоянство и любовь, и всѣки день да придобива по нѣщо, отколкото да очаква на голѣми печалби, но нищо да не получи.

Като говоря по този начинъ, това не значи, че трѣбва да се обезсърдчавате. Това, което ви говоря, има отношение къмъ човѣшката лотария. Въ човѣшката лотария има пълни и празни билети. Въ Божествената лотария всички билети сѫ пълни. Тамъ всѣки биietъ дава единъ милионъ лева печалба. Като знаете това, мислете право, чувствувайте право и постѫпвайте разумно. Не постѫпвате ли разумно, не мислите и не чувствувате ли право, билетитѣ ви ще бѫдатъ празни. Това показва, че не сте приложили Божиитѣ закони. За да приложите Божиитѣ закони, вие трѣбва да имате знание. Щомъ имате знание, всичко можете да постигнете. Ще каже нѣкой, че вѣрва въ Бога. Това не е достатъчно. Той трѣбва да е опиталъ силата на своята вѣра. Ако не е приложилъ и опиталъ вѣрата си, той ще мине презъ голѣми разочарования.

И тъй, основната идея въ живота ви е да бѫдете носители и изразители на Божествената идея. Стане ли човѣкъ изразителъ на една Божествена идея, той всичко може да по

стигне. Това подразбира стихътъ: „Невъзможното за човѣка е възможно за Бога“. Има ли една Божествена идея въ себе си, човѣкъ е силенъ да приложи всички свои желания, да реализира своитѣ добри мисли и чувства.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

23. Лекция отъ Учителя, държана на 28. януарий, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Зенитътъ на живота

Чете се темата: „Разлика между вѣра и безвѣрие“.

Представете си, че се намирате въ едно общество, между съвършени хора. Какво ще говорятъ тѣзи хора? Щомъ сж съвършени, тѣ иматъ знания, добродетели, каквито обикновенитѣ хора нѣматъ. Тъй щото, нѣма въпросъ, който тѣ да не познаватъ. И ако вие се намѣрите между такива хора, нищо не можете да придобиете. Тѣ ще седатъ въ мълчание, безъ никакъвъ интересъ. Какво ще говорятъ, напримѣръ, за дишането, като физиологически процесъ, щомъ той имъ е познатъ? Да разискватъ по този въпросъ, това значи, да повтарятъ едни и сжщи работи. Такова повторение нищо не допринася. Знания безъ приложение нищо не допринасятъ. Какво ще придобие воденичарьтъ отъ своя занаятъ, ако знае, какъ работи воденицата му, какво устройство има, а е лишенъ отъ жито, което ще мели? За воденичаря е важно да има клиенти, воденицата му да мели брашно. Следователно, стремете се да придобивате знания, които да прилагате. Не мислете, че можете да станете съвършени и да преста-

---

Послание къмъ Евреитѣ, 11 гл.

нета да се развиватє. Съвършенството е вѣченъ процесъ.

Каквото да се говори на сегашнитѣ хора, тѣ искатъ доказателства за нѣщата. Казвате имъ, че свѣтътъ е създаденъ отъ Бога. Тѣ веднага запитватъ: Какъ е създаденъ свѣтътъ? Тѣ искатъ научни доказателства за създаването на свѣта. И това може да стане, но важно е, какво ще се ползува човѣкъ, ако знае, какъ е създаденъ свѣтътъ. Виждате, че отъ една кѫща излизатъ и влизатъ хора. Знаете, че тѣ живѣятъ въ тази кѫща, но искате да разберете, какъ е направена кѫщата. Ще дойде нѣкой да ви доказва, че кѫщата е направена отъ дървета, отъ камъни и тухли, замазани съ варь и т. н. Какво придобивате съ това знание? За васъ е важно да влѣзете въ връзка съ хората, които живѣятъ въ кѫщата, да видите, какъ тѣ мислятъ и чувствуватъ. После, ако се интересувате, можете да научите нѣщо и за направата на кѫщата. Тъй щото, ако знаете, какъ е създаденъ свѣтътъ, това е механическо знание. Важно е да се свържете съ разумнитѣ сѫщества, които Богъ е създалъ, и отъ тѣхъ да възприемете Божиитѣ мисли и чувства. Въ желанието си да проникне въ незнайното, човѣкъ прави голѣми усилия. Човѣшкиятъ умъ се стреми, именно, къмъ непостижими нѣща. Напримѣръ, отъ години насамъ математицитѣ работятъ върху въпроса за опредѣляне квадратурата на кржга, но още не сѫ го разрешили. Тъкмо дойдатъ до известно положение, изведнъжъ се натъ-

кнатъ на нѣщо неразрешимо. Споредъ насъ, квадратурата на кржга е съизмѣримо число, но споредъ математицитѣ — несъизмѣримо. За да се изчисли квадратурата на кржга, трѣбва да се вематъ предъ видъ всички радиуси. За това сж нужни голѣми математически познания.

Като изучаватъ геометрическитѣ форми, ученитѣ трѣбва да проникнатъ въ тѣхното вжтрешно предназначение. Всѣка форма играе важна роля въ природата. Запримѣръ, квадратътъ има голѣмо значение въ науката. Обаче, не е безразлично, кжде ще бжде поставенъ той. Ако го поставите на човѣшката глава, ще имате квадратна форма на главата. Които се занимаватъ съ френология, знаятъ, какво значи човѣкъ съ квадратна глава. Главата на човѣка трѣбва да бжде заоблена въ горната си часть, въ видъ на кубе. Това заобляне на главата трѣбва да бжде въ областьта на моралнитѣ чувства. Най-високиятъ връхъ на човѣшката глава, въ областьта на моралнитѣ чувства, представя зенита на неговия животъ. Въ тази най-висока точка на човѣшката глава се намира чувството „любовь къмъ Бога“.

Следователно, търсите ли Бога въ човѣка, ще Го намѣрите въ зенита на неговата глава, дето слънцето на живота му най-силно грѣе. Търсите ли любовьта, вие можете да я намѣрите само въ зенита на своята глава. Тя се проявява само веднъжъ въ живота на човѣка, за да запали свещения огънь въ душата му. Запали ли се веднъжъ този

огънь, той постоянно гори. За да се запали свещеният огънь въ човѣка, или, за да се проникне отъ любовьта, човѣкъ трѣбва да се обърне къмъ Бога. Само Богъ е въ състояние да запали свещения огънь въ човѣка. Има и други огньове въ човѣка, но тѣ нѣматъ нищо общо съ свещения огънь на любовьта. Ако се запали човѣшката глава отъ изтокъ, дето слънцето изгрѣва, човѣкъ започва да се развива духовно. Ако се запали главата му отъ западъ, въ него се развива материализъмътъ.

И тъй, зенитътъ представя най-високата точка на човѣшката глава, въ областьта на моралнитѣ чувства, дето се намира запалката на свещения огънь на Божията Любовь. Щомъ се запали този огънь въ човѣка, той отправя любовьта си къмъ Бога. У нѣкои хора чувството „любовь къмъ Бога“ е силно развито, вследствие на което тѣ не се нуждаятъ отъ доказателство, какво нѣщо е Богъ, какво нѣщо е любовьта. На човѣка, който има отворени очи и вижда ясно, нѣма защо да му доказвате, какво нѣщо е свѣтлината. Благодарение на свѣтлината той вижда свѣта, вижда всичко, което го обикаля, и се радва на всичко. Каквито обяснения да давате на човѣка за свѣтлината, последната сѫществува и безъ тѣхъ. Добре е човѣкъ да знае, какво представя свѣтлината, но по-добре е, ако може да се ползува отъ нея. Сѫщото можемъ да кажемъ и за любовьта. Добре е човѣкъ да знае, какво представя любовьта, но още по-добре е, ако може да я при-

ложи. Добре е да има човѣкъ знания, но тия знания трѣбва да се приложатъ, да направятъ живота му приятенъ и смисленъ. Безъ приложение на знанията, животътъ нищо не придобива. Да има знания човѣкъ, това значи, да живѣе правилно.

Следователно, истинско знание е онова, съ помощьта на което всѣко нѣщо се поставя на мѣстото си. Въ този смисълъ, добъръ цигуларь е онзи, който знае да държи цигулката си правилно, да поставя лжка на мѣсто. Не може ли да направи това и да свири, той не може да задоволи слушателитѣ си. Истински човѣкъ е онзи, който знае правилно да диша, да пие вода, да яде, да мисли, да чувствува и да постжпва. Ако жадниятъ не знае правилно да пие вода, той ще си напакости. Той трѣбва да пие водата на глътки, да я държи известно време въ устата си. Ако отиде при нѣкой студенъ изворъ и надигне изведнъжъ чашата до устата си да пие вода, той може да си причини голѣмо нещастие. Ако пие вода правилно, човѣкъ утолява жаждата си и изпитва въ себе си импулсъ къмъ работа. Не знае ли, какъ да пие вода, той ще си напакости, или ще изпадне въ сънно състояние.

Какво ще кажете за съня: нормално или анормално състояние е той? За онзи, който знае, кога да спи, колко време да спи и какъ да спи, съньтъ е благословение. Не може ли да спазва известни правила при спането, човѣкъ спи, безъ да се ползува отъ съня. Човѣкъ трѣб-

ва да се пази отъ гакъвъ сънь Затова е казано въ Писанието „Гледайте да не заспите“. Когато спи неправилно, човѣкъ прекъсва съзнанието си Следъ това трѣбва да мине много време, за да възстанови нормалното състояние на съзнанието си Причината за съня, за сънното състояние на човѣка се дължи на състоянието на пирамидалнитѣ клетки въ мозъка. Докато тѣ не сж уморени, докато тѣхнитѣ крачка сж въ движение, човѣкъ е активенъ, може да работи, да мисли, да се моли Щомъ пирамидалнитѣ клетки се уморятъ, тѣ свиватъ крачката си, и човѣкъ се усѣща изморенъ, неспособенъ да работи, да мисли. Въ него се явява разположение къмъ сънь къмъ почивка. Ако може да се концентрира, човѣкъ влиза въ съзнателна връзка съ пирамидалнитѣ клетки на своя мозъкъ и може да ги управлява Чрезъ мисъльта си и чрезъ своята разумна воля човѣкъ може да стане господарь на клеткитѣ на своя организъмъ Той ще имъ заповѣдва, а тѣ ще изпълняватъ волята му. Напримѣръ, ако човѣкъ пожелае да направи нѣкакво добро дѣло, тои отправя мисъльта си къмъ предната часть на мозъка си да събуди мисъль. Следъ това мисъльта се предава на моторнитѣ клетки, които повдигатъ ржката му. Щомъ ржката започне да се движи, човѣкъ е готовъ да направи добро. Ако пъкъ иска да каже на нѣкого една добра дума, човѣкъ отправя мисъльта си първо къмъ предната часть на мозъка, къмъ челото, оттамъ — къмъ двигателнитѣ или мо-

торни клетки въ езика, и той започва да се движи.

Съвременнитѣ хора сѫ изгубили способностьта си да бѫдатъ господари на своя мозъкъ, вследствие на което се явили редъ аномалии въ тѣхния животъ. Тѣ страдатъ, боледуватъ, мѫчатъ се, не сѫ господари на себе си. Тѣ пренебрегватъ развитието на сърдцето си за смѣтка на ума. Съвременният човѣкъ е развилъ критична и научна мисъль, която повече го изсушава и го излага на голѣми страдания. Слушате го постоянно да разисква върху въпроса, какво представя Богъ, какъ е създалъ свѣта и т. н. Дойде ли до мисъльта за Бога, човѣкъ трѣбва да се отняся съ свещенъ трепетъ къмъ Него. Нѣма защо да се рови въ въпроси, които не сѫ за неговия умъ. Богъ не е материално сѫщество, следователно, не може да се домогнете до сѫщината Му по материаленъ начинъ. Искате ли да познаете Бога, вдълбочете се въ себе си, потърсете Го тамъ. По вѫтрешенъ пѫть вие можете да видите лицето Му, да влѣзете въ общение съ Него. Отъ редъ поколѣния насамъ, хората сѫ имали детински схващания за Бога, отъ които и до днесъ не могатъ да се освободятъ. За да си съставятъ истинско понятие за Първата Причина на нѣщата, хората трѣбва да излѣзатъ отъ своитѣ стари разбирания, да се освободятъ отъ наслояванията на миналото. Въ далечното минало човѣкъ е познавалъ Бога, но следъ грѣхопадането той е изгубилъ ключа, тай-

ната на това познаване. И до днесъ той търси ключа на това познаване, но не може да го намѣри.

Съвременният човѣкъ се намира въ положението на единъ отъ адептитѣ на миналото, който написалъ три куплета, въ които буквитѣ и думитѣ били така наредени, че ако измѣни само една буква или една дума отъ куплета, новъ стихъ се образувалъ. По този ничинъ той открилъ тайната на живота. Съ промѣна на една буква само, той знаелъ, какво трѣбва да направи и какъ да го направи. Съ една дума, той намѣрилъ ключа на живота. Като дошълъ до това велико откритие, адептътъ далъ по една дума отъ тия куплети на децата, които често го посещавали, съ надежда, че тѣ скоро ще ги върнатъ. Едно следъ друго децата започнали да правятъ корекции на написаното: нѣкои започнали да запълватъ празнинитѣ на буквитѣ, други — да ги съединяватъ съ различни кукички и чъртички, но и до днесъ още тия думи се намиратъ у тѣхъ. Дълго време адептътъ чакалъ да му ги донесатъ, и днесъ още чака, но буквитѣ и думитѣ на тия куплети сж пръснати по цѣлия свѣтъ и не могатъ да се намѣрятъ.

Хората и до днесъ търсятъ ключа, който адептътъ изгубилъ. Тѣ и до днесъ търсятъ онази книга, отъ която поетътъ извадилъ тритѣ куплета на своята поезия. Какъ може да се намѣри тази книга? Като се запали свещениятъ огънь на любовьта. За тази цель, човѣкъ

трѣбва да отвори главата си, да даде възможность на Бога да бутне запалката на неговия зенитъ и да се разгори свещениятъ огънь. Какво представятъ малкитѣ деца, на които адептътъ давалъ по една буква или дума отъ своитѣ куплети? Тѣ сѫ ония разумни, възвишени души, които дали добъръ урокъ на адепта. Съ разпръсване на тия думи по свѣта, тѣ искали да кажатъ на адепта, че той преждевременно е решилъ да даде на хората ключа на живота. Не е дошло времето, да се ползуватъ хората отъ този ключъ. Тия деца, именно, сѫ разбъркали умоветѣ на хората. И до днесъ още тѣ не могатъ да оправятъ умоветѣ си. Която философска или религиозна система да разглеждате, навсѣкѫде ще видите едно объркване. Всички хора разсѫждаватъ върху различни отвлѣчени въпроси, но все още не могатъ да дойдатъ до положително заключение.

Като се намѣрятъ предъ въпроси, които не могатъ да разрешатъ, хората казватъ: Чудно нѣщо, ние имаме вѣра, религиозни сме, а защо нѣмаме успѣхъ въ живота си? Много естествено. Не е въпросъ само да вѣрва човѣкъ, но като вѣрва, да види, какви процеси ставатъ въ него. Той трѣбва самъ да се наблюдава, какъ расте, какъ цъвти и какви плодове дава. За житното зърно не е нужно да вѣрва, че ще го посадятъ въ земята, но то трѣбва да знае, въ каква почва ще го посадятъ, какъ ще израсне, какъ ще цъвне и какъвъ плодъ ще даде. Вѣрата подразбира знание, което се посажда въ

земята. Следователно, всѣко знание, посадено въ земята, трѣбва да израсте, да цъвне и плодъ да даде. Затова е казано въ Писанието: „По плодоветѣ ще ги познаете“. Отъ плодоветѣ на знанието се познава, какво е придобилъ човѣкъ и какво е приложилъ. Наистина, всѣко дърво се познава отъ плода си. Отъ плодоветѣ на вашитѣ религиозни и научни схващания ще разберете, каква е вашата религия и наука.

Първиятъ плодъ на дървото на живота е любовьта. Това дърво било въ райската градина. То раждало 12 плода презъ годината. Който е могълъ да вкуси отъ тѣзи плодове, той е придобилъ вѣчния животъ. Не може да се храни човѣкъ съ плодоветѣ на любовьта и да умира. Следователно, ако умирате, ще знаете, че не се храните съ плодоветѣ на любовьта. Въ храната на сегашнитѣ хора има нѣщо добро, нѣщо сладко, но тази храна още не е истинска, не е храната на Божията Любовь. Тя е нѣкаква привидна, външна любовь, но е далечъ отъ истинската любовь. Доброто е външната страна на плода, а любовьта — неговото съдържание. Достатъчно е човѣкъ да се докосне до този плодъ, за да се запали въ него свещениятъ огънъ на любовьта. Това значи, да живѣе човѣкъ въ зенита на своето слънце. При това положение само той може да каже, като слѣпия, на когото Христосъ отвори очитѣ: „Слѣпъ бѣхъ, но сега прогледахъ. Мъртавъ бѣхъ, но сега оживѣхъ“. Какво разбирате подъ думата оживяване? Да оживѣе човѣкъ,

това значи, да възкръсне. Възкресението пъкъ подразбира пробуждане на човѣшкото съзнание. Щомъ се пробуди съзнанието на човѣка, той се разширява и на всичко около себе си гледа като на нѣщо близко до сърдцето си. Дали е на небето или на земята, въ ада, или въ рая, за него е безразлично. Той вижда навсѣкѫде Божието лице и се радва.

Сега, като се говори често по известни религиозни и научни въпроси, човѣкъ се намира предъ опасността да не затѫпѣе, или да не му се втръсне. Когато човѣкъ се храни дълго време само съ сладка храна, вкусътъ му затѫпява. За да се освободи отъ затѫпяването, той трѣбва да смѣни храната си. Всѣко нѣщо, колкото и хубаво да е, ако се употрѣбява постоянно, най-после предизвиква въ човѣка втръсване. Приятно е да слушате хората да говорятъ, че трѣбва да иматъ вѣра, да се обичатъ, но всичко това е до известно време. Най-после дохожда моментъ, когато човѣкъ не иска да му говорятъ, но иска приложение. Следъ като вѣрвате на думитѣ на нѣкой ученъ, философъ или учитель, вие искате да провѣрите тѣзи думи. Докато ги слушате, у васъ се запалва свещениятъ огънь на любовьта. Щомъ се запали този огънь, нищо друго не ви остава, освенъ да тръгнете съ запалената свѣщь по свѣта, да провѣрите нѣщата. И това не е достатъчно. Ако ви казватъ, че въ една градина има доброкачествени плодове, вие първо ще

искате да видите тия дървета. Като ги видите, ще искате и да ги опитате.

Веднъжъ сте дошли на земята, вашата задача е да излѣзете отъ обикновенитѣ условия на живота и да влѣзете въ Божествената градина, да опитате плодоветѣ на Божественото дърво. Ще кажете, че сте опитали плодоветѣ на това дърво. Ако, наистина, сте опитали, вие щѣхте да бѫдете нови хора, обновени и подмладени. Така ли е въ сѫщность? Ще дойде день, когато човѣкъ ще се обнови и подмлади, но времето не е дошло още. Той не е готовъ за новъ животъ. За да влѣзе въ новия животъ, човѣкъ трѣбва да съблѣче старата, окѫсана дреха, съ която се е срасналъ.

Единъ царь, като правѣлъ разходки изъ царството си, срещналъ едно малко циганче, босо, голо, окѫсано. Вгледалъ се въ лицето му и го харесалъ. Той веднага заповѣдалъ да заведатъ циганчето въ двореца му и тамъ да го окѫпятъ, изчистатъ добре и облѣкатъ съ нови, хубави дрехи. Слугитѣ изпълнили заповѣдьта на царя и, като измили и облѣкли циганчето въ нови дрехи, представили го на царя. Като го видѣлъ въ новата премѣна, царьтъ едва го позналъ. Детето свѣтѣло отъ чистота и радость.

Какво представя циганчето? То е грѣшното състояние, въ което всѣки човѣкъ изпада. Обаче, като се измие и очисти отъ това състояние, човѣкъ влиза въ нова фаза на живота си, въ която се изпълва отъ чистота и радость. Стремежътъ на човѣшката душа къмъ вели-

което въ живота, желанието му да реализира своитѣ благородни и възвишени чувства, сж въ състояние да го обновятъ и подмладятъ. Сега ще питате, какъ може да се постигне това? Има единъ простъ начинъ. Той е следнията: съ дѣсната ржка изтеглете последователно всички пръсти на лѣвата ржка, като започнете отъ палеца и свършите съ малкия пръстъ. Следъ това, съ лѣвата ржка изтеглете последователно всички пръсти на дѣсната ржка. Външно погледнато, това е механически процесъ. Какво може да получи човѣкъ отъ тегленето на пръститѣ, това зависи отъ него. Човѣкъ може да изтегли всички пръсти на ржцетѣ си и нищо да не получи. а може да ги изтегли и да получи нѣщо. Представете си, че беденъ човѣкъ се приближава къмъ единъ богатъ и съ дѣсната си ржка хваща палеца на дѣсната ржка на богатия. Ако богатиятъ отвори сърдцето си къмъ бедния, ще му каже: Вземи пръстена отъ ржката ми. Следъ това ще му подаде другата си ржка и ще му каже: Извади и този пръстенъ отъ ржката ми. Какво ще бжде положението на бедния? Като получи двата пръстена, той е придобилъ много нѣщо. Ако всѣки пръстенъ струва по сто хиляди златни лева, нѣма ли смисълъ да потеглите пръститѣ на човѣка?

Такова благо може да получи човѣкъ и отъ своитѣ пръсти, но ако знае, какъ да ги потегли. Ако другъ нѣкой се опита да отиде при богатия, да извади пръстенитѣ отъ ржцетѣ му,

той нищо нѣма да придобие. Само единъ човѣкъ има право да изтегли пръстенитѣ отъ ржцетѣ на богатия. Кой ще бжде този човѣкъ? Той е онзи, за когото се е отворило сърдцето на богатия. Той пъкъ ще отвори сърдцето си за другъ нѣкой, и така пръстенитѣ ще минаватъ отъ човѣкъ на човѣкъ, докато се върнатъ при онзи, чиято собственость сж били. Щомъ се върнатъ при него, той знае, че тѣ сж завършили единъ кржгъ. Кржгътъ показва, че между хората е станало пълно общение. Моментътъ на общение между хората показва, че въпросътъ за квадратурата на кржга е вече разрешенъ. Съ други думи казано: когато любовьта обиколи всички хора и направи връзка между сърдцата имъ, квадратурата на кржга е разрешена. Още хиляди години ученитѣ ще разрешаватъ този въпросъ, но докато пръстенитѣ не обиколятъ свѣта, не свържатъ сърдцата на всички хора, квадратурата на кржга ще остане неразрешенъ въпросъ.

Сега ще ви предупредя, да не изпадате въ погрѣшка. Дойдатъ ли пръстенитѣ до вашитѣ ржце, дръжте ги, докато срещнете човѣка, на когото трѣбва да ги предадете. Обаче, нѣмате право да ги продавате. Като дойде човѣкътъ, на когото ще ги предадете, ще кажете: Вземи тѣзи пръстени на ржцетѣ си и нека Богъ да те благослови, както благослови и мене. Ще кажете, че това е празна работа. Празна работа е, докато пръстенитѣ не сж на ржцетѣ ви, докато любовьта не е обиколила свѣта.

Когато любовьта влѣзе въ сърдцето ви, тогава и вие ще кажете като Павла: „Око не е видѣло, и ухо не е чуло това, което Богъ е приготвилъ за онѣзи, които Го любятъ“.

Сега, напишете съ красивъ почеркъ на тетрадкитѣ си следнитѣ изречения:

Азъ, който бѣхъ;
азъ, който съмъ;
азъ, който ще бѫда.
Азъ, която бѣхъ;
азъ, която съмъ;
азъ, която ще бѫда.
Азъ, което бѣхъ;
азъ, което съмъ;
азъ, което ще бѫда.

Като разгледате тия изречения, виждате една глаголна форма, взета за тритѣ рода — мѫжки, женски и срѣденъ, но употрѣбена въ три различни времена: минало, настояще и бѫдеще. Когато стане въпросъ за миналото, човѣкъ започва да философствува. Той не знае, какво е било въ далечното и близко минало. Когато стане въпросъ за настоящето, човѣкъ отчасти знае нѣщата, понеже ги живѣе и е свидетель на тия времена. Когато стане въпросъ за бѫдещето, човѣкъ не знае, какво му предстои, но всѣки предстоящъ день разкрива бѫдещето му. Има хора, които по ржката, лицето и главата на човѣка могатъ да четатъ неговото минало. Тѣ знаятъ, какви сѫ били неговитѣ дѣди и прадѣди, при какви условия е живѣлъ той.

Отъ настоящия му животъ тѣ опредѣлятъ неговото бѫдеще. Всичко е написано на човѣка. Изследванията, които астролозитѣ, физиогномиститѣ и френолозитѣ правятъ, се свеждатъ къмъ опредѣляне на такава точка въ човѣшката глава, около която всички останали положения иматъ отношение. Тази точка трѣбва да бѫде неизмѣнна. Понеже не сѫ намѣрили тази неизмѣнна точка, затова изследванията имъ още не сѫ абсолютно точни.

Следователно, както зенитътъ е най-високата точка на хоризонта, така и въ човѣка сѫществува една най-висока, неизмѣнна точка. Кѫде е тази точка, какъ може да се намѣри, не се знае, но всѣки се стреми къмъ нея. Тази точка се нарича свещено мѣсто въ човѣка, а споредъ нѣкои — зенитъ на човѣшкото съзнание. И астролозитѣ търсятъ тази точка, но не сѫ я намѣрили още. Тя е на главата нѣкѫде, въ областьта на моралнитѣ чувства, но малцина знаятъ точното ѝ мѣсто. Който знае това мѣсто и го бутне, човѣкъ се преобразява: отъ старъ става младъ. Въ него се събужда възвишенъ животъ. Той се преобразява, както младата мома, която за пръвъ пѫть люби. Да събуди човѣкъ Божественото въ себе си, това значи, да намѣри възлюбения на своята душа. Обаче, човѣкъ трѣбва да се събуди на време, а не преждевременно. Бутнете ли мѣстото на неговия зенитъ преждевременно, когато той не е готовъ за този моментъ, това значи, да му причините най-голѣмото нещастие. Щомъ не е

готовъ, оставете го да спи. Преждевременното събуждане на човѣка е опасно, защото възлюбениятъ му още не е дошълъ. Той ще търси, ще се надѣва, ще вѣрва, но всичкитѣ му лутания ще бѫдатъ напразно. Вѣрата, надеждата иматъ смисълъ, докато човѣкъ още не се е пробудилъ за Божественото въ себе си. Събуди ли се Божественото въ него, той нѣма защо да вѣрва и да се надѣва, понеже възлюбениятъ му е вече около него.

Всички хора очакватъ тържествения моментъ, когато Божественото съзнание въ тѣхъ се пробуди, когато слънцето бѫде на зенита на тѣхния хоризонтъ, когато пѫтьтъ имъ се напълно освѣти. И днесъ тѣ не сѫ въ абсолютенъ мракъ. Всѣки си носи по една малка запалена свѣщь, за която трѣбва да благодари. Въпрѣки това, човѣкъ се стреми къмъ по-голѣма свѣтлина. Това ще стане, когато види свѣтлото лице на любовьта. За този моментъ и Псалмопѣвецътъ говори. Той казва: „Когато видя лицето Ти, Господи, душата ми ще се зарадва".

Като ученици, отъ васъ се иска съзнателна работа, всѣки день да прибавяте по малко къмъ вашето растене. Колкото малко да растете, това е единъ плюсъ къмъ общото растене. Растенето е колективенъ процесъ. Никой човѣкъ, никое живо сѫщество не расте само. Съ него заедно растатъ още милиони сѫщества. Това е великъ тласъкъ въ цѣлото Битие. Като знаете това, не давайте мѣсто на

леностьта въ себе си. Щомъ се намѣрите предъ нея, спомнете си, че къмъ васъ, къмъ вашето растене и повдигане гледатъ милиони сѫщества. Хората сѫ свързани помежду си като души, вследствие на което успѣхътъ и благото на едного сѫ общи за всички.

Казвате: Може ли човѣкъ, такава малка величина въ вселената, да опредѣля благото на всички хора? Вѣрно е, че отъ единъ човѣкъ не зависи успѣха на цѣлото, но като часть отъ цѣлото, и той не е безъ значение. Следователно, дръжте въ ума си мисъльта, че голѣмото въ свѣта не може да бѫде по-голѣмо отъ най-голѣмото. И малкото не може да бѫде по-малко отъ най-малкото. Значи, най-малкото и най-голѣмото сѫ две величини, два велики принципа, къмъ които човѣшката душа се стреми. Дали човѣкъ се стреми къмъ най-малкото, или къмъ най-голѣмото въ свѣта, резултатитѣ ще бѫдатъ едни и сѫщи.

Казвате: Кое е най-голѣмото и най-малкото въ свѣта? Оставете този въпросъ настрана. И философитѣ не сѫ го разрешили още. Това не значи, че този въпросъ не е разрешимъ, но, преди да го разреши, човѣкъ трѣбва да си постави другъ обектъ въ живота. Преди да пристѫпите къмъ разрешаване на велики въпроси, откажете се отъ дребнавоститѣ на живота. Представете си, че стотина души ви дължатъ една сума отъ сто хиляди лева. Вие сте написали имената на вашитѣ длъжници и, когото отъ тѣхъ срещнете, спирате го

на пѫтя и го запитвате: Кога ще изплатишъ дълга си? Тѣзи хора сѫ обременени, не могатъ да изплатятъ задълженията си къмъ васъ. Въ това време, обаче. вие получавате съобщение отъ Америка, че вашиятъ чичо умрѣлъ и ви оставилъ десеть милиона наследство. Вие веднага се зарадвате, че ставате наследникъ на такова богатство. Обаче. отъ време на време пакъ поглеждате къмъ списъка на вашитѣ длъжници. Ако сте човѣкъ, който е решилъ да не се занимава съ дребнавоститѣ на живота, вие ще се откажете отъ паритѣ, които вашитѣ длъжници трѣбва да ви заплатятъ. Вие ще кажете: При това положение, въ което се намирамъ, азъ съмъ готовъ да простя дълговетѣ на моитѣ длъжници. Какво представя сумата сто хиляди лева предъ десеттѣ милиона, на които ставамъ наследникъ? Това е дреболия, съ която не искамъ да се занимавамъ.

Ето защо, и вие трѣбва да се откажете отъ дреболиитѣ на живота, да простите задълженията на вашитѣ длъжници. Ако Богъ ви поканва да отидете при Него да получите своето голѣмо наследство, трѣбва ли да гледате назадъ, къмъ своитѣ длъжници, и да очаквате отъ тѣхъ пари? Не, откажете се отъ тѣхнитѣ пари. Ще кажете, че още не сте получили Божественото богатство. Ще го получите, но съ едно условие: да дадете мѣсто на любовьта въ себе си. Щомъ се запали свещениятъ огънь на любовьта въ васъ, веднага ще дой-

де пратеникъ отъ Божествената банка съ покана, да получите наследството си.

И тъй, знайте, че нѣма по-великъ моментъ за човѣшката душа отъ този, да даде мѣсто въ себе си на любовьта къмъ Бога. Това значи, да дойде човѣкъ до най-високата точка въ своя животъ — до зенита на своята душа. Дойде ли до тази точка, човѣкъ осмисля живота си. Не може ли да се издигне до зенита на своята душа, каквото и да говори човѣкъ, къмъ каквото и да се стреми, всичко е безпредметно.

Желая ви да се запали свещениятъ огънь въ васъ, да дойде Божествената свѣтлина въ съзнанието ви. Щомъ свещениятъ огънь се запали въ душата ви, вземете свѣщьта въ ржката си и тръгнете съ нея между всички ония, които живѣятъ въ тъмнина. Щомъ освѣтите пжтя на ония, които живѣятъ въ мракъ, и на васъ ще помогнатъ. Само по този начинъ ще реализирате желанията си, ще постигнете идеала на своята душа.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

26. Лекция отъ Учителя, държана на 18. февруарий, 1931 г. София.—Изгрѣвъ.

Причини за несполуки

Т. м.

Тема за следния пѫть: „Причини за несполукитѣ въ живота“.

Често хората се ровятъ въ миналото, да намѣрятъ причинитѣ на своитѣ страдания и неуспѣхи въ живота. Колкото и да се ровятъ въ миналото, нищо нѣма да разрешатъ. Не само че нѣма да откриятъ причинитѣ на страданията си, но повече ще се спъватъ. Отъ осемь хиляди години насамъ хората търсятъ причинитѣ за грѣхопадането, на което се дължатъ страданията и мѫчнотиитѣ въ живота имъ, но и до днесъ още не сѫ ги намѣрили. Тѣ казватъ: Ако Адамъ и Ева не бѣха сгрѣшили, животътъ ни щѣше да бѫде по-лекъ и поносимъ, и досега щѣхме да бѫдемъ въ рая. Чудна е философията на сегашнитѣ хора. Адамъ и Ева сгрѣшили единъ пѫть, а хората правятъ сѫщата погрѣшка и до днесъ. Щомъ иматъ тѣхната опитность, защо продължаватъ още да ядатъ отъ плодоветѣ на забраненото дърво? Когато Адамъ и Ева сгрѣшиха, Богъ ги изпѫди отъ рая. Обаче, когато вашиятъ Адамъ и вашата Ева грѣшатъ, вие не ги пѫдите отъ рая, но казвате: Деца сѫ, какво да ги правимъ? Докато и вие не изпѫдите Адамъ

и Ева отъ вашия рай, работитѣ ви нѣма да се оправятъ. Тъй щото, когато се запитвате, защо страдате, казвамъ: Хората страдатъ, защото не изпѫдиха Адамъ и Ева отъ своя рай. Защо добруватъ хората? Защото изпѫдиха Адамъ и Ева отъ своя рай.

Представете си, че въ двора ви е попаднало едно умрѣло животно — куче или котка. Вие минавате покрай него, погледнете спокойно и си казвате: Какъ не се намѣри човѣкъ, да хвърли това животно навънъ? На другия день пакъ минавате край него, очаквате да дойде нѣкой отвънъ да го изхвърли. Колкото повече време остане мършата въ двора ви, толкова повече се увеличава гниенето, миризмата става непоносима и, въ края на краищата, вие започвате да боледувате. Какво трѣбва да направите, за да не страдате? Ще вземете едно вѫже, ще вържете мършата и по нѣкакъвъ начинъ ще я изнесете далечъ отъ двора си. Какво представя мършата? Мършата не е нищо друго, освенъ нѣкое умрѣло желание, нѣкоя умрѣла мисъль въ човѣка. Въ това отношение всѣки човѣкъ има по едно умрѣло животно въ двора си.

Мнозина се запитватъ, какво трѣбва да прави болниятъ, за да оздравѣе? Ако зададете този въпросъ на здравия, той казва, че лесно се придобива здраве, но какъ става това, не знае. За да възстанови здравето си, човѣкъ трѣбва по нѣкокко пѫти на день да тегли пръститѣ си. Първо ще хване голѣмия си

пръстъ. Ако не оздравѣе, ще хване втория. Ако болестьта му е сериозна, той трѣбва да изреди всичкитѣ си пръсти, на ржцетѣ и на краката. Като тегли пръститѣ си по нѣколко пѫти на день, въ десетина дни ще оздравѣе напълно, или поне ще подобри състоянието си. Ще кажете: Кой ще се занимава съ теглене на пръститѣ си? По-добре да дойде нѣкой лѣкарь, да ми даде нѣкакво лѣкарство, или да ми направи нѣколко инжекции, че изведнъжъ да оздравѣя. Всѣка работа, която става изведнъжъ, е механическа и нетрайна. Великитѣ и свѣтли идеи влизатъ въ ума на човѣка въ единъ моментъ, но той е работилъ много време, за да се домогне до тѣхъ. Ние виждаме природата около себе си, радваме се на всичко, което е създала, но за това тя е употрѣбила хиляди и милиони години.

Следъ голѣми усилия и работа, човѣкъ е дошълъ до известна степень на развитие въ съзнанието си, но въпрѣки това, пакъ се колебае за много нѣща. Да се колебае човѣкъ, това значи, да се упражнява. Не е лошо човѣкъ да се колебае, но той не трѣбва да разчита на колебанието. То е материалъ, съ който човѣкъ може да направи нѣщо, но въ никой случай не може да съгради здание за живѣене. Колебанието трѣбва да бѫде кратковременно, докато човѣкъ се опредѣли въ нѣщо. Запримѣръ, човѣкъ се колебае, кой пѫть да хване. Обикновено човѣкъ се колебае предъ две нѣща, докато ре-

ши, кое отъ тѣхъ да избере. Щомъ избере едното, колебанието изчезва. Човѣкъ се колебае, да влѣзе, или да не влѣзе въ единъ дълбокъ кладенецъ, докато намѣри дълго вѫже, съ което или самъ да се спусне, или кофата да пусне да извади вода. Обаче, ако вѫжето е съ 15—20 см. по-кѫсо, отколкото трѣбва, кофата на може да опре до дъното на кладенеца. Вѫжето трѣбва да бѫде съ 15—20 см. подълго, за да може кофата свободно да се спусне въ кладенеца и да извади отъ него вода. Докато кофата не се обърне настрана, вие не можете да извадите вода отъ кладенеца. Обърнете ли я настрана, тя свободно нагребва вода, колкото трѣбва.

Следователно, както изваждането на вода отъ кладенеца съ кофа е въ зависимость отъ дължината на вѫжето, така и реализирането на идеитѣ е въ зависимость отъ дължината на вѫжето. съ което сѫ вързани. Какъ става това? Разрешението на този въпросъ ще намѣрите въ буквата „К“. Написана въ геометрически видъ, буквата „К“ представя действие на противоположни сили. Като си противодействуватъ, тѣ образуватъ остри ѫгли. Когато остритѣ ѫгли станатъ прави, човѣкъ дохожда до разрешение на въпроситѣ. Правиятъ ѫгълъ е мѣсто на разрешаване, т. е. вземане на нова посока, ново направление. Когато въ ума на човѣка се явяватъ нови идеи, той е въ областьта на правия ѫгълъ. Ако не е готовъ да възприеме нито една нова идея,

човѣкъ е въ областьта на остритѣ жгли. Ако изпусне момента да влѣзе въ областьта на правия жгълъ, човѣкъ изпуща условията за работа. Условията на правия жгълъ сж условия на пролѣтьта. Изпуснете ли пролѣтьта—благоприятното време за сѣене, вие трѣбва да чакате деветь месеца, да направи земята цѣло обръщане, да се върне отново въ пролѣтьта на живота.

Когато изгубва добритѣ условия на живота, човѣкъ се извинява, че е направилъ погрѣшка и казва: Не може ли да се прости погрѣшката ми? Погрѣшката се извинява, но последствията не се заличаватъ. Ако синътъ сгрѣши по отношение на своя добъръ и любещъ баща, последниятъ ще го прости, но последствията на погрѣшката му не се заличаватъ. Погрѣшката засѣга не само сина ви, но и окржжащитѣ. Въ сърдцето на бащата се скжсва една нишка.

Следователно, последствията на погрѣшкитѣ се заключаватъ въ това, че става скжсване по една нишка на вжжето, за което човѣкъ е свързанъ. При всѣка погрѣшка се кжса по една тънка нишка. Ако отъ вжжето ви се скжса само една нишка, това не е много. Обаче, колкото повече грѣши човѣкъ, толкова повече нишки се кжсатъ отъ вжжето му. Ще дойде день, когато отъ вжжето ще се скжсатъ много нишки, и човѣкъ ще увисне нъ въздуха, безъ никаква опора. Всѣка нишка, съ която природата е свързала човѣка, е провод-

никъ на сили. Ще каже нѣкой, че и съ по-малко нишки може да живѣе. Наистина, човѣкъ може и съ по-малко нишки, т. е. той може да живѣе и съ четири пръста, но ще бѫде сѫщество съ четири пръста, нѣма да бѫде човѣкъ. Кокошката има четири пръста, три отпредъ и единъ отзадъ, но все кокошка си остава. Тя не може да има интелигентностьта на човѣка.

Сега ще ви задамъ единъ въпросъ, който нѣма нищо общо съ току-що разгледания. Запримѣръ, защо лицата на животнитѣ сѫ покрити съ косми, а не като на хората, гладки и открити? Ако нѣкой учитель зададе този въпросъ на ученицитѣ си, какъвъ отговоръ ще му дадатъ? Ще се намѣри нѣкое дете да отговори на въпроса, но какъвто и да е отговорътъ, ще кажете, че е детински. Понеже детето знае, че човѣкъ покрива лицето си, когато се засрами, то ще отговори: Лицата на животнитѣ сѫ покрити. защото се засрамили. Това е детински отговоръ, наистина, но какво ще кажете за обясненията на ученитѣ и философитѣ за слънцето, за създаването на земята и т. н.? Вѣрни ли сѫ тѣхнитѣ обяснения? Нѣкои отъ обясненията имъ сѫ вѣрни, а други невѣрни.

Като разсѫждаваме по този начинъ, ние отиваме по-далечъ. Казваме, че въ Писанието Богъ е представенъ за огънь, който изяжда, т. е. изгаря всичко. Вѣрно ли е това? Ако е вѣрно, има ли нѣщо лошо въ това, че огньтъ

изяжда всичко? Ето и Христосъ е казалъ: „Ако не ядете плътьта ми и не пиете кръвьта ми, нѣмате животъ въ себе си“. Ако вземете този стихъ въ буквaленъ смисълъ, какво се ползува Христосъ отъ това, че нѣкой го изялъ? Гладниятъ се ползува, хапналъ си е малко месо, но Христосъ не се ползува. Въ този стихъ се крие една Божествена идея. Христосъ е огънь, който чисти. Следователно, когато човѣкъ яде плътьта на Христа и пие кръвьта Му, той Го приема въ себе си като вѫтрешенъ огънь, който чисти. Огъньтъ изгаря нечистотиитѣ въ човѣка и го обновява. Когато златарьтъ иска да пречисти златото, прекарва го презъ огънь. Сѫщо така и човѣкъ минава презъ огъня на страданията и се пречиства. Щомъ се пречисти, той придобива животъ въ себе си.

Дето има огънь, всѣкога участвуватъ две страни. Запримѣръ, за да се прояви силата на огъня, нуженъ е мѣхъ. Когато мѣхътъ раздухва огъня, чукътъ и наковалнята започватъ своята работа. Мѣхътъ може да бѫде материаленъ, може да бѫде и мораленъ. Проповѣдникътъ, моралистътъ сѫ морални мѣхове, които раздухватъ огъня въ човѣшкитѣ сърдца. И мѣхътъ, и огъньтъ сѫ на мѣсто, когато се готви нѣщо. Не поставите ли нѣщо на огъня, той е безпредметенъ. И природата си служи съ мѣхове — вѣтроветѣ.

Сега, каква връзка можете да направите между буквата „К“ отъ думата „какъ“ и огъ-

ня? Буквата „К“— К, написана хоризонтално, представя два остри жгли, противоположни единъ на другъ. Докато човѣшкиятъ умъ се намира въ ограничителни условия, т. е. въ противоположни посоки, човѣкъ не може да работи правилно. Като извадите буквата „К“ отъ думата „как“, остава „ак“, което на турски означава „бѣло“. Значи, тукъ има съвпадение между бѣлия цвѣтъ и огъня, за който говоримъ. Огъньтъ прави нѣщата бѣли. Мисъльта символизира огъня. Следователно, за да направи нѣщата бѣли, чисти, човѣкъ трѣбва да ги прекара презъ мисъльта си. Човѣкъ не може да мисли безъ присжтствието на бѣлия цвѣтъ. Въ физическия свѣтъ бѣлиятъ цвѣтъ е безплоденъ, но въ духовния и въ умствения той е силно продуктивенъ. Тамъ всѣка работа започва съ *бѣлия цвѣтъ. Той се счита начало на нѣщата.* Бѣлиятъ цвѣтъ символизира мира. Въ Писанието се говори за миръ Божи. Който е придобилъ този миръ въ себе си, той се радва на успѣхъ въ работитѣ си въ всички свои предприятия.

Като ученици, вие трѣбва да се учите и да прилагате изученото въ живота. Това значи: колкото книжни пари имате, да ги осребрите. Следъ това да ги оземлите, да ги превърнете въ нѣщо устойчиво. Земедѣлецътъ купува земя, която разорава, за да използува добритѣ природни условия. Който не разбира условията на живота, очаква всичко наготово. Той казва: Богъ ще уреди работитѣ. Не, ти

самъ ще уредишъ работитѣ си, съобразно волята Божия. Хората не успѣватъ въ живота си, понеже искатъ да бждатъ фактори, да замѣстятъ Бога. Това никога не е било и нѣма да бжде. Възможно ли е стрелецътъ да тръгне следъ куршума, който излиза отъ пушката му? Ако мислите, че Онзи, Който ви е изхвърлилъ отъ дулото на своето орждие, ще дойде при васъ, вие сте на кривъ пжть. Вие ще отидете при Него, а не той при васъ. Въ Божествения свѣтъ всѣко нѣщо е на мѣстото си. Тъй щото, ако работитѣ ви не вървятъ добре, знайте, че живѣете въ свѣтъ на безпорядъкъ. Искате ли да оправите работитѣ си, влѣзге въ Божествения свѣтъ, дето всѣко семе, хвърлено на почвата, израства и дава плодъ. Като влѣзете въ този свѣтъ, ще видите, че не сте далечъ отъ Божественитѣ мисли и чувства. Ако търсите свѣтлитѣ мисли на Бога, ще ги намѣрите въ своя умъ. Отъ тия мисли, именно, човѣкъ черпи храна за своя мозъкъ. Като не знаятъ това, нѣкои учени търсятъ Бога извънъ себе си. Човѣкъ не може да намѣри Бога, докато не познава законитѣ на своя умъ.

За да имате успѣхъ въ живота си, не пренебрегвайте малкитѣ нѣща. Най-малкото добро, направено отъ любовь, свързва човѣка съ доброто на ангелитѣ, на светиитѣ, на Бога. И чрезъ малкото добро вие имате възможность да се хванете за колелото на живота, но като не го цените, вие пропущате момента и търсите голѣмото добро. И голѣмото добро ще дойде,

но въ видъ на силна вода, силно течение, което ще ви отнесе. Разумниятъ човѣкъ и съ малкото добро може да постигне толкова, колкото и съ голѣмото. Отъ човѣка зависи, какъ да използува силитѣ на доброто. Като не познава този законъ, човѣкъ се блъска въ преходнитѣ нѣща, които приема за Божествени. Въ края на краищата той се разочарова: жената се разочарова отъ мѫжа, мѫжътъ — отъ жената, слугата — отъ господаря си, ученикътъ — отъ учителя си и т. н.

Съвременнитѣ хора разглеждатъ въпроситѣ философски, като се спиратъ върху важнитѣ, голѣми въпроси. Като стигнатъ до нѣкой дребенъ въпросъ, тѣ го отминаватъ, не му обръщатъ внимание. Човѣкъ трѣбва да се спира и върху капката вода. Колкото и да е малка, и тя допринася нѣщо на човѣка. Всѣка мисъль, всѣко чувство и всѣко желание, колкото да сѫ малки, все допринасятъ нѣщо въ живота на човѣка. Тѣ сѫ подобни на капкитѣ вода, които, колкото повече се увеличаватъ на брой, толкова по-голѣма полза принасятъ. Като ученици, вие трѣбва да започнете отъ малкитѣ величини и постепенно да отивате къмъ голѣмитѣ. Що се отнася до резултатитѣ отъ работата ви, не очаквайте изведнъжъ голѣми резултати. Какви ще бѫдатъ тѣ, това зависи отъ самия човѣкъ. Отъ момата и отъ момъка, които се женятъ, зависи, добре ли ще живѣятъ помежду си, или не. Ако сѫ разумни, ще живѣятъ добре; ако не сѫ разум-

ни, ще живѣятъ зле. Отъ писателя зависи, дали книгата му ще бѫде добре написана. Ако умѣе да пише и разбира правилата на писането, книгата му ще бѫде добре написана. Ако жената е разумна, може да превърне семейното огнище въ рай; ако не е разумна, тя ще разкѫса всичкитѣ връзки. Ще кажете, че щастието въ семейството зависи отъ онзи, който управлява, билъ той мѫжъ или жена. Въ единъ и сѫщъ моментъ двамата не могатъ да управляватъ. Въ единъ моментъ ще управлява мѫжътъ, а въ другъ — жената. Който управлява, трѣбва да бѫде разуменъ.

Казвате: Защо двама души не могатъ едновременно да управляватъ? Това е законъ, който сѫществува въ природата. Две сѫщества едновременно нито почиватъ, нито работятъ: ако едното почива, другото работи. Този законъ се отнася и до частитѣ на човѣшкото тѣло. Запримѣръ, ако дѣсната ржка работи, лѣвата почива; ако дѣсниятъ кракъ ходи, лѣвиятъ почива; когато дѣсното око гледа, лѣвото почива. Следъ това става смѣна. Който не разбира законитѣ на гледането, казва, че човѣкъ трѣбва да гледа едновременно презъ дветѣ очи. Не, нѣкога човѣкъ трѣбва да гледа презъ дѣсното, нѣкога — презъ лѣвото, а при известни случаи — и презъ дветѣ очи. Човѣкъ гледа и съ едното, и съ другото око. Важно е, обаче, като гледа ту съ едното око, ту съ другото, обмѣната да става правилно. За да разберете законитѣ, по които природата действува, вие

трѣбва специално да ги изучавате. Сѫщевременно изучавайте линиитѣ на нейнитѣ действия. Като знаете правилнитѣ линии, по които природата постѫпва, вие ще ги познавате и въ хората. Защо? Защото всѣка проява има своя специфична линия. Запримѣръ, доброто, милосърдието, справедливостьта, както другитѣ прояви, иматъ свои линии. Когато видите една неправилна линия на човѣшкото лице, вие трѣбва да знаете, че тя се дължи на изопаченитѣ прояви на човѣка. Като знаете това, вие трѣбва да бѫдете внимателни къмъ себе си, да се изправяте. Справедливостьта, запримѣръ, изисква еднакви отношения къмъ младата мома и къмъ старата баба, къмъ младия момъкъ и къмъ стария дѣдо. Справедливото отнасяне на човѣка къмъ всички души чъртае на лицето му правилни и красиви линии.

Да се върнемъ къмъ въпроса за мършата. Всѣки трѣбва да изнесе мършата си отъ своя дворъ и да я зарови въ земята. За земята тя е необходима като торъ, но да остане на открито, да се разнасятъ отровнитѣ газове въ въздуха, това е вредно и опасно за човѣка. Всѣка мърша трѣбва да се зарови въ земята. Всѣка умрѣла мисъль, всѣко умрѣло желание трѣбва да се заровятъ въ земята. Земята ще използува соковетѣ и газоветѣ, които се отдѣлятъ отъ мършата. Въ природата сѫществува следниятъ законъ: Това, което е вредно за едного, е полезно за другиго. Възъ основа на този законъ природата видоизмѣня материята, като

я превръща отъ едно състояние въ друго, отъ едно вещество въ друго. Тази е причината, поради която, една мисъль въ единъ случай става вредна, въ другъ—безвредна. Като знаете това, не пипайте ония вещества, които всѣки моментъ могатъ да избухнатъ. Ако нѣкое взривно вещество избухне въ ржцетѣ ви, то ще причини голѣма пакость и нещастие. Ако избухне подъ нѣкоя канара, то ще бѫде на мѣсто. Тази канара трѣбва да се разруши, да отвори пѫть на минувачитѣ. Подъ нея ще се прокопае тунелъ.

Сега, като слушатъ да говоря така, нѣкои мислятъ, че искамъ да ги изложа, да имъ покажа, че нищо не знаятъ. Въпросътъ не седи въ това, но много още има да се учи. Колкото да показва, че много знае, въ края на краищата човѣкъ самъ се издава. Никой не може да се представи повече отъ това, което знае или не знае. Какъ ще докаже цигуларьтъ, че знае да свири добре? Той ще вземе цигулката си и ще започне да свири. Ако не задоволи отъ една страна себе си, а одъ друга — публиката, той ще се убеди, че се е лъгалъ въ свиренето си. Другъ ще разпространява една нова идея, която самъ не е приложилъ. Трети ще учи хората, какъ да се молятъ правилно, а той самъ не знае да се моли. Човѣкъ не може да се моли, докато не свърже своя умъ съ ума на Бога. Щомъ свърже ума си, ще свърже и сърдцето си. Първо трѣбва да се прояви деятелностьта на ума като по-организиранъ. Щомъ

се прояви умътъ, ще се прояви и сърдцето, което не е добре организирано. Причината за това се крие въ материята, отъ която е създадено сърдцето. Затова е казано въ Писанието: „Ще отнема каменното имъ сърдце и ще имъ дамъ ново, направено отъ плъть". Подъ думата „каменно сърдце" разбираме сърдце, което не ражда. Наистина, сегашнитѣ сърдца на хората сѫ каменни, защото нищо не раждатъ. Следователно, каже ли ти нѣкой, че трѣбва да се молишъ, това значи, че твоето каменно сърдце трѣбва да се стопи, да стане плътско. Само молитвата е въ състояние да стопи каменното човѣшко сърдце. Да се моли човѣкъ, това значи, да се свърже съ Бога, да възприеме Неговитѣ мисли и чувства.

Една отъ основнитѣ мисли на днешната лекция е да не отхвърляте знанието и опитноститѣ, които сте придобили досега. Не отхвърляйте даже и погрѣшкитѣ си. Казано е въ Писанието: „Богъ поема грѣховетѣ на човѣчеството". Значи, Богъ ще вземе погрѣшкитѣ на хората за себе си. Тѣ сѫ Му потрѣбни. Той ще ги обработи и ще изкара отъ тѣхъ нѣщо ценно. Хората страдатъ, понеже не искатъ да се откажатъ отъ погрѣшкитѣ си, не искатъ да ги дадатъ на Бога. Защо не иска човѣкъ да се откаже отъ погрѣшкитѣ си? Въ погрѣшкитѣ има нѣщо приятно, отъ което човѣкъ не иска да се откаже. Младиятъ казва: Не искамъ още да се откажа отъ живота си. Искамъ да си поживѣя малко. Вѣрно е, че младиятъ не

трѣбва да се отказва отъ младостьта си, отъ своя животъ. За каква младость става въпросъ? Младиятъ не трѣбва да се отказва отъ онази младость, която го повдига и обновява, а отъ онази младость, която отнема силитѣ му. Важно е човѣкъ, като младъ или като старъ, да запази силитѣ си, да запази своето естество. Въ този смисълъ казвамъ: Ако си вода, ще течешъ; ако си въздухъ, ще духашъ; ако си огънь, ще изгаряшъ; ако си разумно слово, ще говоришъ; ако си умъ, право ще мислишъ. Изобщо, каквото има въ човѣка, трѣбва да се впрегне на работа. Въ това седи философията на живота.

Новата философия на живота изисква нови и млади хора. Затова азъ съмъ решилъ, колкото стари има между васъ, да ги подмладя. Ще изтърся старитѣ чували и отново ще ги напълня. Като изтърсвамъ чувалитѣ, все ще се дигне прахъ, но ще се изчистятъ отъ старото. Прахътъ представя кривата човѣшка мисъль, отъ която човѣкъ трѣбва да се освободи. Кога ще стане това? Още сега. Не чакайте брашното да се вгорчи, че тогава да го мѣсите. Използувайте брашното още днесъ, докато е прѣсно. Вгорчи ли се, турете го настрана отъ прѣсното. Не смѣсвайте новото брашно съ старото и вгорчено. Горчивото брашно е отрова, която ще развали и прѣсното.

И тъй, всѣки човѣкъ трѣбва да се подмлади. Какъ става подмладяването? Като приеме новитѣ идеи, човѣкъ се подмладява. Свър-

жете ума си съ Божия умъ и знайте, че има нѣщо въ васъ, което е произлѣзло отъ Бога. То е Божественото начало въ човѣка. Не е нужно отвънъ да ви доказватъ сѫществува ли Богъ или не. Щомъ умътъ на човѣка е свързанъ съ ума на Бога, не е нужно да му се доказва сѫществуването на Бога. Той самъ трѣбва да е убеденъ въ това и да гледа на своето убеждение като на практическо, положително знание, съ което може да разполага на всѣко време.

Сега азъ искамъ да бѫдете свободни, да се проявите такива, каквито Богъ ви е създалъ, а не такива, каквито сте днесъ. За тази цель, вие трѣбва да проявите ума, сърдцето и волята си, които Богъ е вложилъ въ васъ, безъ никакви примѣси и чужди влияния. Ще си поставите за задача да очистите сърдцето си, да възстановите свѣтлината на ума си и силата на своята воля. — Можемъ ли да постигнемъ това? — Можете. Ако не можете да реализирате тия нѣща още сега, животътъ ви ще остане такъвъ, какъвто е сега, и вие ще казвате, че нѣма смисълъ да се живѣе. Човѣкъ трѣбва да бѫде чистъ изворъ, който постоянно да блика и радва всѣки, който минава край него. Който ви види, нека пожелае да бѫде като васъ, да раздавате на всички своята вода, безъ да очаквате да получите нѣщо отъ тѣхъ.

Като ученици, вие трѣбва да имате ясна представа за нѣщата, да знаете, какво нѣщо

е майка, какво нѣщо е баща, какво нѣщо сѫ братъ и сестра. Като дойдете до правото разбиране на тия идеи, да можете съзнателно да ги прилагате. Единъ и сѫщъ човѣкъ може да бѫде и майка, и баща, и братъ, и сестра — това зависи отъ случая. Когато носи въ себе си майката и бащата, братътъ и сестрата, човѣкъ е придобилъ вече любовьта и знае, какъ да я прилага. Това е младенецъ, който скача, играе и се весели. Това означаватъ думитѣ на Псалмопѣвеца, който казва: „Когато видя лицето Ти, душата ми ще се зарадва". Който носи майката въ себе си, като чуе думата майка, сърдцето му трепва съ свещения трепетъ на любовьта. Който носи бащата въ себе си и чуе думата баща, сърдцето му трепва съ свещения трепетъ на мѫдростьта. Който носи брата и сестрата въ себе си, достатъчно е да чуе думата братъ или сестра, за да трепне сърдцето му съ свещения трепетъ на истината.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мѫдрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

27. Лекция отъ Учителя, държана на 25. февруарий, 1931 г. София.—Изгрѣвъ.

Послушание

Т. м.

Тема за следния пѫть: „Причини за сиромашията“.

Ще прочета 75. Псаломъ.

Като се вглеждате въ миналия и въ настоящия животъ на хората, виждате, че тѣ сѫ имали смущения и въ миналото, и въ настоящето. И Псалмопѣвецътъ се смущавалъ, че въпрѣки вѣрата му въ Бога, въпрѣки молитвитѣ си, работитѣ му не вървятъ добре. Сѫщото се отнася и за съвременния човѣкъ. И досега хората не разбиратъ законитѣ на живота. Много учители сѫ дохождали въ свѣта, да проповѣдватъ на хората, какво нѣщо е животътъ и какъ трѣбва да се живѣе, но ние виждаме, че животътъ е изопаченъ. Кѫде се крие причината за това? Въ самитѣ ученици. Учителитѣ предавали добре науката за живота, но ученицитѣ не я възприели правилно, вследствие на което я изопачили. Затова казваме, че учителитѣ сѫ пострадали отъ ония свои ученици, които не могли правилно да възприематъ и предаватъ учението имъ. Така стана и съ Христовото учение. Първитѣ ученици на Христа донѣкѫде възприеха и предадоха учението на Учителя

си правилно, обаче, последващитѣ го изопачаваха все повече и повече, вследствие на което днесъ е останало малко отъ това, което Христосъ проповѣдвалъ.

Наблюдавайте да видите, какво правятъ децата отъ първо отдѣление, когато се учатъ да четатъ. Тѣ вематъ букваря си въ ржка и на всѣки редъ отъ четивото прекарватъ пръста си отгоре. Като прочетатъ четивото нѣколко пѫти. нѣкои думи се изтъркватъ отъ пръста имъ. Който се опитва да чете отъ такъвъ букварь, вижда, че нѣкои букви липсватъ, не могатъ да се четатъ. Сѫщото е станало и съ Свещенитѣ книги. Отъ хиляди години насамъ хората четатъ тия книги и прекарватъ пръста си отгоре, вследствие на което много букви сѫ изтъркани. Който чете Свещенитѣ книги, като види, че нѣкои букви липсватъ, туря други на мѣстото на първитѣ. Че тия букви не се съвпадатъ съ първообраза, това нищо не значи. И тѣ продължаватъ да ги четатъ, но вече въ изопаченъ видъ, който не се съгласява съ оригинала.

Следователно, искате ли да разгледате живота, разглеждайте го отъ положението, както нѣкога е билъ даденъ, а не както днесъ сѫ го изопачили. Азъ наричамъ това положение „ново разглеждане на живота“. Въ изопачения животъ на хората има неестествени прояви, които ние наричаме „вметнати“. Запримѣръ, приятно е понѣкога на човѣка да пие вино, обаче, това е вметнато, неестествено човѣшко

желание. Природата не е предвидила виното. Тя е създала водата като първа и необходима течность за човѣка. Всѣка друга течность е второстепенна, ненужна. Виното, запримѣръ, не съдържа онѣзи елементи, които сѫ необходими за човѣка, но водата ги съдържа. Освенъ виното, като вметната течность въ живота, сѫществуватъ нѣкои философски и религиозни системи, които временно доставятъ известна приятность и удоволствие на човѣка. Занимава ли се съ тѣхъ повече, отколкото трѣбва, човѣкъ протрива езика си и започва да страда.

Какво представя животътъ? Животътъ тече като водата, но не е вода. Въ живота има страдания, но той самъ не е страдание. Страданията сѫ вметнати въ живота и се дължатъ на причини, които нѣматъ нищо общо съ него. Една отъ причинитѣ за страданията е недоимъкътъ. За да се избѣгне недоимъкътъ, любовьта трѣбва да заеме първо мѣсто въ живота. Тя носи външно и вѫтрешно изобилие. Човѣкъ може да има много нѣща, но ако му липсва само едно нѣщо, той не живѣе въ любовьта. Запримѣръ, човѣкъ може да е богатъ, да разполага съ слуги, съ богати трапези, но ако стомахътъ му е разстроенъ, той не се ползува отъ това изобилие. Ако краката и рѫцетѣ му сѫ слаби, той не може самъ да се движи, има нужда отъ чужда помощь. Ако очитѣ му сѫ слаби и не вижда, той пакъ има нужда отъ чужда помощь. Каква полза, че богатиятъ жи-

вѣе въ външно изобилие, а вжтрешно е лишенъ отъ нѣщо?

Следователно, любовьта посещава човѣка, ако той живѣе въ пълна хармония съ себе си и съ своитѣ ближни. Най-малката дисхармония въ човѣшкия животъ произвежда страдания. Страданието се явява, когато човѣкъ сравнява две различни нѣща. Запримѣръ, когато грѣши, човѣкъ погрознява. Той започва да се вглежда въ хората и, като види нѣкой красивъ човѣкъ, започва да страда, защо този човѣкъ е красивъ, а той е толкова грозенъ. Той не търси причината за погрозняването въ себе си, а е готовъ да обвини Бога. Следъ всичко това той се нарича чедо Божие. Възможно ли е единъ и сжщъ баща да роди единъ красивъ и единъ грозенъ синъ? Коя майка би желала да роди грозна и хилава дъщеря? Следователно, искате ли да се освободите отъ страданията и да осмислите живота си, приложете любовьта въ отношенията си къмъ хората, къмъ себе си и къмъ Бога. Приложите ли любовьта въ всичкитѣ си отношения, Богъ ще живѣе въ васъ, и вие—въ Него.

Мнозина искатъ да бждатъ свободни, да живѣятъ, както намиратъ за добре, но въ края на краищата плащатъ за всички злоупотрѣбления. Тѣ казватъ, че докато живѣятъ на земята, иматъ право да си хапнатъ и пийнатъ до насита. Тѣ иматъ право да живѣятъ, както искатъ, но не могатъ да избѣгнатъ последствията на своя животъ. Разумниятъ човѣкъ

знае това и казва: Малко ще ямъ и малко ще пия.

Съвременнитѣ хора разглеждатъ въпроса, каква храна трѣбва да употрѣбява човѣкъ — месна или растителна. Едни отъ тѣхъ подържатъ, че човѣкъ трѣбва да се храни съ месо, защото месото съдържа повече хранителни елементи, които съграждатъ човѣшкия организъмъ и продължаватъ живота. Така ли е въ сжщность? Днесъ, при най-голѣмата употрѣба на месо, човѣкъ живѣе срѣдно до 60 годишна възрасть. Други подържатъ точно обратния възгледъ. Тѣ казватъ, че човѣкъ трѣбва да се храни съ растителна храна. И тѣ даватъ сжщитѣ заключения за растителната храна. Ние казваме: Човѣкъ трѣбва да употрѣбява такава храна, която доставя необходимитѣ елементи за организма, която продължава живота и го прави приятенъ и която помага за развитието на неговитѣ добродетели. Като употрѣбява месна храна, човѣкъ приема отъ животнитѣ такива неестествени енергии и елементи въ своя организъмъ, за освобождаването отъ които се изискватъ стотици и хиляди години чистъ животъ. Чистотата на живота седи въ човѣшкитѣ мисли, чувства и постжпки.

Продължителностьта на живота е въ зависимость отъ интенсивностьта на човѣшкитѣ мисли и чувства. Колкото по-свѣтли и възвишени мисли и чувства има човѣкъ, толкова тѣ сж по-интенсивни. Ще възразите, че възвише-

нитѣ мисли и чувства нищо не допринасятъ на човѣка. Опитайте ги и после говорете. Всѣко нѣщо, за което човѣкъ говори, трѣбва предварително да го е опиталъ, и то не наполовина, а въ неговата пълнота. Хората говорятъ за живота, безъ да сѫ го опитали, безъ да сѫ познали любовьта. Коя е причината за израстването и отглеждането на малкото дете? Майката. Съ какво го отглежда тя? Съ своето млѣко. То е наречено въ Писанието Словесно млѣко. Казано е тамъ, че за да бѫде човѣкъ здравъ, силенъ, красивъ, трѣбва да се храни съ Словесното млѣко, т. е. съ разумния принципъ въ свѣта. Религиознитѣ мислятъ, че разбиратъ Словото, че се хранятъ съ Словесното млѣко. Защо мислятъ така? Защото намиратъ, че Словото било проста работа, никаква наука нѣмало въ него. Тѣ се заблуждаватъ. Понѣкога елементарнитѣ работи криятъ въ себе си по-голѣма наука отъ сложнитѣ. Понѣкога тѣ сѫ по-мѫчни за разбиране и приложение отъ по-сложнитѣ. Какво ще кажете за разбирането на нѣкой човѣкъ, който отъ една лоша дума изгубва своя вѫтрешенъ миръ и любовьта си къмъ Бога? Какво е неговото разбиране? Трѣбва ли една дума да наруши правилното течение на силитѣ въ неговия организъмъ?

Всѣка лоша дума е бентъ. Следователно, ако съ една лоша дума човѣкъ би могълъ да наруши твоя миръ и да те подпуши, това показва, че течението на силитѣ въ твоя органи-

зъмъ е слабо. Ти си далъ възможность да се подпуши течението на Божественитѣ сили въ твоя организъмъ. Трѣбва ли за една лоша дума, която се отнася до всички хора, да изгубишъ това, което си придобивалъ съ вѣкове? — Ама защо да ми каже, че съмъ невежа? Въ израза „ти си невежа“ влизатъ всички хора. Кой човѣкъ не е невежа по отношение на великото знание? Кой умиращъ не е невежа? Кой фалиралъ търговецъ не е невежа? Който страда, който мрази, който лъже, който убива е невежа.

И тъй, сѫщественото въ живота на човѣка е любовьта. Който иска да се домогне до любовьта, трѣбва да приложи Божественото учение въ живота си въ всичката пълнота. Казвате, че свѣтътъ трѣбва да стане добъръ. Свѣтътъ сте вие. Всѣки човѣкъ представя свѣта въ миниатюръ. Ако ти приложишъ Божественото учение, свѣтътъ ще се изправи. Отъ човѣка зависи изправянето на свѣта. Всѣки човѣкъ е свързанъ съ хиляди хора. Тъй щото, отъ изправянето на едного зависи изправяието на всички, които сѫ свързани съ него. Като знаете това, помнете, че носите отговорность, освенъ за себе си, още и за всички онія, съ които сте свързани.

Какво се разбира подъ думата „свѣтъ“? Подъ думата „свѣтъ“ разбираме проявитѣ на първия човѣкъ. Той се разкаялъ вече за своята погрѣшка. Първиятъ човѣкъ е изкупилъ прегрѣшението си, но време е вече сегашни-

тѣ хора да се замислятъ за изправяне на своитѣ погрѣшки. Старияъ Адамъ е отживѣлъ времето си. Сега е думата за новия Адамъ и за новата Ева, представители на новата култура. Новата култура подразбира раждане отъ вода и духъ, което Христосъ е изказалъ съ стиха: „Ако се не родите отъ вода и духъ, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. ¡Защо първитѣ хора сгрѣшиха и изгубиха добритѣ условия на живота? Защото бѣха направени отъ неорганизирана материя. Адамъ бѣше направенъ отъ пръсть, а Ева — отъ неговото ребро, т. е. отъ кость. Какво може да се очаква отъ хора, направени отъ каль и отъ кости? Обаче, новитѣ хора — новиятъ Адамъ и новата Ева, които ще бждатъ създадени отъ вода и отъ духъ, ще внесатъ новото въ свѣта.

Време е вече хората да приематъ новото въ неговата вжтрешна пълнота. За тази цель, любовьта трѣбва да влѣзе като елементъ въ живота и да го преобрази. Ще кажете, че познавате любовьта. Зависи каква любовь сте познали. Както слънчевитѣ енергии презъ различнитѣ дни и месеци на годината сж различни, така сжщо и любовьта презъ различнитѣ епохи и времена е различна. Не е все едно, дали човѣкъ се грѣе на слънце презъ зимата или на края на пролѣтьта. Презъ различнитѣ времена слънчевата енергия е различна. За да разбере живота въ неговата пълнота, човѣкъ трѣбва да се качи въ горнитѣ сфери на любовьта, дето срѣдата е чиста и прозрачна. Като гледа

отвисоко къмъ земята, човѣкъ вижда, каква е нейната атмосфера. Земята е обвита съ тъмна, мрачна атмосфера, която възвишенитѣ сѫщества постоянно филтриратъ. Ако атмосферата не се пречиства, хората биха се задушили.

Сега, да се върнемъ къмъ любовьта, която трѣбва да обхване човѣшкото сърдце. Когато любовьта се проявява въ човѣшкото сърдце, човѣкъ е доволенъ отъ всичко. Всѣкакво смущение, недоволство, недовѣрие изчезватъ. Човѣкъ се чувствува богатъ, разположенъ, готовъ да уреди отношенията си съ всички свои неприятели или кредитори. Когато придобие любовьта, човѣкъ влиза въ своята добра сѫдба или „дихарма". Щомъ изгуби любовьта си, той отново се връща въ кармата си—законъ за причини и последствиа. При това положение човѣкъ се натъква на неприятелитѣ си, на болести и нещастия. Той се вижда заобиколенъ отъ всички страни съ мѫчнотии и неприятности, съ които самъ мѫчно може да се справи. Въ тѣзи трудни моменти на неговия животъ идатъ приятелитѣ, за да му помогнатъ. Тукъ се проявява законътъ: който обича, никога не може да измѣни на любовьта. Който ви разлюбва, никога не ви обичалъ. Следователно, той никога не може да ви възлюби. Това е аксиома, която всички сѫ опитали. Възъ основа на тази аксиома казваме: Веднъжъ Богъ възлюбилъ човѣка, никога не може да го разлюби. Ако го разлюби, това значи, да измѣни на своето естество. Невъзможно е Богъ да измѣни на есте-

ството си. Богъ е Любовь, вследствие на което никога не се измѣня. Кажете ли, че Богъ се измѣнилъ къмъ васъ, причината е въ самитѣ васъ, които сте турили бентъ на Божията Любовь. Махнете бента, за да се прояви любовьта. Безъ любовь никакви постижения не можете да имате. Ще каже нѣкой, че не е дозрѣлъ още за любовьта. Това е другъ въпросъ. Важно е, човѣкъ да се зачене. Важно е, отъ каква майка и отъ какъвъ баща е заченатъ.

„Ако се не родите отново отъ вода и отъ духъ, не можете да влѣзете въ Царството Божие". Значи, Духътъ трѣбва да вземе участие въ зачеването и раждането на човѣка. Който е заченатъ по този начинъ, той е придобилъ любовьта. Той носи запалена свѣщь въ ржката си, отъ която всички хора могатъ да запалятъ своитѣ свѣщи. Свѣщитѣ на сегашнитѣ хора горятъ, но едно имъ липсва — не сж достатъчно ярки. Тѣ горятъ, но силно кадятъ. За да пречисти любовьта си, да усили нейната свѣтлина, човѣкъ трѣбва да следва Божиитѣ пжтища и да помага на ближнитѣ си. Това значи, да се свърже съ възвишенитѣ сжщества. Като изучава фактитѣ, законитѣ и принципитѣ, човѣкъ се свръзва съ разумностьта.

Като ученици, вие трѣбва да бждете доволни отъ живота. Да бждешъ доволенъ, това не значи, да не работишъ и да чакашъ, каквото ти се случи. Изкуство е човѣкъ да бжде доволенъ въ недоволството си. Каквото и да му се случи, приятно или неприятно, той трѣб-

ва да каже: Такава е волята Божия. И обикновеният човѣкъ, и адептътъ трѣбва да се ржководятъ отъ волята Божия, безъ да прилагатъ насилие. Истински магъ е онзи, който прилага силата си разумно. Ако магътъ не прилага силата си на мѣсто, резултатитѣ на неговитѣ постжпки ще бждатъ неуспѣшни.

Единъ магъ отишълъ съ единъ отъ ученицитѣ си въ гостилница, да се нахранятъ. За да покаже предъ ученика си, съ какви сили работи, адептътъ казалъ: Сега ще се нахранимъ добре и съ мисъльта си ще внуша на гостилничаря да не иска пари отъ насъ, даромъ да минемъ. Ученикътъ се нахранилъ добре и следѣлъ съ интересъ, да види резултата на опита. Адептътъ внушилъ нѣколко пжти на гостилничаря да не дохожда за пари, но последниятъ се явилъ съ смѣтка за обѣда. Като видѣлъ, че опитътъ излѣзълъ несполучливъ, ученикътъ извадилъ кесията си, пълна съ звонкови монети, заплатилъ на гостилничаря. Следъ това се обърналъ къмъ учителя си съ следнитѣ думи: Моята философия въ живота е да работя и да получавамъ възнаграждение за работата си. Така постжпвамъ съ всички хора.

Мнозина вървятъ още по пжтя на старитѣ маги. Тѣ правятъ опити въ различни направления, но работитѣ имъ не се нареждатъ. Какво трѣбва да направятъ, за да иматъ успѣхъ въ живота? Нищо друго не имъ остава, освенъ да извадятъ златнитѣ монети отъ кесията си

и да платятъ за това, което сѫ получили. Златнитѣ монети представятъ знанието, съ което човѣкъ може да разполага въ всички моменти на живота си. Гостилничарьтъ не се подава на вашитѣ опити. Той иска да му се плати — нищо повече.

Като слушатъ да се говори за любовьта, нѣкои намиратъ, че най-мѫчното нѣщо е приложението на любовьта Споредъ мене, найлесното нѣщо е приложението ѝ. Искате ли да се домогнете до нея, дръжте се за принципа: давай, безъ да очаквашъ. Предпочитай да давашъ, отколкото да вземашъ. Каквото любовьта ти заповѣда да направишъ, изпълни го. Любовьта се придобива само съ послушание. Истинското послушание се основава на любовьта, а не на страха и насилието. Като любишъ, ще бѫдешъ готовъ на всѣкакви услуги и за брата, и за сестрата. Тогава ще разберешъ, какво значи братство и сестринство.

Защо е нужно да прилага човѣкъ Божията Любовь въ живота си? За да бѫде здравъ, за да придобие безсмъртие. Ангелитѣ сѫ безсмъртни, а човѣкъ е смъртенъ. Защо? Защото ангелитѣ изпълняватъ волята Божия, както Богъ изисква, а човѣкъ изпълнява волята Божия, както той намира за добре, както диктуватъ неговитѣ интереси. За да дойде до съзнанието на ангелитѣ, човѣкъ трѣбва да се новороди, да се откаже отъ старото въ себе си. И вие, като Никодима, ще кажете, че старъ човѣкъ не може да влѣзе въ утробата на майка си и

да се роди. Сегашнитѣ хора сѫ преждевременно остарѣли. Това значи, че тѣ сѫ дегизирани като стари хора, безъ да сѫ придобили качествата на мѫдрия човѣкъ. Само мѫдрецътъ е старъ човѣкъ. Всички обикновени старци сѫ дегизирани. Тѣ искатъ да играятъ ролята на мѫдреци, но още не сѫ такива. За да стане мѫдрецъ, човѣкъ трѣбва много пѫти да се новораждa. Новораждането е многократенъ процесъ, както слънцето всѣки день изгрѣва и залѣзва, т. е. сутринь се подмладява, вечерь остарява.

Казано е въ Писанието: „Стариятъ човѣкъ трѣбва да умре, да се замѣсти съ новъ". Новиятъ човѣкъ е човѣкъ на любовьта. Той е щастливъ, понеже е свързанъ съ Бога. Човѣкъ не може да придобие любовьта изведнъжъ, но постепенно, както настѫпва зазоряването. Любовьта се проявява първоначално въ малъкъ размѣръ, като се увеличава постепенно, издига се нагоре до зенита, до найвисоката си точка, и тамъ спира. Въ всѣки моментъ на проявлението си тя носи нѣщо ново за човѣшката душа.

Съвременнитѣ хора се намиратъ предъ разрешението на трудни социални въпроси, но не знаятъ, какъ да ги разрешатъ. Само любовьта е въ състояние да разреши всички социални въпроси. Следователно, за да разреши въпроситѣ на живота, човѣкъ трѣбва да се свърже съ любовьта въ нейната цѣлокупность, т. е. съ Бога.

Сега ще ви дамъ едно упражнение за разрешаване на мѫчнотиитѣ въ живота. Като се намѣрите въ известна мѫчнотия, хванете съ лѣвата ржка палеца на дѣсната си ржка и го погладете. Палецътъ е свързанъ съ Божествения свѣтъ. Той е антена, по която тече Божията Любовь. Палецътъ е съставенъ отъ три фаланги: долната, месеста часть, е наречена Венеринъ хълмъ; срѣдната часть е свързана съ разсѫдъка на човѣка, а най-горната—съ волята. Значи, за да се свърже съ Божествения свѣтъ, човѣкъ трѣбва да хармонизира въ себе си силитѣ на волята, на ума и на любовьта. Ако искате да внесете тази хармония въ себе си, нѣжно гладете палеца си и пожелайте да се свържете съ Божията Любовь.

Основната мисъль въ днешната лекция е послушанието. Ако иска да бѫде благоугоденъ на Бога, човѣкъ трѣбва да постигне вѫтрешно послушание, всѣки моментъ да е готовъ да изпълни волята Божия. Ще кажете, че като се моли, човѣкъ постига всичко. Вѣрно е, че молитвата е великъ актъ, но за да се моли, човѣкъ пакъ трѣбва да бѫде свързанъ съ Бога. Молитвата е актъ на велико общение съ Първата Причина на нѣщата. Какъ трѣбва човѣкъ да държи ржцетѣ си въ време на молитва, това е въпросъ на вѫтрешно разбиране.

Като ученици, вие трѣбва да проявите послушанието си. Безъ послушание нѣма освобождение. Казано е, че за да се освободи, човѣкъ трѣбва да се съблѣче отъ старото въ се-

бе си. Какъ става това събличане? Да съблѣче човѣкъ старитѣ си дрехи и да се облѣче въ нови, това значи, да бѫде разуменъ и любещъ. Безъ разумность и любовь човѣкъ не може да реформира вѫтрешния си животъ. И обратно: като се реформира вѫтрешно, той се обновява и външно, т. е. физически.

Упражнението, за палеца, което ви дадохъ, нѣма да освѣти цѣлата мѣстность, по която се движите, но ще ви даде поне права посока на движение. Колкото малка свѣтлина да хвърли въ съзнанието ви, то ще бѫде свѣтълъ лѫчъ въ тъмна нощь. То все ще допринесе нѣщо къмъ вашитѣ добродетели. Вие сте добри, но трѣбва да проявите добротата си. Състоянието на доброто у васъ е подобно на ледъ, който трѣбва да се разтопи, да се превърне въ вода. Доброто у васъ е още въ потенциално състояние, но трѣбва да стане кинетическо.

Въ времето на единъ отъ древнитѣ царе за пръвъ пѫть валѣло снѣгъ и то само въ една мѣстность. Понеже снѣгътъ билъ ново нѣщо за всички, царьтъ заповѣдалъ да го пазятъ войници, никой да не смѣе да го бутне. Презъ това време той събралъ всички учени отъ царството си, да се произнесатъ, какъ се е образувалъ снѣгътъ. Докато получи отговоръ на зададения въпросъ, царьтъ забелязалъ, че снѣгътъ изчезналъ, превърналъ се въ вода и потъналъ дълбоко въ земята. Като снѣгъ, неговата енергия била потенциална; като се

превърналъ въ вода, енергията му станала кинетическа. Следователно, добръ човѣкъ наричаме онзи, въ когото енергията на доброто минава отъ потенциална въ кинетическа, за да може да се прояви като работа.

Преди две хиляди години при Христа дошълъ единъ богатъ човѣкъ да иска методъ, чрезъ който да придобие вѣченъ животъ. Христосъ му отговорилъ: „Едно ти недостига". Кое е това, което му недостигало? Различни отговори се даватъ на този въпросъ. Ние казваме: Човѣкъ се нуждае отъ послушание. Само разумниятъ, добриятъ и любещиятъ човѣкъ може да бѫде послушенъ. Христосъ казва: „Не дойдохъ да изпълня моята воля, но волята на Онзи, Който ме е проводилъ". Ако Христосъ прояви послушание къмъ Бога, какво остава за обикновения човѣкъ? За да прояви послушание, човѣкъ трѣбва да познава Христа, както Христосъ познаваше Бога. За да изпълни волята на своя Отецъ, Христосъ вѣрваше въ Него и Го обичаше. Така Той устоя на всички изпитания. Ако вѣрвате и обичате Бога и Христа, и вие ще издържите на всички изпитания и страдания.

Какво представятъ страданията за съвременния човѣкъ? Изпитанията и страданията сѫ условия за проява на любовьта, която човѣкъ крие въ душата си. Ако страданията не доведатъ човѣка до любовьта, тѣ оставатъ безпредметни. Страдания, които водятъ къмъ

безлюбие, не сѫ на мѣстото си. Тѣ сѫ ненужни страдания.

Христосъ казва: „Ако ме любите, ще изпълните моитѣ заповѣди“. Съ други думи казано: „Ако любите Бога, ще проявите послушанието си къмъ Него. Нѣкои се запитватъ, какъ могатъ да любятъ Бога, като не сѫ Го видѣли? Ние пъкъ казваме: Само слѣпиятъ не е видѣлъ Бога. Всички хора, които иматъ очи, и се ползуватъ отъ благата на живота, сѫ видѣли Бога. Когато отрича това, човѣкъ се подава на различни философски разсѫждения. Дълбоко въ себе си, той знае, че нѣма човѣкъ на земята, който не е позналъ любовьта. Нѣма по-великъ моментъ въ живота на човѣка отъ този, да почувствува присѫтствието на Бога въ своя животъ. Мойсей дигна жезъла си и раздѣли Червеното море. Не направи ли това Божията рѫка? Мойсей удари канарата съ жезъла си, и вода потече отъ нея. Не направи ли това Божията рѫка? Всѣки човѣкъ е изпиталъ присѫтствието на тази мощна рѫка въ себе си. Какво се иска отъ човѣка днесъ? Да вѣрва въ това, което е опиталъ.

И тъй, дайте пѫть на разумността въ себе си, да се прояви навънъ, да познаете любовьта въ всички нейни прояви. Щомъ познаете любовьта, вие ще се освободите отъ всички противоречия. Казано е въ Писанието: „Съвършената любовь изпѫжда страха навънъ.“ Съвършената любовь дава възможность на чо-

вѣка да изпълнява волята Божия — смисъла на цѣлокупния животъ.

— Само проявената Божия Любовь, само проявената Божия Мждрость, само проявената Божия Истина носятъ пълния животъ.

*

28. Лекция отъ Учителя, държана на 4. мартъ, 1931 г. София. — Изгрѣвъ.

Съдържание

	стр.
1. Просвѣтено съзнание	3
2. Разумни отношения	32
3. Умствени прояви	53
4. Единица време	77
5. Условия и възможности	99
6. Новата епоха	142
7. Гредитѣ на живота	177
8. Дишането на човѣка и на животнитѣ	200
9. Прояви на човѣшкото съзнанне .	226
10. Свѣтлиятъ образъ	245
11. Изразъ на Божественитѣ идеи .	268
12. Зенитътъ на живота	288
13. Причини за несполуки	308
14. Послушание	325